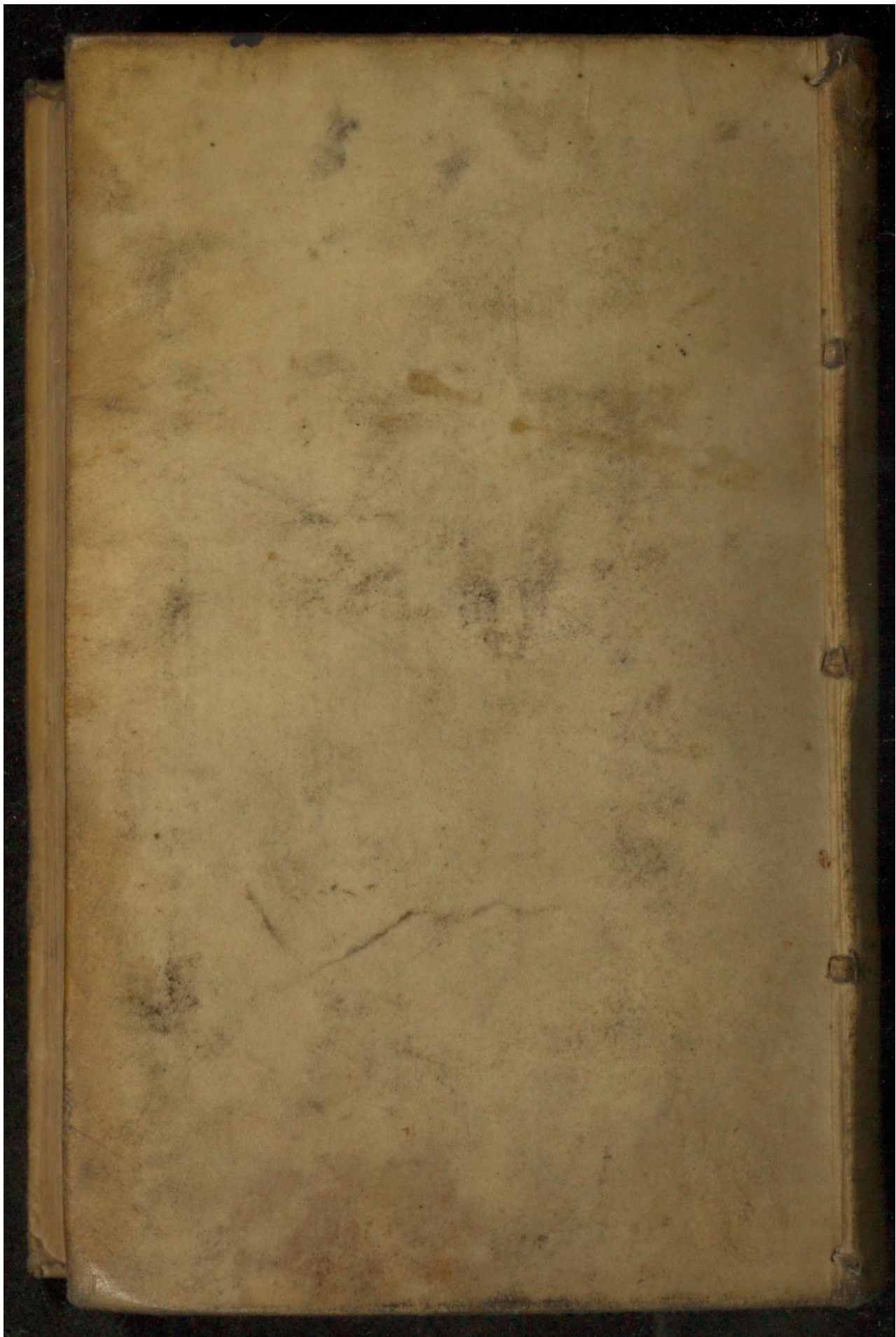

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2721/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2721/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2721/A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
2721/A

H xxx
2721/A 7/8

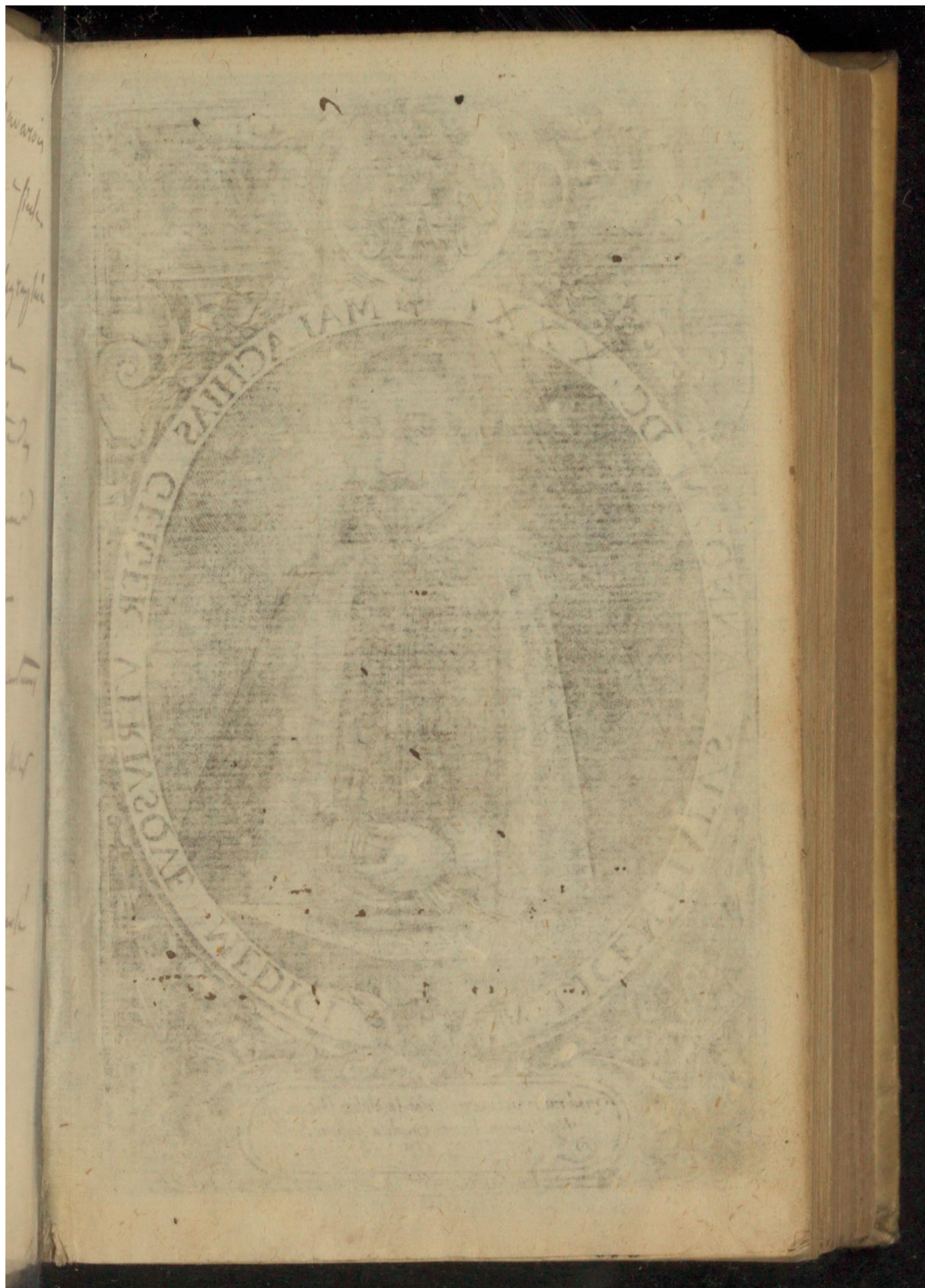
Iohannes Boeclerus
Phil: atque Med: Dr Chym:
Botan: reliquæque Mater: Med:
Prof: Publ: Ord:

56.A.8

23702

Yelizer
Paris 09

Matthias Geiger était baron
et écrivait vers l'an 1717.
Mr Portal fait cas de sa Kélographie
et surtout de ses descriptions anatomiques
qu'il a données, sa méthode curative de
hernies est surannée et dangereuse, mais
sa pratique est excellente et il a
proposé des bandages dont plusieurs auteurs
tel que Mr Houssot de Montpelier
se sont attribués l'invention.
Mr Dr Haken a trop parlé
et a blâmé ses procédés curatifs.

2370201

KELEGRAPHIA
SIVE

DESCRIPTIO HERNI
ARVM

*Cum earundem Curati-
onibus tam Medicis
quam Chirurgi-
cis*

DESCRIPTA
PER

MALACHIAM GEIGER
VTRIVSQUE MEDICINÆ
LICENTIATVM.

MONACHII.
ANNO MDCXXXI.

SERENISSIMO
AC
POTENTISSIMO
MAXIMILIANO
COMITI
PALATINO RHENI,
VTRIVSQUE BAVARIÆ DVCI
S. R. I.
ARCHIDAPIFERO
&
ELECTORI &c.

*Literarum literatorumq; omnium Patrono
benignissimo.*

EXPERTIA rationis ani-
mantia solius naturæ
ductu, appropinquan-
te partu, abdita loca
petunt, ardua munitissima; qui-
bus tuto editos foetus deponant, &

EPISTOLA.

credant, vt infidiatorum obseruationes deludant, violentiam aditu prohibeant, oppugnationem munitione propulsent. Quid animal hoc prouidum, sagax, plenum rationis & consilij, quem vocamus Hominem, in partu ingenij, quod hominis decus est, facturum arbitramur? paratae sunt inuidorum insidiae, prompti obtrektorum impetus, instructae iniquorum oppugnationes. Haec vt euadant, sustineant, propellant, auxilia, si vires non suppetant, petenda. Quod & factitatum vulgo video, & mihi faciendum esse statui, praesertim in hoc ingenij mei, quod sentio quam sit exiguum, primo partu; neque verò abditus locus atque abstrusus mihi quærendus fuit operi edendo,

DEDICATORIA.

do, atque peruulgando, sed arduus
 potius atque omni ex parte muni-
 tus, quo nec inuidorum tela per-
 venire, nec petulantium maledi-
 cta penetrare queant. Nec diu
 consulendū fuit vel quærendum;
 ostendit se statim & occurrit mi-
 randa excelsitas & summa S^{tis} V^a
 potentia, quā tanquam septempli-
 ci Aiakis clypeo tectus ac indutus,
 liuidorum homuncionum sannas,
 ac irrisiones improbas, sycophan-
 tarūque criminationes iniquis-
 simas, aculeatāque dicteria com-
 primere aut procul à me remoue-
 re atque amoliri potero. V^a por-
 ro S^{ti} cur partum hunc comissum
 & dicatum velim, monet tum ipsa
 in meos inclinata voluntas, tum
 Patris maximè exemplo impellor,

† 3

qui

EPISTOLA

qui ipsos triginta sex annos Serenif-
 simæ Bauaricæ domui laborat, id
 omnibus iuxta votis exposcens, ut
 quâ fidelitate in eo se munere ver-
 fatum confidit, filios paterni ani-
 mi ac studij æmulos videre possit.
 Vel ut ad minimum saltem à Se-
 renissimi ac Potentissimi nominis
 vestri fulgore, aliquis claritatis ac
 famæ radius in opusculum hoc de-
 riuetur. Quis enim est, qui paulò
 penitiùs inspiciens egregias S^{is} V^æ
 dotes ac virtutes, lubens non fa-
 teatur mecum, hodie paucos re-
 periri ex Magnatibus, in quibus A-
 nimi magnitudo excellentior, Re-
 ligio ardentior, Munificentia illu-
 strior, Doctrina elegantior, & Hu-
 manitas amabilior, sese exerat atq;
 ostendat, quàm in ipsâ S^{te} V^æ. Hæc
 in-

DEDICATORIA.

insuper Heroicarum suarum virtutum admiratione, non solum omnes totius Germaniæ oras atque angulos iamdudum compleuit, verum etiam earundem luce ac splendore, vniuersum huncce Europæum orbem, instar radiantissimi cuiusdam syderis longè latèque collustrauit, adeò vt nullus ferè nunc sit terrarum locus, quò illarum Fama inclyta non penetrarit, & in quo S^{us} V^r. nomen, non ametur magnoperè, suspiciatur ac celebretur. Hisce tandem accedit S^{us} V^r. in literas ac literatos amor ac beneficentia planè singularis, quæ talis profectò tantàq; existit, vt eā

— *nec ventura silebunt*

*Lustra, nec ignotâ rapiet sub nube,
vetustas.*

EPISTOLA

Accipiat igitur quem nunc debitâ
 animi subiectione ac reuerentiâ
 Sⁱ. V^a. hic sisto, trado & consecro,
 hunc ingenij mei partum, vultu
 Serenissimo, eûmque ne fortè fiat
 calumniæ epulum, & obtrectatio-
 nis victima, contra furibundam ra-
 biem & maledicorum effrenem
 petulantiam, potentissimè defen-
 dat, hocce præsertim corruptissi-
 mo factiosissimóque æuo, in quo
 Bonorum famæ ac ingenijs detra-
 ctum ire, vt vel optima præstantis-
 simaque quæq; arrodere, aut pessi-
 mis strophis deprauare, tantum nō
 laudi ducitur atque virtuti.

Quam votiuam gratiam si à S^{te}.
 V^a. impetrauero, certò sibi persua-
 deat velim, Augustissimæ Boicæ
 Domui me omni Arte meâ, mihi à
 pue-

DEDICATORIA.

puerili vsque ad iuuenilem hanc
meam ætatem multis laboribus,
longisque & periculosis itineribus
hactenus comparatâ (& quidem in
Humanioribus Monachij, in Phi-
losophicis Ingolstadij, in Medici-
nâ theoricâ Louanij, vbi etiâ Lau-
reâ Apollinari insignitus sum, in
Anatomia Lutetiæ Parisiorum, in
Botanicâ & Pharmaciâ Monspelij,
denique in practicâ Medicinâ in
quâ & nunc versor in Patriâ) ad
quæuis subiectissimi animi obse-
quia, nullo non tempore, obnox-
ium & obligatum fore.

Quod superest. Deum Opt.
Max. deuotis inuoco ac sollici-
to precibus, vt S.^{tem} V.^{ram} ad Ec-
clesiæ & Reipublicæ Catholicæ
tutelam firmissimam, in Nestore-

† s . os

EPISTOLA DEDICATORIA:

os vsque annos, fospitem, florentē
ac incolumem, in tranquillā Pace
ac Fortunā conseruare, Consilijs
eiusdem vniuersis, factis ac cona-
tibus pijs & arduis, Author, Ad-
iutor & Director adsistere, Illāmq;
tandem sempiternā ac cœlesti Fe-
licitate beare velit. Ita quidem vo-
ueo; vouenti faueat Altissimus, Ve-
strāmq; Serenitatem ita benignissi-
mē gratiā suā foueat, vt æternum
floreat. Monachij Idib. Maij, An-
no à Christo nato c. 15. 156. xxxi.

S.^{us} V.^{er}

Humillimus & Denotissimus

MALACHIAS GEIGER.
Vtriusque Medicinæ Licen-
tius.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

MICE Lector. Varia me principio terrebant, animumq; meum præpediebant obstacula; quo minus Tractatum hunc, quem de Ramicibus collegeram, in lucem ederem, ac publici iuris facerem; nec fecissem vnquam, ni tandem charissimi Domini Parentis mei (cui *Author* vt vitam, ita & omnia reliqua mea de- *cur scrip-* beo) voluntate & petitione victus, in- *serit de* super etiam ab improbâ ac peruersâ, *Ramicibus.* imò detestâda potius, virgisque ac flagris castiganda, nonnullorum sceleratissimorum impostorum, mendacissimorumque Agyrtarum, ac vetularum veneficarum, titulum noménque Chirurgi ac Medici nefariè vsurpantium,

atq;

AD LECTOREM.

atq; clementium , medicatione ,
quam in hisce affectibus profligandis ,
crudeli nimis ac lamentabili quàm
plurimorum Fato , apud incautos &
imperitos , haud rarò instituunt ac pe-
ragunt , motus & impulsus fuissim. Vi-
deo quoque in nostro tumultuantì
hoc sæculo , in quo Iupiter ollas despu-
mare velle videtur , Chirurgicam ar-
tem præstantissimam & antiquissi-
mam , quæ sola olim in usu & pretio
fuit (cum illius æui homines persua-
sum haberent , interiores morbos ad-
hibita conueniente Diætâ à Natura
sola curari aut superari posse ; unde di-
uinus etiam Hippocrates , naturas
morborum medicatrices esse , scriptũ
reliquit) in multis Europæ partibus ,
non solum profugam , sed sede sua de-
iectam , & in exilium actam esse , eam-
que præsertim in Germania nostra
adeo ingloriã & contemptã iacere , vt

ab

AD LECTOREM.

ab eâdem frustra amplius flores & fructus expectarentur, nisi sub Vesalijs, Fallopijs, Columbjs, Valuerdis, Laurentijs, Fabritijs, Casserijs, Plateris, Bauchinis &c. reuiruisset. Causam exilij si quæras? promptam habes. Cum enim Medicina interior cum exteriori coniuncta in vnam olim artem coaluisset, ac proinde summum dignitatis ac perfectionis gradum consecuta esset, tunc temporis Medici excellentiores nimio ægrotorum numero onusti, ac tam variè distracti, nec medicamentorum præparationi, nec Operationibus Chirurgicis propriâ manu perficiendis, sicuti eò vsque consuetum fuerat, ipsimet vacare possent, sed tantis laboribus impares, hæc talia officia famulis suis demandare coacti fuerint, vnde postea euénit, vt cùm illi auctoritatem quasi architectonicam tantùm sibi retinerēt, famuli ipsorum,

quod

*Chirurgia cur
nostro
tempore
iaceat*

AD LECTOREM.

quod successu temporis frequentique
exercitio dextrè præstare didicissent,
id sibi ceu facultatem propriam vindi-
carint. Medicorum Dogmaticorum,
quibus antea paruerant, iussa susque
deque habentes, omniâque quæ circa
ægrotos præstanda erant, ex proprio
sensu agentes, eò tandem insolentiæ
progressi, vt non sint veriti, excusso
obedientiæ iugo, cum Medicis ipsis,
quorum præscripto tamen obsequi
debuissent, impudenter contendere,
imò de ipsa palma ex felice Curatio-
num successu consequenda decertare;
cum tamen Chirurgo indocto, quales
plerique Barbitonfores, Balneatores,
multique alij Empirici sunt, nihil sit
stolidius, nec in Societate humana
perniciosius.

Chirurgia itaque hoc modo à Me-
dicis neglecta, excussa & reiecta est,
hincque lautiores effecti, chirurgicam
operam

AD LECTOREM.

operam ministerium vile, & officium
fordidum esse sunt arbitrati, tractare
nimirum vulnera, extergere saniem,
mundare sinus ac fistulas, & similia,
abscœnitatis opera esse reputantes.
Quod, quam dolendum, & quam be-
ne constitutæ Beipublicæ pernicio-
sum sit, inde perspicuum esse arbitror.
Quod ille qui dextrè & ex arte curare, *Chirurgum quid
deceat
scire,*
verique Chirurghi nomen tueri cupit,
multarum rerum, imò vniuersæ Medi-
cinæ gnarus, & vno verbo Medicus ef-
se debeat. Quemadmodum enim ne-
mo perfectû habiturus Philosophum
illum, cui vna aut altera Philosophiæ
tantum pars perspecta: ita is absolutis-
simus Medicus duntaxat pronuncian-
dus, qui curandorum omnium huma-
ni corporis malorum cognitionem
habet integram. Huiusmodi Prisci il-
li, Hippoc: & Galen: artis huius Pa-
rentes extitêre, quos miscere phar-
macum,

AD LECTOREM.

macum, aperire vomicam nunquam
pudivit. Nec enim hæc ieiuna adeo est
scientia, ut aliquot Unguentorum ac
Emplastrorum formulis, solæque ma-
nuum operatione, solerti licet, expedi-
ta & ingeniosa, contenta sit; quæ vana
multorum est opinio: sed sua habet
præcepta apodeictica, quibus ceu fun-
damentis nititur firmissimis: eamque
cum reliquis Medicinæ partibus, τῇ
διαγνωστικῇ inquam & φαρμακευτικῇ affini-
tatem habet; ut sine his feliciter tenta-
re nihil queat. Taceo quod Tumores
præter Naturam, & ulcera pleraque,
ex interioribus ferè causis dependeant:
reliqui etiam à foris incidentibus ex-
orti affectus, à causa in corpore latente
foveantur, neque curari citò rectèque
possint remedijs topicis, nisi prius ac-
curata & diligens totius corporis in-
ternarumque causarum ratio habeatur.
Hæc igitur omnia ut pro dignitate
exsequi

AD LECTOREM.

exsequi Chirurgus possit; necesse est,
vt anatomix in primis sit peritissimus:
quo & affectuum naturam cognosce-
re, & vbi secare, vrere, perforare, aliâq;
huius generis moliri liceat, singularū
habita partium ratione, intelligat.
Quin etiam humani corporis è prin-
cipijs ac Elementis constitutionem, &
affectus qui præter naturam huic ob-
tingere solent, affectuumque causas ad
amissim omnes, nosse eum oportet.
Præter verò hæc medicamentorum et-
iam facultates, victusque præscriben-
di rationes exploratas eundem habere
decet: vt suum morbo cuique remedi-
um rectè & conuenienter adhibere
possit. Verùm proch dolor, nostra hac
ætate, sordido quæstu, fœdisque vo-
luptatibus ita contaminata sunt om-
nia vt arti locus penè nullus conceda-
tur. Quiuis enim flagitiosissimus &
stupidissimus, si vel ob perpetrata faci-

††

nora

AD LECTOREM.

nora à bonorum confortio exfulare cogitur; vel, laborum pertæsus, honestis rationibus victum quærere grauat: confestim chirurgum simulat; & vel hernias incidere; vel vesicæ calculos eximere; vel olea vnguentâque parare conatur, tanta tamque aperta impostura, vt nulla esse maior queat.

Vult Medicas quivis Vanus habere manus.

—— *Adeo nunc nomina stultè.*

*Magnifica, & claros titulos sibi quilibet optat,
Arrogat, affectat, sequitur, rapit, ut merito iam
Et se Asinus Pardũ vocet, & vaga rana Leonẽ.*

*Fraudes
impostorum.*

Veniunt iam similes impostores, curandique viam facillimam & nouã, remedia securissima, experimenta certa, artem breuem ac vberrimam doctrinam pollicentur, & ad prurientes vulgi aures, multifona garrulitate, instar cymbalorum benefonantium tinnunt. Videtur iam Aristoteles rediuiuus, ac omnis Philosophia innouatâ fronte reiuuenescere. Incipit vagire in
cunis

AD LECTOREM.

cunis Plato, scientiam ab hominibus
istis (si modo homines, & non potius
καὶ ἀγῶνα & excrementa humana no-
minandi sint) tandem percepturus,
silet Diogenes, risum continet Hera-
clitus, à fletu sibi temperat Democri-
tus, arrigit aures Hippocrates & mira-
tur fetor laboribus penè exhaustum,
actam difficili iudicio sagaci que obser-
uatione artem sibi comparasse. Cala-
mo parcit Galenus, seque ad vires Me-
dicamentorum indagandas tot itine-
ribus defatigatum sudores suos videre
irritos, cum quæ tantis studijs ipse ac-
quisiuerit, hi somniando sint adepti.
Stupent Arabes, Græci, Latini, imò &
Gentes Barbaræ aduentum horum
Pseudomedicorum suspicientes, nouū
aliquod & inauditum medicationis
opificium ab ipsis expectantes, nihil
valet auctoritas vlla, non artificium
sed sola opinio. Vnde Philosophiæ

AD LECTOREM.

prægnantes, scientiâ insufflati, doctrinâ turgidi & consilijs abundantes ad ostentationem adueniunt. Postquam verò illorum doctrina innotescit, tum demum clangor sermonis quem proferunt vix nolis stultorum æquiparandum, & ex vaniloquijs, confictionibus, phrasibus hyperbolicis, iactantia ac mendacijs, & garrula verborum mole vt plurimum, omnem eorum Rhetoricam & artem constareprehenditur. Multo & fallaci sermonum Reipublicæ hoc carcinoma & pestifera quasi lues apparatu ægris sese insinuat, quos sanitatis pollicitatione aucupatur, dolis circumuenit, astutiâ compungit, fraude decipit, inscitiâ in periculum adigit, imò sæpiùs enecat. Si Gygis quæras annulum, quo Rex ille se inuisibilem reddidit, promissus quidem sed citra fidem non deerit: Si quis imperitus de morbo suo quærat,
multa

AD LECTOREM.

multa ac varia nugatores isti mentiun-
tur, modò catharros è capite descen-
dentes, modò abscessus pulmonum,
ventriculi tumorem, obstructionem
iecinoris, renum vlcera, sæpè etiam
absurda prorsus & impossibilia incu-
santes :: vt sic verborum ambagibus,
monstrosâque & inaudita rerum no-
uitate percitus is, quærendi causa qui
adeft, in admirationem rapiatur, cre-
dâtque peritissimum esse valdéque
doctum Medicum qui tot morbos è
tantula lotij portione diuinando elice-
re queat. At, bone Deus, si stulta illo-
rum consilia seuerus ille morum Cen-
sor Cato, aut crassus ille ἀγέλας (qui
semel tantum in vita risisse fertur, dum
spinosos duris labris asinum edentem
carduos vidisset) audiret, certè à risu
sibi temperare non posset, etiâ si labra
mordicûs apprehenderet; Leuia enim
magni pensant, grauia nihili estimant,

†† 3

præsen-

AD LECTOREM.

præsentia non curant, futura non agnoscunt, præteritorum autem non tenent memoriam, ad fraudes solum intenti ac deceptionibus inhiantes, de suis gloriantur remedijs, ac sua adulatione ignobile vulgus inescare sciunt, suamque ignorantiam incessus gravitate, annulorum ostentatione, vestium fastu celare possunt. Præstaret planè incidere in coruos, quàm se Nebulonibus his committere. Illi in cadauer insensibile sæuiunt, at isti in viuos grassantur, & nihil non audet, quo ab afflictis ægris per fas & nefas pecuniam emungant. O sceleratum pecuniæ aucupium, quid non mortalia pectora cogis audere.

Argumē-
ta quibus
aliqui
probare
conantur;
Circum-
foraneos
non esse
sollendos,
qua ta-
men ite-
rum so-
luntur.

At inquires, experientia compro-
bari. I. Tales Empiricos sæpissimè fe-
licissimo successu curare. II. Rerum
suarum exactam rationem dare posse.
III. Ex receptis, vt vocant, doctis-
simorum

AD LECTOREM.

simorum Medicorum eruditionem
& experientiam hausisse. I V. Vt plu-
rimùm ex Christiana charitate, ad ex-
emplum misericordiæ Dei, & quidem
gratis, ægrotantibus succurrere; Et si
quæ sunt alia. Quibus omnibus bre-
uissimè respondeo. Ad primum, me
non in totum negare, quin aliquando
accidat, vt tales præter omnem spem
& expectationem alicui subueniant;
verum hoc non ex arte illorum, sed ali-
undè contingere omninò affirmo.
Multos, inquit Hippocrates, Fortuna,
cui tales stelliones maximè innitun-
tur, curat, quos ars non curat. Et vel-
ut Libauius in Antigram. ait : Omne
nouum gratum est, & facit interdum
ipsa auiditas auspicia, quâ exolescente,
Medicina illa noua nullius est momē-
ti, adeò vt fortuna potiùs, & ægrorum
fiduciâ abeat, aut abscondatur mor-
bus, quàm tollatur scientiâ, & actione

AD LECTOREM.

Medici felici. Ad secundum negatiuè
respondeo. Etiam si enim imperito
popello forsan imponere, & oculis ne-
bulas offundere possint: tamen in præ-
sentia doctorum virorum eæ facile dis-
parent, cùm omnia illorum dicteria
ad ostentationem saltem directa de-
prehendantur. Garrulitas certè illis
minimè deest, in quâ etiam omnem
ferè spem positam habent. At notan-
dum, ignorantia nihil doctiùs esse aut
confidentiùs. Siquidem quo quis im-
peritior, eò etiam plùs in rebus arduis
sibi sumere & arrogare audet. Quod
Tertium attinet, concedo secundum
quid, non tamen simpliciter. Quid
enim iuuat sartorem omnis generis
bombycinas telas, sericas, lineas, la-
neas in conspectu habere, si methodi
ignarus sit, ex illis artificiosas vestes
conficiendi? sic quid prodest huius-
modi Agyrtis & circulatoribus, nosse
aliquid

AD LECTOREM.

aliquid in genere (perfectam enim rerum notitiam ut ut eam Nebulones isti iactitent, minimè concedimus) ex schedis doctorum Medicorum præscribere, vel potius transcribere, si ignorèt illud quolibet suo loco & tēpore, aliisque expendendis circumstantiis applicare? Rectissimè igitur de ijs, suo modo, Horatius in arte Poëtica. Nam

*Dum tractare student, res prodigialiter omnes,
Delphinum sylvis appingunt, fluctibus aprum.*

Non enim —

*Inguinis & Capitis, quæ sint discrimina nōrunt.
Veruecum (scilicet) in patria, crassoque sub
aëre nati.*

Quartum adeò verisimile non est, ut potius omnibus manifestum sit, eos libentissimè in aqua turbida piscaritantum, imò in id vnum intentos esse, ut minùs oculatos, velut sitibundæ auri & argenti spongiæ, omnibus modis circumueniant, & si modò possint pro fumo, quem venditant, ipsos nummos recipiant.

AD LECTOREM.

Magistra-
in Agyrtas
litione
sua pellere
lebere.

Hæc omnia cū in rei veritate ita
se habebant, spero omnes bonos & ci-
uium suorum amantes Magistratus id
effecturos esse, qui tales improbos,
peruersos, detestandos, virgisque ac
flagris castigandos impostores, titu-
lum nomēque Medici ac Doctoris
nefariè usurpantes atque eumentes,
si non tota sua ditione pellere velint,
saltem frenum, effrenatæ illorum libi-
dini & temeritati iniicere, & intra legi-
timos boni status cancellos continere
animum inducant. Atque hoc factu
illis erit facillimum; Nam, si ex fæci-
bus & quisquilijs, imò verò monstris
& pestibus in Medicinam immis-
sis, primum carnifices ex Urbibus ad cor-
uos; deinde Vetulas ad sua pensa: mox
Circumforaneos, Præstigiatores &
Agyrtas ad pristinam esuriem redire
iubeant: non certè nisi Rationales Me-
dicos, minime verò Personatos im-
sterum

AD LECTOREM.

sterum, & quidem bonâ conscientia habebunt. Et quidem tales, qui diligencia erunt luxuriosi, moribus amœni, audaces in securis, timidi in periculis, malas curas fugient: quique infirmis erunt gratiosi, socijs beneuoli, cauti in prognosticando, non garruli & loquaces (Celsus enim in præmio l. i. dicit. Ingenium & facundiam quidem vincere, morbos autem non eloquentia, sed remedijs curari. Quæ si quis elinguis, usu discretus bene norit, hunc aliquando maiorem Medicum futurum, quam si sine usu linguam suam excoluerit. Audacia quoque ac Temeritas indoctum, Timiditas verò intelligentē conscientiosumque plurumque prodit Medicum. Aliud est enim attingere cum Verecundia, aliud contrectare cum Impudentia. Iapis etiam antiquissimus Medicus, Medicinam mutam vocauit, eò quod tota

Medici &
Chirurgi
quales
substitu-
endi.

eius

AD LECTOREM.

eius vis magis in dextro remediorum
vfu, quàm in dicendi peritia, facundia,
vel loquacitate consistat, vndè Dama-
scenus: Medicum efficacem esse oport-
tere in opere, non loquacem in sermo-
ne, rectissimè scripsit) castos insuper,
sobrios, pios, & misericordes, non cu-
pidos, non extortores pecuniarum,
sed secundùm laborem eorum & fa-
cultates infirmi, & qualitatem finis, &
dignitatem ipsius, salaria recipientes
moderatè. Dico autem cum Celso ex
l. vij. Proëmij. Eundem quidem ho-
minem posse omnia ista præstare.

*conclusio
refatio-
is ad Le-
ctorem,* Iam verò ad te rediens, mi Lector,
qui candidus es, & cuius mentem liuo-
ris, malevolentia aut imperitia nube-
cula non perstrinxit; de præsentī meo
labore, non nisi candidè ac sincerè sen-
tias. Non enim me fugit, librum hunc
meum ab invidorum calumnijs non
planè fore liberum ac immunem. Nec
dee.

AD LECTOREM.

deerunt aliqui liuoris veneno suffusi,
qui maledico dente, indignissimè eum
vellicaturi, variisq; criminationibus
ac dictarijs procaciter vbique infecta-
turi sint: Hi scilicet, scripti exilitatem
damnando; Isti, stili simplicitatem ta-
xando: Illi rerum quarundam diluci-
diorem explicationem desiderando:
Alij ostentationis vel ambitionis falsò
me infimulando; quo nomini ac fa-
mæ meæ, etsi non magnæ, tamē bonæ,
labeculam aliquam aspergant, illam-
que in inuidiam adducant. Quos ego
quidem omnes viriliter contemno,
non ignorans hoc nostro æuo nihil fe-
rè tam sanctum esse, quod eiusmodi
nequissimorū ora sacrilega non con-
taminent, nihil tam honestum, quod
non furialiter allatrent, nihilque tam
pulum, quod non improbè comma-
culent. Pro similibus igitur Momis &
Aristarchis, Tractatum hunc meum

de

AD LECTOREM.

de Ramicibus nequaquam publicare,
sed pro bono, scienti ac intelligenti, &
cuius Amoris & Fauoris aura suauiter
adhuc mihi spirat, volui. Quem si gra-
tum & probatū tibi fuisse cognouero,
méque suffragij tui calculo albo dona-
ueris, mihi impofterum ad alia longè
maiora & præstantiora edenda (nisi
Deus & Fata aliter velint) animam cal-
cārq; addes. Sin verò aliter, atque ego,
nec bonis quidē ista, quæ nunc scripsi
atque emisi, esse bona, méque iniqua-
rū censurarum onere aggrauari, & in-
uidiæ ac calumniarū fluctibus obrui,
cognouero, iure quiescā, calamúmque
sistā, ac me in tuta silentij castra abscō-
dam. Curenim aduersis vel repugāti-
bus ventis vela facerē? & prudentum
consilio longè satiùs est, vitare calum-
niam quàm deprecari. Interim hæcce
quæ nunc dedimus boni consule, ijs fe-
liciter fruire, & longum. Vale.

FN
TRACTATVM
KELEGRAPHICVM.

*Natura ac Artis summas Epidaurius axes
Credidit Ingenio se superasse suo.
Cunatos postquam detorti cruris in arcus
Ossa Ioui medicâ sunt reparata manu.
Artamen haud tanti est socialia fœdera crurum
Rupta, nouis in se nexibus iſſe pedum.
Hernia maiores illis ſibi vendicat artes
Artibus; anctâ licet ſit Tibi Vena labos;
Quin mage ſplendentes laudum Tibi ſuggerit ignes,
Quo magis Obscuris abdita Vena fibris.*

Amoris ſui teſtimonio Fratri Germano accinuit

ESAIAS GEIGER

V. M. L.

Distichon ad Zoilum.

NOBILISSIMI

A C

CLARISSIMI VIRI IOANNIS

Iacobi Sattleri, Serenissimi Bauariæ

Electoris Consiliarij & Medicicubi-
cularij.

*Εὐερο, καὶ ὀμφαλο, καὶ ὕδροσε, σάγκοτε, πνευματοκλήην
Quæ via sanandi, te docet iste liber.*

*Quem tu luridulo si carpsis dente, secabit
Τῆς γνώμης κήλην non minus ille tuam.*

IN NOBILEM ADMODVM

Excellentissimúmque Virum ac Dominum,

Malachiam Geiger V. M. Licentiatum &c.

operis antehac non editi clarif-
simum auctorem.

*Cæsar, Alexander, Pompeius nomina Magnúm
Cædibus egregijs obtinuère Virúm.*

*Attamen has cædes reparare Machaonis arte
Militiæ hi summi non valuère Duces.*

*Maior Alexandro Malachias, Cæsare maior,
Pompeio est maior qui ressecando iuuat.*

Ioannes Georgius Saxo.

Clarissimo Doctissimoq; Viro

D.D. MALACHIAE PHORMIN.

go aliàs Geiger, Medicinæ Vtriusq; Licentiato
elegantissimum suum tractatum Medico-
chirurgicum de Hernijs pubilici iu-
ris facienti.

Vxor is manes Cytharà retraxit ab orco
Orpheûs; ægrotos tu retrahis manibus.
Quos herbis medicina nequit depellere morbos.
Hos tua prompta manus tollere sola potest.
Restituis vitam multis, quam reddidit vni
Orpheûs: Phormingi Præualet ergo manus.

*Honoris, amoris observantiæq; restanda gratia ad-
scripsit Guilielmus Gillon M. D. Amstelo-
damo-Batauus 29. Martii.*

AD EVNDEM.

*E tuis medicina tua est, iam Vere senescit:
Diuinent vates, qua tua messis erit.
Inguina quod repares prolapsâque viscera firmes,
Arte tua humanam restituis sobolem.
Nec Veneri ingratum unum quod genitale rescindas:
Vno claudus erat Mulciber ipse pede.*

**Ioann: Kirronus. Anglus Med:
& Phyl: Doctor.**

+++

NO.

NOBILI ET CLARISSIMO
DOMINO MALACHIAE PHORMINGO,

Vtriusque Medicinæ Licentiato, grati
animi ergo,

*Pampineum meritò dilaudat vinitor agrum,
Fæcundas Bacchi cùm sibi spumat opes:
Nec minus arua placent, multo quæ sænore falci
Cultoris referunt semina sparsa manu.
Sic Phorminge tibi quis non decantet honores?
Quis non fæcturas laudibus extulerit?
Namq; Machaonia vix metam ingressa palæstræ
Ars tua, mox Medicas larga profundit opes:
Cautè quippe docet turgentes pellere nêlas,
Et malè tabificos exonerare sinus:
Quid fomenta queant, valeant quid Apollinis herba,
Quid succi & ferrum, quidq; ministra manus,
Hoc dabit; & quicquid, Medicinæ Phæbe repertor,
Suspiciis, hoc promptè suppeditabit Opus.
Scilicet, ut variam messem Saturnia tellus,
Sic variam hîc reperit ramice læsus opem.
Pæonijs tot victa armis furit HERNIA, & inquit:
Perdere quot potui, tot pereâmnè modis?*

CHRISTOPHORVS AGRICOLA
Parochus in Ecclesia hospitali ad S. Spi-
ritum Monachij.

NOBILI ET EXPERIENTIS-

fimo Domino D. Malachiæ Geiger Vtriusque
Medicinæ Licentiato &c.

Debiti honoris & observantia ergo.

Chordas ad numerum mouebat Orpheûs;
Plantas ad sonitum trahebat Orpheûs;
Dum chordas animat sonâtque plectrum,
Barros Africa misit & Leones:
Ponebâtque suum Leo furorem
Et Barrus genuum plicare nodos.
Pedes ad numerum mouere, saltus
Conformes fidium sono referre
Infanum minimè putat Laborem.
Et montes statione derelictâ
Primæuum faciunt redire planum.
O Phormynx Cytharæde Microcosmi,
Phormynx in Medicâ celebris arte,
Hoc plectrum Tibi tubera Herniarum,
Febris pestiferè furentis æstus,
Illum, qui genuum artuumque flexus
Posset oppositus tumor morari
Te fugat veniente, Cùm Poëtis
Fictus exulet Orpheûs, deinceps
Te Verum colat Orpheum poësis.

Amicus Tuus

S. H. I. V.

ttt 2

De
CALVMNIATORE
Libri.

*Iam patulo rictu, iam pallidus Vnguibus uncis
Zoilus in LIBRVM cæperat ire novum:
Sed postquàm nomen GEIGERI in limine vidit,
Attonitus multùm, tunc sine mente stetit:
Ipse tibi soli quid dentes exseris, inquit?
Hic Mures ferrum rodere stulte solent.*

Aliud
IN COMMENDATIONEM
OPERIS.

*Quis neget hunc partum spirare Machaonis artes,
Et prodire bonis propitiisque Dÿs?
Ipse sibi ex irâ si rumperet Ilia Momus,
Hoc tamen in libro præstò medela foret.*

Ioannes Braun Medi-
cinae Candidatus.

ENCOMIA PARALLELA

sive

CHIRURGIAE INCREMENTA

*Comparata cum Medicis antiqui
seculi artibus.*

Adeste Chirones, gregemque turmatim

Vestrum, Æsculapios, Machaones vna

Vocate; Tralaritius ut migret laudum

Encomijque diuitis ferax splendor;

Et sportulas, & Artibus Palmam

Qui porrigant nouis: minoribus visa.

Nam remiges pennis leuasse vos Artes

Fastigioque pressiore liquisse.

Vtrumque largâ symbolâ dabunt Flores,

Hortique non steriles; marita dum cœlo

Exsudat Vnda, coniugata cum nimbis

Fœcundioribus, Mares ut effundat

Hyacinthulos, ab Apollinis manu, mollem

Effocminatos in rosam, irrito iactu.

Herbam, aio, porrigite Artibus nouis victi;

Feracitate posthumâ, palæstrâ quæ

Sunt doctiore, aut sedulâ magis Curâ

Eductæ in apricum ominis boni solem.

Phillyrius vno in crure quid sui Chiron

Consumpsit ausus Ingeni? tumescenti

Medela dum fieret pedi, federetque

Elatum in collem Dolor, suo vel se

Sepeliret in Tumulo, ligante crus Tabo.

Epidaurius quid Æsculapius Cretæ

†††

Hippolytum inunxit vegetioribus succis,
 Summoque crus Ioui obligauerat dextrum?
 Maiore nunc Artus vagantur anfractu,
 Angusta nec theatra sunt, quibus ludunt;
 In Crure totus non perit labos fracto,
 Aut arcuato se fatigat in gibbo.
 Visceribus ipsis qui sedet, fugit torpor
 Proscribiturque nunc, vel Igne, vel fusa
 Docto è fluento Aquâ, per ollulas sensim
 Medicis adulteratâ odoribus. Vel si
 Furore magnolancinat Dolor Corpus,
 Aut venula diuortio solutæ sunt,
 Compaginésque discrepant latebrosis
 In Viscerum meatibus; minas ferri
 Addunt, feueriore lege formati,
 Scinduntque, mollior quod Herba non vincit.
 Tanto nouæ fastigio natant Artes,
 HERNIACA nempe quæ pericla castigant;
 Vt se sinus Naturæ in Vltimos mittant,
 Quà venulis discordibus flagrat bellum.
 Solutiore nunc, eatis effrænes
 Morbi capistro, liberósque certatim
 Fundite furores mox nouis refrænandi.
 Namque HERNIAM qui curat, inijcit Lorum;
 Ergo, cauete, ne IUGVM premat Vinctos.

INDEX

INDEX CAPITVM.

Cap. I. De Nomine Herniæ, eius essentia, Differentijs, Partiumque in quibus & per quas fit, declaratione.

Cap. II. De Causis Herniarum.

Cap. III. De signis Herniarum.

Cap. IV. De Prælagijs & Prognosticis Herniarum.

Cap. V. De Curatione Herniarum in genere.

Cap. VI. De Curatione Enterocæles & Epiplo-
cæles per Victus rationem, perque Medica-
menta simplicia quæ assumuntur & ad-
mouentur.

Cap. VII. De Curatione Enterocæles & Epiplo-
cæles per Medicamenta composita.

Cap. VIII. De subligaculis.

Cap. IX. De Curatione Herniæ Intestinalis &
Omentalis per Chirurgiam & primo per
sectionem.

Cap. X. De Curatione Herniæ Intestinalis per
Puncturam.

Cap. XI. De Curatione Herniarum per caustica.

Cap. XII. De Curatione Hydrocæles.

Cap. XIII. De Curatione Herniæ Ventosæ.

Cap. XIV. De Curatione Herniæ Varicosæ.

Cap. XV. De Curatione Herniæ Carnosæ.

Cap. XVI. De Curatione Herniæ Humoralis.

Cap. XVII. De Hernia Umbilicali.

Cap. XVIII. De Symptomatibus in Curationi-
bus Herniarum.

Cap. XIX. De Hæmorrhagia,

Cap. XX. De Convulsione,

Cap.

- Cap. XXI. De Dolore.
 Cap. XXII. De Inflammatione.
 Cap. XXIII. De Gangræna & Sphacelo in
 Hernijs.
 Cap. XXIV. De Febre cum Calore corporis im-
 modico.
 Cap. XXV. De Lipothymia & Syncope.
 Cap. XXVI. De Constipatione Alui.
 Cap. XXVII. De Alui fluxu nimio.
 Cap. XXVIII. De Dolore Capitis.
 Cap. XXIX. De Vigilijs.
 Cap. XXX. De Siri.
 Cap. XXXI. De Ariditate linguæ.
 Cap. XXXII. De Tussi.
 Cap. XXXIII. De Singultu.
 Cap. XXXIV. De Cardialgia, Nausea & Vomi-
 tu,

CAPVT

CAPVT PRIMVM

DE

NOMINE

HERNIÆ, EIVS

ESSENTIA, DIFFERENTIIS,

Partiūmque in quibus & per quas fit,
declaratione.

OMEN hoc Herniæ multi de-
ducunt ab hæreo, eo quod
fortiter adhæreat agris, de-
monstrantque per hoc forti-
tudinem adhæſionis, & difficultatem se-
parationis. Melius tamen secundum Cel-
sum Herniam vocant à duritie pellis,
quæ fit post intestinorum descensum.
Hernium enim durum & asperum dici-
tur, tractum à Sabinorum lingua, qui
Hernia saxum vocant. Vnde Latinis ad-
huc Hernia seu Ramex, Græcis κήλη. Bar-
baris verò Ruptura seu Crepatura dici-
tur. Generales species Herniarum apud
Græcos sunt quatuor. Asperæ Arteriæ,
Vmbilici, Scroti & Inguinis: varias ta-

*Nomina
Definitiones,
Differen-
tiæ Her-
niarum.*

A

men

men propter locum affectum sortiuntur appellationes, si enim in gutture fiat tumor, ut plerisque accidit ex potu aquæ niuealis, quæ Alpinis & alijs montanis in usu est, βρογχοκήλη dicitur à βρόγχο. Quod significat guttur. Quando verò Umbilici ligatura laxatur ὀμφαλοκήλη vocatur, ab ὀμφαλὸς Umbilicus. Quod si intestinum supra inguina exeat βεβωνοκήλη Græci, Ramicem Inguinis Latini appellant à βουβών inguen. In scrotum denique cum intestina prolabantur ὀσχεοκήλη nuncupatur ab ὀσχεὸς, quod scrotum est. Barbaram verò sectantes Medicinam, qui Auicennam & reliquos sequuntur; Practici dicti, volunt Herniam ad Rupturam & Relaxationem nomen generale esse, & istæ duæ species secundum illos sunt magis famosæ. Ruptura enim quæ Auic. teste 21. 3. cap. proprio. propriè fit propter fissuram panniculi continentis Zirbum seu Omentum, & Intestina, id est, Peritonæi, postquam per foramen transit Zirbus, vel intestinum, usque ad Inguina, vel partes inferiores, & ista propriè dicitur Ruptura, quæ species Herniæ secundum quosdam

dam rariùs fit: quamuis etiam subinde
frequenter fit, potissimum in nautis &
maritimis. Alia species Herniæ est, quæ
huic assimilatur, quantum ad emin-
tiam, quæ dicitur Relaxatio; Vnde Rela-
xatio est dilatatio didymi ultra suam na-
turalem stricturam cum descensu Zirbi,
vel Intestini per concauitatem eius ad
partes subiectas, & aliquando vsque ad
Testiculos. Hæc euenit frequentius &
potissimum in pueris, ob superfluam hu-
miditatem eorum, & neruorum molli-
tiem. Moderni denique siue recentiores
Medici nostri; Hernias in eo tumorum,
genere quod partis in alienam sedem il-
lapsu excitatur, ponentes, tres tantum
propriæ herniæ species è partium decu-
bitu fientes admittunt. Intestinalem ni-
mirum, Omentalem, & ex his Composi-
tam, hâsque solummodo Hernias com-
pletas, reliquas verò incompletas & apo-
stemata appellant, quarum tamen dif-
ferentias, affinitate quadam & loci affe-
cti ratione apponere volui, quibus singu-
lis pro varietate illapsæ materiæ, sua sunt
imposita nomina.

Hernia igitur completa est, cum Intestinum & Omentum in scrotum penetrant aperta tunica vaginali, seu peritonæo; & quidem si intestinum descendit, Ramex Intestinalis, ἐντεροκήλη ab ἐντερον intestinum & κήλη hernia, dicitur. Si verò Omentum, Ramex Zirbalis, seu Omentalis ἐπιπλοκήλη ab ἐπίπloon Omentum, appellatur. Hernia incompleta est, cum Intestinum vel Omentum ultra Inguina non descendit, ut Inguinalis βεβωνοκήλη. Herniæ per similitudinem & propriè Apostemata sunt, quando vel à lento & aquoso humore existit tumor ut ὕδροκήλη, Ramex aquosus, ab ὕδρ aqua. Vel à flatu, ut πνευματοκήλη. Ramex flatulentus, seu ventosus, à πνεῦμα flatus. Vel quando caro circa Testiculum, vel in huius substantia concrevit, σαρκοκήλη Ramex carnosus appellatus, à Σὰρξ caro. Vel quando venæ quæ testiculos nutriunt varicum more dilatantur, & ultra modum repletæ glomerantur, quod κισσοκήλη seu Ramex varicosus dicitur. His addatur etiam secundum Neotericos quosdam Hernia Humoralis, quæ tumor est ex plurium humo-

humorum confusione in scroto, vel inter
 tunicas quæ testes vestiunt, sæpè etiam in
 propria testium substantia genitus. Ali-
 quando etiam complicantur hi affectus,
 ut aqua cum spiritu descendat, aut simul
 cum omento, ut paulo ante diximus, in-
 testinum delabatur, tunc & nomina
 eorum complicantur ut ἐντεροεπιπλοκήλη,
 ὑδροεντεροκήλη, ὑδροφυσσοκήλη, ὑδροσαρκική-
 λη &c. quorum causas, signa, prognostica
 & curationes, abundè satis explicabimus
 per simplices hernias, ita ut alio discursu
 in compositis non opus habituri simus.
 Antequam tamen ulterius progredia-
 mur, Anatomiam partium scroti propo-
 nemus: Nam omnis artifex tenetur sci-
 re subiectum in quo operatur, aliter ope-
 rando errat. Sed Chirurgus est artifex sa-
 nitatis corporis humani: ergo tenetur
 scire naturam & compositionem ipsius,
 & per consequens Anatomiam: eodem
 enim modo operatur cæcus in ligno &
 Chirurgus in corpore, quando Anato-
 miam ignorat: sed cæcus scindens li-
 gnum, sæpissimè (imò ferè semper) errat,
 resecando de illo plus quam debeat, vel

*Chirurgus debet
 scire Ana-
 tomiam.*

minus Ergo similiter Chirurgus quando Anatomiam ignorat. Instar enim sunt tales malorum coquorum de quibus dixit Gal. in 2. therap. qui non secundum articulos incidunt, sed terunt, quassant & diuellunt. Sequitur ergo necessarium esse Medicis, præcipuè Chirurgis scire Anatomiam. Qua ratione ductus, explicationem partium, in quibus & per quas Hernia fiat, præmittere volui.

*Partium
in quibus
fit Hernia,
explicatio.*

Ex Anatome ergo constat internarum corporis cavitatum quamlibet membranis suis succingi & vestiri; quod ab opifice & à conformatrice hoc corpus Naturâ varijs de causis factum colligimus. Sic capitis internam cavitatem meningibus (piam & duram vöcant matrem) obsepit. Quæ in pectoris vacuo sunt, succingente membrana costas muniuit: inferioris ventris contenta omnia peritoneis, potissimum vno insigni, ita circumdedit, vt ijs saluis & integris, nihil excidere possit. In utroque inguine perforatum hoc minime à naturâ fuit, ne quid patente viâ, & temere elapsum, valetudinis firmitatem, afficeret. Verum quandoquidem testibus

in

in inferiori extra corpus scroto locus destinatus fuerat, atque ob id ad conficiendum semen deductioni sanguinis & spiritus opus habebant; natura è membranâ ista, vel peritonæo, exteriori potissimum productionem quandam consimilis naturæ & substantiæ, veluti canalem laxum eduxit, per quem vena & arteria, ductus seminarij ad testes descenderent, ascenderentque inde eiaculatores parastatæ, vè ad seminis eiectionem infererentur collo pudendi. In isto canali ferè omnes cuiuscunque naturæ Hernia fit, non vno quidem loco, sed quædam altiùs firmatur, quando diligenti ægri cura cauetur, ne canalis is planè relaxatus, profundius illabentem materiam excipiat, quod potissimum in intestinorum & omenti hernia, quæ propriè herniæ sunt, videre est: reliquæ ferè inferiorem sedem occupant. Occupant autem scrotum & Testes, qui ideo Testes à Latinis appellantur, quòd de virilitate & masculo testentur animo; detestati verò dicantur, quibus exsecti sunt testes; Græci nuncupant διδυμὸς à numero: aliàs ὄρχεις quod appetitum ad

venerea, quem ὄρεξιν dicunt, suggerant. Dextrum Hippoc. ἀρρενογόνον id est, Masculinum, sinistrum θηληγόνον, hoc est, foemininum appellatur. Testium substantia Galeno σπερμαγώδης, cauernosa seu glandulosa: situs ipsorum in masculis nemini nostrum non notus est; extra ventris enim cauitatem constituti, vasis spermaticis, sub penis radice appensi. Forma ipsis ferè oualis. Magnitudo non omnibus indiuiduis par est; & sinister plerumque dextro grandior. Tunicae, Testes ambientes, triplicis existunt generis: aliae testibus, cum omnibus corporis partibus; aliae cum seminarijs ductibus tantum communes; aliae testibus propriae. Toti corpori communes, cuticula, cutis, membrana carnosae; quæ tres, ab ossibus pubis dependentes, rugosum illum testiculorum sacculum efficiunt, quem ὄχεον Græci dicunt. Latini, à coriacei sacculi similitudine, scrotum; quibus omnia exalutâ aut pelle confecta, scortea vocabantur; vnde scortei nummi, qui in corio signati: Tunicae verò, testibus cum vasis seminarijs communes, duæ deprehenduntur,

duntur; quarum prima à tendinibus musculorum abdominis, deorsum laxatis, oritur, testes involuens; hanc Græci ἐγυδρoείδα nominant, ab ἐγυδρoείω quod significat rubeo, siquidem carneis intertextis fibris subrubeat; quæ coitionem postmodum facientes, fibræ, musculosos testiculorum cremasteres vocatos, coagmentant. Altera ab ea proficiscitur peritonæi productione, quæ, per foramina tendinum musculorum abdominis exulans vasa seminaria, amicit, in scrotumque deolvitur, ea Galeno δάρτω dicitur, fortassis à δάρτων quòd in eâ testes quasi cubent. Propria verò testiculorum tunica illa est, quæ proximè ipsos circumsepit; quam Vesalius, Columbus, Piccolomini *ἐπιδιδυμον* appellant. Inter utrumque testem diaphragma quoddam est, veluti septum, seu membrana quædam tenuis extensa, quæ testes ne se invicem collidant, separat. Hæ igitur sunt partes in quibus fit Hernia. Partes verò per quas, sunt Intestina Cæcum & Ileum, quæ duo, quomodo sola prolabi possint, & non etiam reliqua, paucis quoque animadvertes,

A s

Sex

Partium
per quas
fit Hernia
explana-
re.

Sex numerantur Intestina, suis nomi-
nibus & officijs quibus funguntur distin-
cta, Δωδεκαδάκτυλον seu Duodenum, Iei-
num, Ileon, Cæcum, Colon & Rectum.
Cum tamen ab ore ad Podicem vnum sit
veluti intestinum sibi continuum. Inte-
stina Græcis ἐντέρα nuncupantur, quod in
interna corporis parte collocata sint,
quemadmodum apud rei herbariæ scrip-
tores, nucleus cuiusque fructus ἐντερώνη
vocatur, vt caro quæ nucleum ambit πε-
πάριον appellatur. Ex his intestinis duo
tantum in scrotum prolabi possunt, Cæ-
cum videlicet & Ileon. Duodenum enim
& Rectum intestinum non posse in scro-
tum descendere ex Anatome satis est ma-
nifestum. Ieiunum verò hepati per venas
mesaraicas appensum est, & Colon supe-
rioribus partibus alligatum, ita vt prola-
bi nequeant sine laceratione vinculo-
rum suorum, aut mesocoli interstitij
crassorum intestinorum, quæ Græci κώ-
λα nominabant, vel mesaræi, hoc est, te-
nuium intestinorum interstitij. Nam
ijdem Græci intestina tenuia αραίαις no-
minabant. Cæcum verò Græcis τύφλον
quod

quod est apophisis intestinorum in dextra parte, quoniam lubricum est & à reliquis seiunctum atque separatum, ideo facile prolabitur in dextram scroti partem, laxata vel rupta peritonæo tunica. quacum alijs concluditur suoque loco continetur, & hæc est sententia Gal. Comment. ad aph. 3. sect. 4. l. 6. Epid. ubi ait hoc solum intestinum Cæcum omni vinculo solutum esse, ob idque facile in scrotum descendere. Aliud est intestinum Ileon dictum, quod in sinistram scroti partem nonnunquam prolabitur, quando scilicet ictu, lapsu, casu, vocis contentione, aut retentione spiritus, vel pondere adeo laxatur, ut mesaræum disrumpat, quocum ceteris intestinis connectitur, ipsamque etiam peritonæi tunicam. Sic enim tantum sinistrâ parte in scrotum illabitur, idque vel solum, vel cum epiplooe etiam. Quamobrem duplex est *ἐντεροκήλη* seu intestini prolapsus. Vnus Cæci in latus dextrum scroti: alter Ilei in sinistrum. Quanquam fieri potest ut cum ileon in latus sinistrum illapsus primum fuerit, postea etiam dextrum occupet, totumque scrotum

scrotum ipsum distentat. Pater ergo ex his omnibus, affectum hunc esse morbum compositionis, quoniam est in quantitate aucta partis ramice affectæ.

CAPVT SECVNDVM.

De causis Herniarum.

*Causa
Ruptura
& Relaxationis.*

CAUSÆ herniarum sunt duplices, externæ & internæ. Rupturæ & Relaxationis causa externa est, omne illud quod facit ad fortem expulsionem omenti, vel intestini, versus partes subiectas, ut sunt saltus, tum discus, tum lucta & iacula, cursus. Casus, percussio, hastiludium, clamor, vociferatio, retentio spiritus in fletu; hinc Concionatores, Cantores, Tubicines & pueri frequenter Rupturam incurrunt; Est autem illud Auicennæ dictum semper memoria tenendum, quod magnam longo tempore efficere vocem sit timorofum, quodque ex prædictis vocis exercitationibus sæpenumero hernias, aliæque crepaturas oriri contingat, sicuti nostrates Sacerdotes, aut Cantores
certam

certam fidem facere possunt: Antiquitus enim qui vocis exercitijs operam dabant, balneis frequenter utebantur: quorum beneficio peritonæum, scrotum, ac testium vtriculi humectabantur, sicque emollita magis tuto extendebantur, neque faciliter discindebantur: nostris autem temporibus minimè huiusce generis remedijs vti facile conceditur: vt hac ratione modum in vociferando siue cantando maiorem seruare necesse sit. Pueri quoque apertissimam fidem faciunt, qui si interdū nimis quam par sit flendo, aut aliquo modo spiritum contineant, protinus ijs peritonæum scrotumue disrumpitur, & deinceps intestina delabentia, aut flatus interclusi, vix sanabiles hernias pariunt. Quocirca qui peritonæum atque intestina exilia & fragilia ab ortu obtinuerunt, nullo pacto in retinendo spiritu exerceri debent, quoniam hæ partes in actione ista vehementer contenduntur, & per consequens, nisi robustæ sint, citra multum laborem diuelluntur. Adhæc etiam rupturas, & relaxationes causare possunt, gestatio grauis alicuius ponderis,

ris, lapidum iactus, equo celeri currere, lanceis sese exercere, vt nobiles ac milites; potissimum hæc ipsa tam vehementia exercitia, post repletionem. In mulieribus quoque fit ob foetus magnitudinē aut multitudinem. Alioqui rarò hernia laborant, quod peritonæum firmius continendo foetui habeant. Oritur quoque malum post coitum superfluum, inordinatum, ac propter tussim fortem & laboriosam; & nihil æquè nocet, ac coitus super repletionem, nam

Balnea, Vina, Venus, corrumpunt corpora nostra.

Ad vitam faciunt, Balnea, Vina, Venus.

Si fortes hæ causæ fuerint, ac violentæ, magis rupturam inferunt: Si debiles, accedentibus alijs causis internis, relaxationem inducunt; quamuis præcipua causa interna relaxationis sit humiditas excedens in partibus iam dictis, & humorum fluxiones ad easdem partes præcipuè debilitatas, defluentes, & quæcunque remollunt & relaxant, & quamuis humiditas sit causa præparans, fortis tamen compressio omenti vel intestini perficiunt relaxationem.

Quantum

Quantum verò ad particulares causas attinet, vniuscuiusque speciei. Iuxta eos qui Græcos sequuntur. Herniæ intestino-
rum vel inguinis, sicuti etiam Umbilici fiunt, vel quod peritonæum plus æquo extenditur, vel quod rumpitur. Vtrumque ex violenta quadam occasione præcedente: nempe ictu aut saltu, aut clamore, aut immensæ molis sublatione accidit. Aliæ causæ nunc dictæ idem malum quoque inferunt.

*Causa intestinalis
& inguinalis Hernie.*

Aquosus verò ramex quandoque ex occulta, quandoque ex manifesta contingit causa. Ex occulta quidem, quando ex-
auctis vasis in scroto contentis, aquosus humor propulsus, & sanguini permixtus, ad eas partes decubuerit. Ex euidēti autē, quum propter ictū collisis aut fractis vasis, sanguis subinde alimenti ratione confluent, in aquosam, serosamq; substantiā mutatur, quæ colligitur inter erythroidem & testiculum, danton & erythroidem, aut etiam in scroto. Et hæc hernia aquosa si ex causa interna ac latente originem habet, vt plurimum sinistram partem scroti occupat, serosusque ille humor

Causa Aquosa Hernie.

mor in membrana testem inuoluentem
erythroidea dicta colligitur : idque præ-
cipuè fit rene sinistro vt Dodonæus rectè
annotauit malè affecto : quapropter sero-
sos humores non attrahens ad vesicam,
mittens per venam seminariam ; quæ isto
in latere & emulgentè procedit, in mem-
branam Erythroideam delabitur. Hæc
hernia, aut simplex est, aut composita.
Simplicem appello, in qua sola aqua scro-
tum extendit ; compositam, vbi circum-
circa testiculum materia putrida colle-
cta, aut denique varices ortæ fuerint. Ac-
cedit & nonnunquam, Camerario teste,
aquosæ herniæ prolapsus intestini in scro-
tum, quod & nos obseruauimus. Caro
item sæpissimè testiculis & eorum tunicis
adnascitur : serosus enim humor iste non-
nunquam acris factus, venas capillares,
membranasque leniter erodit : hinc pars
illa sanguinis, quæ paulatim exsudat,
quæque optima & laudabilis est, benefi-
cio caloris innati in corneam substantiam
concrescit. Indurescit autem sensim, pro-
pterea quod calor natiuus paulatim debi-
litatur. Interim tamen in illam aliquando
molem

molem augetur atque accrescit, vt magnitudinem capitis humani excedat.

Hernia carnofa quam Græci Sarcocelen vocant, teste Gal: fit testiculo indurato, & vt idem testatur cum Scirrho conuenit. Causam verò, humorum crassorum ad testiculos decurrentium abundantiam, atque partis affectæ debilitatem esse, Guido & alij statuunt. Platerus, ex contusione vasorum spermaticorum in scroto, item ex succo è vasis illis luxuriantem. Petrus Pigræus verò ex humore non naturali è venis exsudante, ac paulatim in carnis substantiam transeunte, fieri scribunt. At verò Vigo docet, per affluxum alicuius humoris fieri herniam carnosam, nempe cum huius materiæ subtilior pars propter calorem testiculorum in halitum resoluatur: quidquid verò crassum & viscosum est, remaneat, in Scirrhum tandem illam indurescere. Prædictæ porro causæ, etsi minimè reiiciendæ, attamen cur potius in dextro quam in sinistro testiculo locum habeant, nondum satis manifestum fit. Etenim potius circa sinistrum testem herniam carnosam gigni debere, nō immeritò cuipiam videri pos-

*Cause
Hernie
carnosæ*

B

fit.

fit. Dexter enim testiculus cum proprijs
 vasa à magnis vasis eò delata, fit calidior
 sinistro, ipsum robustiorem quoque esse
 sequitur. Ad calidum enim & siccum
 temperamentum quod actionum robur
 consequatur omnibus in confesso est. Po-
 tiùs itaq; circa sinistrum testiculum, quàm
 dextro imbecillior est, sanguinemque
 impuriorem, ut idem Galenus testatur
 ad se trahit, fluxum illum humorum de
 labi, ac proinde carnosam illam substan-
 tiam procreari posse, verisimile esse mihi
 videtur. Iam verò cum rarissimè observa-
 tum sit, causam carnosæ herniæ obscu-
 ram esse cū Paulo Ægineta statuo. Quod
 si tamen prædictas causas, retentionem &
 alterationem, aut veluti corruptionem
 quandam feminis, huius mali causam
 quoque esse concedamus, non usque
 adeò difficile erit causam inuenire, cur in
 dextro testiculo potius quam in sinistro
 gignatur. Huiusmodi herniæ ut plurimū
 in Iuuenibus, qui sanguine & semine
 abundant, & in cœlibatu viuunt, accidere
 solent. Rarò autem fit ex sinistra parte,
quandoquidem feminalis vena sinistra,
non vena caua, quemadmodum dextra,
 sed

sed ab emulgente sinistri renis exoritur.
 itaque verisimile mihi planè esse videtur,
 cum semine ex vena emulgente nonnihil
alsedinis & nitrositatis, quæ crassos vi-
 scososque humores incidat ac resoluat,
 exsiccet, & putredini aduersetur, ad fini-
 strum testem defluere.

Causa flatuosæ herniæ siue flatuum,
 est debilitas caloris in materia phlegma-
 tica ad hoc disposita. Est enim & horum
 generatio ex ipsis humoribus phlegmati-
 cis vel cibis, in vaporem resolutis à calidi-
 tate egena. Nam perfecta quidem infrigi-
 datio, nullatenus vaporem efficit: quoniã
 non omnino attenuat, neque excoquit,
 neque dissoluit cibum. Fortis autem cali-
 ditas, multò valentior, plusquàm ad ge-
 nerationem vaporis subtiliat nutrimen-
 tum, nisi istud flatulentum fuerit natura.
 Tunc enim generatur quidẽ spiritus tur-
 bidus (qualem dicat quis caliginosum) &
 paucus, adeo vt vna eructatione euacue-
 tur. Retinetur autẽ in loco vt dicit Auicenn,
 propter spissitudinem membri, aut pro-
 pter ipsius vaporis crassitiem. In scroto
 ergo flatus multi gignuntur à cruditate
 vel propria ob imbecillitatem caloris, vt

*Causa
Hernia
Flatuosa*

in attritu testiculorum aut scroti, vel aliena, & ex alterius morbi successione, ut in diuturna dysenteria, dyarrhæa & lienteria, itémque in Hydrope vniuersi corporis ob propagationem materiæ. Scrotum etiam excipit tussiculares pulmonum & thoracis abscessus, vnde tumor in illo oboritur vel aquosus, vel etiam flatuosus, quoniam materia quæ è pulmonibus non habuit anacatharsim, in ipsum scrotum delapsa est, vt annotauit Hipp.

*Causa
Hernie
Varicosæ.*

Herniæ varicosæ causæ sunt, humores Melancholici quando in scrotum influunt, testiculorum venas dilatant & capreolorum more contorquent, quod nimia statio mirum in modum causare potest. In stantibus enim graues humores citra difficultatem proruunt, & modo hernias, modo varices, modo vlcera generant, fouent & augment. Herniarum compositarum causæ, cum ex iam enarratis simplicium causis constent, facile quiuis easdem colligere poterit, longior ergo discursus tanquam frustraneum de ijs intermittens ad signa progrediatur.

CAPVT

CAPVT TERTIVM.

De signis Herniarum.

CVM sit difficilius cognoscere morbum quam curare, signaque subinde sint valdè subtilia, nec sensibus tam patentia ut quilibet imperitus Empiricus in ijs iudicandis & internoscendis sufficere possit, sicque plurimos castrationi subijciant minimè defectuosos; quemadmodum ipsemet vidi tertio testiculo à natura præditos, quos tanquam hernia intestinali laborantes curabant. Alios quoque testes retractos in interiore parte pubis habentes, quos miserrimè, frustraque diu vexabant medicamentis repellentibus & ligaturis, tumorem illum compellere nitentes; cum tamen iidem, postquam ab horum nequissimorum hominum remedijs destitissent, à nobis feliciter sine medicamentis curati fuerint; & quidem, solummodo remouendo emplastra & subligacula illa, quibus vexabantur, saltum cursumque eis liberè permitiendo, quo otiosè cessans promoueretur in scrotum testiculus. Testiculus etiam.

Signa deceptiva Herniarum, que etiam peritum nisi attenderit decipere possunt.

sinister qui ordinariè dextrum in magnitudine excedit, plurimis suspicionem herniæ inducit, quem proinde exscindendum maximi nugatores isti sæpissimè persuadere volunt. Multis quoque vehementi imaginatione libidinosi colligitur semen inter tunicas testiculi, quod tamen ab impostoribus his pro Sarcocoele aut Hydrocele iudicatur. Tactu denique sæpè decipiuntur, dum illos subinde durities alicuius Hydroceles, in suspicionem Sarcocoeles aut Enterocoeles trahit. Non ab simile iudicium hic Monachij Lanio quidam nomine Bader, morte sua expertus est. Is cum hernia omentali laboraret, detestandum aliquem circumforaneum (nomen non prodam) adiuit, consilium ab eo percepturus; promptus erat impostor ille in diuinando, consideratòque scroti tumore & habitu corporis qui erat athleticus, infallibiliter pro Hydrocele agnouit, ignorans quid esset omentum, multo minus hernia omentalis; plenis ergo buccis aureos montes promittens, se defectum hunc per sectionem sine omni difficultate citò, tutè & iucundè curaturum ei persuasit. De pretio ergo conuenien-

*Historia
prima de
signis Her-
narum.*

uenientes (quod ordinariè primum esse debet) diem sectionis instituunt, interim dies noctesque simul potitantes. Lucefcente ergo die illa constituta, miser laniò balneo imponitur, fit præparatio omnium rerum, quoque animosior & insensibilior esset ad operationem (potiùs dicam ad mortem) sustinendam, ei integra mensura vini maluatici ebibenda propinatur; ebibit miser, seq; operationi subiicit. Hic homo meus prius debito more membris ligatis, incipit operari, dissectisque membranis illis, dum maximam copiam aquæ expectat, omentum copiosè prorumpit; perterritus ergo quod hoc contra iudicium suum accideret, ignoransque quid rei esset, magis ac magis omentum extrahit, simulque venas quibus alias in ventre alligatum est disrumpit; unde tota cavitās ventris sanguine repleta est. Quid ille? cum se casu tam insperato & tantis angustiis circumdatum videret, omentum ligat, portionem extractam abscindit, vulnerique aliquid superponit, ne verò in hoc homicidio à senatu deprehenderetur, ægrum iam propè extinctum deserit, & ipse in puncto

*Historia
secunda
de signis
Herniarū*

clām ciuitatem egreditur; interim duabus horis post, patiens moritur. Idem homicida cum post aliquot menses rediisset, secundum homicidium in alio Lanione, Wagenfail nomine, perpetravit. Erant huic intestina in scrotum prolapsa, ex retentione fæcum inflammata & etiā erosa, ita vt excrementa per vlcus illud scernerentur, vnde febris, aliâque grauissima symptomata ægrum infestabant. Doloris ergo & molestiæ huius amplius impatiens Agyrtam supradictum vocat, fêque dissuadentibus alijs (sine dubio ex rudiori aliqua familia natus) obstinaci animo sectioni exponit. Quid fit? secatur, cūmq; iam omnia salua esse opinarentur, Lanio extinguitur: licet enim repositis intestinis in abdomen (quod tamen summa vi fieri debuit) membranas per quas prolapsa fuere ligauerit, non tamen vulnus intestinorum ab erosione causatum, ideo consolidatum fuit; sed etiam in abdomine excrementa exitum inuenere, quæ postmodum collecta, inflammationem partibus circumiacentibus, febrem acutissimam, & denique mortem ipsam intulerunt. Mortuo ergo
sic

fic laniōne, homicida secundâ vice impu-
nè cælum mutauit,

Haftenus ergo indicaui deceptiua &
incerta signa, quæ etiam peritum subin-
dè in suspicionem herniæ inducere pos-
sent. Explicabo iam vera & quamlibet
speciem herniæ indicantia signa; quibus
bene obseruatis, facilè erit vnam ab alte-
ra distinguere & internoscere, ne quid
pro quo & hernia omentalis pro intesti-
nali, vel aquosa pro carnosa iudicetur &
postea curetur.

Signum ergo commune omni speciei
herniæ, est eminentia & additio augmen-
tata. Ruptiones verò à laxationibus dif-
ferunt, quod Rupturæ in lateribus Ileii
fiant, post ictum aut saltum vehemen-
tem, vel corpus contorquendo, nec in his
appareat magnus tumor in principio, sed
progressu temporis: magis enim ac ma-
gis peritonæum disrumpitur, tumorque
immensæ magnitudinis in summa cute
eminet, quia intestina extra peritonæum
dilabuntur, & à solâ cute sustinentur, vn-
de consequitur dolor pungens & quasi
lacerans: prolapsa enim non sine dolore
reducuntur; quoniam membra habent

*Signa Ge-
neralia & com-
munia
Herniarum*

B s

sensum

sensum acutum. Relaxationes autem
 eueniunt solummodo circa foramen, per
 quod vasa & muscoli cremasteres ad tes-
 tes descendunt, & licet prolapsa redu-
 cantur, non dolent, quouis modo con-
 tractetur relaxatio, Inguinis verò & scro-
 ti Ramici, vtrique notæ communes sunt:
 conspicuus enim in scroto aut inguine,
 tumor est, qui in exercitijs, itinere, spiri-
 tus retentione, alijsque occasionibus
 maior quam ante euadit; compressus
 tardè quidem recurrit, celeriter autem
 rursus deuoluitur. Habent etiam signa
 sibi propria. Nam hernia intestinalis au-
 getur vel minuitur ratione materiæ col-
 lectæ. Intestinum ægro quiescente vel re-
 supinato rursus retrahitur, & in loco
 permanet, aliquando pars altera in scro-
 to residet, tumore vel cibi satietate cref-
 cit, frigore contrahitur: Intestinum cla-
 more relaxatur, scrotum relucet, & mul-
 tum distentum apparet, magisque in vna
 quam in altera parte. Aliquando ta-
 ctu discernuntur excrementa indurata.
 Cum autem remouetur intestinum, &
 ad inguen retruditur, sentitur flatulen-
 tum murmur. Tumor autem sine in-
 flam-

*Signa pro-
 pria Her-
 niarum,
 & quidē
 Hernia
 intestina-
 lis.*

inflammatione, si intestinum descenderit,
 non minuitur; modo increfcit, siambu-
 lauerint; mane detumescit, estque sine
 dolore cum quiescunt; aut iacet ex toto
 interdum. Pueris præsertim desidet cla-
 more, satietate vel pondere crescit, frigo-
 re contrahitur, calore diffunditur; scro-
 tūmque est rotundum, est & tactu lene: si
 comprimitur, ad inguē diuertitur seu re-
 uertitur, dimissūmque iterum cum quo-
 dam murmure deuoluitur. Hernia ingui-
 nalis nobis indicabitur, quando Ileon vel
 Omentum rupto peritonæo in inguine
 exeant, tumorque ibi remaneat, nec per-
 ueniat ad scrotū; in ipso nimirum ingui-
 ne affectu existente. Dignoscitur Intesti-
 nalis ab Omentali hernia, quod Epiplo-
 cele sit tumor permanens, nec minuatur,
 sed semper perseueret, siue ieiunet, siue
 corpus huc & illuc moueatur, aut quouis
 modo collocetur. Si verò retineatur,
 spiritus, non adeo increfcit, tactu inæqua-
 lis, mollis & lubricus sentitur.

*Signa
 Hernia
 inguinā-
 lis.*

Sarcoccele siue hernia carnosaf dignof-
 citur tumore, duritie, & colore vbique
 fui simili. Est enim tumor rotundus, ob-
 longus, durus, testiculi formam referens

*Signa
 Hernia
 carnosaf*

ac pededentim auctus. Quibus duobus ab Enterocoele distinguitur, quæ mollior est & repente oborta. Cognoscitur ergo carnea Hernia tactu duro, & ut alij dicunt, paulatim nigrescit, ac sine dolore est. Si autem tumor in scirrhum coalescat, nec dolor ullus, nec sensus adest: si maligni referat naturam, dolor vrget punctorius.

*signa her-
niae vari-
ose.*

Circocoeles siue Varicosi ramicis signa desumes ex venis testiculum nutri-
bus, quando intumescunt. Sentitur di-
uersitas tumorum & paruitas in epididy-
mo & vasis spermaticis, quæ sunt veluti
conglomerata & intorta. Cognoscitur
autem hæc, quia si apponatur manus ad
testes, apprehendentur plurima vasa vel
massa filorum; nam illi adest maximum
inuolucrum ex plurimis venis & pluri-
mis fibris, uti si essent intestina parua, &
istæ sunt crebræ herniæ, sed non insignes.
Ista autem varicosa hernia solet esse do-
lorosa certis temporibus: nam Vere &
Autumno, & eo tempore, quo intestina
turgent flatibus, solent dolere ob dilata-
tionem venarum illarum ut in esu fru-
ctuum & ciborum ventosorum, & in fri-
gore pedum excitantur dolores in her-

nia

nia ista varicosa, quia materia aliqua flatulenta deuenit ad illa vasa.

Quod autem ad Hydrocelen attinet, *Signa*
 seu herniam aquosam, primo in ea cognos- *Hernia*
 scenda omnis aditus lucis intercludatur, *Aquosa*
 & obiecta candela cerea videatur nun-
 quid pelluceat. Est enim durities, quæ
 plenitudine & tensione fallit, vt videatur
 esse carnosa aut intestinalis, sed pellucidi-
 tas rarò non, vt dixi, fraudem detegit; sed
 quia pelluciditas etiam conuenit flatuo-
 sæ, ad leuitatem respiciendum. Nam,
 aquosa obscurior est & grauior quam fla-
 tuosa. Vbi verò constiterit de aqua, vi-
 dendum quo loco contineatur. Qua in
 re Veteres satis perplexi & confusi viden-
 tur. Galen. de tumoribus scribit, in tuni-
 cis, quæ testes ambiunt, contineri. Pau-
 lus, in corporibus scrotū implicantibus.
 Celsus, integris membranis colligi. Alij,
 ruptis etiam & relaxatis. Alij, modo intra
 tunicas, modo intra membranas. Si inter
 tunicas, vel inter summam & mediam, vel
 mediam & imam. De loco certè & ad præ-
 dictionem, & ad curationem non est am-
 bigendum. Nam aliquando in superficiali
 scroto

scroto (vt interpres Hollerij annotauit)
continetur aliquando profundius. Sed
cum testiculus duabus tunicis insignibus
inuoluatur, erythroide, quam sequitur
dartos, ferè semper Hydrocele fit, vel in-
ter has duas, vel in toto scroto. Hic to-
tum scrotum intumescit sine rugis, vesicæ
inflatae simile: illis tumor tantum in testi-
culo percipitur, videturque rotundus &
tensus, rugato & laxiore scroto; quod &
in multis seorsim quoque animaduerti-
mus. Aliquando, vt Paulus scribit, pecu-
liari quadam tunica humor ille compre-
henditur, quæ supernascitur, veluti athe-
roma quoddam, aut steatoma, vt videat-
ur esse tertius testiculus. Aquosi igitur
ramicis communis nota est, tumor dolo-
re vacans, firmus ac stabilis in scroto, qua-
cunque tandem occasione, non euane-
scens; sed in ijs, qui modicum continent
humorem, cedens; in illis, qui copiosum
habent, non item. At in quibus erythroi-
des tunica humore distenta est, tumor
rotundus paululum, & oui modo lon-
giusculus apparet. His testiculus in con-
spectum non venit, vt qui vndiquaque
sit implicitus. Si extra erytroidem mem-
bra-

branam, sub darto habetur, per pauca corpora sublabitur, testiculúsque intra notas tactui occurrit. At si humor in membrana superadnata coierit, propter contractionem ex omni parte, & rotunditatem, tumor alterius testiculi imaginem præbet. Eadem ferè habet Rondeletius. Interea in Hydrocele tumor cum grauitate est, & cachexia; & ijs notis à Pneumatocèle distinguitur.

Sed cum & alius humor præter aquam ibidem contineri possit, ideo Neoterici his herniam humoralem adiecerunt, quæ fit per modum congestionis & defluxionis. Ita & fieri volunt herniam sanguineam, quamuis rarò in criticis transmutationibus ægritudinum sanguinearum; idque ex cibis calidis humidisque sanguinem multiplicantibus: cuius signa sunt, tensio notabilis in loco, caliditas, humiditasque quæ tactu percipiuntur, partim rubedo, & pulsatio, & ferè semper fit cum inflammatione & Apostemate. Materiam quoque purulentam foetidissimi odoris varijque coloris, instarque atheromatis & steatomatis continet.

Hernia

*Signa
Hernia
humoralis*

*Signa
Hernie
Ventoſæ.*

Hernia ventosa siue Pneumatocela non magnoperè increſcit, actúque sonum elidit, inæqualis eſt, mollis ac lubrica, quæ neque pondere fatigat ægrum. Sæpè ſoli flatus hanc herniam repræſentant. Id recens natis pueris sæpè contingit, & facilè diſcutitur: eſt enim in ea quidam rugitus, & mouetur ventofitas ab vna parte ad aliam. Breuib. in Pneumatocela, ſimilia ſunt omnia vt in Hydrocele, niſi quod perſpicuitas & leuitas maior adeſt, quia dilatatio fit à flatulento ſpiritu. Fit aliquando vel in quatuor vasis teſticulos alentibus, vel in arterijs darton intercurrentibus. Ille durior, nec compreſſu digitorum euaneſcit, recipitque curationem: hic oppreſſo digito intro recurrit, & euaneſcit, vixque curatur, periculo ab inceſſabili ſanguinis proflu-

uio imminente. Fit ſine Hydrope.

drope & cum Hydro-

pe.

CAPVT

CAPVT QVARTVM.

*De Prasagijs & Prognosticis
Herniarum.*

HERNIAM Intestinalem omnium
specierum periculosissimam esse,
non est quod dubitemus. Cūque duæ
sint eius species, quæ ab Ileo accidit lon-
gè periculosior est, & calamitosior, quàm
quæ Cæci fit prolapsu. Hæc enim cura-
tionem recipit in pueris (quibus familia-
ris est) vsque ad vigesimum quintum
ætatis annum, quando videlicet nondum
ad iustam magnitudinem peruenerunt:
post hoc tempus si accidat est insanabilis
& cum homine consenescit & commori-
ritur. In illis verò qui adhuc crescunt, si-
mul atque prolapsum est Cæcum intesti-
num, in suum locum debet restitui & re-
stitutum in eo contineri, viâque per
quam delapsum fuerat adstringente fotu
angustior effici, vt aucto cum toto corpo-
re intestino, idem accidat quod Vulpe-
culæ illi, de qua Horatius lib. i. Epist.

*Intestina-
lis Hernia
periculosi-
or est ab I-
lei, quàm
à cæci pro-
lapsu.*

*Fortè per angustam tenuis Vulpecula rimam
Repserat in cameram frumenti, post àque rursus*

C

Ire

*Ire foras pleno tendebat corpore, frustra :
Cui mustela procul: si vis, ait, effugere istinc
Macra canum repetas arctum quem macra subisti.*

Ilei verò prolapsus est ferè insanabilis, quia ab hoc intercipitur distributio alimenti & chyli, stercorisque secretio, quod Ilei officium est ad vitam tuendam necessarium. Præterea grauiissimus dolor excitatur & inflammatur, indeque gangræna ipsius intestini. In cuius affectionis Sympathiam trahuntur omnes partes, quarum officio vita carere nequit. Hinc tandem fit Ileus morbus, qui vulgò Miserere mei appellatur, & huic succedit vomitus chyli, aut stercoris, tanquam symptoma quod mortem in propinquo esse denuntiat. Quibusdam inde singultuosæ febres, in quibus reposito intestino mors acceleratur. Experientia etiam docuit paulò post mori, quibus vi reponitur. Iam quoque, licet incisione multicurentur, quamplures etiam periclitantur: ideo est dubia & affirmatoria curatio: quia aliquando superuenit spasmus & conuulsio, aliquando febris, subinde & fluxus sanguinis: quare plurimi in manibus Cursorum moriuntur. Considerandum

randum etiam est, quod scissi vel incisi,
 à quibus vnus aufertur testiculus, licet
 in iuuentute generent, in senectute vis
 eorum generatiua deficit: quia senes
 cum duobus testiculis modicum habent
 seminis, multò minus cum vno. Neque
 hoc omittendum, rupturam, cuius de-
 scensus est inter pellem & didymum,
 nisi succurratur à principio intra quin-
 decim aut viginti dies, post non curari.
 Vnde mirum planè est Lanfrancum di-
 xisse, se curasse Medicinis sexagenarium
 aliquem, & alium quadragenarium, à
 magnâ & completâ rupturâ. Et si in
 herniâ aquosâ testiculi diu remanent,
 in aquâ citrinâ malæ qualitatis acqui-
 sîtæ. Timendum est de corruptione, vel
 putrefactione eorum, vel vnus. Et
 quamuis melioratio citò appareat, post
 oschei apertionem & aquæ extractio-
 nem cum ferro; tamen nisi aliter pro-
 uideatur cum correctione malæ intem-
 periei, & remotione cacochymix, &
 frequentibus purgationibus, & debito
 regimine, citò alia post aquam priorem
 expulsam reuertitur.

*Testiculor-
 um cor-
 ruptio in
 Hernia
 quosa.*

C 2

Itaque

*Carnosa
Hernia
absque se-
tione aut
causticis
medica-
mentis, nō
potest cu-
rari.*

Itaque Herniæ quædam aliæ curan-
tur, aliæ autem difficulter, aliæ verò nul-
lam admittunt curationem; vt Carnosa,
si sit insignis, nullo modo potest curari,
sed castratione testis, aut causticis afe-
rendus est; iuxta illud Montagnanæ Con-
siliū 227. de hernia carnosā. rubr. 4. qui
ita scribit: cum autem hæc ægritudo per-
transierit tempus primæ partis augmenti
vniuersalis, valdè difficilis redditur eius
curatio; & propriè quando peruenerit
vsque ad medium status inclusiue: tunc
ergo propter mirabile eius augmentum
tantum debilitata est virtus & non potest
regere medicinas locales sufficienter ex-
siccatiuas. Etiam reperiussiuæ medicinæ
hoc tempore non sunt necessariae: eo
quod materia tota fluxit, & ægritudo iam
transierit ad augmentum, imo pluri-
mum aucta. Huic etiam malo parum aut
nihil conferunt medicinæ digestiuæ &
euacuatiuæ, propter prædictas causas:
quare localibus medicinis non oportet
insistere: quia non conferunt etiam so-
lum calefaciendo, resoluendo & exsic-
cando: imò oportet eas esse causticas, ra-
ro & paulatim applicatas, vt successiue
dispo.

disponant magnificatas partes oschei. Cirfocele seu Ramex varicosus, curationem aliam non admittit, quam per Chirurgiam, verum non ita est molesta, vt Epiplocele.

*Cirfocele
per Chi-
rurgiam
solummo-
do curari
potest.*

Omenti Ramex difficile curari potest; vix enim, ob tenuitatem & mollitiem, omentum reperiri potest, & cedit impellenti, si reducatur. Hinc, vt referunt quidam, Epiploon ob mollitiem vix reducitur. Neoterici & Barbari hæc adiungunt. Ruptura Siphah in pueris & mulieribus, & omnibus humidam temperaturam habentibus per naturam, & propriè sanguineis & carnosus, est facilis curationis: adultis verò, senibus, tum siccis per naturam, difficilis. Ruptura quoque recens & parua & in qua nihil descendit in oscheum, sed tumor solum in inguinibus nuper accidit, facilis est curationis; Antiqua verò hernia & magna, in qua testiculi sunt inflati, atque inguina, difficulter curationem recipit. Aquosa verò subinde tollitur, subinde non, & prænuntiat Hydropem, Ascitem, & in ea sæpè adest. Ventosa verò subinde Tympanitem præfagit. Et si vasa testiculos alentia affecta

*Omenti
Ramex a-
grè cura-
tur.*

*Ruptura
recens fa-
cilis est cu-
rationis.*

*Antiqua
Sed diffi-
cilis.*

*Aquosa
sicut etiā
Ventosa
Hernia
subinde
curabilis,
subinde
non.*

fint, curationem recipiunt, si verò Arteriae Darton intercurrentes occupatæ sint, non curatur morbus. Recens etiam natis puerulis sæpè contingit, facileque discutitur. Interea Aquosa est deterior Ventosâ, sicut Ascites Tympanite: nam & in herniâ aquosâ peccat secunda digestio: ut in ea enim hepar læditur, & rectificari debet vnguentis emplastrisque calidis stypticis, ita Stomachus in Ventosâ. Insuper hernia aquosa valdè magna & excedens cum urinâ paucâ, rubeâ, vel diuersos colores habente, secundam regionem, infimam & supremam, mortalis est iuxta Bertrutium.

*Gordonius
Præfagia
de Herniis.*

Gordonius hæc præfagia commemorat. Omnes rupturæ facile curantur in principio, maximè verò in pueris. Varicosa difficilis curationis est. De intestinali dico tantum; à quâ, ubi adeo fuerit diuturna & antiqua ut labia vulneris interiùs indurata fuerint, ne conglutinatio fieri posset, nunquam vidi aliquem curari, nisi Chirurgiâ; & tamen frequenter feci multa. Et licet multa promittamus, pauca tamen attendimus. Ideo ubi fuerint labia indurata & callosa, non possunt amplius

plius verè vniri: cum fuerim ego sedulus
 inquisitor, & nunquam tamen potui ali-
 quam herniam curare, si ruptura mul-
 tum processerat, & passio non erat in
 principio, sed manu Chirurgicâ bene id
 vidi: multos interea etiam periclitari in
 manibus Restauratorum; quia perfora-
 bant intestina, vnde excrementa egre-
 diebantur, & ægri moriebantur. A falsis
 igitur promissionibus caueamus. Hæc
 Gordonius. Crepatura frequentiùs acci-
 dit pueris, quo ad relaxationē, iuuenibus
 frequentiùs ex violentâ tensione; senibus
 ex humorum superfluitate. Hoc etiâ ad-
 dendum, quod potissimū contingat nau-
 tis, præcipuè piscatoribus, & illis, qui in
 mari, seu Oceano piscantur, eo quod per-
 petuò sint madidi, & maximè laborent
 comouendo corpus: quod quidē scientes
 Restauratores, pagos maritimos accedūt,
 cum ibi multos herniosos esse cognoscāt.

Valescus idem refert, quod & alij, scili-
 cet Rupturam atque Relaxationem val-
 dè antiquam incurabilem esse, nisi Chi-
 rurgi experti opere curetur. Recenti
 verò tam relaxationi quam rupturæ
 & in principio facilè succurritur. In-

*Valesci
 Præfagia
 de Ramis
 cibis.*

relaxationis initio apparet in inguine ad modum nucis quædam eminentia: at quia tunc nullam infert noxam, aut aggrauationem, fit, vt ferè nullus hoc malum Medico ostendat, vel si ostendat, velit monita ipsius exequi, aut tempus curationis expectare, & sic quasi insensibiliter pedetentim augmentatur, donec in veram herniam aut rupturam transeat. Præterea omnis ruptus, aut relaxatus, perfectè consistit semper in periculo, si in tempore sibi non prouideat; eo quod intestinum monoculum descendat in oscheum per foramen relaxationis, vel rupturæ; in quo si fæces reuoluantur, nunquam vel rarò, retrocedet; & sic moritur æger. Ruptura seu relaxatio in tenella ætate, cum cinctura apta, & requie in lecto, tum desiccantibus, faciliùs curatur, quam in alia ætate; cum adhuc caro augeatur, & membra ætate procedente magis roborentur.

*Auicenna
presagia
de Herniis.*

Ramex Intestinalis & Zirbalis ex mente Auic. difficulter curantur, licet exigui; aquosus facilè, quamuis magnus. At ruptura supra Umbilicum mala infert accidentia, licet sit exigua ac sine dolore in
prin-

principio: quia illud quod in ea propelli-
tur, sunt intestina gracilia, quæ ibidem
sunt compressa & coarctata; ideo semper
retinetur, & quandoque excrementa
euomunt, uti accidit in Ileo: hinc sym-
ptomata grauissima, ut de Exemphalo &
Ileo diximus.

Denique qui cacochymum, imbecil-
lemque vel senem aut gulosum, aut in-
temperantem præsumpserit per incisio-
nem curare, manifestissimè desiderat ho-
micide nuncupari. Interea hernia Zirba-
lis non est tanti periculi sicuti intestina-
lis, quia non contingit Zirbum sicuti in-
testina fecibus iuduratis impleri. Semper
ergo eius curatio est ambigua & periculo-
sa (ut dicit Albuc.) de spasmo propter do-
lorem, de fluxu sanguinis propter incisio-
nem, de læsione intestini propter corro-
sionem, de amissione generationis pro-
pter testiculum. Et hæc de præfagijs
& prognosticis sufficiant. Ad

*Albucasis
præfagia
de Hernijs*

Curationem progre-
dientes.

C S

CAPVT

*De Curatione Herniarum**in genere.*

*Curatio-
nes Herni-
arum
ab Indica-
tionibus peten-
da.*

QUEMADMODVM reliquorum mor-
borum, ita & Herniarum curatio-
nes ab indicationibus petuntur. Etenim
an fieri possint, indicant tum causæ, ma-
ximè Materialis & Formalis, mediata &
immediata. Tum accidentia, videlicet,
Tempus, Ætas, Situs, Natura, Magnitudo
morbi. Quid fieri debeat, indicat mor-
bus, id est ruptura, quæ sui vnitionem
indicat: quod fiet partim Victus ratione
instituta secundum qualitatem contra-
riam & quantitatem debitam; partim Chi-
rurgiâ, quæ aut Sectione aut Puncturâ
aut Vitione tam causticis actualibus quàm
potentialibus perficitur; partim Medica-
mentis vel intrinsecus adhibitis, vel ex-
trinsecus applicatis; partim sine Medica-
mentis, vt subligaculis. De quibus omni-
bus magnam varietatem proponam,
quando iam statim de singulis in particu-
lari tractabo, vt omnibus patere possit,
hactenus nouum aliquem modum cu-
randi Hernias à Circulatoribus istis non
fuisse

fuisse excogitatum, multò minùs inuen-
tum. Quid enim lepidiùs? quam quod
curationem herniarum per causticum,
potentiale, ab ipsis nouiter inuentam esse
iactitent, cum tamen Arabibus (tacebo
de alijs nostri æui) non fuerit incognita.
Quemadmodũ Aëtius Tetrabibli quartæ
fermo. 11. de herniâ aquosâ, cap. xxij. fol.
766. modum hunc per cineres radicis
brassicæ vstæ distinctissimè proponit. Ve-
rùm alios habent modos, crassissimi isti
nugatores, quibus hernias pellere vo-
lunt; nimirum per characterismos, & re-
medijs occultâ proprietate, per Sympa-
thiam & Antipathiam agentibus, per a-
muleta etiam, & sancta verba, denique
per transplantationem, vt vocant, quem-
admodum ex sequentibus patebit.

*Curatio
Herniarũ
per Cau-
sticum Po-
tentiale
non est no-
uiter in-
uenta.*

*Modi illi-
citi cu-
randi
Hernias.*

Erstlichen solle man ein new gelegtes Ey/
das erst vom Nest kompt / vnd noch warm
ist/ nemmen / damit solle man den Bruch et-
lich mal bestreichen / als dann gehen zu einem
Lindenbaum / vnd die Rinden vom Stamm
aufflupffen / vnd mit einem grossen Neber
ein Loch darein boren / so groß / daß das Ey
hinein mag / darnach soll man das Ey ganz
hinein schieben / vnd dann die Rinden wider
für

*Curatio
Herniarũ
per Trans-
plantatio-
nem.*

für das Loch thun/ daß mans nicht sehe/ vnd
mit Baumwachs Salben wol verstreichen/
welches aber zu seiner gewissen Zeit beschehen
muß. Wann nun des Baums Rinden wi-
der zusammen wächst/ so verwächst auch der
Bruch/ da soll man ein Monat still hal-
ten/ vnd was dann noch heraus gehet/ mit
frischen Bäumen/ weiter wie folgt/ proce-
diren. Als drey Tag vor dem neuen Mon/
in derselben Stunde wann er eintreten will/
vnd new wird/ soll man in einen Eychbaum
hinein boren/ biß auff den Kern/ vnd die
Spân heraus nehmen/ vnd gestossen in ei-
nem Säcklein in derselben Stunde zugleich
vber den Schaden legen/ also drey Tag liegen
lassen/ biß der Mond new wird/ da sollen als
dann die Spân wider abgenommen/ vnd ehe
die Stunde zu end laufft/ in das vorige Loch
gethan/ darauff mans genommen/ alsdann
einen eychnen Regel vorgeschlagen/ vnd mit
Rühkoth verschmieret/ wächst der Schad
im zunehmen/ so solls im neuen Mond ge-
schehen/ wächst er aber im abnehmen/ so solls
ebenfalls in derselben Stund gebraucht wer-
den. Auff dises procediren soll man aber-
mals/ wann die Rinden verwachsen/ einen
Monat inhalten. Alsdann mit dem dritten
Baum/

Baum / wann nemblichen noch etwas auß-
 fällt / also procediren. Der Patient solle
 von seinem Haupt / vnd andern Orten / wo
 Haar wächst / sonderlichen an dem loco af-
 fecto, die obersten Spizl von dem Haar mit
 einer Scheer lassen abnehmen / vnd die Nä-
 gel an Füßen vnd Hände dazu thun / vnd in
 ein Büschelein binden / alsdann gehn zu ei-
 nem Eychbaum / vnd ein Loch hinein boren /
 vnd die Haar vnd die Nägel darein thun / gar
 tieff biß in den Kern / vnd einen eychenen Keyl
 dafür gar fest schlagen / vnd das Loch ver-
 kleiben. So bald das Loch verwächst / so ver-
 wächst auch der Schade.

Alia Curationes sunt per Signaturam
 Magicam. Für den Carnüffel: Nim ein
 roten Schnecken / bind ihn auff den Carnüf-
 fel / also daß er die Nasen oben gegen des
 Kranken Bauch wende. Laß ihn darob biß
 er stirbt / darnach nim Nadel vnd Faden /
 zeuch ihm durch die Nasen / vnd hencß ihn
 an ein Hol vber das Gewr / daß er gar ein-
 schmorre. Vnd wie der Schneck einschmor-
 ret vnd abnimmt / also nimt auch der Schad
 ab / vnd gehet hinweg. So der Schad alt
 were / so magst du es einmal oder drey thun /
 vñ sonderlich so der Mon im abnehmen ist.

Curationes per signaturā Magicā.

Dicunt

Dicunt remedium hoc conuenire ob signaturam Magicam, quæ inest animalibus quæ se extendunt & contrahunt. Alij findunt quercum, fissuram retinent bene apertam, per eam pueros herniosos tribus vel quatuor vicibus mittunt, additis certis quibusdam verbis & coniurationibus. His nugis sibi persuadent hernias posse curari, non absimiles ijs qui in lethali Pleuritide, confestim lanionum cultros è carnificinâ, ægrotantis potui immergunt, vt (quoniam hi cultri confossionis sunt instrumenta) crebrior lateris punctura horum virtute pelleretur accessaret. Si quis alius per hæmorrhagiam copiosius sanguinem fundit (quod in sectione herniarum etiam sæpissimè contingit) sceptri à iudice supra necis rerum sententiam ferentis diffracti frustum in manibus tenere iubent. Ad spasmus, quod Symptoma in castratis pessimum est, & plerumque occidit quando vulneri superuenit, annulos è ferreis susensorum furum armillis fabricatos digitis inferunt. Ad capitis dolores & Hemicranias, multis & magnis cæremonijs plumbum liquefactum per chartam duplicatam

tam minutis foraminibus peruiam effundunt, atque ex illâ figurâ frustulorum, & particularum casu effictarum multa præfagiunt, sicque acutos & punctorios seu pungitiuos capitis dolores (quos ipsi ineptè sagittarios & iaculatorios cruciatus *Das Hauptgeschos* / nominare consueverunt) sese tollere posse arbitrantur: aut forficem agnis tondendis destinatam sub ægri culcitâ, seu puluinari religiosè collocant. Catharos autem nouis aut recens lotis & mundatis indusijs imprecantur: Gibbos cum certâ quadam præfatione ad Lunam exponunt, eique super isthâc suâ miserîâ conqueruntur. Atrophiam membrorum, resectâ è membro marcescente particulâ, falici suo tempore includunt, & sic morbum ab homine in arborem transferunt. Ad aphtas pomi arboris germina, per os diducta, fumi vaporis siccanda suspendunt. In febribus Vngues certâ lege abscissos fluuialis cancri dorso alligât, quem rursus in amnem demittunt. Persicariam torrentis liquore prolutam vulneribus paulisper adhibêt, quâ deinde magnò operè occupati profundè sepeliunt. Morbum regiũ auferre aggrediuntur.

diuntur Ictericī vrinam cauo Sambuci trunco indentes, eamque sic ad ignem, donec in vaporem abeat & omnino absumatur, excoquentes: Alij ex hac pul-tes addita farina coquunt, aut placentas canibus obijciendas pinfunt, vt ab homine id mali in bestiam transeat. Ad Erysipelata Sambuci flores trinā hebdomade semper die Veneris esitatas celebrant. Singultum inuerso pane seu cultro quiescant. Febres itidem obolari pretio diuendunt, aut ex ægri vrinā paratā pulte icterum vna cum febre in canem qui hoc passus fuerit, transferunt, paroxysmorum numerum à leprosis stipem petentibus sciscitantur, quid multa? nullus ferè morbus est, ad quem curandum sordidi hi artifices paratissimi ac liberè non accedant, ita vt etiam nugas suas maria tranare, aëra petere, regiones peruolare, compita verò quam facillimè transire, & saltus omnes leui modo transilire posse arbitrentur, sibi que penitus persuadeāt.

*Explosio
Curatio-
num illi-
tarum.*

Quoniam verò eiusmodi friuolæ curationes, quia in naturalis veritatis latitudine nullo fulcimento & stabilitate nituntur, à peritioribus & sanio-rem doctrinam

sectan-

sectantibus viris, vanitatem, falsitatem-
que hanc oppidò notantibus, vel deri-
deantur vel negligentur, & à legitima-
rum medicationum structurâ penitus ex-
cludantur. Igitur nugas has mittentes,
methodicè procedemus, initium facien-
tes ab Enterocèles curatione.

CAPVT SEXTVM.

*De Curatione Enterocèles & Epi-
ploceles per Viçtus rationem, perque medica-
menta simplicia quæ assumuntur &
admouentur.*

DIXI antea omnem curationem indi-
cationibus suis perfici debere, & ideo
an fieri possit ex capite quarto, tum ex
morbi specie, tempore & situ tanquam
indicantibus satis supérque intelleximus.
Primo ex morbi specie. Quod Enteroce-
le omnium periculosissima sit, præsertim
si reduci nequeat: & quibusdam reposito
intestino, singultuosæ febres, & tandem
mors secutæ sint: quibusdam non repo-
sito, gangræna. Epiplocele verò ob mol-
litiem vix reducatur. Secundo ex Tem-
pore. Sic Enterocelem recentem curari

D

medi-

medicamentis, antiquatam non curari, nisi per Chirurgiam. Tertio ex situ. Quod Enterocoele sinistrâ parte grauior, vbi Colon conuolutum desinit in Rectum, & multa intestina tenuia incumbunt. Iam verò quid fieri debeat in harum curatione, tum morbus, tum causa morbi indicat. Morbus quidem, quod descensus Intestini, vel Omenti, prius in locum suum sit reponendus. Itaque decocto maluæ prius intestino mollificato, quod sæpissimè sequenti clystere & sacculis feliciter effecimus.

*Repositio
Intestino-
rû in En-
terocoele.*

*Clyster ad
repositio-
nem inte-
stinatorum.*

Rx. Rad. & Fol. Maluarum
Altheæ.

Fol. Violarum

Betæ

Parietariæ ana Mj.

Flor. Chamomeli.

Meliloti.

Sambuci ana Mss.

Sem. Foenugræci

Lini ana ʒss.

Anisi

Feniculi ana ʒj.

Coquantur ad tertias. Calaturæ sume ʒv.
in quibus dissolue

El.

El. Diacathol. ℥β.

Vitell. Quor. N^o. ij,

Ol. Chamomel.

Anethini

Butyri recentana ℥ij.

†. Enema

quod inijciatur. Conficiantur quoque *Sacculi*
 sacculi duo, ex radicibus, herbis, flori- *pro reposi-*
 bus & seminibus eiusdem Enematis, qui *tione in q-*
 vice versa semper calidi scroto applicen- *finorum*
 tur. Deinde cruribus elatis & diductis,
 Intestinum vel Omentum sensim redu-
 catur, atque reductum statim subliga-
 culo, vel idoneis ligamentis seu fasciis ex
 panniculis, vel ligno, vel ferro, sed ita ut
 interiori parte, quā scrotum contingunt
 & inguen, molliore corpore inducan-
 tur, de quibus fusè satis tractabimus, re-
 tineatur.

Causa verò morbi indicat: videlicet
 Ruptura vel Relaxatio: quod hæc con-
 stringenda, illa verò conglutinanda,
 quod fiet partim Victus ratione, par-
 tim Medicamentis, partim Chirurgia.
 Victus ratio ordinata esse debet secun-

D 2

dum

*Dieta
qualis sit
obseruan-
da in En-
terocèle.*

dum quantitatem debitam. Sic conuenit diæta tenuis, & inedia, & secundum qualitatem contrariam: astringentem scilicet & consolidantem. Quare conuenit quies ad multos dies. Cubatio in molli lecto, qua sola, hernias curari posse Guilielmi Fabricij Hildani obseruatio Chirurgica LIV. Cent. V. testatur; in qua tale ponit exemplum. Generosus quidam Bernensis Sexagenarius, sed optimo corporis habitu præditus, præterquam, quòd doloribus podagricis ab aliquot annis obnoxius fuerat, spatio viginti annorum insigni ac maximâ hernia intestinali laborauerat, ad quam curandam cum me, tum alios in Gallia, & alibi expertissimos adhibuerat Medicos & Chirurgos, sed frustra. Tandem cum de sanitate recuperanda, ne quidem cogitaret amplius, & subligaculis, ne ingrauesceret malum, vteretur, in morbum incidit Anno 1618. à quo ultra menses sex lecto affixus fuit. Post morbum hunc ne minimum quidem indicium præcedentis herniæ sensit, nec amplius vtitur splenijs aut subligaculis. Ex his manifestum fit, quietem & decubitum in dorso, vnicam esse Panacæam hernia-

herniarum. Cibus sit boni succi, & sub-
astringens. Aluus lubrica. In egerendo
manum apprimere pubi & scroto ne
quid recidat. Nocet verò, quidquid an-
helitum respirationemque citatiorem,
efficere valet. Itaque cursus, saltus, cantus,
clamor, ploratus, etiam effusior risus, sus-
pectus esse debet. Omnis corporis labor
vehementior, potissimum qui conatu &
nisu quodam subiri debet, & maximè
coitus fugiendus. Cauendum quoque à
quouis valido motu, & ab exercitijs vali-
dioribus, maximè repleto corpore. A ve-
stigatione equorum duriter gradientium,
& ab ephippio angustiore ac duriore, à
stapedibus longiùs productis. Quin omni-
bus modis non equitandū, nisi necessitas
fuerit, idque non nisi equo paulatim pro-
grediente & molliter incedente, nec hoc
post cibum aut potum præsertim affluen-
tiùs assumptum. Destillationes in pectus,
omnisque tussis causa præcidenda. Si
quando tussendum erit; item quoties-
cunque aluus egerenda, maximè si ea du-
rior fuerit, inguen oblæsum retinendum,
atque utrâque, vel saltem alterâ manu ad-
ducendum comprimendūque. In cibo

cuncta quæ ventrem flatibus implere nata sunt, & distendunt, vitanda. Itaque omnis leguminum vsus fugiendus; fructus horarij, poma, pyra fugacia, olera cruda, rapæ, fabæ, fasceoli, lentes, lactinia pleraque in cibis haud admittenda. Item panis crudus & azymus, carnes porcinae & pisces, caseus, lac: non potent aquam puram, neque vinum nouum. Aqua ferrata, vinum crassum, stypticum competit eis. Balnea aquarum dulcium nocent. Auster & pluuia grauant ipsos. Item nocent quæ pingua sunt, quæ difficulter concoquuntur. Et vt paucis dicam, omnis cruditas vitanda, & quæ ventriculum ita afficiunt, quo minus cibum concoquat. In ijs sunt cibus & potus superfluous, aut minor, illegitimo quoque tempore, inordinate sumptus, crapula, vigiliæ nimia, nocturnæ lucubrationes, pedum frigus, & quidquid eius generis est, quod aut coctiones cibi labefactat, atque ista ratione, aut alio modo ventrem flatibus implet aut distendit. Præstat cibis admisceri quæ flatus mediocriter discutiunt. Teneant ventrem laxum suppositorijs, clysteribus, cassiâ, ta-

tamarindis aut catholiconē. In omnibus cibarijs ponant saluiam: post eorum comestionem vtantur tragæa feminum, in qua sit Nasturtium, Coriandrum, & id genus. Et hæc quoad victus rationem.

Quantum ad medicamenta; in hac curatione varia vsurpantur, & quædam assumuntur, quædam admouentur, quæ partim sunt simplicia partim composita. De simplicibus solummodo in hoc capite tractabimus. Itaque in veteri medicina obseruatum est, non omnes astringentes, vulnerarias & consolidantes herbas in inguinum hernijs, sed peculiare quasdam adhibitas, nimirum quæ eleganter, sine acrimonia & caliditate insigni exsiccant, subamaræ sint & leuiter acerbæ: in quibus tamen tantum acrimoniæ sit, quantum deducendæ in altum acerbitati satis esse possit. Sic, si memini, Dioscoridi & Galeno maximè probantur cupressi pillulæ. Quinquefolium item, Equisetique radix & folia assumpta: Punicorum cortices: Symphytum petræum (quod hoc tempore minus notum) Aloe item in Emplastro, aut cataplasmate apposita, atque hæc quidem conueniunt.

Medicamenta simplicia quæ Hernias curant Antiquis obseruata.

Medicamenta
simplicia
ad hernias
sanandas à Re-
centioribus in-
uenta.

Verùm posterior ætas multò plura & verè probatiora inuenit, & addidit istis Symphytum maius, Consolidam maiorem rectè vocant, æquipollens viribus petræo, si efficacius non est. Ita Consolidas reliquas, inter quas probatissima est Sanicula: Item Vrſi auricula in vmbrosis montibus nascens. Addunt Consolidas, mediam & minorem. Iaceam vtramque, albam & nigram dictam; inter has alba principatum obtinet, herba Trinitatis, à triplici elegantium florum colore dicitur. Sigillum Salomonis, quod arbitrantur Polygonatum esse. Veteres Quinquefolium in hoc affectu, vt dixi, & non immeritò laudarunt. Huic congeneres Diapensiam, & Tormentillam posteriores in isto casu assumpſere. Filicem norunt veteres siccandi facultate, sine morſu præditam, quæ licet amara sint, cum pauca aſtrictione, non tamen huic affectui curando adhibuerunt: posteriores ipsius in eare efficaciam miris modis prædicarunt, quomodocunque exhibeatur: potissimum fœminæ radix illis probatur, cuius aqua destillata in potu exhibetur salubriter, & maximè eius, quæ

Osmun-

Osmunda dicitur. Dioscorides Hippoglossum (Bislinguam vocant Itali) quidem nouit, efficaciam verò ipsius in hoc affectu non agnoscit: cum tamen recentiores affirmant, istius puluerem aliquandiu in Consolidæ radicis decocto potum Enterocelas persanare, tam euidenti efficacia, vt primis assumptionis ipsius diebus laxatum, vel apertum inguen exactè aptis fascijs, & splenio firmetur, firmatúmque contineatur, ne quid damni detur ab istius vsu imprudenti. Auricula muris, dicta herba, non Dioscoridis, sed quam vulgo Pilosellam vocant, Antiquis, vt videtur, ignota, intestinorum, hernias percurare certum est. In Maio collectæ herbæ integræ puluerem infantibus, imò pueris herniosis, continuò in cibis, in lacticinijs, puerilibusque pultibus seu pulticulis exhibitum, comperi mirum in modum profuisse. Experimento item comprobatū, Lunariæ minoris nominatæ puluisculum in decocto Consolidæ, vel vino rubro ad tempus exhibitum, pueros potissimum curare. Perfoliata dicta insignis herba, antiquis haud nominata, etiamsi characterismo & naturæ si-

D s

gnacu-

gnaculo in folijs, quæ à stipitibus mediâ perforantur, publicè propofita & designata, vt in hoc affectu fingularem latura opem, videatur: quocunque modo vel in vino decocta, vel in puluere, vel in aqua ipsius destillata exhibita, rupturas sanat. Scribit Tragus, se in hoc affectu huius semen ipsis pueris in lacteis cibis vtiliter exhibere. Noui qui hunc affectum nouem ex ordine diebus, cinere lactantis leporis in vino rubro, vel decocto consolidæ maioris exhibito sanarunt. Casparus Peuce- rus, vir doctrinâ insignis, narrauit sæpè, se puerorum hernias, recentis coagulati, & in caseum formati lactis impositione sanasse. Sed enarrandis simplicibus, quæ prior, tum & posterior ætas hernijs per- curandis destinauit, longior sum: neque tamen omnia prosequor., præcipua so- lummodo indicasse contentus. Itaque fi- nem facio, si vnum hoc addidero, quod paucis abhinc annis celebrari cœpit, Herniariam vocant, exiguam herbam, cuius mirabilem efficaciam in curandis intesti- norum hernijs prædicant, vnde ipsi no- men dederunt. Scribit Hollerius celebris Medicus, se ipsius herbulæ succo expresso affuso

affuso vino exhibuisse, nouémque diebus perfectè hunc morbum percurasse. Antonius Valetius Medicus, qui luculentis exercitationibus Hollerij praxin ornavit, & auxit, cap. LXII. testatur, aquæ stillatiæ eius herbæ vnico haustu percuratum Parisijs adolescentem in Gymnasio Haricuriano, cui citatior saltus insignem herniã induxerat, adhibito tamen, quod ibidem scribit, emplastro. Hanc plerique Hollerianam vocant, quod fortè is inter primos in hoc affectu istius efficaciam obseruauit, aut ea plurimum fuerit vsus: in hoc gratis animis perpetuam nominis aliàs doctissimis scriptis celeberrimi viri memoriam in ista herbula consecrantes.

Præscripta omnia hæc, pleráque ex simplici Medicina desumpta remedia, propriè dictis hernijs, in quibus peritonæum lacerum, vel cum producto inde canali laxatum, vt aut intestinum Ileum aut Omentum descendencia excipiant, ritè tam exterius admota, quàm intro assumpta prodesse mirificè possunt: neque solum pueros eo modo percurare: verum etiam adultiores sanare

certum est.

CAPVT

*De Curatione Enterocelos & Epi-
ploceles per Medicamenta com-
posita.*

COMMVNIS opinio est Medicorum,
tunc demum ad Chirurgiam in cura-
tione herniarum deueniendum esse,
quando medicamentis & inunctionibus,
facculis, decoctionibus, potionibusque
consolidantibus, emplastris acceratis, li-
gamentis, subligaculis &c. pelli non pos-
sunt; tunc enim auxilijs non destituti fi-
nem illum quem blandioribus ac mitio-
ribus non potuimus, vehementioribus
& crudelioribus assequi cogimur. Et pla-
nè licet securissimæ viæ curandi Hernias,
etiam per Chirurgiam habeantur, tamen
quilibet mauult illas non experiri, & po-
tius nescio quid magna cum molestia &
nausea assumere, modo per hunc mo-
dum, licet molestiorem, incertiore &
instabiliore, possit curari. Verum est,
quod multi sine Chirurgia fuerint curati
& adhuc curentur, non tamen nisi pueri
& ij qui vitam tranquillam agunt, ij etiam
quibus recenter relaxatio aut Ruptura
conti-

cotigit. Non autem illi qui in laboribus degunt & corpore minus tenero sunt: tunc enim curatio hæc rarissimè stabilis est, & ex minima tensione aut alia causa, antiquus redit defectus. Ut autem sciamus, quomodo in hac curatione procedendum sit, videamus sequentia.

Intentio ergo curatiua in prolapsu Intestinorum & Omenti, siue Hernia Intestinali & Omentali, per medicamenta composita, tribus absoluitur Scopis. Principaliter cum euacuatione: Secundo introductione Intestini vel Zirbi, in ventrem: Tertio cum claudentibus foramen per quod exit Intestinum vel Zirbus.

*Intentio
curatiua
Intest &
Oment.
Hernia
tribus ab-
soluitur
Scopis.*

Quantum ad primum, perficitur euacuatione humorum aliquando pituitosorum, si adsint, vel etiam excrementorum in intestinis existentium & ventositarum, antequam Intestina, vel Zirbus, in locum suum reducantur. Atque hæc euacuatio fit, vel per superiora sumendo per os; vel per inferiora clystere leniente, cui addatur aliquid quod pituitam in intestinis hærentem educat; ut hoc modo.

*Euacua-
tio in In-
testinali
Hernia.*

R.

*Clisteres
pro Inte-
stinali
Hernia.*

Rx.

Decoct. commun. ℥.j.
in quo bullierit rad. altheæ Mj.
in eo dissolue.

Sacchari rubei ℥ i β.

Mellis ros. colati.

Cassia ana ℥ j.

Hieræ picræ ℥ v j.

Ol. chamom. vel commun. ℥ iij.

Salis communis ℥.j.

Si in intestinis sint fæces, hoc leniente
utendum.

Rx.

Herb. Maluæ

Betæ

Rad. Altheæ ana Mj.

bulliant in S. q. aquæ ad consumpt. me-
dietatis, colentur. Colaturæ accipe ℥ j. vel
℥ i β. in qua dissol.

Sacchari rub. ℥ ij.

Cassia ℥ j.

Ol. communis ℥ iij.

Salis communis ℥.j.

Quo ad secundam intentionem medi-
cam., videndum an intestinum faci-
bus sit repletum, aut ventositate, vt In-
testina vel Zirbus, immitti non possint:
fæces hic emolliendæ, oleo communi
cum pecijs calefactis, vel alijs iam dictis,
tam diu impositis, donec fæces molli-
centur: iisque remollitis, tentandum per
Chirurgum vt leniter impellatur Intesti-

um,

num, & non simul, sed pededentim & per
interualla. Si Ventositas sit impedimen-
to, fodus fiant hoc modo.

R^x. Flor. Chamomil. Meliloti
Anethi, Parietariæ ana Mj.

*Fodus e-
mollient.*

Sem. Lini

Foenugræc. ana $\frac{3}{4}$ ß.

bulliant in S. q. aquæ. fiat fodus cum spon-
gia, & post fomentationem, oleo cha-
mom. & liliaceo fiat inunctio, & intro-
mittatur quantum fieri potest.

Tertium restat, foramen claudere post
introductionē. Præstabant hoc consoli-
dātia & restringētia per fodus, hoc modo.

R^x. Flor. ros. rub.
Myrtil.
Sumachi
Hypocist.

*Fodus con-
solidans
& astrin-
gens.*

Gallarum. Nucum Cupressi

& foliornm eius ana Mj. vel ß.

Rad. Consolidæ maior & minor.

Herb. Hyperici

Arthriticæ ana Mß.

Contundantur crasso modo & bulliant
in aq. Plantaginis & vino rub. styptico æ-
qualibus partibus, cū quarta parte aceti,
ad consumptionē medietatis, & spongia
quater quinquiesue foueatur, & locus
postea exsiccatus inungatur hoc Vnguen-
to.

R^x.

*Vnguen-
tum con-
solidans.*

℞.

Ol. Hyperici

Abietini

Omphacini,

Myrtini ana ℥β.

Cort. Thuris

Mastichis

Malicorij

Mumia

Boli Arm.

Sang. Draco.

Sarcocollæ ana ℥j.

*Empla-
stra con-
solidantia*

Puluerisanda pulueriscentur, & cum prædictis oleis & exiguo Cerae fiat Vnctio, qua inungatur locus. Vel hoc Emplastrum applicetur consolidans. Pro pueris.

℞.

Olei Abietini ℥β.

Bol. Oriental.

Aloes,

Myrrhæ ana ℥j.

Cerae parum

M. †. Ceratum.

In Adultioribus verò.

℞.

Thuris masculi

Sarcocollæ

Aloes Succotrina

Mumia

Aristoloch. rotundæ,

longæ.

Consolidæ maior.

Nucum Cypressi

Vermium terrest ana ℥ ij aliàs ℥j.

Litharg.

Litharg.
 Opopanacis
 Bdellij
 Ammoniaci
 Galbani
 Mastichis
 Terebinth
 Sanguinis humani ana ℥j.
 Glutinis piscium
 Visci quercini ℥vj
 Pellis Arietinae ℥β.

depilatae in aceto; & in aqua pluuiali decoct. vsque ad liquefactionem; dissoluantur gummi in aceto; puluerifanda pulueriscentur, & in glutinibus liquefactis. F. Emplastrum pro Ruptura.

Itaque reducto sic intestino, atque ita composito, ne quid eius, vel aliquid ex omento extuberet, quod fissuram internam dehiscere faciat, vel eam protrudat, quo minus extrema peritonæi labia coniungi & coire queant, omni quoque impedimento, è prædicto iam canali remoto, ita vt restringi colligarique possit, ægro ad aliquot dies resupinato & decumbente, curatio hoc modo continuanda. Primum fasciæ aptæ, seu subli-

E

gacu-

gaculum concinnum, quod corporis partes, quibus circundari debet, non nimium premat, comparandum, cum annexo puluinari aut splenio triquetrio in formam maiusculæ litteræ græcæ Δ. Istud quidem solidum erit, ut renitatur, verum ita compactum, ut intus mollius sit, leue, in simo latere leuiter conuexum, seu ad inguinis naturalem extuberantiam, leniter cauum, ita ut aptè partem excipiat, firmetque, ne aut nimis comprimendo introrsum trumat, dolorēque conciliet, aut nimialaxitate extuberantiam admittat. Hoc in omni hernia sananda, aut saltem ne augeatur retinenda, sed maximè in ea, quæ rupto peritonæo facta est, diligenter obseruandum. Nam splenij rotundioris, aut breuioris, vel alio modo inepti vsu, non solum sanitatem impeditam obseruaui, sed grauius sæpè malum insecutum comperi. Emplastrum ergo illud Pittatio Triquetrio ad inguinis formam inducendum, & æqualiter linitum splenio (quod fasciæ annexum inguen ne dehiscat, aut laxetur, continere debet) subdendum, ut totum inguen contegat, prius nudato loco

loco pilis. Interea etiam talis potio con-
solidans exhiberi poterit. vt

R. Radicum Bistortæ
Narcissi ana ʒj.
Consolidæ vtriusque
Quinquefolij
Rubiæ ana ʒss.
Hypocistidis, Polygoni ana Miß.
Sebesten. N^o. X.
Dactylorum paria i v.
Myrob. Chebulorum
Citrinorum
Indorum ana ʒj.
Sem. Anisi
Nasturtij ana ʒij.
Flor. rosarum,
Anthos
Cyperij ana Pj.

*Potiones
Consoli-
dantes.*

fiat decoctio in vino & aqua & in lb ij. dis-
solue mellis ros. & sacchari ana p. æ. fiat-
que Syrupus de quo capiat æger ʒi v. ma-
ne stomacho ieiuno, alui excrementis
prius depositis. Laudatur etiam iste po-
tus mirum in modum.

R. Rad. Consol. maior.
Fol. Consol. minor.
mediæ

E 2

Fol.

Fol. Plantag. Latifolij

Lanceolæ

Rad. Valerianæ

Pimpinell.

Fol. Millefol.

Tanacetū

Gallitrici

Nucum Cupressi ana ʒj.

Masticis

Maceris

Cinnam.

Cumini præparati ana ʒj.

Rhabarb. assati. ʒij.

Vini Maluatici q. S. M. & f. decoctio, cuius
 dosis sint ʒiij. vel iiij. quotidie matu-
 tina hora cum saccharo, & hoc vsque ad
 quadraginta dies vti possumus. Vel se-
 quenti Vino.

℞.

Herb. Alchimill.

Ophiogloss.

Nummular.

Fragar.

Auricul. mur.

Veron.

Arthemif.

Scolopendr.

Perfoliat. ana Mj.

Virgæ aureæ, vel Solidaginis Mij.

Rad. Cichor.

*Vinum
 Medicatū
 consolida-
 ans.*

Tormen-

Tormentill.

Bistort.

Vincetoxici id est Hirundinariæ ana ʒj.

Perfoliat ʒß.

Cort. Citri ʒijß.

Sem. Anisi,

Fæniculi ana. ʒiij.

Coriandri præpar. ʒj.

Cinnamom. ana ʒj.

Flor. Borrag.

Bugloss. ana ʒij.

Rosar. incar. Mij.

Pruneol. Syluestr. ʒijß.

Galang. ʒij.

Passul. enucleat. ʒijß.

M. pro Vino

Infunde in s. q. Vini optimi, de quo bibas æger singulis diebus ʒi v. vel v. circa tertiam pomeridianam. Vel si malueris tale Electuarium. vt

℞. Conseruæ. rosarum antiquæ
Symphyti ana ʒj.
Florum Saluiæ
Acori ana ʒß.

Troch. de Carabe,
vel de Spodio
vel de Bolo ʒiij.

Blattæ Bizantiæ vstæ & in aqua
caudæ equinæ lotæ ʒij.

Cum Syrupo Cotoneorum, fiat Electua-
rium:

E 3

*Electua-
rium con-
solidans.*

rium: de quo capiat æger ad quantitatem
nucis, superbibendo parum vini rubri.
Extrinseca quædam medicamenta etiam
placuit addere, Fomentum, Inunctio-
nem & Emplastra. Pro fomento vti pote-
rimus sequentibus vt.

*Fomentū
astringens
& consoli-
dans.*

Rx. Rad. Bistortæ
Pentaphylli
Rad. Rubiæ
Chelidoniæ ana M ss.
Herniariæ, Polygoni,
Hypocistidis ana M j.
Cumini vsti,
Nasturtij torrefacti ana ʒ j.
Flor. stœchados
Anthos ana P j.
Rorismarini
Centaurij minor ana P ij.

fiat decoctio in aqua & vino astringenti,
qua foueatur pars affecta. Linimentum
tale parari poterit, quo pars affecta quo-
tidie mane inungi debet.

*Linimen-
tum con-
solidans &
astringens.*

Rx. Ol. Myrtini ʒ j.
Mastichini ʒ ss.
Axungia ceruinæ ʒ iij.
Succi rad. Symphiti extrahendi per
Vinum austerum nigrum ʒ j.
Succi rad. & folior. Crassulæ maioris
extrahendi eodem modo ʒ ss.

Rad,

Rad. Tormentil. vel

Bistortæ

Nucum Cupressi ana ʒi ʒ.

Coquantur lento igne, vel in duplici vase ad succorum ferè consumptionem, coletur leuiter exprimendo, & adde Olei Hyperici nouo modo compositi ʒi ʒ. Ol. spicæ, si odorem ferre potes, paucas guttas. M. pro linimento. Oleum Hyperici quod nouiter compositum est, per se illitum subinde calidum, mirum in modum in hoc affectu efficax atque vtile, compertum est, quemadmodum in omnibus alijs ruptis, conuulsis, recens vulneratis, maximè vbi membranæ aut nervosi generis aliquid oblæsum est. Oleum Hyperici hoc esto.

℞. Olei optimi lb i ʒ
 Sem. & flor. Hyperici ʒix.
 Vini Hispanici vel Maluatici ʒviij.
 Rad. Tormentillæ ʒiij.
 Myrrhæ
 Gum. Elemi,
 Sarcocollæ,
 Thuris,
 Aloesepaticæ ana ʒi ʒ.
 Lumbricor. lotor. Vini. ʒiij.

Olei Hyperici nouo modo compositi descriptio.

M. S. a.

E 4

Contusa

Contusa bulliant ad humidi consumptionem in duplici vase, deinde exprimendo coletur oleum. In eo dissolue Croci ʒ iiij. Ol. Abietini (resinam vel lachrymam abietis vocant) vel eius loco terebinthinæ puræ lb̄ss flor. maturorum Hyperici M j. Infunde mista per dies sex aut octo ad solem diligenter obturata, solis calore deficiente, post panem extractum imponatur furno, deinde diligenter prioribus floribus expressis, infundantur secundo, tertio & quarto, alij recentes Hyperici flores prioribus exemptis, atque ita comparatum oleum adseruetur in vsus.

Emplastra alia sunt Vsualia, alia minus Vsualia. Vsualia sunt, vt Empl. de pelle arietina, & Empl. contra Rupturam, cuius hæ sunt descriptiones. Primum ex pelle arietina dictum.

*Empla-
strum de
pelle Arie-
tina.*

Rx. Litargyrij
Lapidis Hæmatitis
Sanguinis draconis,
Boli Armeni,
Opij,
Masticis
Ammoniaci
Mumiæ
Galbani

Thuris

Thuris
 Costi
 Lumbricorum ana 3ß.
 Picis nigræ
 Picis Græcæ,
 Cera albæ
 rubræ ana 3j.
 Rad. Consol. maior,
 minor. ana 3iij.
 Rosarum rubrarum
 Myrrhæ
 Aloes an. gr. xvij.
 Succu Hypocistidis
 Gallarum immaturarum,
 Balauftiorum
 Aristolochiæ rotundæ ana 3vj.
 Visci quercini
 Terebinthinæ ana 3ij.
 Sang. hominis rufi. 3ix.

Fit autem in hunc modum. Pellem Arie-
 tinam integram cum omnibus pilis co-
 ques in aqua, donec ferè omnino dissolu-
 ta sit in lentorem quendam: quem cola-
 bis. Huius colaturæ sume ℥j. immitte in
 vas nouum, in quo viscus liquabis igni
 lento, rudicula semper agitando: inijce
 deinde lumbricos, postea ceram, terebin-
 thinam, & masticem: his liquatis adde
 gummi aceto dissoluta: & coque ad ce-

E s

rati

rati crassitiem: postremò inijce quæ terenda sunt: probè trita: probè misceto & confice magdalias. Altera contra Rupturam commune hoc est.

*Empla-
stru con-
tra Rup-
turā com-
mune.*

R.

Picis naualis
Aloes ana \mathfrak{z} i ij.
Litargyrij,
Cera rubra
Colophonæ
Galbani
Ammoniacy an. \mathfrak{z} i j.
Visci quercini \mathfrak{z} v j.
Gypsi
Aristolochiæ longæ,
rotundæ.
Myrrhæ
Thuris ana \mathfrak{z} v j.
Terebinthinæ \mathfrak{z} i j.
Vermium Terrestrium
Gallarum ana \mathfrak{z} i v.
Consolidæ vtriusque
Boli armeni ana \mathfrak{z} ss.
Sang. draconis lb j.

Conficiatur hoc modo. Sumatur primò Viscum quercinum, bulliat in aqua decoctionis pellis arietinæ recentis, quæ tamen antea fuerit decocta per diem & noctem. Amoveatur postea ab igne, addan-
tur

tur terebinthina, lithargyrium, colophonia, mastix, thus, vermes, myrrha, galbanum, & ammoniacum: paulo post consolida maior & minor, gypsum & Bolus armenus. Imponantur denuò igni, addanturque, sanguis draconis, Aristolochia longa & rotunda; vltimò Aloe. Spatula continuò agitentur donec crascescant. Signum decoctionis perfectæ erit, quando digitis non amplius adhærebit. Effundatur tunc decoctum supra frigidum marmor inunctum oleo violaceo, manibúsque malaxetur. Teratur iterum in mortario per duos vel tres dies vsuque reseruetur.

Minus Vsualia sunt, vt.

Rx. Balauftiorum \mathfrak{z} i \mathfrak{ss} .
 Galliarum \mathfrak{z} \mathfrak{ss} .
 Rad. Asphodeli
 Narcissi ana \mathfrak{z} i \mathfrak{ss} .

*Empla-
stra alia
contra
Herniam
minus
vsualia.*

coquantur in Vino, tundantur & f. Empl. Aliud.

Rx. Thuris
 Mastichis
 Sarcocollæ
 Acaciæ
 Lap. hæmatitis,

Mumiæ

Mumiæ.

Tragacanthi.

Gummi arabici.

Terræ sigillatæ ana ʒiij.

Boli armeni,

Gallarum

Lithargyrii

Balauftiorum

Nucis Cupressi

Malicorij.

Aristolochiæ longæ
rotundæ

Cort. Thuris

Rosarum

Rad. Consol. vtriusque

Orobi, Siliginis.

Sambuci, Cyperi ana ʒß.

Picis naualis ʒiijß.

Colophonix.

Resinæ pini

Terebinthinæ ana ʒj.

Visci quercini ʒiijß.

Ceræ ʒij.

Pilorum Leporis vstorum ʒß.

Olei in quo ficus pingues coxerint ʒß.

f Magdaleon.

Aliud.

℞.

Masticis, Myrrhæ.

Cort. Thuris,

Nucum Cupressi,

Sarcocollæ,

Glutinis piscis ana ʒß.

Gluten

Gluten in aceto dissoluatur, reliqua tri-
ta misceantur. Aliud.

℞. Mastice
Sarcocollæ
Sanguinis draconis
Aloes
Blattæ bizantiæ
Cort. Thuris.
Boli Armeni.
Gypsi. Gallarum ana ʒij.
Ichthyocollæ. (ana ʒij)
Taurocollæ in aceto dissolutarum.

Malaxentur & f Empl. Et hæc de compo-
sitis medicamentis sufficiant.

Tria adhuc magna secreta restant pro
hernijs sanandis. Primum Aetius propo-
nit, Iubet papyrus in aqua triduo mace-
rari, atque in globulum coactam inguini
apponi, reposito prius intestino. Nam
triduana adhæfione remediū id à delapsu
vindicare scribit. Erit verò, vt reor, effi-
caciùs si non in communi, sed in aqua ali-
qua adstringente, parata ex cortice gra-
natorum, nucibus cupressi, gallarum,
alumine rochæ, cauda equina, sumachio,
berber. in aqua fabrorum incoctis, papy-
rus maceretur. Profectò eiusmodi reme-
diorum

*Secreta
ad Herni-
as san-
andas.*

diorum ope multi sanantur, & castratorum manibus testiculorum puerilium auidis, ob magnum inde lucrum, eripiuntur. Doloſo illi commento, parentibus perſuadent, immedicabilem eſſe inteſtini in ſcrotum prolapſum: quod tamen falſum eſſe conuincit experientia, ſi eo quo diximus modo cura adminiſtretur, laxato præſertim, tantum ac non rupto peritonæo; nam eius proceſſus quo tanquam decliui via inteſtino lapſus eſt, temporis & ætatis progreſſu, arctatur & conſtringitur, dum interim inteſtina increſcantur.

Alterum eſt Chirurgi alicuius, qui Magnetem in tenuiſſimum pollinem redigebat, & in polenta exhibebat. Inde verò inguen qua præcipitabatur inteſtinum, melle inungebat, & ſubtili ferri limatura aſpergebat, id genus remedij per decem aut duodecim dies adminiſtrabat, parte de cætero fascia & ſubligaculo vti decet conſtricta. Remedij illius efficacia ex eo pendere videtur, quòd Magnēs inſita à natura ferri quod inguini aſperſum eſt attrahendi cupiditate, impetu quodam violento, carnoſas & adipoſas particulas

culas interiectas sibi adiungit: quæ peritonæi laxitatem vndique comprimentes & constringentes, imò ex successu temporis hæsu tenaci ipsi se adiungentes, viam lapsuro intestino vel omento intercipiunt: quod non magis à ratione abhorrens videri debet, quàm quod intuemur ipsum magnetem per interiecti tabulati crassitiem ferrum post se hac illac distrahere. Affirmabat idem Chirurgus sequens remedium frequenter & feliciter à se vsurpatum: limaces rubros fictili inclusos in furno cinefaciebat, collectumque inde puluerem infantulis, in polenta, prouectioribus in iusculis exhibebat.

CAPVT OCTAVVM.

De Subligaculis.

DIXIMVS in præcedentibus capitibus, quomodo Intestina & Omentum in scrotum prolapsa sint reponēda, reposita verò constringenda & conglutināda, tam per medicamenta quæ assumuntur, quam quæ admouentur. Videamus nunc quomodo eadē sint retinenda per subligacula

&

& retinacula cingula &c. quæ ne inde declinent, sed validè illic retineantur, varijs fascijs, nunc corpori cinguli instar circumductis, nunc ab humeris pendentibus, aliisque ligamentis ab illis subtùs subligaculi modo reductis, aliisque interdum simul additis vinculis, mutuò connexis, vel ligulis colligatis, aut locis per fibulam transeuntibus, sphinctere constriktis, coercentur. Et prout vel in inguine, vel alia ventris regione tumor se offert, maximeque vt æger commodiùs minori-que molestia hæc perferre & gestare possit, formæ horum effinguntur, è quibus sequentes accomodatissimæ deprehensæ fuerunt. Parantur autem in hunc usum instrumenta ex ferro, ligno, corio & lino. Ex ferro & ligno non probantur nisi in inueteratis rupturis vbi magna vi & securitate ad cohibenda intestina opus habemus, faciliùs verò & minori molestia recentes hernias coriaceis & lineis retinemus perizomatis, quippe quæ semper gestari debent donec æger decumbat, licet etiam in decubitu nisi necessitas aliqua requirat relinqui possint, vel si interdum necessitatis causa ea amovere necesse

cesse sit, tamdiu donec reponatur manu
 vices ipsorum supplendæ. Primum ergo *Primum*
 & communius instrumentum in sequen- *instru-*
 ti figura N°. I. designatur, in qua A. Pului- *mentum*
 nus. B. Cingulum. C. Subligaculum.
 D D. Lorum cinguli & subligaculi. E E.
 Fibulæ, quæ vtrumque locum peruadūt.
 F. Pronexus puluini, quem subligacu-
 lum peruadit. Debet autem retinaculum
 hoc in illa longitudine & latitudine esse,
 vt totum inguen cum puluino implere
 possit, puluinus impletur lana ad duos
 digitos & ne cutem excoriare possit ex
 panno molli vel xylino aut corio leni
 conficitur; itaque ne loco suo facilè mo-
 ueri possit cingulo est annexus lum-
 bos cingente, & sic constricto anteriori
 sede inguini adnexus esse debet, & subli-
 gaculo xylino in modum fasciæ latiuscu-
 lo quod superiori sede cingulo enarrato
 innexum deorsumque ductum, sub cru-
 rum diuisione sursum denuò reflexum,
 per puluini mediū transcendens, & pro-
 nexum illi affixum, ne ab eo declinet, per-
 means, cingulo illic rursus adstricto,
 comprimi, & vt se bene applicet, adstrin-
 gi debet, Secundum Instrumentum pro

F

B&C

Secundū
instru-
mentum

Βεβονικήλη etiam ex puluino & cingulo formatur, subligaculum verò in hac, anteriore parte cingulo affixum, per pronexum puluini transiens in duas fascias diuiditur, quæ sub crure reflexæ, duobus in locis cingulo alligantur, vt sic arctiùs latiusque quam vnica tantùm fascia, premendo, validiùs subsistentes, puluinum rectiùs in sua sede contineant. Vti figura No. II. & III. tam expansum, quàm quo pacto corpori alligatur, instrumentum ostenditur. In quo AA puluinus BB Cingulum CC Subligaculum DDDD Fasciæ binæ in quas subligaculum diuiditur. EE Pronexus puluini, sub quo subligaculum. FFFF Ligulæ, quibus cingulum simul, & subligaculum vtrinque necitur.

*Tertium
Instru-
mentum.*

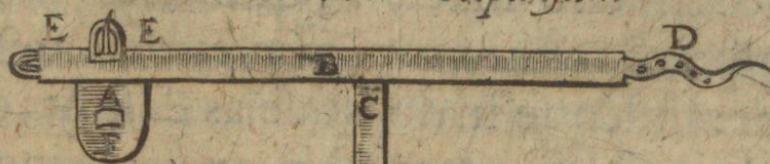
Tertium Instrumentum inguini adaptandum, admodùmque firmum, ideo & infantibus, cùm inquieti sint, nec sibi vti adulti cauere possint, accommodum, ex subligaculo fit, quod cingulo supra inguina adnectitur, latùmque & amplum supra vtrùmq; inguen & scrotum expanditur, atque vtrinque vbi inguina premere debet, puluinorum duorum instar, lâ-
nâ

CAP. VIII.
FIGURA I.

83

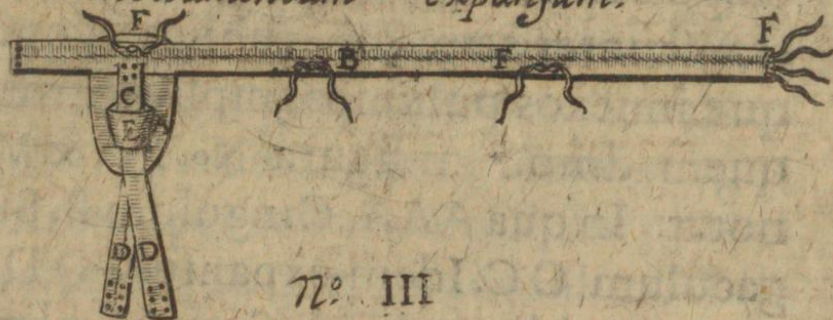
nº I

Instrumentum expansum.

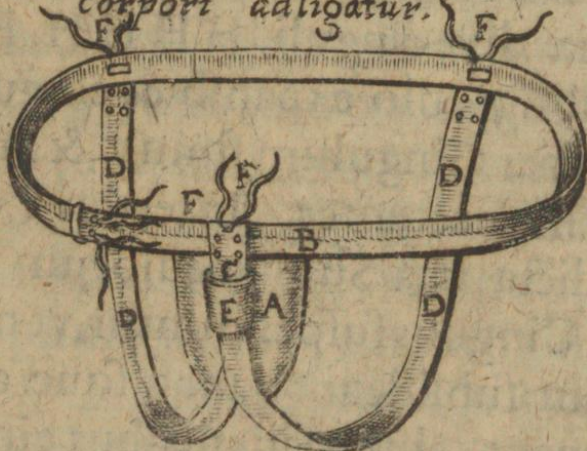
nº II

Instrumentum expansum.

nº III

Idem Instrumentum clausum, quo pacto
corpori adligatur.

F 2

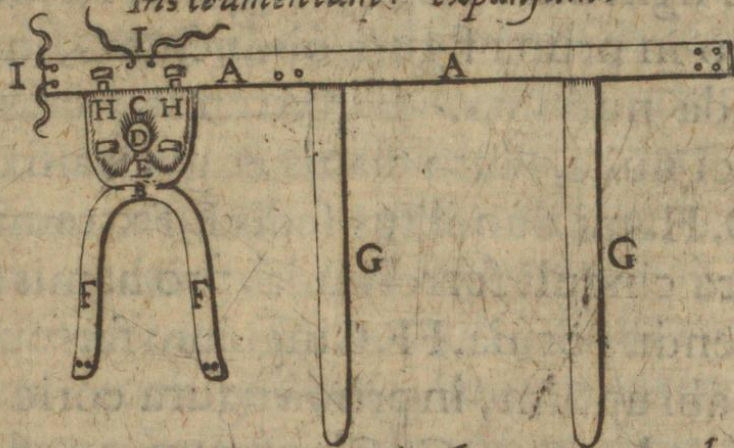
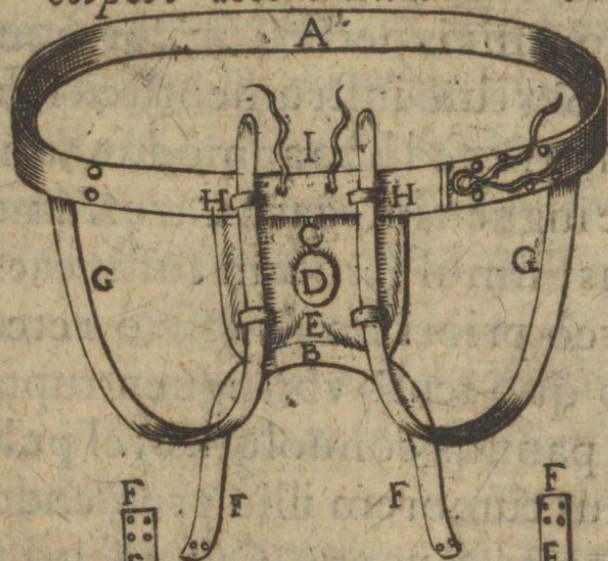
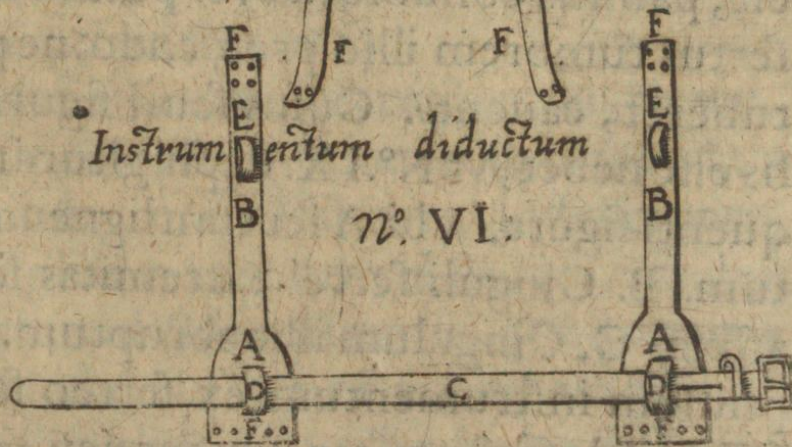
nâ infarcitur, in medio verò, foramine
peruio penem transmittit, & subtus
saccum efformat, in quo testes inclusi
suspensi retinentur, non tamen arctan-
tur: indèque in duas fascias definit, quæ
sub cruribus retrorsum ductæ, cingulo
ex utrâque parte adnexæ, subligaculum,
attrahunt, & præter has alias duas fascias,
posticâ sede cingulo vtrunque adnexas
continet, quæ sub cruribus antrosum
reflexæ, & per puluinorum duorum ac
cinguli eas sustinentis pronexus vtrunque
transeuntes attractæ, subligaculum illi-
que innexos puluinos ampliùs firman-
quemadmodum figura No. IV. & V. de-
notat. In qua AAA. Cingulum B. Subli-
gaculum C C. Idem expansum D D. Fo-
ramen Subligaculi E E. Saccus subligacu-
li FFFF. Fasciæ duæ Subligaculi GGGG.
Fasciæ duæ cinguli. H H H H. Pronexus
in subligaculo expanso & cingulo I I I I.
Ligulæ, Cingulum simul, & Subligacu-
lum illi neçtentes. Interdum quoque
prædicta tria Subligaculorum genera,
quæ Cingulis suspenduntur, vt minùs de-
orsum subsideant, magisque adstricta
maneant, alijs fascijs duabus cingulo po-
steriùs

sterius adnexis, & per vtrumque hume-
 rum ductis, rursúmque deorsum antero-
 ri sede ligulis cingulo vtrínque adligatis,
 sustentantur, vt ex sequenti figura patet.
 Quartum accommodatissimum in in- *Quartum*
 guinis ruptura, ex duobus fit separatis *instrumē-*
 subligaculis latis & xylinis, quibus singu- *tum.*
 lis puluinus adnexus est, quæ posteriore
 sede thoraci seu pectorali vtrínque adli-
 gantur, & sub cruribus reflexa, sursum
 ad vtrumque inguen feruntur, illicque
 puluinaribus illi adnexis, vtrique inguini
 tam sano quam rupto incumbunt, & pe-
 ctorali denuò ligulis validè adstringun-
 tur, & vt firmi maneant puluini, cingu-
 lo coriaceo, per vtriusque puluini prone-
 xus anteriùs quoque per duos alios subli-
 gaculis appositos, transeunte stringun-
 tur, sic enim firmissimè etiam in validis
 corporis motibus nihilominus subsistūt,
 & puluinus in loco sano positus, etiam si
 illic nullus tumor sit, tamen cùm vici-
 num puluinum loco ægro incumben-
 tem, ne in latus inclinet, sustineat, ita
 quoque opitulatur. Hoc autem figura se-
 quens N°. VI. exprimit, vbi A A. puluini
 duo BB. Subligacula duo C. Cingulum.

coriaceum. D D Pronexus vtriusque pul-
uini E E Alij, vtriusque subligaculi. F F F F
Foramina vtriusq; subligaculi, ex pului-
ni, per quæ ligulæ pectorali infixæ trans-
eunt, hæ illi astringunt.

*Quintum
Retinacu-
lum,*

Quintum retinaculum ex scuto fit li-
gneo, duos digitos crasso, deorsum ver-
sus attenuato & rotundo, quod in medio
vbi penem respicit, exactum spatium effi-
cit, ne radicem illius premat, vtrinque
verò extuberantijs duabus introrsum
spectantibus, vtrumque inguen compri-
mit. Hoc cingulo ex ferrea lamina, tenui
sed firmâ, vtnon nihil cedere possit, con-
cinnato, corioque vndique inuestito, su-
periore sua sede clavis vel gyris affigitur,
illicque cinguli extremitatis portione,
quæ ab alio separata est, vt claudi cingu-
lum rursûmque aperiri possit, & corio
quo circulus inuoluitur, tantûm adhæ-
ret supra alterius extremitatem circu-
li quæ scuto affixa est, fertur, illicque
cingulum attrahit necitque, scutûm-
que sic firmiter in sua sede retinet:
sicuti gemina figura N°. VII. & VIII.
hoc retinaculum tam clausum quam
aper-

n° IV.*Instrumentum expansum.**Idem Instrumentum clausum, quomodo
corpori accommodatur. n^o V.**Instrumentum diductum*n° VI.

F 4

apertum demonstrat. In qua AAAA. scutum ligneum BBBB. Cingulum ferreum corio in prima figura obductum, in secunda nudum. C Extremitas cinguli ferrei nuda, scuto clavis & gyris affixa. DD. Hami duo illius sedis E Extremitas altera cinguli ferrei nuda, pro hamis excipiendis peruia. FF. Cingulum ferreum, illic abruptum, in prima figura corio solum cohærens. G. Claustrum quod ex cinguli extremitatibus mutuo iunctis hamisq; affixis perficitur, corioque obtegitur. Sextum instrumentum ex scuto quoq; ligneo fit, sed lato admodum, quo utrumque inguen integat, introrsumque inclinans, simul scrotum sustineat, cingulo ferreo priori simili affixo retentoque. Sub quo scuto ubi inguen ruptum respicit, pannus conuolutus vel pulvinus insertus tumorem illic premendo, ne protuberet, cauent. Cuius scuti figura talis esse debet, ut N°. IX. depingitur in sequenti figura. Vbi A scutum ligneum latum. B. Cinguli ferrei extremitas scuto affixa. C. Cingulum illic abruptum. Septimum instrumentum ex ferreo scuto fit, quod affectum tantum inguen occupat,

*Sextum
Retinaculum.*

*Septimum
instrumentum.*

pat, cingulôque ferreo, vti priora duo
 scuto affixo, illius extremitate clauditur
 & adstringitur. Quod scutum ex lamina
 spissa & latâ fit ferreâ cuius posteriori se-
 de cochleare ferreum eiusdem ferè lati-
 tudinis, articulo vt moueri queat, iun-
 ctum est, eâ sede, quâ inguen tangit, co-
 rio munitum & nonnihil suffultum.,
 quod à cochlea ferrea, laminis exterioris
 medio insertâ, dum circumuertitur, ver-
 sus inguen eousque quoad sufficit, pelli-
 tur, illicque fixum retinetur. Vti hoc ex
 figura sequenti N^o. X. patefit. In qua A.
 Scutum ferreum. B. Cochleare ferreum.
 C. Conuexum cochlearis, corio obdu-
 ctum. D Cochlea ferrea, quâ circumdu-
 ctâ, cochleare introrsum pellitur. E Fo-
 ramina, per quæ corium scuto obdu-
 ctum fuitur. F Cingulum ferreum, quale
 & in septima figura.

In aliarum ventris regionum, vt um-
 bilici vicinorûmque locorum tumoribus
 herniosis, quæ adhibentur instrumenta,
 ex cingulo vel xyliño vel ferreo, vti de
 prioribus dictum, parantur, quod ventris
 sedem illic vbi tumor erumpere solet,
 ambiat, puluinôque illi adnexo vel scuto

F 5

ligneo

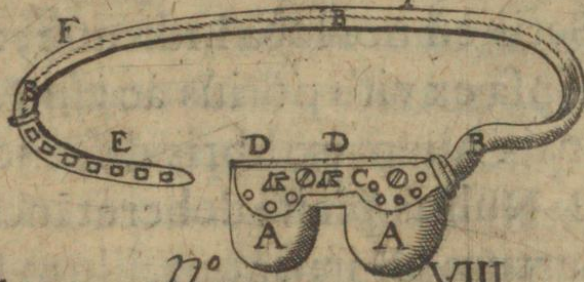
ligneo aut ferreo, premat, sicut artificiosè hæc excogitari possunt; quod cingulum ne propendeat, quoque adnexis fascijs humeris sustentari, vel pectorali ad illud parato, alligari poterit.

CAPVT NONVM.

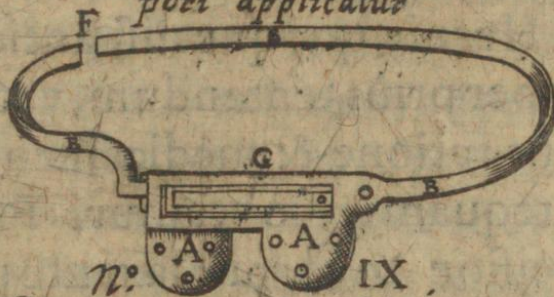
De Curatione Herniæ Intestinalis & Omentalis per Chirurgiam, & primo per sectionem.

MODOS huius curationis antequam proponam, prius Iacobum Syluium propono, qui in suo Gatanaria scribit. Exactum huius curandi modum describere minimè grauarer, ni putarem id superfluum esse: quum nullus eum, vt in opus mittat, ex libris solis assequi poterit. Quod si quis ex lectione tantū opus hoc aggredi conabitur, is certè nō minus quā ex commentariolo nauta dicendus esset. Oportet igitur vt Medicus iuxta Galeni præcepta post methodum vniuersalem curatoriam in particularibus se exerceat. Quidquid sit, tamen iste modus, qui fit
fine

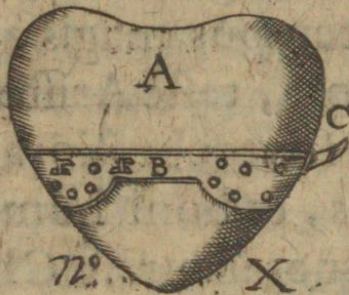
FIGURA III:

N° VII.*Instrumentum apertum.*

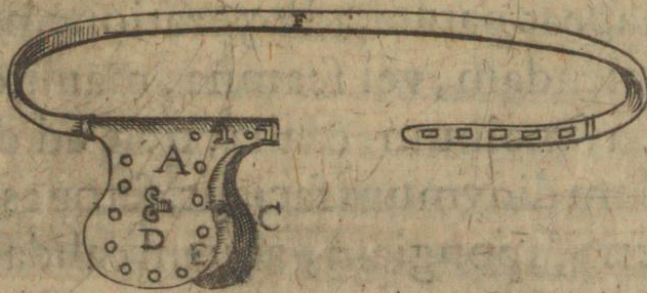
N° VIII
*Idem Instrumentum, clausum uti cor-
 pori applicatur*

N° IX
*Instrumentum ex scuto lato fabricatum, quod cingu-
 ferreo, uti scutum prioris figura, affigitur.*

N^o X
Instrumentum apertum

sine castratione, meritò præferendus est. Sed quia auctores veteres quam recentiores innumeri diuersos modos describunt. Satis est nos loca indicasse; quamuis hæc ipsa ex visu potius ac vsu & certa experientia quam ex libris discenda sint. Hæc ille. Nullus planè deberet incidi nisi per expertum Chirurgum, illum scilicet qui sæpiùs viderit dextrè id munus implere. Hernia quoque nisi antiqua fuerit, semper priùs tentandum, vt commoda victus ratione & medicamentis curentur, antequam ferro vtamur. Præterea ante incisionem corpus laxante pharmaco vel clysteribus perpurgandum. Et maximè Ver eligendum, vt ad hanc curationem tempus magis aptum; tunc enim corpora, teste Aristotele, vires resumunt, & sunt robustiora, vigetque bonus sanguis, & boni humores tunc in corpore generantur. Chirurgus quoque, antequam se ad opus præparet, omnia habeat parata ad operationem rectè perficiendam, vel scamna, manutergia, rasaria, vncinum, & alia, quæ ad discarnandum didymum faciant, setones, acus, cauteria, spongiam, aquam calidam, ne
fluxus

Quid ante incisionem Hernie intestinalis faciendum. Quale tempus ad hanc operationem eligendum. Et quibus Chirurgus debeat esse instructus antequam incipiat operari.

fluxus sanguinis operationem impediatur, fascias, pannos, oua, puluerem restricti-
uum, & alia quaecunque. His ita ordina-
tis ad sectionem deueniendum, quæ tam
sine extractione testiculorum, & sine læ-
sione vasorum spermaticorum, quam
cum extractione testiculorū fieri potest.

Priusquam tamen alterutram operatio-
nem aggrediamur, præmonendum est
quod sectio postremum sit remedium,
quod in ruptura & relaxatione peritonæi
sanandâ locum habet, cum per eam cute
apertâ, peritonæum apprehendi, con-
stringi & vinciri, cuius nomine sectio fit,
possit, quæ tamen quia cum maximo æ-
grotantis dolore & periculo fit, non nisi
omnia prius tentata irritaque fuerint,
tentanda: sed nec tunc quoq; temerè, ni-
si eiusmodi herniosi tumores supra mo-
dum incommodent, & facilè procidentes,
magnum cruciatū sæpè ægro pariant, &
metum ne fortè extra subsistentia, repo-
ni nequeant, alioquin satiùs subligaculis,
vti dictum, eiusmodi protuberantias a-
uertere, leuiorique hac molestiâ, dolo-
res atrociores & vitæ discrimen declina-
re. Talis autem sectio rupturas eiusmodi

*Sectio po-
stremum
est reme-
dium cu-
randi her-
nias.*

&

*Quomodo
via illa
per quam
prolapsa
sunt inte-
stina per
sectionem
& ligatu-
ram in-
tercluda-
tur.*

& relaxationes idcirco auertere potest,
& sanare dicitur, quod per eam cute
apertâ, præsertim si in inguine fiat, pro-
cessus peritonæi ruptus aut dilatatus vin-
ciri possit, & sic via hæc intercludi & in
vulnëris consolidatione carne accrescen-
te, ne vinculo soluto membrana quæ a-
liàs difficulter coalescit, vt superius di-
ctum, rursus diducatur, hoc veluti glu-
tine iuncta contineri. Quæ & sectio in
alijs abdominis rupturis, si illic fiat, licet
peritonæum scissum tunc non facile col-
ligi ligarique possit, tamen ob adnascen-
tem carnem, obturantemque foramen,

*Cauendu
ne in ca-
stratione
Peritonæi
& alia
vasa vio-
lenter at-
trahantur.*

hoc pacto eas curare potest; maximè ta-
men cauendum, ne in ipsa operatione
violento tractu peritonæi processum: à
partibus quibus adhæret, diuellamus,
vnaque neruum à sexta coniugatione,
qui ad testem pergit, eandem vim vasis
spermaticis inferamus, quibus ex rebus
dolor excitatur ingens, conuulsio, hæ-
morrhagia, inflammatio, putredo ac de-
nique mors, vt in multis obseruatum est;
qui paucis post diebus, quam execti fue-
rant, mortui dissecti sunt.

Violenta tractio illa vasorum, quam
peri-

periculosa sit Guilielmus Fabricius in
 Obs. sua L. X I. Cent. V. testatur, vbi hanc
 habet Historiam. Venit ad me præterita
 die 29. Aprilis Iuuenis quidam 24. anno-
 rum ætatis, Vlricus Diedicker nomine, ex
 præfectura Schenckenberg: qui à primis
 incunabulis: vrinam non nisi maximo
 cum labore & conatu excreuit. Ad ter-
 tium præterea annum ætatis, corpus ne-
 quaquam erigere, multo minùs incedere
 potuit. Ab eo verò tempore paulatim,
 ambulare cœpit: ad septimum tamen an-
 num non nisi incuruato corpore: nunc
 verò sine vlla difficultate incedit: robu-
 stus & sanus est. Ad laboriosam illam mi-
 etionem remouendam plurima adhibita
 fuerunt remedia, tum à rationalibus Me-
 dicis, tum ab Empiricis: ex quibus vnus
 Carunculam in ductu vrinario esse, arbi-
 tratus est: ego tamen cum prædicta die
 29. Catetherem immitterem, nullum ob-
 staculum in ipso reperi: & vix credibile
 est, in pueris lactentibus Carunculas ge-
 nerari. Bis quoque à Senatu nostro Am-
 plissimo, anno videlicet M. DC. XXI. &
 præterito mense Martio, hic in Xenodo-
 chio Medicis commissus fuit. Ter quinc-
 tiam

*Historia
 de Violeza-
 ta tra-
 ctione Sa-
 forum in
 sectione
 Hernia.*

tiam thermas inuifit: & fæpiſſimè balneis
ex herbis uſus fuit: ſed omnibus ſine ſuc-
ceſſu. Nunc quia iterum ſumtibus Ma-
giſtratus ad thermas ablegandus fuit, ab
ampliſſimo Magiſtratu meo in mandatis
mihi datum fuit, vt explorarem vnde af-
fectus proueniret, & an thermis ſanari
poſſit? Ego reſponſum dedi: ipſum ne-
que thermis neque alijs medicamentis
ſanitati reſtitui poſſe. Cum enim cauſam
morbi inueſtigare perquireremque, co-
gnoui, ipſum ſexto menſe ætatis in ſini-
ſtra parte caſtratum, & ab eo ipſo tempo-
re difficultate mingendi affectum fuiſſe.
Arbitror itaque teſticulū cum ſuis mem-
branis à peritonæo prodeuntibus, vnā
cum neruis, imò & peritonæo ipſo in o-
peratione præter modum attractum, ni-
miſque altè auulſum & abſciſſum, ac
proinde neruos, qui ex oſſe ſacro ad teſti-
culum & muſculum veſicæ excurrunt, ſi-
mul læſos fuiſſe, & propterea ſphyncte-
rem: tam propter abſciſſos neruos, quàm
retractum peritonæum, non niſi vi dila-
tari poſſe. Quemadmodum in externis
affectibus, ſi neruus huius vel illius partis
abſciſſus, aut quouis alio modo retractus
fuerit,

fuerit, actionem istius partis deprauari videmus. Quod ad septimum annum, ætatis erecto corpore incedere non potuerit, id ex eadem causa quoque prouenisse mihi videtur. Ex eisdem enim foraminibus ossis sacri, nervi etiam ad crura descendunt, qui etiam si non abscissi, cum reliquis tamen, & imprimis cum peritonæo, in auulsione illa violenta testiculi, versus anteriora ita retracti fuerunt, ut erectionem corporis non admiserint. Incuruatio tamen illa corporis, post usum thermarum Badensium & Balneorum ex herbis emollientibus præparatorum, ante septimum annum, ut antè dixi, reuifit. Cum ita reliquæ partes in auulsione testiculi retractæ, post usum & thermarum & balneorum, aliorumque medicamentorum diuersis temporibus adhibitorum, etiam ex arte in integrum restitutæ non fuerint, inductus fui Amplissimo Senatui referre, frustrà ipsum, hoc iter suscepturum. Ad suos itaque remissus & decretum fuit, ut in patria sumptu Magistratus nostri artificium aliquod, quo se sustentare posset, disceret. Est profectò casus ille rarus: neque occur-

G

rit

rit mihi, me similem in praxi vidisse: non quod huiusmodi errores non committantur sæpissimè, sed propterea quod omnes, quibus testiculus cum suis membranis, & productione peritonæi, ita attrahitur & abscinditur, moriantur. Propter neruorum enim & membranarum ineptam attractionem & auulsionem, oriuntur dolores ingentes, præcipuè è regione ossis sacri: mox quoque inflammationes circa internas partes ossis sacri: vigiliæ item & febres sequuntur: Vulnus verò aridum fit & siccum. Tandem spasmo corripuntur, & naturæ debitum persoluant, vti multos sic castratos vidi. Hæc Fabritius.

Castratio extra violentam peritonæi diuulsionem, non est valde periculosa.

Incommoditates ex Castratione.

Extra hanc tamen violentam peritonæi diuulsionem, castratio non est tam periculosa, vt aliqui volunt, vt viderint, multos mortuos, quin imo plurimos ego testor me vidisse sanatos & omnes præcipuè, qui validis constabāt viribus, quamuis hoc afferat incommodum, quia effeminantur viri, & generandi facultate per omnem dehinc vitam priuantur, cuius gratia testes natura largita est, tanquam partes humanæ speciei conseruandæ imprimis

primis necessarius. Quo nomine Galenus ipsos præferre cordi non est veritus, quod cor vitæ principium sit, & testes melioris vitæ: longè autem nobilius est bene vivere: itaque castrati in fæmineam naturam degenerant, nam glabrescunt, vox eneruatur, animus deficit, timidi euadunt, cùmque inhabiles sint ad omnes ferè humanas actiones, non potest ipsis vita non esse misera. Notandum insuper, sectionem quandoque post alia tentata, prius remedia, vel ideo magis periculosam fieri, quod medicamentis adstringentibus & consolidantibus ita partes coalescant, vt difficulter inuicem diuelli possint. Vnde dolor spasmus &c.

Itaque operationem ipsam describentes, primò illam proponemus, quæ fit cum testiculi extractione. Vt hæc autem decenter administretur in inguine, vbi præsertim fieri solet, præmissa inuocatione diuini auxilij, cum res sit periculi plena, æger supinus ita in assere collocandus, vinculisque adstringendus est, vt caput declinius sit reliquo corpore, pedesque altiores, dein si intestina adhuc scrotum inguénque occupent, illa prius reponen-

*Sectio
Herniarum
cum testiculi
extractione*

G 2

da,

da, tumôrque omnis premendo abigen-
 dus; postmodum cutis apprehensa, at-
 tractâque, secundum inguinis longitudi-
 nem acutâ nouaculâ, sectione cutem to-
 tam diuidente aliquousque incidenda,
 indéque processus peritonæi ab eo in-
 scrotum descendens, vasâque seminaria
 in se inclusa continens, apprehendendus,
 & ad exortum illius vsque à subiectis qui-
 bus adhæret, vel solâ attractione, vel ad-
 hibito sectionis adminiculo, liberandus,
 atque iuxta principium illius, vinculo
 forti & crasso, ex filo cannabino contexto
 excipiendus, validéque vinciendus, reli-
 ctis vinculi extremitatibus extra corpus
 protendentibus, demum processus ille
 infra hanc ligaturam amputandus, &
 cum vasis seminarijs adnatóque teste
 euellendus, auferendúsque. Quibus fa-
 ctis, æger in lectum collocandus, & quie-
 tus decubitu supino, donec vulnus sana-
 tum fuerit, retinendus, quod & vti reli-
 qua vulnera, adhibitis quæ conueniunt,
 vel solâ ablutione, sæpe sanatur, & vin-
 culis tandem recedentibus, consolidatur.
 Sunt autem quatuor scopi in huius vul-
 neris curatione: & quidem primum con-
 coquen-

Uatnor
 ope in
 ratione

coquentibus vtendum; secundo deter-
gentibus; tertio farcoticis; quarto epou-
loticis, seu cicatricem inducentibus. Di-
gestiua & detergentia simul misceri pos-
sunt, ita tamen vt illa in principio, hæc in
fine præpolleant. Digestiuis autem vten-
dum, donec pus generatum conspiciatur,
& laudabile appareat, id est, album, læue,
æquale, non fœtidum. Concoquente er-
go tali in principio vti possumus.

*Gulneris
per sectio-
nem facti*

℞. Vitel. ouorum N°. ij.
Farinæ tritici,
Thuris puluerisati an. q. s.
ad vitellos inspissandum.

*Linimen-
tum con-
coquens.*

Detergens erit tale.

℞. Mellis ros. col. ℥i ij.
Farinæ hordei ℥j.
Aq. Betonicæ. parum.
Misce.

*Linimen-
tum de-
tergens.*

Si placet miscere concoquentia & deter-
gentia.

℞. Mellis ℥i ij.
Farinæ tritici ℥i ss.
Succij apij ℥i ij.

*Linimen-
tum con-
coquens
& deter-
gens.*

Si adijciatur Croci ʒj. medicamentum
reddetur magis concoctorium. Vel.

blind.
R. Resinæ
 Terebinthinæ 3j.
 Thuris puluerisati 3j.
 Ovi vitellum N^o. j.
 Misce.

compositio ad conuendendum & deterendum vulnus & carcorica.
 Si sit Æstas, & in vulnere dolor persentiat, tunc conuenit resina, terebinthina, aut abietina, in aqua lota: Si sit hyems, aliquid croci addendum. Si in fine animus sit tantum mundificare; ac detergere, linamenta in melle tineta id præstabit, secundum Celsi sententiam: item farina hordeacea & fabarum, cum melle. Melicratum quoque deterget cap. 8. lib. 2. ad Glauc. Solent etiam hoc componere, quod ad concoquendum & detergendum maximè valet. **R.** Succiapij, ebuli, vini, mellis, axungia porcinæ, butyri recentis, ana partes æquas: Misce & ad spissitudinem coque.

Postquam vulnus per concoquentia, & detergentia redditum est idoneum, vt carne impleri queat: carnis generationi protinus incumbendum. Sunt autem sarcotica exsiccantia, quin & detergentia, ob excrementa quæ continuo in carnis generatione segregantur. Si vulnus ergo fuerit

fuerit magnum, corpus & siccum & durum, & tempus hyemale, conueniunt sarcotica valentissima. Vnguentum Ifidis & Apostolorum: si verò Æstas sit, aëre calidus & siccus, Vnguentum de tuthia. Medijs temporibus, & minori vulnere; naturisque temperatis, conuenit Vng. de Betonica, Hyeme Vnguentum Basilicum: Æstate Vnguentum de Cerussa. Si natura temperata, vulnus mediocre, tempus medium, id est Ver & Autumnus.

℞. Resinæ terebinth. ℥ i ij.
Cera ℥ j.
Thuris
Mastich.
Fœnugræci ana ℥ ℥ ss.
Ol. communis ℥ x.

Vnguentum sarcoticum.

Dissoluuntur resina & cera ad ignem, item oleum; colantur: deinde pulueres adiunguntur, & fit vnguentum. Magis autem conueniunt sarcotica, actu & potestate sicca; vt pulueres qui vulneribus insperguntur. In paruis ergo vulneribus, naturis temperatis, & tempore hyemali: ℞. thuris, resinæ colophonix, farinæ fœnugræci ana ℥ ss. f. puluis. Si maius est vulnus, æstas, corpus magis siccum: ℞. Aloes,

Pulueres sarcotici.

farcocollæ, sanguinis dracon. tuthiæ præ-
 parat. an. p. æ. In duris corporibus & ma-
 gnis vulneribus. ꝛ. Rad. iridis, mannæ,
 thuris, myrrhæ, aloes, radicis panacis, re-
 sinæ laricis ana p. æ. misce &c. Porro im-
 positis sarcoticis, superponendum est ali-
 quod medicamentum potissimum ad
 formam cerati, vt est diapalma, ceratum
 Barbarum, & hoc fit tum ad detinendum
 sarcotica, tum ad vulnus à frigore defen-
 dendum. Vtimur etiam linteis & spongijs
 expressis in vino nigro austero, eoque vel
 puro, vel si maiori opus est robore, in quo
 decocta sint, balauustum, malicorium,
 rubus, myrtilli, scabiosa, folia oliuæ, &
 similia astringentia medicamenta. Quod
 si verò caro superflua in vulnere genera-
 ta fuerit, quod fieri potest aut ex supera-
 bundantia alimenti, aut si vulnus non be-
 ne fuerit purgatum & exsiccatum.

*Absumē-
 tia carnē
 superflua.*

Proin si modica fuerit caro superflua,
 & corporis natura humidissima, stupæ
 cannabinæ, minutim incisæ, satis erunt,
 ex Auicennæ sententia: vel sponsia mol-
 lis, sicca similiter incisa & imposita. Sicca
 quoque linamenta, modicè carnem re-
 primunt, è Celso, si caro excrescens sit,
 modica

modica & corpus humidum, carnem minuet lana combusta, caro porci salita, & macra: similiter linteum infusum in aqua salita, secundum Paulum: item linteum infusum in aqua aluminosa. Si caro supercrescens sit abundantior & pars vlcerata humida, conuenient misy, chalcitis, ærugo, cap. 8. lib. 3. meth. cum ijs quæ deficcant & detergunt, secundum Dioscoridem in hoc ordine sunt, cinis quercus, tithymali, & ficus. Secundum Rhasim, sal melli permistum, cæpa cum melle, nuclei dactylorum vsti, semen vriticæ, radix vitis albæ. Secundum Auicennam ostreæ contusæ, fex aceti & vini, puluis hermadaactylorum, aristolochia rotunda. Si caro supercrescens sit adhuc copiosior, pars vero sicca & dura, vsurpentur quæ validissimè detergunt ac deficcant, vt æs viride, alumen vstum, & è compositis præcipitatum, Vnguentum Ægyptiacum, calx viua, cum melle inuoluta in pasta, & in furno cocta, nigrum veratrum in pollinem redactum & inspersum, oleum vitrioli. & de sulphure. His ita expeditis, restat vt vulneri cicatrix inducatur. Naturis humidioribus cicatri-

G 5

cem

*Epouloti-
ca seu ci-
catricem
inducen-
tia.*

cem inducent, gallæ immaturæ, malico-
rium, fructus spinæ Ægyptiæ. Si autem
corpora non ita humida sunt, profunt
misy, chalcitis, æs vstum, æris squama,
alumen fissum: vehementia sunt misy &
chalcitis: mitior æris squama: adhuc mi-
tiùs æs vstum. Composita sunt, ceratum
diapalma, de minio, rhabarbaro. Impo-
nenda autem sunt epoulotica in oris vul-
neris, seu in circuitu, citissimè enim in his
partibus inducitur cicatrix, quia cauitas
media maior est, nec tam forti eget epou-
lotico.

*Sectio
Herniarum
sine extra-
ctione te-
sticuli.*

Sine extractione testiculi perficeretur
hæc operatio, si rei Anatomica peritus
Chirurgus, ita processum dictum priùs
diuisum, & à vasis seminarijs separatum,
vincire posset, vt vinculo solum proces-
sum nec simul vasa seminaria, compre-
henderet, tunc illis remanentibus, vti &
teste, citra illius castrationem, quòd ma-
ximè omnes optant, hæc sectio posset
perfici. Habes hic vias compendiosas, &
quidem illas, quibus & ego vtor, sic enim
operatio ista valdè dolorosa citò absolui-
tur & æger non diu cruciatur. Sed alio-
rum etiam modos audi.

Homo

Homo ante triduum bibere aquam, *Veterum
modi se-
candi her-
nias.*
 pridie abstinere etiam à cibo debet, dein-
 de ipso resupinato, & cute iuxta inguina
 per ministrum eleuata, transuersam li-
 neam incidimus. Nonnulli verò non
 transuersam, sed rectam lineam ducunt,
 hamulòque defixo diuisionem explicant,
 quæ testiculum retractum mensura adæ-
 quet, deinde rursus tot hamulis, per quar-
 tam cutem transmissis quot vulneris ma-
 gnitudini sufficiant, cæco hamo aut cul-
 tro membranas, & pinguedinem subtus
 excoriantes, scalpello præcidimus. Dete-
 cto autem vnde quaque peritonæo, de-
 missòque indice digito ad posteriorem
 scroti partem inter peritonæum & dar-
 tum membranam, posteriorem conne-
 xum soluemus, deinde dextra manu ex-
 tremum implicantes ad interiora scroti,
 simulque sinistra, peritonæum retrahen-
 tes ad diuisionem retrahemus testiculum
 vnà cum membrana erythroide, ac mini-
 stro vni iubebimus testiculum eleuet, ipsi
 verò posteriorem adnexum ex toto si-
 mul cum membrana erythroide dissol-
 uentes explorabimus digitis, num inte-
 stini, vel omenti inuolutio quædam in-
 tunica

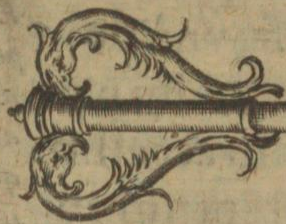
tunica erythroide relicta sit, & infra hanc ad alium propellemus, deinde acu bonæ magnitudinis filum ducente duplex, decies implicitum ad peritonæi terminum, qui diuisionem respicit, per medium, consuemus. Succisis autem linis, quatuor faciemus initia, atque his per vinculum rursus implicatis, utrobique peritonæum valenter destringemus, iterumque initijs circumuolutis, astringemus quidem strenuè, ut nullum ex vasis nutrientibus adhuc possit cedere, ne inflammatio inde concitetur: item secundum intrinsecus vinculum iniiciemus minùs quàm duos digitos à priori distans. Post hæc vincula digiti instar ex peritonæo relinquentes, totum ipsum orbiculatim præcidemus, auferentes simul nimirum & testiculum: rursus diuisione iuxta emissarium scroti adhibita, linamentum in longitudinem, implicitum iniicitur, & fomentis oleo imbutis vinculisque iniectis, omnia quæ restant perficiemus.

Nonnulli membrana erythroide excisa, ferramentis candentibus extremum ipsius adurunt sanguinis profluuij metu. Sæpè verò contingit ut intestina restitui
non

infra hanc non possint, quod peritonæi processus
 non satis pateant, nam delapsæ vnà cum
 intestino sensim in scrotum fæces ibi par-
 tim indurantur, partim flatuum accessio-
 ne per resolutionem auctæ tantum tu-
 morem excitant, vt remeare per id ca-
 num nequeant, per quod paulo ante sub-
 iuerunt. Quo fit, vt à putredine conclusæ
 eluiei, succedat inflammatio, & noua
 subinde doloris accessio: tandèmq; fæ-
 cum egressu deorsum per anum prohibi-
 tarum sursum per os regressus & vom-
 itus. Affectionem hanc vulgo Miserere
 mei nominant. Huic vt occurratur symp-
 tomati, tentanda potiùs extrema remedia
 sunt, quam vt sinamus ægrum tam turpi
 & fœdo genere mortis è vita emigrare.
 Occurremus autem Chirurgia, hoc qui
 sequitur modo. Ægrum supinum in men-
 sa vel scamno religabimus, mox in supe-
 riore scroti parte incisionem faciemus in-
 tacta intestinorum substantia, habenda
 deinde cannula argentea, crassitie pen-
 næ anserinæ, vna sui parte rotunda &
 gibba, altera autem caua, cuius est hæc
 forma.

*Sectio
 Herniarum
 per can-
 nulam
 argenteam
 quando
 intestina
 reponi nō
 possunt.*

Istam

Istam in incisionis locum indemus, & peritonæi vna cum scroto incisi, productioni quam longa producitur adactam subijciemus, vt secundum eam cauitatem, peritonæi processum, insertæ cannulæ beneficio à contentis intestinis diuulsum, recto ductu illæsis intestinis, nouacula diuidere possimus. Incisione mediocri facta, sensim digitis in aluum compellentur intestina: hincque sutura, tantum incisi peritonæi comprehendetur, quantum satis esse videbitur, vt per ipsam angustius redditum, nihil dehinc cicatrice obducta in scrotum elabatur. Quod si induratarum, vel mora, vel inflammationis ardore, fæcum tanta subsit copia, vt incisio illa non sit sufficiens compellendis in suum locum intestinis, longior incisio impulsæ sursum ventrem versus cannula, facienda est; adeo vt libero

beroregressui intestinorum in aluum satis esse possit, tum Gastroraphia vt decet celebrabitur, vt futura angustiore reddito peritonæi processu, lapsuris intestinis vel omento via intercludetur, de cætero vulnus vt artis est curabitur. Sed priusquam te ad id opus accingas, expendendum diligenter, num ægro adsint, & valeant vires, nec nisi prognosi instituta, & amicis ægri annunciata, tentandum, quicquam.

CAPVT DECIMVM.

*De Curatione Hernia Intestinalis
per Puncturam.*

VIDI MV S hætenus multos ac varios modos curandi Hernias per medicamenta tam simplicia quam composita interius assumenda & exterius adhibenda, per ligaturas, per sectionem. Videamus etiam nouum quendam modum recen-ter inuentum, facilem, vnica punctione constantem. Appellatur autem curatio hæc per Puncturam, talique modo ab-
soluitur. Corpus sanguine prius vel deiectione leuandum, vel abstinentia, si opus
est.

*Punctura
in cura-
tione
Herniarum*

*Primo
modo.*

est. In hac curatione triduo aquam bibere, vel pridie à cibo abstinere, necesse est. Interea acus firmior paranda, in qua filum ex serico crudo validissimo inferendum est pedalis longitudinis, ac tessella eburnea vel cornea sub hac figura paranda est □ pollicis latitudine, cataplasmata item, reliquaque cerotaria. Ipso mane ægrum supinum collocant subductis intestinis, locus prius antè radendus est. Et tum exempto scroto, vt cutis inguinis intenta sit, æger spiritum leuiter contineat sine clamore. Medicus manu sinistra summisso intestino tunicam arte contineat, ne id deorsum deuoluatur, dextra manu vena seminaria ad testiculum perquirenda est, præter hanc vniuersa tunica apprehendi cum cute debet, atque iuxta venam acus dimittenda est audacter oleo tincta, filumque deducendum extracta acu, minister filum comprehendat, & tessella intra filum posita firmo nodo includenda est, ita vt cutem plano contingat, alterutra scroti parte illæsa, & geminis testibus modo exclusis, tum semel aut bis tessella intra filum posita singulis diebus torquenda est, tum paulatim filum arctius

Et ius vndique summam cutim & tuni-
cam adstringendo erodit, foramenque
versus testiculum non sine pure dilatat
atque vna pariter laxatum vulnus super-
dato medicamine solidescit, ita vt paula-
tim plaga aperiatur, & simul ore vtrinque
cohæreant. Nam filum circumquaque
arctius datum decimo die, vel quinto de-
cimo, cum plurimum partem quam
comprehendit, penitus abscindit, tum ci-
catrrix inducenda est, ac callo firmanda, &
maior custodia adhibenda est, ne pars re-
center violata laxetur, & intestinum ruat.
Hac ratione venarum profluuium non
timemus, neque vllam inflammationem.
Sed statim vinum à punctione cum rosa-
ceo pro cataplasmate infundimus. Mox
lenticulum cum melle, vel vino mixto, in
quo malicorium incoctum sit. Deinde se-
data inflammatione triticeam farinā, pi-
nea resina adiecta, imponimus, pus pau-
latim abstergimus, & cerato imposito ad
cicatricem vulnus deducimus. Et in hac
curatione victus is necessarius est qui in
alio vulnerum genere præcipitur. Tota
igitur pars illa, quæ comprehenditur, præ-
ciditur ac pariter persanatur, suborto

H

enim

*Punctura
Herniarū
secundo
modo.*

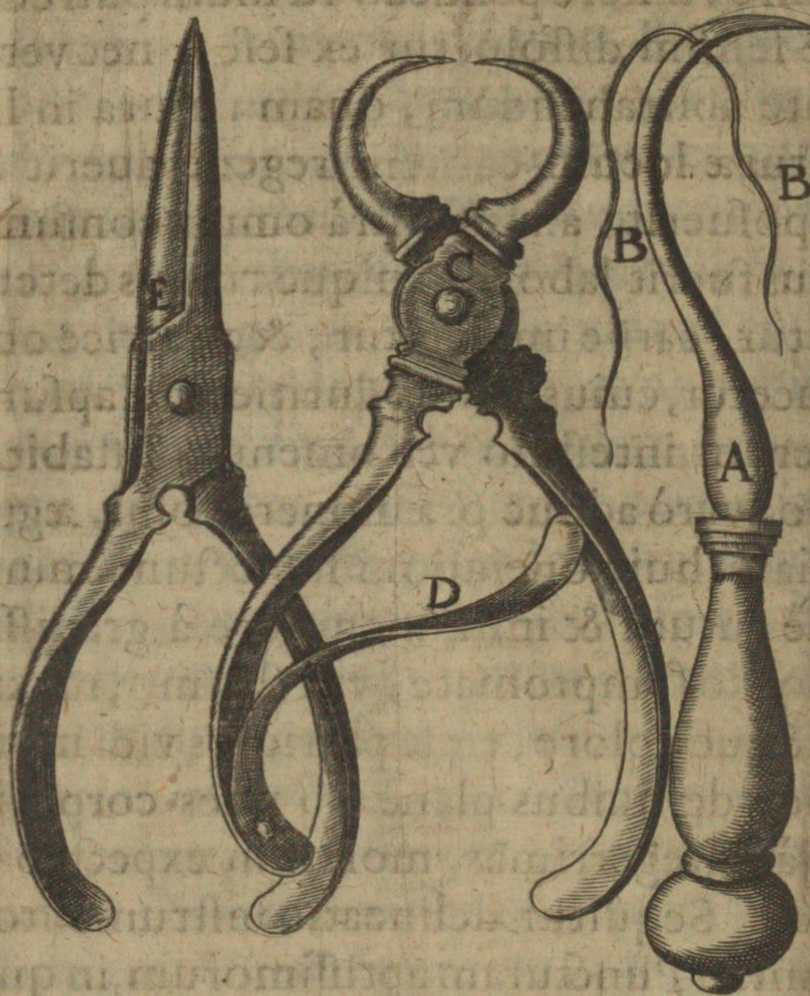
enim callo (vt voluimus) foramine peritonæi obstructo, descendentem vel intestinum vel omento exitus præcluditur. Plures eo modo sanati à quodā Hispano, qui inani pretio curationis lenitatem, vt vnica punctione sanarentur, atq; firmitudinem pariter promittebat, & plures mortalium in sese circumagebat. Alius modus est cum Chirurgus facit incisionē supra os pubis, in quam specillum siue cannulam, de qua suprā, immittet, illudque sub peritonæi processu secundum ipsius longitudinem impellet, atque furrigendo à vicinis fibrosis & nervosis corporibus quibus adhærescit diuellet, mox & vasa spermatica cum cremastere testiculi musculo abstrahat, quibus perfectis ipsum processum seorsim abducat, eiusq; quantum laxius est exiguis & laxis forcipibus; foraminibus in medio peruijs comprehendet, atq; acu quinque vel sex fila ducente transfodiget quam proximè vasa spermatica & cremasterem musculum. Sed & iterum ducenda erit acus in eius quod ex processu restat medium, vna comprehensis vulneris labris: tum arcto nodo filum constringendum, & à sectione tantum eius relinquendum

quendum quantum satis sit, ut extror-
sum è vulnere pendeat. Id filum putredi-
ne sensim dissoluetur ex sese: nec verò
ante abstrahendum, quam natura in li-
gaturæ locum carnem regenerauerit &
reposuerit, aliàs frustrà omnis consum-
ptus fuerit labor. Denique vulnus deter-
getur, carne implebitur, & cicatrice ob-
ducetur, cuius callosa durities, delapsuro
iterum intestino vel omento obstabit.
Hoc verò adhuc præmonere volui, agrū
etiam huic operationi subiectum mini-
mè tutum & immunem fore à grauissi-
mo illo symptomate, ut à spasmo, maxi-
mòque dolore, vnde plurimos vidi mor-
tuos de quibus planè ob vires corporis
aliàs integerrimas, mors non expectaba-
tur. Sequitur delineatio instrumento-
rum ad Puncturam aptissimorum, in qua
A. acum incuruam monstrat, non longè à
mucrone suo foramine apertam, quò vir-
gula aurea traiciatur. B B. Virgulam au-
ream per acum traiectam. C. Forcipem
quæ quod superfluit virgulæ, abscindit.
D. Manuclam forcipis. E. Forficem quæ
virgulæ aureæ extrema capita obtorquet,
& sibi inuicem implicat.

*Instru-
mentorū
ad Pun-
cturā de-
lineatio.*

H 2

Qui.

*Punctum
aureum.*

Quidam modum cum filo aureo om-
nium pulcherrimum atque tutissimum
esse affirmant, vocant punctum aureum.
Eo siquidem testiculum non perire nec
vllatenus impediri. Nam filum ex auro
tracto

tracto transmissum & intortum, constringit tantum erythroidem, non vasa spermatica. Itaque filum id stringitur variè pro ætatis ratione, siquidem in adultis, quia non augentur partes, id filum, magis stringitur quam pueris quos speramus crescituros. Satis est canalem reddere sic angustum, ut non transmittat intestinum, vasa in eo sint libera. Modus est. Cutis supra os pubis inciditur, qua parte delapsus fieri solet ad peritonæi usque processum, subque ipsum resectum. tenuis virgula aurea semel atque iterum ducitur, ipsaque ducta tantum constringitur, quantum processus eiusmodi laxitati corrigendæ sufficit, liberis interim, ab astrictione vasis spermaticis. Hinc extrema virgulæ capita, bis & tertio exiguis forcipibus, sibi mutuo intorquentur & implicantur, quod superest eius resecatur: quod à sectione reliquum extat, id intortum obuoluitur, ne superinductam carnem acumine suo pungat: mox relicta illic aurea virgula vulnus ad instar vulnorum simplicium curatur: æger in lecto cruribus altioribus & capite depressiore per quindecim aut viginti dies continetur.

tur. Hac arte multi sanati sunt: alij in morbum relapsi sunt, virgulæ malè complicatæ occasione.

*Puncti
aurei alia
ratio.*

Est & alia puncti aurei ratio, quæ expeditior & tutior iudicatur, vel hoc nomine, quod nihil heterogeneum in parte post sanationem relinquit. Ergo virgulæ aureæ loco plumbeum inducunt, quæ vno tantum circumactu processum peritonæi complectatur, hinc quantum opus est constringitur, non scilicet laxius, ne lapsuro corpori viam relinquat, neque arctius, ne intercluso spiritibus & nutritioni ingressu gangræna inuadat: reliqua eius extrema extrorsum prominerere & pendere sinuntur: cum temporis mora callum contraxisse peritonæi illa contractura videtur, tum inducta euoluitur & molliter subducitur virgula, reliqua inde vulneris curatio.

arte perficitur.

CAPVT

CAPVT VNDECIMVM.

*De Curatione Herniarum**per caustica.*

ANTE QVAM rationes caustica adhibendi proponamus, oportet scire, quod Cauteria alia sint actualia alia potentialia. Actuale cauterium est in quo formaliter & actu intensissimus ille & vrens calor ignisque inest; vt ferrum aut lignum ignita: tale ad tactum calidum est, & quiduis obuium, statim vrere potest. Potentiale est in quo ille effectiuè tantum & virtualiter inest: tale autem ad tactum calorem minimè habet, neque quiduis obuium vrit, sed id tantum & tunc, à quo & quando ex potentia in actum redigitur. In curatione herniarum vtroque vti possumus, nostro tamen tempore magis potentiali vtimur. Aspectus enim horribilitatis ignis actualis, metum ac terrorem incutit, & quandam auersionem ac remedij repudiationem. Est autem actualis cauterij materia, quicquid actu ignem, aut intensum igneumque calorem in se suscipere potest. Actualia, alia sunt solida &

*Cauteria
alia actu-
alia alia
potentialia.*

*Cauterio
tam actu-
ali quam
potentiale
viti possumus
in
curatione
Herniarum*

H 4

dura,

dura, alia fluxilia & liquida, solidorum, maior, vtilior & certior est vsus. Horum materia varia est, metallica, lignea, lapidea, & quæcunque igniri potest aut accendi. Metallica in maiore est vsu, post hanc lignea; ex lapidibus nulla quod memini vnquam facta inueni. Metalla ad hunc vsu idonea sunt, ferrum, aurum, argentum, æs, chalybs; quæ nonnihil tamen effectibus differunt. Verum Albucasis l. i. c. i. Cauterium ex ferro præfert: rationem adfert; quia cum cauterium magis minúsue vrit, prout magis est ignitum; vt Medicus præcisam faciat vstionem & securam, debet necessariò gradus intensiōis cauterij cognoscere; ij autem in cauterio ferri optimè distingui possunt, propter colorem qui in eo mutatur; in auro non item; eò quod color auri frigidi, & color auri candentis non distinguatur: Secundò quia aurum non bene potest igniri, sicut dicit Ariles. 3. meteor. Vnde si nimis parum ignitur, non satis vrit; si nimis multum, liquefcit, & irritam facit operationem. Chirurgus etiam varia eiusdem generis instrumenta debet habere, magna, parua, crassa, tenuia,

nuia, ex auro verò nimis essent pretiosa.

Præstat ergo ferro, minimè autem alijs
vti. Modus autem hoc præstandi iste est.

Homo mediocriter moueatur, tussi vio-

*Actualis
canterij
applicatio*

lenta, intentione, spiritûque retento: vbi
tumor in inguinibus apparuerit, locum

qui vri debet, atramento scriptorio, figu-
ra triangulari circumscribemus, transuer-

sam lineam per inguina sursum ducen-
tes, inijciemusque signum per trianguli

medium, postquam æger decubuerit,

candens ferrum per mediam notam in-
primemus, primum eleuatum, inde

triangulo constans Græcæ Γ litteræ figu-
ram repræsentans, tertio laterculari aut

lenticulato totum triangulum adæqua-
bimus, ministro per totam vstionem fa-

niem panniculo extergente: tam altè ve-
rò aduremus, quousque pinguedinem,

pertingamus, idque in habitu corporis
moderato, neque enim in gracilibus ob

ficcitatem ferrum altiùs, admouendum,
est, ne imprudentes peritonæum adura-

mus: neque tamen in crassioribus pin-
guioribusque, in quibus vel ante iustam

vstionem pinguedo apparet: sed quan-
tum vri conueniat, artificiosa deprehen-

H 5

demus

demus coniectura. Secundum vstionem
 sal vnà cum porro tritus crustæ insinuabi-
 tur, & inguinario in litteræ X. similitudi-
 nem ligamento vtemur, per insequentes
 dies remedijs, quæ crustam adimunt,
 nempe phacomelite & similibus curabi-
 mus. Guido hunc habet modum. Inuer-
 so patiente supra scamnum, & bene liga-
 to, & reductis intestinis, testiculus ducatur
 vsque super os pectinis, signetur locus
 atramento secundum quantitatem testi-
 culi, & reducto testiculo per medium si-
 gni transuersim vratur cauterio recuruo,
 toties quousque ad os pectinis peruenia-
 tur, postea albumine oui, vt cura aliorum
 vulnerum curetur.

Modi isti cum cauterio actuali, cum
 terribiles & horrendi sint, ideo nostro
 tempore intermittuntur & non amplius
 sunt in vsu. Sectamur ergo iam Neoteri-
 corum rationes qui hoc cum causticis po-
 tentialibus efficiunt. Sunt autem causti-
 ca medicamenta in quadruplici differen-
 tia; alia Vesicatoria, alia cathæretica, alia
 septica, alia propriè caustica dicuntur;
 sub quibus continentur quæ escharotica
 vocantur. Hæc inter se differunt calore

*Medica-
 mēta cau-
 stica sunt
 in qua-
 druplici
 differētia.*

&

& substantiæ modo; quare & effectibus differant necessum est: actiones enim principia sua sequuntur, & pro modo efficientium effectus variantur. Eorum, quæ actu ignita sunt, non omnia eodem modo agere perspicuum est, sed alia debiliter, alia fortiter; prout intensiorem ignis gradum habent ac materiam densiorem; actiuitas enim & actus non tantum qualitatis gradum, sed & materiæ modum consequuntur: fortiùsurit ferrum ignitum quam accensa lana, & fortiùs, quod maiorem ab igne perspicuitatem, acquisiuit. Idem in potentialibus est; alia intensiorem in prima mixtione caloris gradum acceperunt, alia, si non intensiorem, at saltem in solidiore subiecto, & notandum quod calor pro diuerso gradu diuersas promit operationes secundas. Mitis calor rarefacit, mediocris discutit, insignis attrahit, maior rarificat; inde vesicat, exulcerat,urit, incrustat. Et ideo Vesicatoria cuticulam exurunt, cathartica etiam carnem, sed molliorem & superficie tenus; septica verò & cutim & carnem, non tantum mollem, sed & duram & callosam, & quoque profundè exedunt:

edunt: adeoque septica medio inter caustica loco sunt, vehementiora vesicatorijs & cathæreticis, debiliora causticis propriè dictis & escharoticis. Maximam autem cum cathæreticis in natura & operando affinitatem habere videntur, tum etiam vesicatorijs, minus verò escharoticis; illa enim colliquando vrere videntur, escharotica verò incrustando: ex quo patet in his vrendi vim multò fortiorē esse. Sunt autē escharotica ideo validiora, quia terrestrium partium, in crassa enim substantia magis radicatur calor, quàm in tenui: nam propterea caustica crustam inferunt & magnum faciunt dolorem, Galeno teste, quia crassarum partium sunt, septica verò neutrum istorum, ob substantiæ tenuitatem. Vocantur autem escharotica, eo quod crustam generent, & ruptoria, quia cutem rumpunt. His cum maximè utamur in curandis hernijs ideo prius modum præparandi, postea modum applicandi proponemus.

*Caustica
potentia-
lia quo-
modo præ-
parentur.*

Notandum autem, quod hodie communiter ruptoria cum lixiuio seu capitello fiant: cum autem lixiuium variè possit parari, & prout ipsum est, ruptorium quoque

quoque fortiùs aut mitiùs fit; ideo tradam modum lixiuij componendi, eoque vtendi, Imprimis itaque fieri potest ex solis cineribus: tum autem pro vt cineres sunt aut mitiores aut acriores ipsum quoque lixiuium variat. Mitiores cineres sunt ex nucibus, fraxino, iunipero, ilice: ex sarmentis vitium & fabarum satis acres sunt: acriores ex quercu vetere, ex ficu & caprificu: adhuc acriores ex stercorebus animalium combustis, boum, luporum, & ex herbis vrentibus, dracontio, bryonia, ranuncula &c. acerrimi, ranarum in olla combustarum & magis viperarum Quo est maior cinerum quantitas, eò lixiuium fortiùs est: potest pro comuni lixiuio vna cinerum, ad decem aquæ libras capi. Potest lixiuium solum ad spissitudinem coqui, vel addi possunt, quæ eius vim mitigent, vel quæ stimulent: si per se solum coquatur in spissitudinem, satis acre ruptorium erit: mitiùs, si cum oriza, frumento, pane inspissatur. Communiter præter cineres calx additur ad lixiuium parandum; tunc acriùs est, & magis, quò plus calcis; minus, quò plus cinerum sumitur. Communiter sic fit,

fit. ℞. Calcis viuae ℔vj. Cineris farmen-
torum ℔xij. excipiantur simul aliquo
magno receptaculo, quod in fundo ha-
beat foramina, & in fundo præmittantur
triticeæ paleæ, vt sic cribretur lixiuium,
sicut mulieres parant lixiuium ad lauan-
dum cum eo, loco saponis; tunc superin-
fundendo aquam, cineres percolentur,
quam oportet feruentem esse, vt magis
acre lixiuium euadat, talis enim magis,
quam frigida igneas vires abluat; & cine-
res bene sint vniti & coarctati, alioqui
aqua leniter defluens non valdè abradit
eorum vim; infrà colatorium sit vas aliud
quod lixiuium excipiat: tunc quod de-
stillat, est lixiuium saponis, quod seruari
debet vase vitreo angusti oris, &, cum
vsus exigit, eius aliqua quantitas in lapi-
dem concoqui. Illud lixiuium sic vnica
transcolatione factū, fortiùs erit, si calx
non immissa totis cineribus, sed in fossa
in medio cinerum factâ, contineatur.
Fortiùs erit, si cum calce alia quædam,
caustica aut septica, vt vitriolum, subli-
matum, tartarum vstum, sal alcali, aut
ammoniaccus, ponatur; fortissimum erit,
si tum adhuc, quod stillauit, per novos
cineres

sineres vsque ad tertiam vicem transcole-
tur. Si adhuc augenda vis est, loco aquæ
calidus aliquis liquor, aut aqua caustica,
aut decoctum acrium rerum, vt vinum
maluaticum, aqua vitæ, aqua ardens, de-
coctum cucumeris asinini, cyclaminis,
ranunculi flammulæ Iouis, fumi debet.
Factum quomodocunque lixiuium, vel
solum adhuc coqui potest ad consisten-
tiam, vel cum alijs causticis admixtis;
quæ, quo in maiori dosi erunt, pauciora
autem obtundentia aut corrigentia, eò
ruptorium efficacius erit. Hæc est ratio
faciendi magis vel minus efficacia caute-
ria ex capitello. Coctum iam in pultem
lixuium debet in particulas aut taleolas
scindi, dum molle est; postea ab aëre in-
duratur & lapidescit, debétque vase bene
clauso & vitreato aut vitreo conseruari,
ne vis exhalet, & loco sicco; ne ingrediens
aëris humiditas ipsum fundat, eiúsque
causticam vim remittat. Lapis ille sic co-
ctus, vel solus applicari sic corpori potest
vel alijs mitigantibus, anodynis aut nar-
coticis vel astringentibus, cathæreticis,
septicis misceri; aut si vis remittenda est,
aceto dissolui, rosaceo, adipe humano,
porcino,

porcino, fermento, pane, passulis, butyro, populeo excipi. Alium modum habet Fallopius, Fernelius, Chalmeteus, Paræus, Guido, Crucius, quorum formulas hic quoque recensēbimus quia sunt valde celebres & omnibus alijs præferuntur. Fallopius hoc habet.

*Causticū
potentiale
Fallopij.*

R̄. Cinerum cali quo vtuntur vitrarij,
Calcis non extincti ana $\text{℥} \text{ xvj}$.
Calchanthi $\text{℥} \text{ iij}$.
Aluminis vsti
Fecis vini vstæ
Salis Ammoniaci ana $\text{℥} \text{ j}$.

Terantur simul & ponantur in vase testaceo perforato, & superinfunde aquæ primæ, ex qua fiunt saponēs, tantum, ut emineat super cineres mensura quatuor digitorum. Hæc aqua cum exierit tota, eximantur cineres ac pulueres, & imponantur noui vsque ad tertiam vicem, & eandem aquam supereffusam sine transcolare: tunc sine eam coqui, vel in lutum, vel in cinerem; si in cinerem, minus dolorifica erit, & minus valida, nam exsiccatione subtiliores & ignei spiritus exhalant; si in pultem, validissima. Hæc, inquit puls vel cum opio vel rosaceo aut populeo

populeo applicari poterit; vel fortioribus
 ut sublimato, auripigmento, chalcantio,
 vna cum saliuā, melle, sapone misceri.
 Hic lapis, inquit Fernelius, sesquihoræ
 spatio cutem penetrat.

℞. Vitrioli vsti ℥ij.
 Salis Ammon. ℥j.
 Calcis viuæ
 Cineris è vini facie an. ℥iij.

*Causticū
 potentiale
 Fernelij.*

Tritis omnibus affundatur lixiuium fa-
 ctum ex cineribus ligni ficus & tithyma-
 lorum; hoc subinde coletur, dum eorum
 materia tota ferè dissoluta sit; coquitur,
 donec lapidescat.

Aliud, quod inquit Chalmeteus, lapi-
 dem infernalem vocant; qui tam causti-
 cus est, ut intra duas aut tres horas vrat.
 Vas fictile exiguis in fundo foraminibus
 pertundito; calcem viuam, vitriolum, sal-
 nitrum, alumen, in puluerem redacta in
 vas conijcito; inde lixiuium tartari fer-
 uentissimum paulatim instillato, idque
 ter aut quater ita percolato; liquor ex
 percolatione susceptus coquatur, donec
 lapidescat. Paræus hoc habet. ℞. Calcis
 viuæ ℔ iij. in scitula lixiuij fullonum calx
 extinguatur, subsidat & coletur; tum

*Causticū
 potentiale
 Chalme-
 tes quod
 lapidem
 infernale
 vocat.*

*Causticū
 potentiale
 Paræi.*

cape cinerum sarmentorum vitis, fabarum, tithymalorum, quercuum ana lb j . salis nitri, salis ammoniaci ana z i i j . tritum parum bulliant & macerentur 24. horis; tum colatura quàm subtiliter fiat, vt lixiuium reddatur perspicuum; postea in vase æneo bulliat ad medietatis consumptionem; tunc adde vitrioli triti z i j . bulliant iterum vsque ad eam consistentiam, vt scindi possit; tunc scindantur cauteria omnis formæ, & scissa adhuc consolidentur, & exciccentur in trochiscos, & vase clauso seruentur ad vsum. Aliud quod est

*Causticū
potentiale
Guidonis.* Guidonis. \mathcal{R} . Calcis viuæ, salis ammoniaci ana z x i j . terantur & infundantur.

in lixiuio cineris sarmentorum vitis & fabarum & ponantur in vase terreo perforato, vt subtiliores lixiuij partes stillent in vas subiectum quod tunc optimè clausum octo diebus sub terra sepeliatur, hinc coletur, dein in vase æneo coquatur, donec parum densescat & seruetur. Hoc habet Crucius. \mathcal{R} . Capitelli de lixiuio saponis q.s. bulliat & densescat, & cùm incipit condensari, misce pinguedinis humanæ aut vitulinæ tertiam partem, opij quartam partem, iterum bulliat donec inspiss-

*Causticū
potentiale
Crucij.*

inspissetur: Hoc, inquit, mirabilissimum est, & retunditur ab ipsa adipe. Aliud **R.** Salis nitri, chalcitidis ana $\text{℥} \text{ x}$. in alembico exeat aqua prima, quæ non valet & est nigra; secundam, quæ clara est, repone in vitro, & in ea dissolue Arsenici albi $\text{℥} \text{ ij}$. Tartari albi vsti, Mercurij sublimati an. $\text{℥} \text{ j}$. totum mittatur in vas æneum & lento igne sinatur siccari. Et hæc sunt caustica siue escharotica illa, quibus in curandis hernijs vtimur.

Sequuntur nunc formulæ, hæc applicandi; est autem ratio hæc sine magno dolore, citràque hæmorrhagiam, est commodissima & tutissima; siquidem vasa sanguine neutiquam tinguntur, ideòque melius conspici & tractari queunt, eòque magis optanda in masculis quod citra testiculi ablationem & castrationem perficiatur, hoc modo.

Cauterium potentiale paulò supra testiculi regionem lateris rupti, vbi peritonæi processus saccum subit, collocandum, eâ quantitate, vt semi digiti longitudine & amplitudine cutem mortificando, escharam inurat, quâ mox discissâ, aliud cauterium imponendum, donec

*Caustica
potentia-
lia quo-
modo ap-
plicentur
in cura-
tione Her-
niarum.*

cute integrè ablatâ pinguedo appareat, quæ forcipe discindenda eousque, vt processus vasa seminaria deferens pateat. Quæ cum biduo peragantur, vasa illa digitis à processu artificiosè separanda, & acu curuatâ filum subducendum, processusque leuiter stringendus, quibus nullus planè dolor infertur. Filum postmodum successu temporis cum spontè elabatur, admotis vnguentis sarcoticis caro calli instar sensim illic producenda, quæ eò faciliùs huic processui, cùm tunica illa erythrois rubra, carnosâ, musculosâque sit, accrescet, & sic premendo ac opplendo locum deperditæ substantiæ, viam prolapsuris visceribus occludet, sicque cura integrè & feliciter citra castrationem absoluetur. Aliam operationis huius perficiendæ rationem Theodoricus, Guido adinuenêre. Intestinum omentumque delapsa, sic collocato ægro vt sublatis cruribus capite sit depressiore, in suam abdominis sedem regerunt: inde laxiorem productionis peritonæi portionem vnâque spermatica vasa, & cremasterem musculum ad ischium adducunt: tum reliquum apophyseos eius partem, conuenienti

nienti pro ætate & morbo, pyrotico inu-
runt recta ad ossis perpendiculum, qua-
deuoluebatur intestinum, appresso. Hac
obductam arte escharam, scalpello ad vi-
uum vsque diuellunt, hinc alterum, quod
ad os vsque peruadat, pyroticum eo-
dem loco apprimunt: tum escharæ ex a-
pophysi commemorata concrete lapsum
procurant. Relictum inde vlcus ad cica-
tricem perducunt, quæ mox contracto
densiore callo sic intestinis omentoque
obstruat, & omnem ipsis ad scrotum adi-
tum descensumque intercludat. Et hæc
de Curatione Herniarum per caustica.

CAPVT DVODECIMVM.

De Curatione Hydroceles.

DIXIMVS superius, quando de cau-
sis herniarum egimus, herniæ aquo-
sæ causas vel manifestas, vel occultas esse.
Manifestas, vt percussione, collisio-
nem, fracturam vasorum in testiculis exi-
stentium: sanguinem enim affluentem ad
vasa tunc in aquosam substantiã ob partis
imbecillitatem mutari. Occultam cau-

sam esse, repletionem vasorum aquosa humiditate ob vitium hepatis aut lienis, cuius ratione colligitur liquor in hypochondrijs, qui facile descendit. Diximus insuper percussione & Collisionem per se patere, quod si verò corporis color & habitus sit malus, herniam è vitio alicuius visceris ortam esse. Si horum nullum, è repletionem; repletionem autem fieri è nimia potatione. Aerius quidem causas dignoscit ex humore ipso: qui si subflavus & pallidus, hernia erit à repletionem venarum, si faculentus, à percussione, si albus, è vitio iecoris aut lienis. Aqua etiam interdum colligitur in tunica quæ proximè inuoluit testes, plerumque inter hanc & Erythroidem, aliquando inter Erythroidem & Darton.

Quantum igitur ad curationem huius herniæ, illa præcipuè sicut & aliæ in mor-
bificarum causarum ablatione consistit, quæ quatuor intentionibus perfici poterit. Prima, obseruatione victus aliarumque non naturalium rerum. Secunda, aquosi humoris euacuatione. Tertia affectionum viscerum roboratione & coctionis rectificatione. Quarta circa loca-
lia

*Hydrace-
les cura-
tio qua-
tuor in-
tentioni-
bus perfici-
tur.*

lia ac topica versatur. In prima ergo intentione quo ad Victum, si à nimia potione talis tumor fuerit ortus, vel ab aquosis cibarijs, ab his abstinendum & siccantibus vti debemus. Potus igitur paucissimus sit, optimique vini cui infundantur rad. Helenij, pimpinellæ. Herb. card. bened. Absynth. sem. Anyfi, Fæniculi, Flor. sambuci &c. deuitet verò herbas virentes. Aër calidus & tenuis eligatur, cibi sint calidi, sicci, attenuantes & diuretici, vt panis cui sal aut cuminum aut fæniculum sit admixtum; prodest etiam decoctum Cicerum, Petroselini; Saluiæ, calamenthi, & similium. Carnes potiùs sint assæ, quam elixæ, eæque pullorum, perdicum, auicularum montanarum, veruecis, vituli lactentis, & hoedi, syluestres etiam, & minimè paludosæ carnes assæ conueniunt, quæ omnes carnes semper aromatibus sunt condiendæ, vt calorem ac concoctionem adiuuent. Pro potu conuenit vinum album vel subrubellum aromaticum, vt vinum græcum, claretum & simile, & potus moderatus sit, motus similiter, modo dolorem non excitet, competit, & vigilie bono ac hilari animo sit, vtque aluus lubrica sit, curet.

*Diata in
Hydrocele*

Se-

Secundam intentionem medicamen-
tis per aluum aquosos humores euacuan-
tibus, ac etiam per vrinam ducentibus,
præcipuè assequemur, ac etiam meatus
referantibus, sudorémque excitantibus
& per insensibilem transpirationem re-
soluentibus, vt sunt sequentia. Potiones
deobstruentes & præparantes.

Potiones
deobstru-
entes &
præpa-
rantes.

Rx. Rad. s. aperient. aceto præp. ana ʒss.

Ireos florent. ʒj.

Asari ʒij.

Cort. sambuci Mj.

Herb. Absynthij Mss.

Centaur. minor.

Card. bened. an. Mj.

Sem, fæniculi

Anisi ana ʒss.

f. decoctio in f. q. feri lactis caprini destill.
ad 3. colentur t̄b i ʒ. de qua colatura Mane
Vesperique tribus horis ante prandium,
sumantur ʒij. cum ʒj. fyr. de Eupatorio
permixtæ & per octiduum continuentur.
Aut.

Rx. Quinque rad. aperit.

Liquiri, rasæ,

Cortic. median. fraxini &

cort. rad. capparum ana ʒj.

rad. ireos recentis,

calams.

calam. aromat.
 cinnam. elect. an. ʒss.
 Herb. capill. absynth. pontic.
 Cardui bened.
 Hysop.
 Prassij,
 Fænic.
 Agrim. an. Mj.
 Sem. Apij,
 Ameos & Anisi ana ʒij.
 fol. fenn. mundat ʒij.
 fol. foldanellæ siccor. ʒss.
 sem ebuli ʒij.
 Turbith gummos. ʒvj.
 flor. genistæ,
 persic. & cerasorum,
 centaurij, aut
 thamarisc. ana Pj.

f. decoctio omnium in aqua chalibeata ad
 ℥j. cui adde sub finem decocti, vini albi &
 tenuis ℥ss. sacch rubri q s. fiat Apozema.
 clarific. & aromat. ʒij. pulu. diarrhod.
 abb. pro 4. aut 5. dosibus.

Pulus deobstruens.

Rx. Salsæparillæ & cinnam. elect. an. ʒij.
 Sem. apij, anisi & fænic. an. ʒj.
 Limaturæ chalybis ʒss.
 Spicenard. ʒj.
 Cantharid. præparat. ʒss.
 Sacch. albi pondus duplum.

*pulus de-
obstruens.*

I s

f. omnium

f. omnium puluis, cuius ʒ ij. capiat mane cum paucō vino albo, & fortiter deambulet.

Nodulus laxans.

*Nodulus
laxans.*

℞. Rad. cichorei ʒ j.
fœniculi
glycyrrh. ana ʒ ʒss.
Fol. fenæ s. f. ʒ x.
Rhabarb. ʒ i ʒss.
Cort. inter. sambuci
rad. frangulæ ana ʒ ij.
Sem. carthami ponderosæ ʒ ii j.
Fœniculi ʒ j.
Passul. min. ʒ x.
Macis ʒ ʒss.
Cinnamomi ʒ j.

Incisa & contusa infundantur in ℔ i ij. vini tenuioris, stent 24. horis, postea per triduum matutino tempore, præmisso iusculo vel brodio gallinæ, sumatur ℔ ʒss.

Vinum medicatum.

*vinū me-
dicatum.*

℞. Rad. quinque aperitiuar ana ʒ ʒss.
Iridis ʒ j.
Azari ʒ ij.
Cort. rad. sambuc.
Cort. ebuli & dulcamaræ an. ʒ v.
Summitat. Absynth. ʒ ii j.
Maioran. ʒ ij.
Fol. card. bened. Mj.

Flor.

Flor. centaurij minor. ʒ ij.

Genist ʒ i ʒ.

Sem Fænic. Anisi. Petros. ana ʒ j.

Ebuli. Hederæ ana ʒ ij.

Fol. fen. f. f. ʒ ij.

Rhabarb. opt. ʒ j.

Agarici ʒ ʒ.

Soldanell. ʒ iij.

Spic. schœnant. an. ʒ ʒ.

Cinnamomi.

Cort aurant,

citri ana ʒ j.

His omnibus arefactis ac in vase vitreo collocatis affunde Vini Mens. ij. deinde cum aliquandiu hæc infusio steterit haustus sumatur mane duabus horis ante prandium singulis vel alternis diebus prout operabitur.

Bolus purgans serositates,

Rx. Elect. de Tamarindis cum extract.

fol. fenæ ʒ ʒ.

Cariocostini ʒ ii ʒ.

Cremoris Tartari puriss. ʒ ʒ.

M. cum Sacchar. f. Bolus.

*Bolus
purgans
serositates*

Potio purgans serositates.

Rx. Cort. med. rad. Lauri & Sambuci ana ʒ ij.

Contundantur leuiter & coquatur in aq.

Card. bened. in colat. ʒ ij.

adde Vini albi ʒ j.

*Potio pur-
gans sero-
sitates.*

pula.

pulu. elect. arom. ros.
 rhab. elect. ana ʒ ʒ.
 f. potio.

Vel

Rx. Fol. soldanellæ siccor. ʒ iij.
 Turbith. gummofi &
 rhab. elect. ana ʒ j.
 Fol. Sennæ & Zinz ana ʒ iij.
 Diagridij ʒ ʒ.
 Sacchari albi ʒ ij.

f. omnium puluis de quo capiat ʒ iij. ma-
 ne cum decocto cicerum rubrorum aut
 Guaiac.

Præcipua vis expurgandi humoris a-
 quosi est in elaterio posita, id est, Succo
 cucum. agrest. qui bilem & pituitam va-
 cuat, qui efficacissimè illum expurgat à
 ʒ ʒ ad ʒ j. qui exhiberi potest cum conser-
 ua rosar. aut flor. borrag. ad ʒ iij ʒ.

Sudorifi-

Pro sudorifico mirè commendatur.
 decoctum farsæparillæ quod sic paratur.
Rx. Rad. farsæparill. per tabellas dissectæ
 cum suis capillamentis ʒ iij. infundatur
 in lb iij. aq. font. per horas octodecim te-
 pidè, deinde decoquantur ad mediæ par-
 tis consumptionem, colatura seruetur in
 vase vitreo, de qua capiat ab ʒ iij x. ad x. co-
 operiatur

operiatur plus solito, & excitentur sudores. *R.* Residentiam prædicti decocti, infunde in ℥vj. aq. fontis per tres horas, deinde coquantur ad ℥ij. consumptionem, colentur, cum sacch. & cinnam. fiat Bochetum pro potu ordinario.

Commendatur quoque Rob. Ebuli cum aq. florum sambuci, ut eò magis obstructions venarum minorum aperiantur, & superstes materia per sudorem resoluator: imo per vices etiam, quò pervias vrinarias simul serum superabundans excernatur, syrupi diuretici, de Althea, de duabus & quinque radicibus, de femine Anisi & similes exhibendi. Exterior decoctio Becabungæ, Ebuli, cort. sambuci. sum Iuniperi cum baccis. Flor. chamæmeli & similium, pro balneo sudorifero suadenda, si prius assumatur. haustus aq. fumarix vel flor. sambuci, cum pauxillo Mithridatij.

Corroborationis ergo, adeoque pro tertia intentione per vices Elect. de passulis vsus commendandus. Sicut etiam. conferuæ. rad. cich. cum alijs conditis hepaticis. ut.

Con-

*Conditum
corrobo-
rans.*

Conditum,

Rx. Conseru. fol. absynth. pont.
cap. ♀ ana ʒ ss.

Conseru. rad. eryngij ʒ iij.

Nuc. mosch. Sacch. conditæ No. j.

Pulu. elect. arom. ros.

diarrhod. abb. ana ʒ j.

Confect. Alkerm. ʒ iij.

Sacch. q. s.

fiat conditura duplici auro tecta, qua v-
tatur frequenter cum iusculis consum-
matis, aut cum vino diluto. aut **Rx.** Con-
seru. eryngij, aut nucum communium,
cum Zinz, Garyophyll Nuc. moschat. q. s.
melle condit. ʒ j. capiat omni hora.

Opiata.

*Opiata
confort.*

Rx. Conseru. flor. capill. ♀

Cichorij & stœchad. ana ʒ ss.

Pulu. elect. triasan.

elect. arom. rosat. & diamosc.

ana ʒ j.

Theriace veteris & electæ ʒ i j.

cum syr. de Eupath. f. Opiata.

Tabella.

*Tabella
confor-
tantes.*

Rx. Pulu. elect. diarrhod. abb. &
aromat. ros.

Santali citrini &

garyophill. ana ʒ ss.

Sacch. aq. agrim. dissolut. q. s. fiant.

Tabellæ.

Pulvis.

Puluis.

- Rx.** Tabell. elect. triasand. & aromat.
 ros. ana 3 ij.
 Sem. fenic. sacch. condit. ana 3 i ss.
 Cinnam. elect. & garyophyll. ana 3 j.
 Sacchari albi q. s. f. Puluis.

*Puluis
 concoctio-
 nem ad-
 iuuans.*

Vel

- Rx.** Sem. Anisi & Coriandri
 Saccharo conditi ana 3 iij.
 Corall. præpar.
 Sem. Citri,
 Ligni Aloës.
 Nuc. Moschat. ana 3 ss.
 Pul. elect. aromat. caryoph. 3 iij j.
 Sacchari ad placitum.
 f. puluis

quo vtatur post singulos pastus ad iuuan-
 dam concoctionem, nihil deinde come-
 dendo aut bibendo.

Emplastrum

Ventriculum corroborans extrinsecè.

- Rx.** Panis recenter ex Clibano extracti,
 & in vino nigro macerati q. vis.
 Pul. Galangæ
 Piperis.
 Caryophyllorum,
 Nucis Myristicæ,
 Mastices,
 Sem. Anethi,
 Cumini
 rutæ
 chamomeli an q. vis.

*Empla-
 strum Ven-
 triculum
 corrob-
 rans.*

Misce

Misce & cum prædicto pane ad Catapl.
formam reducito, calidumque applica.

Unguentum Hepar roborans.

*Unguen-
tum He-
par robo-
rans.*

R. Vng. sandalini ℥j.

Sem. Apij

Petroselini

Endiuia ana ℥v.

Trochisci de Caphura ℥j.

Spica Nardi,

Squinanthi ana ℥j.

Ol. Nardini

de Absynthio ana ℥v.

Misce, & cum pauca aceti portione s. a. f.
Vng. quo Hepatis regio inungatur.

Quartam intentionem duobus modis
assequi possumus, vel enim calidis medi-
camentis exsiccantibus, resoluentibus ac
digerentibus contentam in particula
aquositate absumimus; vel incisione hu-
iusmodi aquosam materiam extrahimus.
Medicamenta hoc efficientia sunt infra-
scripta. Quæ exiccantia ac resoluentia
medicamenta semper antequam ad inci-
sionem veniamus, experiri debemus. Hu-
iusmodi verò sunt Farina Fabacea, Lauri
baccæ, Lini semen, Dauci, Altheæ, Nigel-
læ, Flores chamomeli, Fœnugræcum,
Pule-

Pulegium, Origanum, Calaminthum,
Ruta, Salvia, Abrotanum, Stœchas, Se-
men Agni casti, Cymini, Chamædris,
Chamepythis & similia; Ex his enim fiunt
Fomenta, Inunctiones & Cataplasmata.
Fomentum ergo sit huiusmodi, quod pri-
mum ante Inunctionem & Cataplasma
competit.

Fomentum.

R. Origani
Calamenthi
Pulegij
Abrotani
Chamomeli
Rutæ
Meliloti
Salviæ
Stœchados
Feniculi ana Mj.
Dauci
Carui
Ammeos
Seminis agni casti
Cymini ana ʒ ss.

*Fomentū
exiccans
ac resol-
uens.*

Contundantur crasso modo & in aqua
q. s. bulliant ad tertiæ partis vel dimidij
consumptionem; deinde dicto decocto
calido spongia imbibita & expressa fo-
ueatur scrotum, & cum repes fieri incipit,

K iterum

iterum dicta decoctio calida infundatur
exprimatur & parti apponatur, & sic
quiquies vel sexies fiat, deinde fomen-
tata pars exsiccetur, & infra scripta inun-
ctione inungatur, quæ maximè resoluit.

*Inunctio
exsiccans
& resol-
uens.*

Inunctio.

Rx. Ol. Costini
Rutacei
Laurini
Lililacei ana \mathfrak{z} iij.
Euphorbij \mathfrak{z} ij.

Misce. In his calidis linea lintea infundan-
tur, exprimantur, & supra scrotum po-
nuntur. Deinde nisi his cedat, infra scrip-
tum cataplasma, vel simile admoueat.

*Cataplas-
ma exsic-
cans &
resolvens.*

Rx. Balsamitæ, id est, Mentæ Aquaticæ,
Calamenti
Origani,
Chamædris,
Chamæpytis.
Flor. chamomeli
Rutæ ana Mj.
Farinæ fabarum,
fænugræci.
Sem. lini ana \mathfrak{z} j.
Anisorum
Cymini ana \mathfrak{z} ss.

Herbæ in aqua coquantur, deinde con-
tundantur, semina in pollinem redigan-
tur,

cur, & dum herbæ contunduntur, pulueres & farina commisceantur, & cum decoctione prædicta ac Oleo Rutaceo q. f. f. a. Cataplasma. Vel fiat Cataplasma cum Baccis lauri, fabarum, farina fænugræci, sulphure, cymino. Ammoniaco, therebinthina, passo, oxymellite; Ol. Laurino & similibus. Optimum etiam est infra-scriptum.

R^x. Stercoris Bubuli lb j.
Pul. Cymini ℥ j.
Baccarum Lauri ℥ ss.

& cum lixiuio q. f. f. a. f. Cataplasma, vel infra-scriptum quod magis digeric

R^x. Fimi Columbini
Cymini,
Baccarum lauri
Castorei ana. p. æ.

Misce & cum oleo rosaceo, & pauca cera coquantur. Vel.

R^x. Nitri ℥ iij.
Cera ℥ ii ss.
Ol. rutacei ℥ ij.
Piperis, Baccarum Lauri ana ℥ iij.

puluerisentur, & f. a. f. in Vng. formam. Vel

R^x. Sulphuris ℥ ij.
Resinæ lb ss.

K 2

Lythar.

Lithargyrij

Aluminis Saccharini ana ℥j.

Vitrioli ℥ij.

Ol. q. s.

Dissoluatur resina cum Ol. coletur, cum infrigidatum fuerit, imponantur pulueres alij, & in fine addatur aliquid aceti, postea calidum super locum ponatur, quod optimum est. Animaduertendum tamen, quod semper antequam Cataplasma, & Inunctiones applicentur, prius fomentum dictum fiat.

Exiccata aqua, ne amplius confluat, neque iterum gignatur; fomentis calidis exiccantibus, & digerentibus pars est roboranda, ut est infra scriptum.

*Fomentū
corrobo-
rans.*

Rx. Calamenthi
Origani
Flor. chamomeli
Meliloti
Anethi ana Mj.
Balauftiorum,
Nucum cupressi,
Calicum glandium ana ℥i ss.
Symphyti
Valerianæ ana M ss.

Misce, in Vino nigro Austero coque, & fac fomentum.

Nisi

Nisi his cedat, ad Chirurgiam id est incisionem veniendum. Quæ ita fit; si aqua intra erythroidem contineatur, testiculus superius contineatur, id est supra fæmorum ossa, & ne intra Abdomen ingrediat, neque iterum ad scrotum descendat prohibeatur. Quod ut bene Chirurgus assequatur, imperet assistenti ut vnâ manum superius ponat; aliam inferius, penémque in aliam partem reclinet, deinde proferet vna cum scroto etiam Erythroidem tunicam, & sic aqua exhibit. Si autem intra Dartum; vel in superagnata tunica contineatur, fiat incisio in ea parte, lato phlebotomo, quia magis ad inferiora tendit; incisione facta, aquam exire permittat. Si autem infirmus sit debilis, pluribus vicibus euacuetur, & si foramen sua spontè claudatur; denuò incidatur, sed alio in loco. Celsus in pueris inquit, incisio in inguine facienda, & sursum, aqua pellenda; in adultis in imum scrotum & sic educenda. Alij verò apertionem caustico, vel ignitis ferramentis efficiunt, post quod, orificium apertum diu feruari debet, vel ut dicit Gal. 14. meth. cap. 13. vbi iubet, ut diu foramen apertum

*Incisio
hernia A-
quosa.*

K 3 tenea-

teneatur argenteo vel plumbeo Syphone
siue cannula; Alij vt Guido, Setone fora-
men apertum diu tenere iubet; Anicen-
nas in inguinis regione candentibus fer-
ramentis inurit, vt pars corrugetur, ne
aqua descendere possit. Post incisionem
pars, vel muria, vel aliquo alio detergen-
te, & exiccante medicamento eluenda,
sed statim post incisionem ea medica-
menta quæ eluendis vulneribus conue-
niunt imponenda, deinde deterfo & ex-
purgato vlcere & consumpto humore
cicatrix induci debet. In hac verò opera-
tione facienda Chirurgus animaduerte-
re debet, ne Venam vel Neruum perfo-
ret, vel testiculum tangat, quoniam pu-
trefieret.

Cum superius dixerimus, quando diu-
tius in hac hernia aqua retinetur, ali-
quando testiculum corrumpi. Huius e-
nim rei in cognitionem veniemus ex fœ-
tore & prauo colore, quando hoc esset,
Didimus superius optimè ligandus ac ar-
ctè vinciendus, deinde aliquantisper re-
motè à vinculo incidendus, postea inu-
rendus, testiculûsque remouendus, vt in
herniæ intestinalis curatione fieri solet, &
tandem

tandem locus consolidandus. Valent etiam hic omnes illi modi superius in curatione herniæ intestinalis per chirurgiam traditi; siue enim per sectionem siue per caustica tam potentialia quam actualia. herniam aquosam curare volueris, cum extractione vel sine extractione testiculi, modi illi tibi erunt sufficientissimi, quos in præcedentibus capitibus inuenies.

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

De curatione Herniæ Ventosæ.

MORBVM aliquem cum curare volumus causam prius amouere debemus, ablata enim causa tollitur effectus. Semper itaque prius laborandum in herniæ huius curatione vt aër frigidus, humidus ac nebulosus, vt flante Austro esse solet, vitetur. Cibi similiter crassi succi & ægrè coctibiles, vt viscidi crudi & pituitosi ac flatulenti, vt legumina, castaneæ omnia dulcia, lac, caseus, caro Bubulina, Pastumina, Rapæ & similia. Cibus similiter & potus in maiori copia sumptus, & crapulæ, nimium ocium, longus somnus, otiosa & desidiosa vita,

Cause flatuum in curatione herniæ flatuosæ amouenda.

intermittantur. Alius semper laxa tener
 debet, nec vlla euacuatio supprimi, qua
 prius fuerat consueta, vt hæmorrhoidum
 & aliæ euacuationes. Percussio similiter
 ac contusio impedienda, quia hæc flatus
 causare potest, affectæ partis calorem de-
 bilitando, hinc debilitando, hinc etiam
 hac de causa in tali parte pituita & crudus
 humor generatur qui postea à debili ca-
 lore in flatum vertitur. Pituitosus humor
 etiam euacuandus, calor noster naturalis
 augendus, partiúmque densitas rarefa-
 cienda quæ talem flatulentam materiam
 transpirare non finit. Vt autem sciamus
 quomodo flatus in scroto & partibus ge-
 nitalibus generari possint, sciendum,
 quod Pituita vel à Cerebro, vel à Ventri-
 culo, vel ab aliqua alia parte frigida, & hu-
 mida temperie laborante gignatur; tum
 etiam aliquando fluat à venis maioribus
 ad minores & à minoribus ad minimas,
 tandémque ad frigidas partes in quibus
 dum consistit, in flatum vertitur: vel in
 tali parte in qua flatus gignitur, ex caloris
 imbecillitate fuit genita, vel flatus in ma-
 ioribus vasis aliquando gignitur, & per ea
 excurrit, donec ad partem, in qua postea
 quies.

*Flatus
 quomodo
 generen-
 tur.*

quiescit, perueniat, ibique flatuosum tumorem excitat. Quod verò ita flatus gignatur, inquit Gal. 3. de sympt. causis dicens; Quemadmodum enim frigidissima constitutio, maximè spirante Borea aërem sereniorē reddit. Ac rursus calidissima Æstatis constitutio efficit aërem nos ambientem purissimum; mediæ verò constitutiones nebulas pariunt: sic in animalium corporibus à solo moderato imbecillòque calore flatulentum gigni excrementum contingit. Etenim vt absolutum frigus vaporem haudquaquam excitat. Sic vehemens calor excitatus magna ex parte cibum ipsum comminuit, quam vaporis generationi conueniat, nisi fortè is sua natura sit flatulentus. Generatur ergo flatus ex humida materia tanquam materiali causa, & calore minori quidem, quam qui eam materiam sensibili transpiratione digerere possit. Et hæc est causa efficiens. Eiusmodi enim debilitatus calor suscitare quidem vaporem ex humida materia potest, sed minimè digerere. Si verò calor sit ita imbecillis, nullus flatus gigni potest, cum materiam illam humidam alterare nequeat, & ideo in fla-

K 5

tum

tum vertere non potest, si verò validus calor sit, quamvis materia crassa & viscida adsit, & flatus gignantur, tamen totam illam flatulentam materiam digerit & per insensibilem transpirationem resolvit. Si verò materia tenuis sit, flatus non gignitur, sed ab eo in halitum digeritur, cum plus attenuet, quam pro flatu gignendo requiratur. Temperatus vero calor & humoris proportioni respondens, tantum vaporis suscitatur, quantum digerit, & ideo flatum non gignit. Si autem cum debili calore, & humida materia adsit meatuum, per quos flatus evaporatur, densitas, maior inflatio fiet, cum alioqui ipsa per se cum mediocritate, cum caloris, tum vaporis partem inflare possit. Quemadmodum contra, si calor sit languidus, & vaporis copiam excitet, & caro cutisque admodum rara sit, nulla aut exigua inflatio fiet. Tres igitur sunt causæ inflationum, materia humida, debilitatus calor, & partis densitas. Coniuncta causa est flatulenta materia, quæ in sensibili cavitate retinetur, quæ flatulenta materia vix usquam sola, & citra humoris permixtionem colligi potest, tumoremque

remque excitat. His causis tres quoque
 respondent indicationes curatiuæ. Pri-
 ma erit conuenientem victum instituere
 qui talem humidam materiam non gi-
 gnat. Secunda pituitosam & humidam
 materiam præparare, concoquere & eua-
 cuare, calorémque debilem viscerum ac
 aliarum partium roborare; Tertia flatu-
 lentam materiam in parte contentam ex-
 tenuare & meatus recludere. Primæ in-
 dicationi satisfactum spero tam in prin-
 cipio huius capitis quam in præceden-
 ti quando de diætâ herniæ aquosæ di-
 ximus, nam flatuosa materia vix vn-
 quam sine humoris permixtione genera-
 ri potest. Secundam indicationem asse-
 quemur, si Pituita in corpore redundet,
 medicamentis huiusmodi Pituitam præ-
 parantibus, extenuantibus & incidenti-
 bus, sicuti est syrupus de Hysopo, de Pu-
 legio, de duabus & quinque radicibus,
 Bisantinus, Oxymel, & similes cum deco-
 cto conuenienti, vt Viticis, Nymphææ,
 Rutæ, Petroselini, Fæniculi & similium.
 Præparati, incisi, ac extenuati humores
 phlegmagogo medicamento euacuandi,
 quæ per sequentes formulas perfici pos-
 sunt.

*Hernia
 Ventose
 curatio
 tribus ab-
 soluitur
 scopis.*

Potio

*Potio preparans.**Potio pra-
parans Pi-
ssitana.*

Rx. Rad. Cichorei ʒj.
 Fæniculi
 Petroselini ana ʒvj.
 Herb. Agrimonie
 Marrub. albi ana M i ʒ.
 Sem. Fæniculi
 Anisi ana ʒij.
 Cicer. rubror. ʒvj.

Coq. in f. q. feri lactis caprini ad 3. colen-
 tur ʒx. adde syr. de 5. radicibus, de Hyso-
 po, de Pulegio, ana ʒj. Misce pro tribus
 vicibus.

*Potio aperiens & simul purgans.**Potio de-
bstruens
& simul
purgans
Pituitam.*

Rx. Rad. Ireos. ʒj.
 Cort. inter. sambuci
 Ebuli ana ʒ ʒ.
 Fæniculi, Petroselini ana ʒvj.
 Herb. Centaur. minor.
 Agrimonie
 Marrubij albi ana Mj.
 Soldanellæ M ʒ.
 Flor. chamæmeli
 genistæ ana Pij.
 Sem. fæniculi, carui ana ʒi ʒ.
 Fol. senæ f. f. ʒx.
 Turbith. opt. ʒij.
 Sem. Carthami ponderosi.
 Sum. samb. in Vere collect. ana ʒiij.
 f. de-

decoctio in f. q. vini & aquæ ad 3. stent
in infusione per noctem: mane colentur
x ij. ℞. Colaturæ 3 i ij. syr. de spina cer-
sina 3 j. M. f. Haustus qui reiteretur per
aliquot dies.

Potio purgans.

℞. Rhab. elect.
Agarici trochisc. an. 3 ss.
Spicæ nard. gr. v.

*Potio pur-
gans Pi-
tuitam.*

Infundantur in aqua fænic. express. facta
dissolu. bened. laxat. 3 ss. syr. ros. solut. 3 j.
f. potio.

Bolus purgans.

℞. Diacatholici &
Bened. laxat. ana 3 ss.
cum Sacchar. f. bolus.

*Bolus
purgans
Pituitam.*

Pillule.

℞. Mass. pillul. cochiar. mai. 3 j.
Diagryd. gr. iii j.
cum aq. fænic. f. pill. v. aut vi j.

*Pillule
phlegma-
goga.*

Si verò cum pituitæ redundantia plétho-
ra adsit, Venæ sectio etiam competit, mi-
nimè verò si sanguis non exuberet.

Calor verò diminutus, similiter robo-
randus, & si adsit ventriculi frigida intem-
peries, vel cuiusvis alterius visceris, à qua
pitui-

pituita gignatur, nō solū præscripto victu
est corrigenda; sed etiam medicamentis
interiūs assumptis, & deforis applicatis.
Per os ergo per tres horas ante cibū assu-
mere potest, Diacyminū, Diagalangam,
Diacalaminthe, Diatrion pipereon, Dia-
muscum, Aromaticum rosatum, & simi-
lia: vel infra scriptam Trageam, quæ ma-
ximè à bonis authoribus ad flatūs discu-
tiendos laudatur.

*Tragea
ad flatūs
discutiendos.*

Rx. Anisorum, Maratri,
Carui, Dauci,
Cymini, Baccarum Lauri,
contusorum & in puluerem redactorum.
Glycyrrhizæ rasæ ana ℥ij.
Zinz. albi
Galangæ ana ℥ss.
Cariophyllorum,
Cubebarum,
Piperis longi
Seminis Rutæ ana ℥ij.
Anisorū saccharo incrustatorū ℥iiij.
Sacchari ℥vj.
pul. & s.a. f. Tragea.

Aut sequentem confectionem in rotulis

*Rotula ad
flatūs dis-
cutiendos.*

Rx. Spec. aromat. rosati,
Dianisi ana ℥ij.
Ol. fœniculi ℥ss.
Sacch. in aq. Arantiorum solut. ℥iiij.
f. Confect. in Rotulis.

Ad

Ad extra similiter ventriculus infra scrip-
tis medicamentis roborandus: in ungen-
tus ergo oleo de Spica, de Costo, de Ru-
ta, Mastichino, Nardino & his similibus:
vel huiusmodi pars rebus flatum discu-
pientibus ac eam roborantibus fouenda.
Ita similiter roborandū quodlibet aliud
Viscus, cui diminutus sit calor, & pituito-
si humoris cumuli sit causa & pro ratione
iacturæ eius resarciendum est, ac secun-
dum quod magis, vel minus calor fuerit
debilitatus, valentiora vel imbecilliora
medicamenta sunt instituenda. Quomo-
do verò tertiam intentionem assequi de-
beamus, ac etiam quartam, optimè do-
cent Paulus Aegin. l. 4. c. 28. Aetius serm.
15. cap. 2. Gal. 2. ad Glauc. cap. 6. & 14.
meth. cap. 7. dicendo: Scopus autem
omnium inflationum communis est, ut
quod præter naturam est, vacuetur, in
quocunque loco id contineatur. Pro-
prius verò scopus ut tenuissimis & calidis
potestate medicamentis. Atque in ven-
triculo quidem inflatisque visceribus;
oleum quod tenuium sit partium, quod-
que rutam habet incoctam, aut semen
Cumini, aut Apij, aut Pètrofelini id præ-
stabit.

*Medica-
menta
qua exte-
rius adhi-
bentur ad
flatum dis-
cutiendos.*

stabit. Aliquando verò cucurbita magna
bis tēue sine incisione circa ventriculum
affixa tam citò hominem à molestia libe-
rat, vt admirabilis sit ea celeritas, & ferè
incantationi similis; at in Artubus & mus-
culis, qui sub cute aut etiam membranis,
quæ ossa vestiunt, aut testiculos, vt in
scroto inflammatione orta, si citra dolo-
rem sit, liquor aliquis tenuissimarum par-
tium, vt lixiuium noua sponsia excep-
tum abundè proderit. Sin dolor quoque
vrgeat, vngenda pars est oleo, quod rela-
xandi remittendique vim habeat: Acci-
dūt verò huiusmodi affectus, vbi vel mus-
culus vel membrana quæ ossa circuit, est
contusa. Ac super membrana quæ os ve-
stit, antedicta sponsia lixiuio imbuta im-
ponenda est; vehementiora enim medi-
camenta, quam Musculus, admittit, pro-
pter longiorem distantiam ac maiorem
densitatem. Ad musculos & testiculos si-
mul inflatos & ob contusionem dolentes,
medicamentum quod magis mitiget, est
adhibendum, quoniam ex calidorum &
acrium vsu, vt inquit Aetius partes exa-
cerbantur, & auctis inde inflammationi-
bus muscoli & testes magis læduntur, do-
loresque

præque intenduntur. In principio ergo mitigatiora augenda sunt, in declinatione verò discussiora. Neque repente ab uno ad aliud transeundum est, sed paulatim mitigatorijs detractis discussoria augenda.

In principio ergo competit Sapa cum vino & aceti pauxillo, mediocrisque olei portione, omnibus vna modicè calefactis, & succida lana exceptis foveantur; Quod si succidæ commoditas non adsit, ossius Oesypus iniiciendus suprâ dictæ mixturæ est. Præ omnibus verò curandum est, ut hæc calida permaneant, nec minenda, donec frigeant. Forinsecus non nisi calida lana adhibeatur, & ubi calorem eius æger amplius non percipit, nova statim applicetur. Ceratum etiam quod ex Oesyppo componitur ad idem non inidoneum fuerit: debent etiam contusi muscoli & testiculi leniri Med. cui mixta facultas sit, quod simul concoquat, digerat & modicè astringat. Quandoquidem si nihil adstrictionis fortiatur, auget aliquando Phlegmonas, præcipuè in ijs corporibus quæ sunt plethorica. Igitur si dolor vehementer urgeat, mitiga-

L

toria

toria magis medendi ratione vteris. Si
 verò ille absit, maiori vi contra inflatio-
 nem instabis per valentiora medicamen-
 ta, cuiusmodi sunt Lixiu. & Acet. post ha-
 Vinum. Quoties ergo de mitigando no-
 laboras, illorum plus in mixtura conij-
 cies. Rursus ubi repellere studes, vini ni-
 gri, & austeri plus quam ipsorū immitte.
 At si digerere mauis, Lixiuij plus inde.
 Acetum verò si his miscebis ad ambo erit
 vtile, propterea quod mixtas habet facul-
 tates. Quod si muscoli aut testiculi pro-
 fus sine dolore sint, licet in lixiuij penu-
 ria, pro illo Aphronitrum immittere, id
 que minimè lapidosum, sed spumofum
 magis. Oleum etiam de Cheiri extra-
 ctum prodest. Sed animaduertendum
 quod medicamenta pro patientis mem-
 bri diuersitate varientur, pro ut magis ve-
 minus densum fuerit, calidius vel frigi-
 dius, acuti vel obtusi sensus, pro maior
 vel minori flatulenti spiritus crassitie, &
 pro ratione situs profundi vel superficia-
 lis. Vtimur autem in testiculis inflati
 plerumque sequentibus. Pro fomento
 R^x. Cumini, Baccarum, Sefeli, Rutæ an. ʒj
 fiat decoctio in vino leuiter astringente, &
 lixiuio

Fomento
 flatu dis-
 sentiens.

ixiuio qua foueatur pars, sacculi quoque
fiant ex milio, cumino & sale. Emplastra
Usualia de baccis lauri, de Meliloto. Mi-
nus Usualia. vt.

R̄. Stercoris Vaccae lb ij.

Sulphuris

Cumini ana ℥ iij.

Mellis parum.

M. & fiat Cataplas. aut

R̄. Farinae fabarum lb j.

Cumini, Apij

Petroselini ana ℥ i ij.

Coque in vino. fiatque Cataplas.

*Empla-
strum fla-
tus discu-
tiens.*

Serapio Ceratum ex puluere Hyssopi, o-
leo ar. e. hino & Cera maximè laudat: iu-
uat etiam Emplastrum de baccis lauri, vel
de semine sinapis; vtque summam di-
cam, omnia flatus discutientia, quæ sunt
calesfacientia, & exiccantia conducunt,
vt sunt omnia aromata, semina aniso-
rum, dauci, fœniculi, apij, petroselini,
cumini, carui, seseleos; baccæ iuniperi,
lauri, parietariæ, centaurium, flores cha-
momeli, anethi, stœchadis. Olea similiter,
vt Irinum, Laurinum, Rutaceum, Costi-
num, Nardinum, de Spica, Ricinum, de
Euphorbio, Anethinum, Chamomeli-
num, de nucibus, de piperibus, ex quibus

L 2

simul

simul commixtis & etiam alijs secundum
exigentiam additis, varia medicamenta
componi possunt, vt sunt infra scripta.

*Vnguen-
tum fla-
tus disce-
ntis.*

Rx. Ol. rutacei
Amygd. amararum,
chamomelini,
anethini ʒj.
Vini albi ʒiij.
Sem. Anisorum
Dauci
Feniculi
Cumini
Ameos
Rutæ
Carui ana ʒj.

bulliant ad Vini consumptionem, & ex-
primantur. : expressioni adde ceræ q. s.
Misce & f. Vng. sacculi etiam vtiles sunt,
vt infra scripti.

*Sacculi
latus dis-
tincti.*

Rx. Milij lb i ʒ.
Salis lb j.
fol. Artemisiæ
Sambuc. ana M ʒ.
Sem. feniculi
Carui
Cumini ana ʒj.
Flor. Stœchadis,
Calamenthi
Rorismariniana Pj.

Omnia

Omnia in sartagine torrefiant, & duo sac-
culi fiant, qui generoso vino irrigati ca-
rentes vicissim applicentur, postea vnum
ex Vnguentis applica vel superscriptum,
vel infrascriptum.

R. Ol. Nardini
Anethini
de Castoreo ana ℥iiij.

*Vnguen-
tum fla-
tus discen-
sions.*

Aq. Vitis. ℥i ℥.

Pulu. rad. Gentianæ ℥j.

fol. Agrimonie,

Calamenthi

Origani ana ℥℥.

Rubiæ tinctor. ℥iiij.

Squinanthi

Mastices ana ℥℥.

Spicæ nardi

Crociana ℥iiij.

Ceræ q. s. M. & f. Vng.

Infrascriptum etiam optimum est, & vbi
cetera non profuerunt, valde utile fuit
ad inuentum.

R. Facis Ceræ nouæ ex prælo quæ
Propoli dicitur ℥i ℥.
Micæ panis furfuracei ℥℥.
Rosar. rub. ℥j.

*Cataplas-
ma flatus
discussions*

Misce & in Vino albo bulliant, deinde
contunde, & adde

L 3

Piperis

Piperis

Caryophyll.

Nucis Myristicæ,

Zinz. ana ʒi i ʒ.

Cumini

Anisforum

Feniculi

Ammeos ana ʒ ʒ.

Ol. Chamomelini

Anethini

Rutacei ana ʒij.

M. & f. a. fiat Cataplasma, quod calidum applica, & si pars in superficie sacrificetur, valentius aget.

Chirurgia seu Sectione flatus etiam, tolli possunt, notandum tamen duplicem ventosi ramis esse generationem, aliam ex quatuor vasis testiculum alentibus, aliam ab arterijs, Darton membranarum & scrotum intercurrentibus. Hunc quidem ceu desperatæ salutis, repudiamus: illum priorem scalpello curamus, vt in varicosis ramis dicetur, singulas venas fune excipientes, deligantēque.

CAPVT

CAPVT DECIMVM QVARTVM.

*De curatione Hernia
Varicosa.*

CVM nobis hæc hernia facilè nota sit ex signis superius descriptis, potissimum cum in superficie scroti appareat multitudo venarum & arteriarum, cum extensione magna totum scrotum inuolvente, sicut vitis arbori inuoluitur; & ideo ab Italis quoque vocetur Vitis. Materia verò huius Melancholicus sanguis existat, à superioribus partibus effusus, & ad scrotum per defluxum delapsus, vel critica transmutatione materiæ melancholicarum, aut earundem ægritudinem terminatione. Aut fiat ob splenem debilem in attrahendo fæces melancholicas ab hepate; vel hepate minus expellente sanguinem melancholicum ad lienem: nam eo meliùs propellente, sanguis efficitur purior; alioqui crassior euadit. Notum etiam est quod hanc causam internam etiam moueant ac iuuent externæ sanguinem melancholicum multiplicantes; qualia sunt animi passiones

L 4

contri-

*Hernia
Caricosa
quibus
curanda.*

contristantes, mœror ac tristitia excedens
exercitia vehementiora, cibique melan-
cholici, caro antiqua falsa, fumo indura-
ta, vsus fabarum, lentium, leguminum,
& similium. Hæc ergo hernia, vt rectè
curetur, imperandum vt ab eiusmodi ci-
bis crassis & melancholicis, tum alijs re-
bus melancholiam producentibus, aut
generantibus abstineant, potissimum à
cibis crassis & melancholicis. Inde præci-
piendum vt omnium primo facibus
communibus eductis sanguis copiosè de-
matur ex vena lienari, nam plerumque
taliter herniosi in liene obstructionem
patiuntur, & dolorem in hypochondrio
sinistro experiuntur. (splen enim huius
mali magna ex parte fomes existit) dein-
de vtendum decoctis sanguinem depu-
rantibus & obstructionem lienis tollenti-
bus, atra mox bilis purganda; & vt hæ-
morrhoides prouocentur vel aperiantur,
præcipiendum, nam ijs aliquando fluunt
& tunc plerumque retinentur. Scroto
cui vtcunque adest insignis durities Em-
plastrum de mucilagibus apponi debet.
Quidam in hac hernia commendant ap-
plicationem aquæ sulphuræ, asphaltinæ,

ex

ex quibus sæpè fiant encathismata. Inten-
tio enim in hac dispositione est complica-
ta ex applicatione resoluentium, exsic-
cantium & lenientium medicinarum.
Sed thermæ iam dictæ omnia hæc in se
habent virtute naturali & conueniente.
Auicenn. lib. 3. Fen. 22. tract. 1. c. 8. de cura
herniarum carneæ & varicosæ sic inquit:
curatio earum est curatio apostematum
durorum: & multoties quidem sufficit
in ramice varicoso inunctio cum adipi-
bus lenibus & medullis. Vt itaque istis &
similibus remedijs vtantur, consulen-
dum; vel ijs vt alij iubent, quæ ad her-
niam carnosam valent: de quibus dice-
mus capite sequenti. Quod si autem nec
illis aliquid efficiatur ad Chirurgiam de-
ueniendum, & aut incisione aut caustico
potentiali, cura instituenda. Incisio hoc
modo fit. Vbi apta figuratione æger fue-
rit collocatus, attrectato scroto neruum
à quo testiculus dependet in inferiorem
partem depellimus: qui quidem ex eo fa-
cilè agnosci potest, quod cum fortis ac va-
lens sit, venis tenuior, solidiorque senti-
tur, ac magis renitens, maioremque do-
lorem affert, si comprimatur: estque

*Hernia
varicosa
curatio
per Chi-
rurgiam.*

L s

præ-

præterea iuxta colem constitutus, quo depresso venas digitis & nostris, & ministri in scroto hinc inde apprehensas vehementer extendimus: deinde cutem contra ipsas venas acie scalpelli leuiter, atque oblique ducta incidimus, tum hamis infixis subiectas partes à cute subsecantes diducimus: venasque ipsas nudatas, ac duplex linum ducente traieciimus, easque sinu inciso duobus locis, & qua incipit & qua desinit varicatio, laqueis constringimus: prius tamen facta in longitudinem incisione, ac sanguine emissio: postea pus citantibus curamus, quoad vnâ cum venis vincula quoque ipsa excidant. Ita faciendum Leonides iubet, cum aliqua ex ijs, quæ testiculum alunt, venæ varicatae sunt: nam si ita omnes affectæ sint, vnâ cum ipsis etiam testiculus erit euellendus, ne alimento amisso contabescat. Cauterio quoque potentiali hæc hernia curari poterit, nisi fuerit magna nimis varicatio. Si itaque magis fuerit in venis illis testiculum nutrientibus quam in scroto (tunc enim in corrosione venarum, illarum ampliarum nimis magna hæmorrhagia quæ succedere potest, timenda.)

caute.

*Hernia
varicosa
cau-
erio cu-
ari pot-
est.*

cauterium eò copiosius superponendum
ut non solum venas illas sed vna testicu-
lum inurat & absumat: nam sic crusta
fiet fortior & crassior quæ hæmorrha-
giam sanguinis vehementiorem impe-
diet. Formulæ ad Melancholicum sangui-
nem in liene præparandum & euacuan-
dum sunt istæ.

Apozema.

Rx. Rad. Polypod.
Liquir. rasæ
cort. rad. cappar. ana ʒj.
Summit. Thymi
Epithymi
Borrag-
Fumar.
Scolopend.
Capillorum Veneris
Altheæ & Chamæpyteos ana Mj.
Sem. apij & fænic. ana ʒij.
Cappar. recent. sine sale &
aceto Pij.
flor. genistæ. thamarisc
borrag. ana Pj.

f. omnium decoctio ad ℥i ss. in qua dissol.
syrup. de fumar. compositi & capill. Ve-
neris ana ʒij. f. Apozema clarif. & aromat.
pulu. elect. aromat. rosat. ʒi iij.

*Apozema
ad sangui-
nem me-
lancholi-
cum præ-
parandū
& euacu-
andum.*

Iulepus.

Iulepus.

*Iulepus
ad me-
lancoli-
am pre-
paranda.*

Rx. Syrup. epithymi
fumar
capill. ♀ ana ʒj.

Aq. Borrag.

Lupull. &

florum sambuci ana ʒiiij.

Pulu. elect. diarrhod. abb. ʒj.

f. Iulep.

Potio.

*Potio me-
tragoga.*

Rx. Decoct. fol. senn.
polypod.
epithymi &
scolopend. in aq. hord. ʒiiij.
in quo dissolue Cathol. ʒiiij.

Confect. Hamech. ʒiiij.

Syr. Violati ʒij.

f. Potio.

Bolus.

*Bolus me-
tragoga.*

Rx. Confect. Hamech. &
Cathol. ana ʒiiij.
rhab. pulu. ʒj.
cum saccharo f. Bolus.

Pillula.

*Pillula
clama-
re.*

Rx. Mass. pill. Ind. & Aggregat. ana ʒij.
Hellebori nigri pulueris. gr. v.
cum aq. lupuli, f. pillula.

Clare-

*Claretum laxativum in obstructione
lieniss*

*Claretum
laxativum
in obstru-
ctione lie-
nis.*

Rx. Fumar. cū florib. bene mundatæ M ij.
Cuscutæ, Scolopendr, ana M j.
Rad. Cappar. ʒ ss.
Cort. citri ʒ ij.
Fol. sen. Alexand. ʒ j.
Rhabarb. elect. ʒ i ss.
Agarici ʒ j.
Turbith.
Mechoacæ ana ʒ ij.
Zinz. Garyoph.
Cinnam. ana ʒ j.
Flor. Viol. mart.
Borrag.
Rosar, an. M ss.

Misce & decoquantur in lb i i j. vini gene-
rosi, relinquantur per noctem, mane fiat
fortis expressio, in qua dissolue sacch. fi-
nissimi ʒ v. bulliant iterum & cum Al-
bum. vnius oui clarificentur. Dosis pro ad-
ultis ʒ i i ij. in quibus dissolvere possumus
vnum aut alterum cochleare syrup. rosar.
solutiui, additis olei stillat. Anisi gr. i i j,

Landatur quoque sequens Nodulus.

Rx. Rad. cichor. ʒ ss.
Glycyrrhizæ rasæ,
Polypodij ana ʒ ij.
Cort. rad. cappar.
Citri an ʒ j.

*Nodulus
laxativus
in obstru-
ctione lie-
nis.*

Sema

Sem. Anisi,

Feniculi ana 3j.

Fol. card. bened.

Scolopend.

Summit. absynth. an. Pj.

Flor. Centaurij minor.

Violarum mart.

Rosar. incarnat. ana 3j.

Rhabarb. elect. 3ß. vel 3ijj.

Agarici trochiscat. 3iß.

Fol. sen. elect. 3ijj.

Diagryd. 9j.

Galangæ. 9ijj.

Cinnam. Zinz. ana 3ß.

Cum syndone alba vt artis est fiat sacculus laxus, qui in Vini lb iij. aut mensura j. per noctem maceretur, de quo mane bonus haustus sumendus, blandè subducit aluum, & singulariter prodest Melancholicis.

Alius Nodulus sanguinis mundificans.

*Nodulus
sanguinis
mundifi-
cans.*

℞,

Fol. sen. elect. 3v.

Rhabarb. finiss. 3ß.

Agarici trochiscat. 3ij.

Mannæ elect. 3vj.

Trochisc. alhand. 9j.

Sum. Absynth.

Fol. card. bened. ana Mj.

Flor. rosar. incarnat. Mß.

Con-

Centaurij minor. 3j.

Violar. martial. 3 ss.

Rad. Cichorij 3 iij.

Zinz. Cinnamomi.

Galangæ ana 3j.

Cort. Aurantior. 3 v.

Sem. Anisi 3 ss.

Misce pro facculo qui per noctem in lb i ss.
vini optimi maceretur, & de eo leuiter
expresso, bibatur dimidia pars.

CAPVT DECIMVM QVINTVM,

De curatione Herniæ

Carnosæ.

LI C E T causas & signa herniæ carnosæ
siue sarcocetes superius in cap. 3. & 4.
indicauerimus, notandum tamen præter
prædictas causas interdum ex sanguine
vntuoso fieri in homine temperata com-
plexione & sanguinea existente, virtute
nutritiua magnam partem sanguinis
transmutante & coagulante in carnosita-
tem. Caliditas enim testium, facultati-
bus suis naturalibus, nempe attrahendo,
apponendo & vniendo sanguinem, cau-
sat augmentum carniæ huius molis: quæ
quidem

quidem aucta, membrum debilitans, per consequens generat carnositatem illaudabilem & superfluam, licet illa ab initio generationis fuerit commoda & utilis. Hoc promouent tanquam causæ procatactæ omnes cibi sanguinem procreantes. Vti vitella ouorum, iura pinguia, vinum dulce, dactyli, saccharum, & omnia quæ valdè nutriunt & quæcunque ex ijs condiuntur. Fiunt quoque vt iam diximus antea, ex fluxione, aut ictu, compressione, & imperita post ramicis succisionem curatione &c. Difficile etiam in principio & potissimum magis in incremento vt in cap. 5. diximus curatur. At carnositas insignis non curatur, sed testiculus extrahendus per sectionem aut vnacum carnositate consumendus per caustica. Quæ singula quomodo fiant videbimus. Cognita ergo vbi recens malum est, hac dispositione ipsa, à principio vsque ad primam partem augmenti, facile curari potest. Primo per sectionem venæ Basilicæ, & venæ communis; & hæc ipsa, si opus est, erit reiteranda. Secundo distrahendo & diuertendo sanguinem, hæmorrhoides aperiendo cum fellis Tauri frictio.

*Hernia
carnositas
quomodo
curanda.*

frictione, aut lacte ficus, vel cum aqua decoctionis sulphuris vivi. Tertio applicando cucurbitulas natibus; & carnosus partibus inferioribus coxarum & crurum. Quarto regimine cibi potusque frigiditate & siccitate sua contraria generationi & sanguinis augmento. Quinto cum applicatione linimentorum & Emplastrorum repercutientium cum exsiccatione notabili & stypticitate; quale hoc est. *Rx.* granorum lentis, solani. ros. fol. plantag. ana ℥i ss. farinae hordei ℥j. albumina ouorum No. ii. coquantur omnia in aqua cum quarta parte aceti; adiecta farina, f. Empl. & tepidū applicetur toti oscheo, seu scroto, per quinque aut sex dies. His subsequentibus multi curati ab hernia carnosa.

*Empla-
strum re-
percutiens
& stypticum.*

Rx. Cumini ℥i j.
Sem. fenicul.
ammeos ana ℥j.
Baccarum Lauri Pj.
Sem. lini,
fenugraec. ana Pij.
Dauci Mij.
Fol. calamenthi.
ros. rub. ana M ss.
Flor. chamomill.
Meliloti ana Mj.

*Sacculus
repercu-
tiens.*

M

Misce.

Misce, contundantur crasso modo; & f.
sacculus qui ebulliat in aqua & vino.

*Cataplas-
ma reper-
cutiens.*

Rx. Farinæ fabarum ℥ ss.

Furfur. macri Mj.

Flor. Chamomill.

Sem. Anisi, fenic. ana ℥ ij.

Cumini qr. j.

ros. rub. ℥ j.

Puluerisentur subtilissimè, deinde

Rx. Mellis pintam ss.

cum vino & aqua fabrorum. f. Cataplasma
ad modum pultis, incorporando ad ignem.

Aliud.

Rx. Nucis Cupressi

gallarum

balauft.

rosar. ana ℥ ss.

Gummi arab.

Tragac.

Myrrhæ

Sarcocollæ

Thuris ana ℥ ij.

Boli armen.

Litharg. ana ℥ iij.

Ol. chamomill.

ros. ana ℥ iij.

Terebinthinæ ℥ ij.

Puluerisentur puluerisanda, & cum mo-
dica cera f. massa extensibilis.

Aliud.

Aliud.

R. Seui Arietini
 Cerae citrinae ana gr. ʒ.
 Pul. ros. rub.
 Mastichis
 rad. ireos ana ʒ ij.
 Vng. popul. ʒ j.

Liquefiant & addantur pulueres, pisten-
 tur, & intingantur panni linei & fiat spa-
 radrapum. Emplastrum autem sequens
 maxime bonum est,

R. Picis naualis,
 Cerae
 Resinae ana ʒ ʒ.
 Galbani
 Ammoniacy
 Therebinth.
 Bdellij
 Serapini ana ʒ ij.
 Aloes,
 Mastichis,
 Olibani
 Mumiae
 Myrrhae
 Sang. draconis
 Consolidae vtriusque
 Aristoloch.
 Hypocistid.
 Visci quercini,
 Gallarum,

*Empla-
 strum re-
 soluent.*

M 2

Acaciae,

Acaciæ,
 Spodij
 Balauft.
 Cort. spinæ nigræ,
 Sumach.
 Hæmatit.
 Sem. Arnoglossæ.
 Nasturtij.

Lumbor. terrestr. ana ʒ ʒ.

Pilorum Leporis ʒ i j.

Sanguinis humani lb ʒ.

Confice sic pellem arietinam recentē, pilis rasis vel extractis, tā diu coque, donec dissoluatur, & cola fortiter cum sæui arietini qr. i. sanguinis humani, acet i, & succi plantag. ana lb ʒ. & cum reliquis secundum artem misceantur addendo vtriusque consolidæ ana ʒ ʒ. brusci M ʒ. f. Empl.

His si nihil efficiatur ad causticum potentiale deueniendum, quod hoc modo fieri potest.

R̃. Saponis nigri ʒ ij.

Auripigmenti ʒ i ʒ.

Sulphuris viui ʒ ʒ.

Chalcanti combusti ʒ i ʒ.

*Hernia
 carnosæ
 curatio
 per causticum
 potentiale.*

Incorporentur omnia in mortario cum aqua salis ammoniaci. Hoc igitur cauterium applicetur inferiori parti oschei, vt escharam faciat amplitudinis vnus du-

sati,

cati, & non dimittatur vltra horam, ne
 fiat eschara profunda pertingens ad vasa
 inuoluta, vel ad venas & arterias ibidem
 existentes, periculum enim esset spasmi,
 aut immoderatæ hæmorrhagiæ superue-
 nientium. Cum autem facta fuerit escha-
 ra, procedatur ad mollificationem cum
 Axungia & Butyro recentibus vsq; ab ca-
 sum eius. Postquam deposita fuerit escha-
 ra procedatur ad curationem cum appli-
 catione Vng. Apostolici descripti ab Aui-
 cenn. §. cano. summa j. tract. de Vng. Hoc
 enim eliquat & consumit carnes conue-
 nienter. Deinde applicetur causticum
 prædictum superioribus, intermedijs, &
 lateralibus partibus oschei; in tantum,
 quod in oscheo fiant sex vel octo rupturæ
 in diuersis locis, vt conuenienter possint
 applicari medicamina consumptiua.
 Cum hæc carnositas consumpta fuerit, *Hernia*
 tunc procede cum consolidantibus, vt in *carnose*
 alijs vulneribus & vlceribus fieri solet. *cursio*
 Per sectionem, tali modo proceden- *per inci-*
 dum. Figurabimus ægrum, vt in curatio- *sionem.*
 ne Epiplocelis & Enterocelis antea est di-
 ctum, diuidemusque similiter, & si qui-
 dem ex generata carne vitium testiculi

creatum sit, & Darton membranam & Erythroidem consimiliter discindimus, deinde testiculo eleuato, eóq; extra erythroidē exempto, cremastere segregato à vasis, hæc quidem constringemus, illum verò nempe cremasterē, amputabimus: testiculum autem qui cum adnata carne coaluerit, ceu alienū eijciemus. Sin hæc carnis generatio in tunica aliqua, aut vase fiat, seroto diuiso subiectisq; carni membranis, totum quod in carnem concreuit, auferemus: quod si posterior commissura carne fuerit obducta, ijs quæ ambiunt ipsam ademptis, testiculum simul cum ea excipiemus: quipppe fieri nequit vt testiculus sine hac permaneat. Ceterum tophi & in testiculo & in membrana erythroidē occallescent, renixu multo, duritie & inæqualitate à carnosio ramice & aquoso discreti. His igitur manum, sicut etiam carnosio ramici, admolieremur.

CAPVT DECIMVM SEXTVM.

De curatione Hernia

Humoralis.

CVM Hernia Humoralis sit tumor, ex plurium humorum confusione in seroto,

scroto, vel inter tunicas quæ testes vestiunt sæpè etiam in propria testium substantia genitus, ideo curationem reliquis tumoribus similem obtinet. Fit autem frequentius per viam defluxus quam per viam congestionis, si à materia calida ut à sanguine fiat, & fit plerumque in percussis, verberatis, vel ijs qui ab alto cadunt, & præcipuè ex compressione facta supra nates, similiter ob concussionem, vel fortem spinæ compressionem, vel in portantibus onera graua, vel ob distensionem in lumbis factam, quemadmodum in ijs qui aliquid tendunt, vnde sanguis ex vena caua descendit in scrotum. Per congestionem verò frequentius fit à materia frigida. Si igitur fiat à calida materia colligitur extensione, rubedine, pulsatione & caliditate quæ tactu percipitur; & si à sanguine, tumor & rubedo magis apparent. Ex bile ardor & dolor, calor & febris magis intenduntur. Si ex pituita, tumor mollior, & color ad album inclinans. Ex Melancholico humore, tumor durus & niger. Si inquam à tali causa fiat, curabitur venæ sectione ex cubito, venæ basilicæ, aut

*Hernia
humoralis
curatio
ex causa
calida.*

M 4

mediæ,

mediæ, ijs respondentibus quæ ad sectio-
nem requiruntur. Purgetur æger cum
infuso rhabarb. in decocto communi cum
thamarindis, vel diapruno simplici; præ-
mittatur huic clyster leniens, vt.

*Clyster len-
iens.*

R. Rad. althææ mundatæ ʒj.
Mercurialis, Parietaria
Maluæ.
Fol. Althææ, Violarum ana Mj.
Flor. Chamomill.
Meliloti ana Pj.
Summit. Anethi Mʒ.
Sem. Maluæ ʒij.

coquantur in aq. communi pro ʒʒj. Colaturæ

adde

Cassia mundatæ pro Clyst. ʒj.

Benedict. laxat.

Diacatholici ana ʒiʒ.

Ol. Amygd. dulc. ʒij.

Anethini

Chamæmelini ana ʒʒ.

Vitellum vnius oui

Salis communis ʒiʒ.

f. Clyster.

Regimen vitæ sit infrigidans & exieicans,
à vino vehementiore abstineat, oligopho-
ro & leniter adstringente vtatur, vel Ce-
reuisia communi. Curatur hæc hernia fa-
cile in principio, sæpè in septem, vel pau-
lo

lo pluribus diebus, si Medicus non sit negligens aut imperitus. Loco affecto, applicetur in principio, argilla, vel cimolia terra, adiecto aceto ac oleo ros. vel herbis frigidis vna permixtis imponantur. Si calor sit vehementior, fol. hyoscyami, Mandrag. Papaueris addantur. In augmento, utilis farina fabacea, lentium & mucilag. Psillij, & oleum ros. In statu, adiect. rad. Altheæ. Muccil. sem. lini. In declinatione, adiectis oleis lilior. cum stercore vaccino & succo ebuli. Possunt hæc applicari in sequentibus formulis quibus multi à nobis curati sunt.

R^x. Fol. Maluæ M v j.

Rad. Hyoscyami, cum folia exaruiscent, propter dolorem ꝑ i i j.

Cataplasma resoluens.

Flor. ros. rub. M i j.

Farinæ hordei ꝑ i i j.

Sem. Hyoscyami ꝑ j.

Herbis decoctis, floribus ac radicibus, ut erat artis, simulque contusis, mox seminibus adiunctis, & tritis, addendo, olei ros. ꝑ i i j. f. Cataplasma ut artis est. Si vero volueris ut magis resoluat. Sequentia addi possunt.

Rad. Altheæ ꝑ i i j.

Ol. Hyoscyami

M s

Viol.

Cataplasma magis resoluens,

Viol. ana ℥iij.

Farinæ fabarum ℥iij.

Post applicationem cataplasmati huius
per aliquot dies. Emplastro sequenti uti-
mur quod mirum in modum efficax est.

℞. Empl. de mucilag. ℥iij.

Gummi Ammoniaci

Galbani dissoluti in vino ana ℥℥.

Misce.

Empla-
strum emol-
lens. &
resolvens.

Hoc emplastrum emollit & resoluit. In
principio sequenti Emplastro uti possu-
mus.

℞. Solani recentis si sit Æstas.

Sicci in Hyeme lb ℥.

Flor. ros. rub.

Fol. plantaginis ana ℥ij.

Lentium coctarum in aceto lbj.

Farinæ hordei ℥v.

Ol. rosacei q. s.

f. Empl. applicetur bis in die.

Empla-
strum re-
solvens.

Hernia
humora-
lis curatio
ex causa
frigida.

Quod si verò hernia humoralis contin-
gat à materia frigida, pituita prædomi-
nante, causis hanc generantibus prægres-
sis; sicuti magna ex parte euenit hydro-
pici, cachecticique, tum alijs qui cibis
frigidis ac pituitosis coitūque frequen-
tiori vtuntur, & qui inertia vitam consu-
munt;

munt; frigiditas tum in scroto sentitur,
& fouea remanet diu in loco affecto, à
digito comprimente, quod non contin-
git in aquosa vel ventosa. Hæc curatio
plerumque absoluitur quatuor intentio-
nibus. Prima per euacuationem materiæ
pituitosæ antecedentis, quæ mucilaginosa
plerumq; est, cum Turpetho hoc modo.

℞. Turbith. elect. ʒij.

Zinz. ʒj.

Sacchari albissimi ad pondus omniū
f. puluis.

*Puluis
Phlegma-
gogus.*

& detur cum aq. Absynthij calidè. Secun-
da intentio est illa quæ digerit materiam
quæ & medicinam iam dictam præcede-
re debet.

℞. Aq. Meliss.

Betonic.

Absynthij ana ʒiʒ.

Mellis ros. colat. ʒiʒ.

Misce.

*Potio di-
gerens pi-
sitam.*

Et si fortiùs desideres, adde oxymel scyl-
lit. vel acetum scylliticum cum Saccha-
ro. Si fuerit in Æstate, quando virides
herbæ reperiuntur, ex iisdem fiat de-
coctum, & colatis addantur syrupi præ-
dicti. Tertia intentio apud eosdem,
est

est rectificatio membrorum naturalium, ne pituita generetur, vel ad scrotum aut testiculos defluat: atque hanc absoluunt exhibendo in diluculo 3 j. Theriacæ Andromachi ad minus decem annorum: recens nequaquam conuenit: quo vetustior, eo melior. Quarta intentio est, materiæ coniunctæ consumptio cum resoluentibus: vel iisdem vti licebit, puta topicis medicamentis, quæ valere scripsimus ad herniam aquosam. Hoc autem remedium tanquam infallibile commendatur.

Medica-
mentum
aliquod
humide
essentia,
mod ex-
trahatur.

Rx. Sandarach. 3 ij.
Sarcocollæ rubæ 3 j.
Cineris stipitum fabar. vel
Sarmentorum Vitis lb j.
Acet Scyllitici lb ij.

bulliant omnia cum aqua capitelli vsque ad spissitudinem, & ex iisdem emplastre-
tur calidè scrotum, & videbis mirabilia.
Notandum tamen, materiam subinde tam copiosè affluere & præsertim sanguineam, vt sufficienter discuti nequeat. Tunc ergo necessariò suppurantia medicamenta adhiberi, methodúsque quæ aliàs in curationibus abscessuum apostematum.

matumque communis & ordinaria est, obseruari debet. Præter hæc, in corporibus cacochymicis sæpissimè, quando ægri seipso aut negligunt, aut Medicum nimis sero vocant, Gangræna superuenit, de qua tamen compendiosè aliquid in symptomatibus dicetur.

CAPVT DECIMVM SEPTIMVM.

De Hernia Umbilicali.

VMBILICI procidentiam seu eminentiam Neoterici aliqui etiam inter ramicum genera recensent, & hinc herniam umbilicalem nominant deque illa statim post ruptiones pertractant: Haud igitur incongruum erit etiam hic de affectu isto mentionem facere. Talis partis eminentia non solum ab aquosa materia fit, sed etiam à flatu, vel ab intestinis vel ab omento, vel à carne ibi genita, quæ, ut C. Celsus lib. 7. cap. 14. inquit, oritur vel ab integra carne, vel à carne carcinomati simili: Aliquando etiam huius partis prominentia fit à sanguine: & hoc duobus modis: vel à sanguine extra vasa effuso, sicuti in Echymosi, siue Aneurismate:

vel

*Hernia
Umbilicalis
Unde
fiat, eius-
que diffen-
sione.*

vel fit à sanguine calido tumorem ac inflammationem in parte illa excitante : secundum ergo materiæ diuersitatem, diuerso nomine aliqui tales tumores nominant, vt à flatu herniam Vmbilici flatuosam : ab intestinis intestinalem : ab omento zirbalem : à carne carnosam, à sanguine Emborismalem. Differunt ergo dicti Vmbilici tumores non solum nomine & materia, sed etiam generationis modo. Illa inflammatoria vmbilici prominentia, quæ à calido sanguine est facta, sicut alij inflammati tumores gignitur : ex dolore enim Vmbilici sanguis ad partem attrahitur, qui copia partem distendit, & cum sit ibi coaceruatus, feruet, inflammationemque efficit. A sanguine extra vasa effuso Vmbilici prominentia fit à casu, ictu, percussione & omnibus ijs, quæ Venas & Arterias in Vmbilici parte abrumpere, vel relaxare possunt. Vmbilici eminentia ab intestinis, vel ab omento facta, à Græcis hydromphalos dicta, ob peritonæi relaxationem, vel abruptionem circa Vmbilicum factam oritur, cum quotiescunque Peritonæum abrumpatur vel relaxetur, semper aliqua

qua materia ex dictis eo prolapsa cutem, ad partes externas impellat, & ibi tumorem excitet: Rumpi verò vel relaxari peritonæum multis de causis potest; vel ob casum, percussione, saltum, vel ob ponderis eleuationem; vel ob vociferationem, vel equitationem, vel ob flatuorum ciborum esum, & in pueris ob diuturnum ploratum, risum, cantum, & ab his similia.

Vmbilici carnosâ eminentia fit, velex malè talis partis curata inflammatione, velex mala Vmbilici præcisione ac concinnatione, sicuti in puerulis aliquando euenit, & ideo Arist. 7. de historia Anim. cap. x. monet, vt diligentia adhibeatur, dum ab obstetrice præscinditur Vmbilicus, ne aliquid peccati committatur, talisque caro, vt inquit Celsus loco superius citato, modo est integra modo erosa, pro vt bonis vel malis repletur sucis; aliquando etiam talis eminentia ex flatu, vel seroso humore in partem illam irrumpente fit vt superius diximus.

Ex qua verò causa Vmbilici promi-
nentia fiat proprijs indicijs cognosci-
tur

*Hernia
Vmbilicæ
lis signa*

tur vt inquit Paul. lib. 6. cap. 51. & Celsus loco superius citato. Quoniam si à sanguine ibi inflammato gignatur, talis tumor rubicundus est, & calidus, & adest dolor ac pulsatio. Eminentia à sanguine suffuso est mollis, tactui cedens, & coloris liuidi, vel ad nigredinem vel rubedinem tendentis, & vt plurimum dolore vacans. Si fiat prominentia ab intestinis, neque dura neque mollis est, sed quodammodo media, omni frigore comminuitur & ab omni calore & retento spiritu crescit, sonat interdum, & vbi resupinatus est æger intestinis in proprium locum lapsis prominentia tota desidet, nihilque apparet, sed cum strepitu ac rugitu vt plurimum, ingreditur. Quando ab omento Umbilici eminentia fit, cætera consimilia signa, sicuti in prominentia ab intestinis facta, adsunt, sed hoc particulare habet quod tumor ab vna parte est mollior, & ad basim latus; in vertice est magis angustus, & si quis manibus apprehendere conetur, facile elabitur, estque prorsus sine dolore, cum cæteri saltem aliquem obscurum dolorem facere soleant; & quando digitis premitur, facile sine rugitu absconditur.

tur. Si prominentia ab Intestinis & Omento simul fiat, indicia quoque mixta erunt, & cutis in prominentijs à dictis causis excitatis, sicuti à flatu totius corporis cuti concolor est. Prominentia quæ fit à carne, durior est, & prementi digito sicuti dictæ, non cedit; si uéque æger supinus iaceat, vel stet vel ambulet, vel quocunque modo situetur, semper apparet, & hæc sunt signa bonæ carnis. Si cancerosa est, eadem habet signa, quæ in Carcinomate. Si à flatu Umbilici prominentia fiat, cognoscitur, quia digitis pressis cedit, sed statim redit, & si digito pulsetur, instar Tympani sonitus redditur, resupinatôque ægrotante in eadem manet figura, & cutis reliqui corporis cuti concolor est.

Inflammatoria Umbilici eminentia in puerulis præcipuè est maximè periculosa, tam propter ingentes febres, quæ talem tumorem consequuntur, tum ob magnos dolores ac cruciatus, quos tenera ætas difficulter ferre potest; in adultioribus est minus periculosa. Flatuosus Tumor, etsi Celsus dicat, quod Medicinam non admittat, tamen calefacienti-

N

bus

*Hernia
Umbilicalis
prognostica*

bus medicamentis dissoluitur ac dissipatur: Tumor ab Intestinis siue Omento factus, quo leuior, siue minor est, & recentior, & in molliori corpore, vt pueris, eo facilius curatur. Quo verò maior, antiquior, & in duriori corpore fuerit, eo periculosior est, & curationem difficilius admittit. Umbilici ergo tumores, qui ob peritonæi fracturam fiunt, in pueris, ob corporis mollitiem medicamentis curari possunt; in Adultis, non nisi manus operatione curari queunt. Cum in his peritonæum discissum, non coalescunt, sicuti Hipp. inquit, Tumor Umbilici carnosus, & carcinomati similis cum periculo tractatur, ideo eius curatio omittenda, vt Celsus inquit. Vbi verò caro sana adest, curationem admittit, vt inferius dicemus.

*Hernia
Umbilicalis
curatio
per diatam.*

In curanda Umbilici inflammatoria eminentia, in primis considerandum, in quo corpore sit, id est an in puerulo, vel natu maiori, cum secundum ætatem in pluribus curatio sit varianda. Si ergo in puerulis nuper natis talis eminentia accidat, vt frequenter euenire solet, tota ferè curatio in dolorem lenientibus, & in nutricis victu consistit; Nutricis ergo victus

Etus sit refrigerans & humectans, præter quem anodyna affectæ parti applicanda sunt, & à principio Oleum Rosaceum, Lumbricatum, & si tumor ad suppurationem tendat, tali oleo Ovi vitellum commiscendum; deinde pro tali tumore suppurando, applicetur Cataplasma factum ex panis medulla in lacte cocta. Vel ex folijs maluæ in lacte coctis & contusis. Si verò per resolutionem terminari velit, dicto oleo rosaceo discutientia olea commisceantur, ut est Liliorum alb. Chamomeli & Anethi, & quanto magis ab inflammationis initio recedimus; eo magis discutientia conueniunt. In Adultioribus non solum victum refrigerantem, humectantem & satis tenuem, instituere debemus, sed reuulsiones etiam ac deriuationes cucurbitulis scarificatis & siccis, peccantium humorum purgatio facienda, & in adultis etiam venæ sectio competit, & valentiora topica, tam anodyna quam suppurantia ac resoluentia applicari possunt, prout talis tumor exigit.

Si verò Umbilici prominentia ab Intestinis vel Omento ob Peritonæi relaxationem vel abruptionem fiat: Intesti-

na vel Omentum in proprium locum recondenda; Et si peritonæum sit relaxatum, constringendum ac confirmandum; si sit abruptum, vniendum ac consolidandum, vtque hoc succedat, omnes causæ quæ talem peritonæi abruptiōnem, vel relaxationem efficere possunt, deuitandæ, vt motus, casus, saltus, ponderum eleuatio, vociferatio, cantus, fletus, humida, frigida aëris intemperies, & venti, aluûsque lubrica seruetur, ne inconatu, quæ in facum excretionē fit, peritonæum lædatur. Optimo vtatur victu, & potius tenui quam pleno, fugiat omnia flatulenta, humida, frigida & crassa: pro potu vtatur vino subastringenti diluto cum aqua chalybeata, in qua incoctum, sit cinamomum, vel coriandri semina, vel anisorum & leuiter etiam à peccantibus humoribus corpus expurgandum. Purgato corpore & internis medicamentis & externis peritonæum consolidare, confirmare ac vnire totis viribus conari debemus. Per interna ergo in potionis vel pilularum vel electuarij formam medicamenta parare possumus, sicuti sunt infra-scripta.

R:

℞. Saniculæ vtriusque
 Consolidæ maioris
 Pedis Leonis
 Eupatorii
 Nummulariæ
 Ophioglossæ ana Mj.
 Polygoni
 Daphnoidis
 Plantaginis maioris
 Prunellæ ana M ss.
 Rad. Cynoglossæ
 Geranij sexti ana ʒij.
 Sem. Myrthi ʒij.
 Balauſtiorum ʒij.

*Potio sua-
 uis conso-
 lidans.*

Misce & omnia bulliant in vino rubro
 subastringenti ad tertiæ partis consum-
 ptionem, deinde colo transfundantur &
 saccharo q. s. potio suauiſ reddatur, de qua
 quotidie in Aurora dentur ʒij. vsque ad
 ʒiij. pro ætatis ratione. Vel

℞. Limaturæ chalybis in subastringenti *Pillula*
 vino, vel in succo mali punici præpa- *consoli-*
 rati ʒvj. *dantes.*
 Sangu. dracon.
 Boli Armeni Orient.
 Corall. rub.
 Thuris
 Mumix ana ʒj.
 Bulu. nucum cupressi ʒij.

N 3

Misce

Misce cum syrupo Myrtino q. s. & f. pillularum Massa. Ex qua mane & sero per tres horas ante cibum capiatur 3 ss. vsque ad 3j. & superbibi potest parum Vini astringentis. Vel capiatur cochlearis dimidium, si puer sit, vel integrum si natu maior, infra scripti Electuarij.

Electuarium consolidans.

℞. Pulu. consolidæ vtriusque
Caudæ equinæ
Bursæ Pastoris
Dentis canini ana 3j.
Mastiches
Corall. rub.
Boli Armeni Orient.
Nucum Cupress. ana 3i ss.
Cinamomi 3j.

Misce cum melle optimè depurato, vel syr. Myrtino. q. s. & f. Elect.

Ante localium medicamentorum applicationem, vt melius suum præstent effectum, primum resupinandus est æger, vtque Intestina vel Omentum ad proprium locum redeant, manibus curandum. His reconditis aliquod ex infra scriptis Ceratis applicandum, & semper in eodem situ, id est supinus maneat Æger, quousque infra scripta localia Med. apponantur.

℞.

℞. Picis naualis
 Mastiches ana ʒ iij.
 Sarcocollæ
 Hypocistidis,
 Acaciæ ana ʒ i ʒ.
 Sang. drac.
 Aloes
 Lap. hæmathitis.
 Aristolochiæ vtriusque
 Thuris ana ʒ ij.
 Boli Armen.
 Rad. symphiti,
 Gallarum
 Malicorij ana ʒ iij.
 Visci quercini ʒ i ʒ.
 Resinæ. Tereb. & Cera q. s.

*Ceratum
 astringēs
 & consō-
 lidans.*

Gummis in aceto prius dissolutis s. a. f.
 Ceratum. Vel

℞. Gummi Arabici
 Mastiches.
 Boli Arm.
 Sang. draco.
 Tragaganthi.
 Glutinis siue Collæ Piscium
 de corio Bouis ana ʒ ij.
 Thuris & eius Mannæ ana ʒ iij.
 Picis Græcæ ʒ j.
 Picis naualis ʒ ij.

Prius ad ignem pices liquefiant, deinde
 glutina addantur, & dum omnia fuerint

N 4 incorpo-

incorporata, ab igne auferantur & addantur pulueres, & fiat s. a. Magdaleon, cuius pars extendatur super rotundum corium, quod non solum partem affectam, sed etiam circumcirca aliquid sanæ apprehendat ac complectatur. Vel

R. Pul. sang. dracon. in lachryma $\mathfrak{z} \text{ij}$
 Boli Arm.
 Mastiches.
 Thuris
 Consolidæ maior
 Nucum Cupressi,
 Myrti
 Gummi Arabici
 • Resinæ
 Terebinthinæ ana $\mathfrak{z} \text{ss}$
 Picis naualis $\mathfrak{z} \text{vj}$.

Terebinthina & Pix simul liquefiant, & ab igne remotis, pulueres paulatim admisceantur, & baculo agitentur, deinde parum omnia simul bulliant, & postea fiat Magdaleon. Cuius pars vt superius diximus, super Corium extendatur, & quinta vel sexta quoque die renouetur, omnia dicta Cerata in Inguinis hernia Intestinali etiam maximè profunt, superius adhibito vinculo, vt decet.

Nisi dicta præsidia contulerint, ad incisionem

sionem vel vstionem deueniendum est,
 Celsus & Paulus & Albucasis inquirunt.
 Sed vt Celsus inquit, Incisio non compe-
 tit lactentibus infantibus, sed adultiori-
 bus, & ijs qui tantum bono corporis ha-
 bitu sunt præditi, & hæc actio tantum fa-
 cienda Verno tempore, & Æstate prima.
 Quomodo verò hæc actio fiat, optimè do-
 cēt prædicti Autores. Ita igitur fieri debet.
 Patiens erectus situandus, vtq; spiritum
 quantum potest, contineat iubere debe-
 mus, vt tumor, quantum maximè potest,
 se ostendat; Deinde tota Vmbilici ex-
 crescentia scriptorio atramento circula-
 tim notanda, & resupinato homine, digi-
 ti tumorem premere debemus, vt Intesti-
 na siue Omentum in suum locum recon-
 dantur: & si quid delapsum non fuerit,
 manu cogatur; post hæc scalpello tumo-
 rem, qua nota atramenti fuerit, vndique
 scarificabimus, & Vmbilicum hamulo
 eleuare, siue rursus attrahere debemus,
 linóque valido vel neruo, qua sacrificatio,
 est pars vincienda ac vehementer
 astringenda, ansulam nexui superdantes;
 mox tumore qui constrictus est, in verti-
 ce inciso, Indicem demitemus, & ada-

*Hernia
 Vmbilica-
 lis per in-
 cisionem
 Curatio.*

muſſim ſcrutabimur, numquid Intesti-
 nuolucrum aliquod, vel Omenti parti-
 cula ſimul vineta ſit. Si quid horum fue-
 rit relictum, laxato funiculi ſinu, anſulam
 introrſum demitemus, & iterum validè
 deligabimus; deinde acu duplex filum,
 trahente, per ſcarificationem factam tra-
 ijcimus, & linorum anſulis præciſis, qua-
 tuor capitibus vndique conuolutis vali-
 diſſimè constringemus, & ſic relinque-
 mus, donec corpora ſupra vincula pu-
 treſcant, & putrefacta auferamus, deinde
 curandum, vt caua cicatrix inducatur;
 ſed melius eſt Eſcaroticis Med. vel ignito
 ferro totum id, quod ſupra vinculum eſt,
 adurere, & ſicuti cetera viſta vlcera poſtea
 vleus curare.

*Hernia
 ombilis a-
 is per ſc-
 rionem
 curatio.*

Per viſtionem curatio ita fit. Poſt cor-
 poris purgationem & omnia alia ſuperius
 dicta, erectus ſituetur Æger, atque poſt
 ſpiritus retentionem atramento ſcripto-
 rio circumcirca ad baſim notato tumo-
 re, & deinde reſupinato homine, & Inte-
 ſtinis vel Omento ad interna loca impul-
 ſis, duobus vel tribus locis inuſtio fiat,
 vel cauſticum apponatur, deinde Eſcaræ
 caſus butyro curetur, poſtea valida ac du-

ra

ra cicatrix inducatur, vt in posterum Intestinà vel Omentum à se repellat. Sive-
rò à carne, sed non cancerosa vmbilici
eminentia fiat, vel putrefactorio medica-
mento vel caustico talis caro absumenda,
vel ferro auferenda, & conuenientibus
medicamentis tale vlcus postea curandū.

CAPVT DECIMVM OCTAVVM.

*De Symptomatibus in Curationi-
bus Herniarum.*

HÆc maximè opus habent Chirurgo *Chirurgus debet*
literato & docto: Medicum enim vt *esse litera-
tus & do-
ctus ad
Sympto-
mata cor-
rigenda.*
se iam præstet oportet, qui symptomati-
bus præuenire, consiliis que suis eisdem,
occurrere queat. Secare, vulnus facere,
quod nec rusticus ignorat, tantæ non est
artis, sed vulnus tractare & consolidare,
accidentia impedire, corrigere, non est
res parui momenti. Multos scio perijsse
ex leui symptomate neglecto, quod facil-
limè impediri potuisset, ni crassissima
ignorantia & simul etiam stupidissima
superbia indoctos istos circumforaneos
detinuisset; Medicum enim supra illa
consultare, subinde sibi dedecori ducunt,

nec

*Historia
duæ de
neglectis
Sympto-
matibus.*

nec vocant, nisi ægrum in extremis ver-
fari cognoscant. Simile quid, contigit hic
Monachij, dum quidam Empiricus aliàs
non infimæ notæ & satis famosus inter
suos, à curioso quodam aliunde vocatus
fuiſſet ad munus hoc ſubeundum. Is er-
go, poſtquam ſectionē perfeciſſet, de ac-
cidentibus amplius non ſollicitus, ægrum
per nouem dies conſtipatum reliquit; at
æger, cum ſe mirum in modum à reten-
tione ſæcum grauari & ſenſim corpus
ſuum calore febrili incaleſcere ſenſiſſet,
Empiricum ſuum de hac re monuit, ſed
frustra: neglectus enim à crassiſſimo &
ſuperbiſſimo iſto Idiota, à febre miſer ex-
tinctus eſt. Alius, cum Salisburgi Religio-
ſum quendam Ordinis Capucinorum,
per Puncturam in Herniacurare conare-
tur, incautè arteriam tetigit, vnde tanta
hæmorrhagia ſubſecuta vt animam cum
ſanguine emiſerit: non enim ſuggereba-
tur illi vllum ſanguinem ſiſtendi reme-
dium. Plures ſimiles hiftorias adferre
poſſem, quas tamen recensere ob alias
cauſas intermitto. Symptomata ergo
quæ frequenter accidere ſolent, ſunt ſe-
quentia, Hæmorrhagia, Conuulſio, Do-
lor,

*Sympto-
matum e-
narratio,
quæ in cu.*

lor, Inflammatio vulneri superueniens, ^{rationi-}
 Gangræna, Febris cum calore corporis ^{bus her-}
 immodico, Lypothymia & Syncope, ^{niarum}
 Constipatio alui, Alui fluxus nimius, Do- ^{Et pluri-}
 lor capitis, Vigilæ, Sitis, Ariditas linguæ, ^{mum con-}
 Tussis, Singultus, Cardialgia nausea & ^{tingunt.}
 Vomitus. De quibus singulis parum tra-
 ctabimus, initium fumentes ab Hæmor-
 rhagia.

CAPVT DECIMVM NONVM,

De Hæmorrhagia.

EXCITATUR hæmorrhagia in sectio- ^{Hæmor-}
 ne herniarum cum venulæ præscin- ^{rhagia}
 duntur, aut cum se post sectionem incau- ^{Ende caus-}
 tius mouet æger, inuoluntarij quoque ^{setur.}
 motus eandem sæpè causant, vt sunt, tuf-
 fis, euomitio. Est autem magna hæmor- ^{Hæmor-}
 rhagia, cum vita in sanguine consistat, ^{rhagia}
 & sanguis sit vitæ thesaurus, periculo- ^{magna est}
 sa, & nisi sistatur, ineuitabilem affert ^{periculosa}
 mortem. Hipp. etiam 7. aph. 9. inquit, à
 sanguinis profluuio desipientia aut etiam
 conuulsio malum. Cum hoc ob multum
 vitalium & animalium spirituum inani-
 tionem fiat. Vtque Gal, in eius Com. in-
 quit,

quit, Si sola desipientia adueniat, malum est; si verò Conuulsio simul tali desipientiæ accesserit, desperata est. Syncope etiam vt inquit Auic. ex nimio sanguinis fluxu malum denunciat; & si eueniat singultus, est pessimum, cum maximam inanitionem indicet.

*Hæmor-
rhagia
quomodo
sisti debe-
at.*

Vt ergo sanguinem sistamus, duo sunt curanda; primum vt sanguis ad partem, non confluat, secundum vt vasa occludantur. Vt verò sanguis ad affectam partem non confluat, duobus modis vt inquit Auic. curari debet, vel reuellentibus & diuertentibus vel intercipientibus, & fluxionem infrenantibus præsidij. Reuellentia verò & Deriuantia præsidia, vt inquit Auic. & Gal, s. meth. duorum sunt generum; alia enim hoc euacuando efficiunt: alia absque vlla euacuatione. Quæ hoc euacuando efficiunt, sunt Venæ sectio, & cucurbitulæ cum scarificatione, adhibitæ, quæ ad aliam partem sanguinem conuertunt & retrahunt. Venæ verò sectio in ea parte fieri debet, quæ è directo profusioni respondet, quæque venæ sanguinem fundenti est coniuncta. Et tantum conuenit, vbi profusio est magna, virisque

virēsque robustæ, & constantes sunt. Si verò minus validæ sint, paulatim sanguis detrahendus, & per plures vices, semperque angustum orificium faciendum, & tandem pro virium ratione detrahendus. Si verò valdè debiles sint vires, & sanguinis missionem non ferant, cucurbitulæ cum scarificatione sunt affigendæ, deinde siccæ. Quæ verò absque euacuatione sanguinem reuellunt, & alio trahunt, sunt frictiones, & vincula primum propinquioribus partibus, deinde remotioribus & vulneratæ parti contrarijs factis; similiter cucurbitulæ siccæ, inunctiones, balnea, & tandem omnia, quæ ad contrarias partes sanguinem retrahere possunt. Quæ verò sanguinem infrænant ac interceptiunt, similiter duorum sunt generum; alia enim hoc sanguinem incrassando ac inspissando efficiunt; alia stupefaciendo, crassior verò redditur sanguis, tum Diætata, tum Pharmacia.

Sed in Diætâ instituenda, vires sunt respiciendæ; si enim sint validæ, Diætâ sit tenuis, frigida, crassioris substantiæ, & modicè astringens, vt sanguinem minue-
re, refrigerare, incrassare, & in Venis re-
stringere

Hæmorrhagia remedia per Diætâ.

stringere possit. Competunt ergo Lentes, Oriza, Amylum, Hordeacea Ptisana, cucurbita, Pedes, Capita & cerebra Aricrum, Vitulorum, Hædorum, & similibum, ex fructibus Pyra Cydonia, Punica mala, Sorba, Mespila, Corna, Iuiubæ, & omnes denique stiptici & astringentes fructus: Inter Olera sunt Lactuca, Endiuia, & alia refrigerantia, & incrassantia; pro potu sumat aquam stillaticiam, Plantaginis, Endiuia vel Lactucæ, quibus aquis commisceri potest Iulepus violaceus, vel Syrupus de Ribes & similes. Si vires sint imbecillæ, & ferè prostratæ, victus ex ijs quæ maximè nutriunt, esse debet, vt vires reficiantur ac refocillentur, & ideo conueniunt Oua sorbilia, carnes iuuenum Columbarum, Pullorum, Phasianorum, Turturum, Auicularum montanarum, quæ omnia cum omphacio vel mali punici succo, vel quolibet alio adstringenti condiri debent. Pro potu similiter vinum nigrum austerum concedendum; Aër sit frigidus; motus vitetur. Vigiliæ item, Ira & aliæ Animi passionēs, & Aluus lubrica seruetur.

Quo ad Pharmaciam, instituendi sunt
Syrupi

Syrupi refrigerantes, & modicè adstringentes, vt sunt Syrup. de Ribes, Myrtinus, de Rosis siccis & recentibus, de Portulaca, de Miua Cotoneorum, de Cichorio, & similes, cum decoctis vel aquis similiter refrigerantibus, & modicè adstringentibus. Stupefactio item duobus fit modis; vel ijs quæ per os assumuntur; vel per ea quæ de foris applicantur. Ex assumptis per os hoc efficit aqua frigida tantum ab initio vnica vice bibita, quantum potest vel in ea quantitate, vt vires sustinere possint, quod idem etiam superscripti Syrupi efficiunt. De foris verò applicanda sunt refrigerantia ac repellentia præsidia, non autem ipsi vulnere, sed circumstantibus partibus secundum Hipp. sententiam Aph. 23. dicentis. Frigido verò in his vtendum, vnde fluit aut fluxurus sanguis est, non quidem eodem loci, sed ad ea loca vnde fluit admoto. Cum frigidum vt inquit dictus Autor citato Aph. & 20. eiusdem lib. vlceribus sit inimicum, & multa praua inducat symptomata. Apponenda igitur refrigerantia, & repellentia, vt procul ab affecta parte sanguis repellatur, cuiusmodi sunt aqua frigida, posca, vinum

*Hæmorrhagia
quomodo
succurre-
dum per
Pharmacia.*

*Hæmorrhagia
quomodo
occurren-
dum topi-
cis.*

O nigrum

nigrum Austerum, succi plantaginis, lactucæ, solani, semper viui, sonchi & similia, quibus lintea madefacienda, & partibus vulneri circumstantibus apponenda, & ne incalescant, sæpè mutanda. Si verò magna sit sanguinis profusio, non solum linteis frigida applicata conueniunt, sed omnes circumsitæ partes frigida, vel posca profundendæ, & Rhases iubet niuem super læsam partem apponere, quæ non tantum refrigerat, sed etiam ob terrenam substantiam astringit; syncope similiter & animi deliquium totum corporis habitum refrigerando, & ad interiora sanguinem cum calore retrahendo, sanguinem sistit, & hæc quoad sanguinis interceptionem. Melius tamen citius ac certius sanguis sisti non poterit quam si vas siue venula illa quæ sanguinem fundit, si fuerit perspicua, ligetur & constringatur filo serico; tunc enim digitis apprehendenda, instarq; marsupij traiecta prius acu cum filo sericeo in utroque latere liganda, hæmorrhagiæque via intercludenda. Hic modus est omnium optimus si fieri possit; nam sanguis subinde valde est tenuis & calidus, nec ullis medi-

camen.

camentis incrassari vult, nec tam facile sistitur, nisi vas illud arctissime constringatur, quod planè medicamenta astringentia in tantum efficere non possunt, in quantum hæc suctio potest.

Causticis ad sanguinem sistendum, *Hemor-
rhagia
quomodo
sistenda
causticis.* non memini me usum fuisse in herniosis, tamen si necessitas requireret, nec supra scriptis auxilijs vlllo pacto sanguis sisti posset, scire oportet quod duobus modis fieri possit. Ignitis ferramentis vel causticis medicamentis, quibus cum calore adstringendi facultas sit coniuncta; sed ferrum ignitum causticis medicamentis meliùs est, quoniam caustica medicamenta putrefaciendo corrumpunt, actualis verò ignis partem roborat, similiter ignito ferramento ad libitum escaram crassam inducere possumus, minimè verò hoc causticis medicamentis facere possumus; similiter vstio igne actuali facta non dilatatur, caustico medicamento valdè expanditur. In timidis ergo, & in ijs quæ actualementem vstionem renuunt, tantum causticis medicamentis vti debemus. Quando ergo ignito ferramento escara inducenda, animaduertendum ut

ferramentum valdè ignitum, candens & omnino rubrum sit, vt citissimè crassiorē crustam inducat, non tamen ita adurendum, vt multi faciunt, vt in carbonem crusta conuertatur, quoniam maior sanguinis fluxus postea sequeretur, cum maior vasis portio desit: Animaduertendum etiam vt antequam ignitum ferrum intra vulnus imponatur, vt vulnus à sanguine quantum est possibile, sit exiccatum, ne sanguis efferuescat, & vulnus totum adurat, vel ne vice escaræ vasis orificio obducendæ, sanguis aduratur, & in carbonem vertatur, qui sequenti die eliquatur, & noua fit fluxio: si ergo fieri possit, detectum vasis orificium ignito ferro solum attingendum semel, vel bis aut ter, & statim extrahendum, non tamen valdè imprimendum. Inducta ergo sic escara, quam citissimè carnis generationi danda est opera, vt antequam escara cadat, vas carne sit repletum. Escaræ verò casus non est procurandus, quoniam maius sanguinis profluuium fieret, imo, ne cadat, & diutiùs adhæreat, curare debemus. Hic ergo sanguinem sistendi modus dolorosus est, & insignem calorem inducit, quæ

duo

duo sanguinis fluxum proritant. Simili-
ter hæc curatio non est tuta, quoniam si
escara cadat prius quam caro fuerit geni-
ta, vehementius vt diximus, sanguis fluit,
cum ex vitione vasis orificium valdè am-
plum fuerit redditum. His ergo de cau-
sis, nisi necessitate coacti, & vbi alia non
profuerint, ad vitionem non est deue-
niendum. Sequuntur iam pulueres con-
strictiui qui in hæmorrhagijs maximè
profunt.

Rx. Boli Armeni.
Sang. dracon.
Aloes succotrinæ
Thuris ana p. æ.

*Pulueres
constricti-
ui ad san-
guinem sti-
pendum.*

Misce, & in tenuissimum puluerem redi-
gantur. Vel

Rx. Pul. subtiliss. Thuris Pj.
Aloes part. 2.

Misce & in durioribus corporibus sume
hæc pari pondere. Vel.

Rx. Aloes succotrinæ
Mannæ
Thuris,
Corticis pini,
Terræ lemnæ
Boli armeni.
Lapidis Hæmatitis.

Q 3

Hypo-

Hypocistidis

Crocī

Gallæ immaturæ ana ʒj.

Misce & fiat puluis tenuissimus. Vel

℞.

Resinæ

Colophoniz

Pollinis

Farinæ triticeæ

Gypsi ana ʒi i j.

Misce & fiat puluis tenuissimus. Vel

℞.

Pulu. consolidæ maior.

Aloes succotr.

Sang. dracon.

Boli Armen. ana q. s. Misce.

*Emplasti-
ca medi-
camenta
sanguine
sistentia.*

Emplastica medicamenta sanguinem si-
stentia sunt, Ovi Albumen, Gypsum ab-
lutum, Viscus, Glutinum decoctum, Glu-
ten de corijs in aqua decoctum, Amylum,
Farina volatilis, Thus pingue, Tragacan-
tha, Mastiche, Terra sigillata, Sarcocolla,
Bolus Armen. Tela aranea molendini
polline infarcta, Rasura vetustissimi lin-
tei, Bombix vstus, & similia, miscendo
arida cum oui albumine ad mellis consi-
stentiam; super cætera vero Gal. laudat
infra scriptum. ℞. Thuris Pj. Aloes P ʒi.
misce cum oui albumine ad mellis consi-
stentiam,

istentiam, & cum mollissimis pilis leporinis applica. Thus enim Emplastica facultate foramen obstruit, & siccitate carnem generat. Aloe carnem generat, & vasa astringit. Si verò citiùs carnem generare volumus, plus Aloes fumendum. Si magis sanguinis fluxui incumbere, plus Thuris. Si vtrumque expetamus, pari portione commiscere debemus: sic in mollioribus corporibus plus Thuris, in durioribus plus Aloes, in temperatis pari portione, & si magis carnem generare volumus sang. Dracon. & Sarcocolla addenda. In pilis leporinis, qui sumuntur circa Ilia, & Ventrem, inest summa mollities, nulla adest malignitas neque putredinis occasio, & in horum defectu Gossypium optimum est, cum siccandi vim habeat, difficulter putrescat, nullam abeat malitiam, & valdè sit molle. vel. \mathcal{R} . Resinæ, Colophonæ, Triticæ Farinæ, Pollinis tenuissimi, & parum Gypsi & misce cum oui albumine ad mellis consistentiam, & Pilis leporinis vel Gossypio applica. Vel

\mathcal{R} . Calcis viuæ
Sang. dracon.
Aloes

O 4

Thuris.

Thuris,
Vitrioli vsti ana p.æ.

& cum oui albumine, & Telis aranci incorporentur, pilisque leporinis, vel Gossypio applicentur. Vel

Rx. Sarcocollæ (clarum,
Granulorum interiorū vuarum passu-
Sumach,
Spongiæ marinæ vstæ,
Lateris vsti,
Sulphuris,
Scoriæ plumbi
Tragacanthi
Tutiae an. p.æ.

Misce cum oui albumine ad mellis consistentiam, & pilis dictis, vel gossypio applicetur. Vel

Rx. Gummi Arabicū
Aloes ana ʒi ʒ.
Thuris resinosi ʒiij.

Misce cum oui albumine ad mellis consistentiam, utque diximus applica. Gypsum similiter cum oui albumine mixtū, potentissimum est medicamentum.

*Escaram
inducen-
tia medi-
camenta
pro san-
guine si-
stendo.*

Escaram inducentia sunt, Alumen Rochæ. Vng. Ægyptiacum cum chalcantho mixtum, Oleum chalcanthi, vel sulphuris. Aqua erodens vulgo dicta da partire. Arsenicum sublimatū, Pastilli Andronis, Musæ,

Musæ, Polyidæ, Pasonis, Ioannis de Vigo,
vel ex charta Gal. quibus pastillis præci-
puè vtimur, quando ex erosione sangui-
nis profluuium euenit. Præcipitatum si-
militer, & oleum Mercurij, & multa alia.
Vel infra scriptum.

℞. Vitrioli citrini ʒ x.
Thuris pul. ʒ j.
Aloes, Glutini sicci ana ʒ ʒ.
Arsenici ʒ ij.
Pul. subtiliss. Gypsi ʒ x.

Misce & in Licinijs ponatur, inspergatur
orificijs vasorum, cui si addatur sang. drac.
& Hypocistidis puluis magis adstringens
reddetur & est Auic. Vel.

℞. Chalcitidis ʒ j.
Chalcanthi ʒ ʒ.
Myrios torrefacti
Aeris vsti ana ʒ ij.
Aeris non vsti ʒ i ʒ.

Misce & f. puluis tenuissimus. Vel.

℞. Chartæ combustæ
Plumbi vsti
Aeris vsti
Arsenici
Squamæ ferri ana ʒ ʒ.
Sulphuris viui ʒ ij.

M. & fiat puluis tenuissimus.

De Conuulsione.

CONVVLSION, ab Hipp. lib. 5. aphor. 2.
 Vulneri superueniens semper lethalis
 habita, pessimum est symptoma, quod
 frequenter castratis accidit. Est sympto-
 ma in genere actionis motricis depraua-
 tæ, sequitur morbum in continui solu-
 tione plerumque nono aut vndecimo
 die. Causæ sunt, vulnus ipsum in quo læ-
 ditur nervus à sexta coniugatione ad re-
 sticulum procedens, multum autem læ-
 ditur per tractum illum quando perito-
 næi processus vnâque nervus ille à parti-
 bus quibus adhæret diuellitur. Reliquæ
 causæ omnes reduci possunt ad euacua-
 tionem & repletionem nimiam. Ad eua-
 cuationem, vt in copiosa & immoderata
 sanguinis profusione, quæ vbi in vulneri-
 bus accidit malum esse, testatus est Hipp.
 5. Aph. 3. dicens, A copioso sanguinis flu-
 xu singultus aut Conuulsio mala. Ad re-
 pletionem. Cum vulneri superueniat
 Conuulsio Inflammationis sequentis ra-
 tione, quoniam cum nervosæ partes
 pungantur, ac ab acri materia stimulen-
 tur,

*Conuul-
sionis cau-
sa.*

rur, dolor excitatur, & expultrix facultas
 ad partem punctam ac dolentem humo-
 res transmittit, obque subitum humo-
 rum confluxum nervosæ partes replen-
 tur & fit inflammatio, & ab inflammatio-
 ne tanquam causa replente Conuulsio
 oriri potest. Quod verò ex cerebri con-
 sensu fiat Conuulsio dixit Gal. cap. 92.
 Artis medicinalis, inquiens; Nervi verò
 punctura propter sensus vehementiam,
 & quoniam hæc pars principio, id est, ce-
 rebro connectitur, prompta est ad neruo-
 rum conuulsionem excitandam. Vera-
 igitur Conuulsio tantum ab inanitione
 & repletionem fit. Illa verò quæ fit per con-
 sensum, quam dixit Auic. esse spasmum,
 ad materiam non proportionatum, po-
 tius est conuulsiuus motus, quam con-
 uulsio, quatenus cerebrum vel nervosæ
 partes stimulatae ad expellendum, quod
 sibi noxium est, contrahuntur, & conuel-
 luntur, & sic conuulsiuos motus efficiunt.

Signa conuulsionis alia sunt præce-
 dentia alia concomitantia; & ex his alia
 affectam sedem, alia morbi causam indi-
 cant. Præcedentia signa sunt. Vulnus ip-
 sum, colli dolor dorsi accubitorum. Si-
 militer

*Conuul-
sionis si-
gna.*

militer tumores post aures cum tremore,
 & capitis acuti dolores, linguæ & mandi-
 bularū difficilis motus, dentium agitatio.
 Signa concomitantia sunt, manifesta ner-
 uorum, & muscutorū versus suam origi-
 nem præter voluntatem contractio, & ita
 membra rigida, contractaque redduntur,
 ut ad pristinum statum reduci non pos-
 sint, & plerumque vehementissimus do-
 lor adest. Signa sedem affectam indican-
 tia sunt, quod si faciei musculi conuellan-
 tur, cerebrum esse affectum indicant: si
 omnes infra faciem partes sint conuulsæ,
 medullæ spinalis principium; si verò ali-
 quam particularem partem Conuulsio
 apprehenderit, particulares illi nervi, qui
 ad illam partem perueniūt, affecti erunt.
 Signa morbi causam indicantia, & pri-
 mum inanitionē sunt, ut inquit Gal. 3. de
 locis aff. quod huiusmodi conuulsio non
 repenti, sed paulatim fit, & semper ali-
 qua causa præcessit quæ immodicè cor-
 pus euacuauit, nervosāsque partes exsic-
 cavit, & exinaniuit, ut immodicus Alui
 fluxus, sudor, vomitus, sanguinis hæmor-
 rhagia, vigiliæ, inedia, sollicitudines, &
 aridæ ac æstuentes febres, aliæque causæ
 immo-

immodicè corpus exsiccandi vim habentes. Quæ omnes causæ in sectis aut castratis vt plurimum accidunt. Quod si repentina fiat conuulsio, signum est, oriri à repletionem; sicuti si oriatur ab inanitione, semper aliqua euacuatio, vel aliquis affectus, qui euacuauerit & exiccauerit præcessit. Conuulsiui motus per consensum facti ex affectus cognitione partis communicantis faciliè cognoscuntur, vt si in vulneribus, ab externis causis excitentur, dignoscuntur, quia dolore, morfu, & maxima molestia affligunt, & vehementissimè laborantem torquent, atque excruciant.

Conuulsio, omnium consensu, passio periculosa est, & illa quæ à vulnere fit, est perniciofa, vt inquit Hipp. 5. aph. 2. cuius causa est, vt inquit Gal. in eius Com. quia in vulneribus inflammationis superuenientis ratione conuulsiones fiunt, postquam neruofas partes tentauerit. Ac primum quidem conuelluntur partes è directo inflammationi respondentes, deinde vbi ipsum etiam principium preenderit inflammatio, in totum corpus conuulsio distenditur, Conuulsio ab euacuatione

Conuulsions prognosticon.

tionē & inanitionē pessima est, ut Hip. sequentibus sententijs testatur. 3. enim aph. 1. 5. inquit. A copioso sanguinis fluxu singultus, aut conuulsio mala; & 7. Aph. 9. dixit, A sanguinis profluuiō desipientia, aut etiam conuulsio malum &c. Galenus quoque lib. de Tremore, Palpitatione & Conuulsione, circa finem dixit: Conuulsiones, quarum siccitas causa est, minimè medicaberis: nam sic affecti citissimè intereunt, nec medicamenta sibi ipsis vtilia excogitari permittunt. At quæ ex humorum copia, vel ab inflammatione eueniunt, humorem euacuando, repletionem & inflammationem proprijs remedijs medendo, ipsas curare poteris. Et Com. 4. & 7. lib. 5. Aph. inquit, Conuulsio quæ fit ab euacuatione, acutissima est, & perniciosissima, quæ verò à nervosarum partium repletionē, neque acutissima, neque similiter periculosa.

Conuulsionis curatio.

Quantum ad Curationem, animaduertendum in omnibus conuulsionibus tam per se, quam per consensum, & ex quibuslibet causis ortis, semper cerebrū esse roborandum, & ideo oleo liliorum, vel alijs quæ inferiùs dicentur, pars capit-
tis

tis posterior, abrafis capillis, continuò fo-
uenda, vt & Ceruix, Collum, tota Spina,
Axillæ, & Inguina: & Balnea etiam, vel
ex simplici oleo vel ex Hydroleo, vel de-
coctis superiùs dictis conuenientissima
sunt. Si verò in exacerbatione maximè
dentes agitentur, ne ex toto os claudatur,
& ne lingua vitietur, Baculum salicis,
vel quid simile inter dentes ponendum,
& circa vniuersalia, vbi sunt opus, fiat vt
inferius dicetur.

Conuulsio igitur ex inanitione, licet *Conuul-*
ab Hipp. & Galen. & omnibus alijs pro *sionis ex*
desperata habeatur & nunquam curetur. *inanitio-*
Tamen non omnino destituendi ægri, & *ne facta*
absque vlllo præsidio relinquiendi, cum *curatione*
multa præter Medici spem aliquando e-
ueniant. In huiusmodi ergo curatione
Medici intentio in humectando consiste-
re debet, & manifestum est, hanc potius
alimentis, quam medicamentis fieri de-
bere. Aër ergo humidus eligatur; cibi sint
humectantes, optimi alimenti, & facilis
concoctionis, sintque liquidi, cum faci-
lius sit potu refici, quam cibo, vt inquit
Hipp. 2. aph. 9. vt sunt lura, & contusæ
carnes pullorum, hædorum, agnorum,
verue-

veruecum & similia, & cum huiusmodi carnibus emollientia olera coqui possunt, vt malua, beta, lapatium & similia. Conueniunt etiam oua forbilia, lac, animalium cerebella, hordei ptisana, amygdalarum succus & similia. Pro potu, si febris adsit, competit aqua, in aqua incoctum sit hordeum, liquiritia & iuiubæ, & nisi febris adsit, vinum optimè dilutum, vt inquit Rhases, dandum est. Et si puerulus conuulsione laboret, huiusmodi victus nutrici instituendus. Maneat in quiete & in mollissimo cubili iaceat. Somnus longus competit, cum humectandi corpora vim habeat; & omnes animi curæ deuitandæ; sic aluus lubrica seruari debet mollientibus clysteribus, vt ex lacte, vel dulcissimo oleo, vel violarum, vel pinguis carnis iure & similibus: & si coacti sumus aliquod medicamentum propinare, à lenioribus non est discedendum, vt à Manna cum pingui iure dissoluta, vel à syrupo violaceo solutiuo.

Conuulsio-
nis ex
transitio-
ne factæ
curatio
per Topica

Quo ad Topica. Cum Medici intentio in hac affectione curanda in humectando consistat, ideo non solum per interiora, hoc fieri debet, sed etiam per exteriora, & ideo

ideo nisi adsit febris, neque quid aliud prohibeat, ab omnibus balnea moderatè calida laudantur, vel ex dulci aqua, vel ex aqua, in qua inferbuerint multa emollientia, vt Altheæ radices, folia Maluarum, Violarum, Betarum, Salicum, Nenupharis, Brancæ vrsinæ, radices Liliorum, capita & extremitates, & intestina Agnorum pinguium, Hædorum, Veruecum, Vitulorum, & si cum dicta aqua simplici, vel supra scripto decocto tertia pars olei admisceatur, magis humectabit, cum oleum aqua mixtum magis humectet, laboresque & lassitudines tollat, vt inquit Arist. s. sect. prob. 6. & alij simplicis olei balneo vtuntur, alij lactis. Cauendum tamen ne in balneo, vel extra agrî sudent, quoniam magis exsiccarentur. Et ad retinendam humiditatem balneo contractam, inungenda, leuiter fricando, pars capitis posterior, & collum, scapulæ, spina, & iuncturæ omnes, muscolumque capita oleo rosaceo simpl. violaceo, vel amygd. dulc. vel quibuslibet alijs humectandi vim habentibus, vt vetusta pinguedine, Pulli, Anseris, Anatis, Butyro, oleo Liliorum, & his similibus, vel his

P

Vng.

Vng. componatur. Si verò febris adsit, cum humectantibus aliqua refrigerantia in balneo coqui debent, ut est Hordeum, Violarum folia, Salicum, Nymphaea, Cucurbitæ, Citrulli & similia. Nisi verò ad balneum duci possint, partes conuulsæ continuò Hydroleo temperatè calido, vel oleis pinguedinibus superius dictis fouendæ & leuiter fricandæ. Et si brachia sint conuulsa. Collum, Spina, Axillæ & aliæ Brachiorum iuncturæ præcipuè inungendæ ac fricandæ, sæpè verò & breuibus interuallis prædictis inunctionibus, fomentis & balneis uti debemus, quia Conuulsio hæc acuta & periculosa est, & acutissimos dolores ac vehementissimos inducit, & ideo nunquam sine præsidio relinquenda, & ex supradictis emollientibus etiam composita cataplasmata applicari possunt.

Conuulsionis ex repletionem curatio per dietam.

Conuulsio ex repletionem cum ex Hip. & Galeni opinione curabilis sit. Ideo cum neruosæ partes in illa sint nimis repletæ, nemini est dubium quod euacuatione indigeant. Igitur quo ad sex res nonnaturales, Aër semper calidus & siccus eligendus, & ideo in Aegrorum cubiculis

culis semper habeatur ignis. Cibus fit ex
ijs quæ facilè concoquuntur, & incidendi,
& attenuandi vim habent, vt sunt ius Pul-
li, in quo incocta fuerint Hyfopus, Samb-
suchus, Betonica & Saluia; carnes Pullo-
rum competunt, Perdicum, Phasianor-
um, Auicularum montanarum, Sylue-
strium columbarum & similium: & pri-
mis diebus victus fit tenuis, deinde perdu-
rante conuulsione, paulatim augeatur,
& dicta concedantur. Pro potu à princi-
pio vinum prohibendum, vt inquit Cel-
sus, cum à proprietate conuulsionem in-
ducat, vt inquit Hipp. 5. aph. 5. & 2. de
morbis. Sed danda mulsa, vel aqua, in qua
inferbuerint Coriandrorum semina, &
Cinamomum, vel Guaiaci ligni deco-
ctum. Vbi verò morbus inclinare cœpe-
rit, concedendum vinum album, aquo-
sum, & aurei coloris, ne caput tentet ac
repleat, humorumque attenuationem,
ac dissipationem adiuuet, & in tali statu
Hipp. 4. de acutis vinum commendauit,
vt & Auic. Serapio, & alij, quod Cels. non
prohibuit. Motus mediocris à principio
conuenit, ocium verò & quies vitanda,
cum membra hebetent & refrigerent,

P 2

post

post corporis purgationem & totius euacuationem, corpus exercendum. Somnus potius brevis, quam longus conuenit; præcipuè verò diurnus, & meridianus vitandus. Alius lubrica seruetur, & consuetæ euacuationes continuò proritentur; à Veneris vsu abstineant, & à nimia & intensa cogitatione, & mœrore, etiam, assistentium sermones hilares sint, vt & ægrotantium cogitationes.

Conuulsions ex repletionem curatio per euacuationem.

Post victum institutum, ad ea quæ corpus euacuant, deueniendum est, & præcipuè ab omnibus Autoribus, si plenitudo adsit, & omnes conditiones ad sanguinis missionem faciendam requisitæ. Venæ sectio laudatur, & etiam si conuulsio à causa frigida oriatur, modo plenitudo adsit, & conuulsio ab ea foueatur, ex Aretæi sententia, venæ sectio competit, quod scriptum etiam reliquit Gal. in sermone de Tremore, prius verò indito clystere, vel si opus sit leniente Med. præcipuè ex Hiera Pic. Gal. exhibito, sicuti iubet Gal. lib. de sang. miss. & 9. Meth. Vena verò tundi debet in parte conuulso membro opposita; & si faciei muscoli sint conuulsi, aliæ superiores partes, Cephalica vel

com.

communis vena secanda, Basilica verò si inferiores partes, & animaduertendum, ne in venæ sectione facienda brachium nimis arctè stringatur, cum valida constrictio conuulsionem prouocet, vt Aret. voluit. Quantitas verò sanguinis et si esse debeat secundum vires, ætatem, temperamentum, anni tempus & alia in sanguinis missione requisita, tamen magis ad paucam quantitatem, quam magnam inclinare debemus, ne vires debilitentur, quæ quantum est possibile, robustæ seruandæ, vt symptoma postea superare possint, cum aliquid etiam symptomati concedendum, vt inquit Gal. 1. ad Glauco, c. 14. Facta venæ sectione, vbi est opus ad humorum præparationem deueniendum, & secundum humorum peccantium diuersitatem syrapi instituendi, vt si Pituita redundet, syr. de Betonica, de Stœchade, de Hysopo. Oxymel. s. vel squilliticum, cum decocto conuenienti competunt, & concocta materia, purgans Med. instituendum, ex Hiera, Agarico, Diaphœn. vel Pillulis Foetidis, Cochijs, de Agarico, de Hermodactylis & similibus. Si Melancholicus humor

P 3

redun-

redundet, syr. de Fumaria, de Lupulis, de Pomis, de Eupatorio cum decocto conuenienti competunt, & purgantia sint, Elect. Hamech. Pilulæ Indæ, de Fumaria, & alia Melancholicum humorem euacuantia. Nisi verò vna purgatio sufficiat, repetenda bis, & ter si fuerit opus. Reuulsionones verò interim in opposita parte faciendæ, Frictionibus, Cucurbitulis, acres etiam Clysteres, & Glandes Indendæ, præsertim si superiores partes fuerint affectæ, & post vniuersalem purgationem, caput etiam Errhinis, Masticatorijs & Gargarismatibus purgandum. Errhina, fiant ex succis Mercurialis, Betæ, Ireos, vel ex decocto Pyretri. Ireos, foliorum Calamenti, Origani, Stœchadis, Nigellæ romanæ, Agarici & similium. Masticatoria siue Apophlegmatismi dicti, fiant ex Pyrethro, Mastice, Pipere, Staphide Agria & Zinzibere. Gargarismata fiant ex decocto Sampfuchi, Hysopi, Calamenti, Pullegij, Origani & similium, cum squillitico Oxymellite, vel Syrupo de stœchade mixto. Sternutatoria competunt ex puluere Piperis, Pyretri, Veratri albi, Euphorbij, Staphidis Agriæ & similium.

Post

Post optimam corporis purgationem,
 ligni sancti decoctum maximè est vtile,
 quod validius, vel imbecillius secundum
 vires corporis, habitum, ætatem, anni
 tempus, & alia requisita instituendum.
 Recordandū etiā quod in huiusmodi cu-
 ratione maximè cerebrū & ventriculū ro-
 borare sit vtile, & ideo post totius purga-
 toinē bis vel ter in hebdomada mane ieiun-
 o ventriculo Theriacæ veteris ℥j. vel 3 ℥.
 Ager assumat, vel Mithridatium, vel Dia-
 muscum dulce, vel Amarum, auream A-
 lexandrinā, Aromaticū rosatū, Dianthos
 Diagalangam, & conseruam Betonicæ vel
 Saluiæ, quibus conseruis, si aliqua Casto-
 rei portio admisceatur, maximè erit vti-
 le, & magis materiæ absorptionem iu-
 uabit. Maximè etiam est utilis illinitio & *Convul-*
 frictio facta ceruici, toti spinæ, & iunctu- *sionis ex*
 ris, & denique toti affectæ parti infra scri- *repletionē*
 ptis oleis, & oleo Vulpino vel Guaiacino, *curatio*
 vel simplici centum annorum, Nardino, *per topica.*
 Rutaceo, Costino, vel ex Terebinthina,
 vel Laurino, vel ex Pulegio, vel Liliorum
 alborum, & si emollire sit necesse, com-
 miscendum oleum sem. Lini vel Amygd.
 dulcium. Et si volumus, vt magis resol-
 uant,

uant, his admiscendum Elixir vitæ vel ar-
dens aqua, vel Castorei, vel Euphorbij,
aliqua pauca portio, vel ex his comp. Vng.
fieri possunt, vt sunt infra scripta.

R̄. Ol. Vulpini ℥ i i j.

Liliorum

Lumbricati

Anethini ana ℥ i j.

Pinguedinis Gallinæ,

Medullæ cruris Vituli ana ℥ j.

Vng. Dialtheæ ℥ i i i j.

Castorei, Piperis ana ℥ i i j.

Euphorbij ℥ ss.

Aq. Vitæ vel Elixir vitæ ℥ i i j.

Ceræ q. suff. Misce & f. a. f. Linimentum.
Vel.

R̄. Ol. Muscellini ℥ j.

Petrolei ℥ ss.

Ol. communis

Butyri ana ℥ i i j.

Styracis calamithæ rubræ ana ℥ i ss.

Mastiches,

Olibani,

Gummi Hederæ ana ℥ ss.

quæ facile liquefcunt, igni admoueantur,
alia in puluerem redacta admisceantur,
vltimo styrax addatur & ℥ j. ceræ & f. a. f.
Vng. quo moderatè calido, in loco cali-
do, vt apud ignem pars affecta, ceruix,
collum,

collum, & tota spina, & iuncturæ inungantur, partes verò inunctæ & præcipuè conuulsæ pellibus Vulpium, vel Luporum & similibus calidæ seruandæ.

Post optimam corporis purgationem & exiccantia medicamenta assumpta, ad reliquum materiæ auferendum & partes roborandas, Thermalia balnea sulphurea, nitrosa, falsa, bituminosa, & aluminosa, maximè sunt vtilia, & lutum etiam, quod in his balneis coadunatur, si super affectam partem apponatur, & illiniatur, maximè est vtile. Vel fiant artificialia balnea ex oleis prædictis, vel in aqua coquantur malua, althea, betonica, fampsuchus, pulgium, hyssopus, calamentum, origanum, iua. Flores chamomeli, salvia, stœchas, anthos, melilotum, lini semen, fœnugræci, & similia, & ex hoc decocto balneum paretur. Cui si dictorum oleorum tertia pars addatur, magis agetur. Vel fiat suffitus, vel æger dictarum herbarum vaporem, dum coquuntur, suscipiat, vel huiusmodi decoctum super molares ignitos lapides iniiciatur, & toto tempore fumum recipiat, utque hoc optimè fiat, danda est opera, ne quid exhalet, & post

P s

balnea

balnea vel huiusmodi suffitus, vt superius fuit dictum, partes inungendæ ac confri-
candæ, deinde contegendæ, sicuti fuit
dictum.

*Conuul-
sio ex In-
flamma-
tione quo-
modo cu-
randa.*

Si verò ex inflammatione Conuulsio fuerit orta, non solum tenuis victus insti-
tuendus, & aquæ potus: sed & sanguis largiori copia mittendus, quam in Con-
uulsione ex alijs causis orta, & inflamma-
tio rectè per tempora sua curanda, & re-
mota inflammatione Conuulsio vt iam dictum est curanda. Hæc verò Conuulsio
ex inflammatione frequenter vulneri-
bus succedere solet. Conuulsio per con-
sensum & per sympathiam in castratis
communiter fit, vel ob vulneratæ partis
dolorem, vel ob insignem intemperiem.
Si ob vulneratæ partis dolorem fiat,
quamprimum huiusmodi dolor mitigan-
dus, causam doloris tollendo. Si ob ali-
quam insignem intemperiem Conuulsio
fuerit orta, per sua contraria huius-
modi intemperies tol-
lenda.

*Conuul-
sio per con-
sensum &
b dolore
etia quo-
modo cu-
ratur.*

CAPVT

CAPVT VIGESIMVM PRIMVM.

De Doloꝛe.

CVm omnis dolor in vulneribus, & præsertim magnus, partem exasperet, principemque facultatem stimulet; quæ postea stimulata, spiritus & sanguinem, pro læsæ ac dolentis partis defensione transmutat, ideo per accidens fluxionis est causa, & hoc efficit etiam, si totum corpus ab excrementis purum fuerit. Si dolores igitur sint causa, ut copiosiores humores quam ex usu sit, ad partem confluant, ideo inflammationis causa esse possunt, similiter Vigiliarum, syncopis, & aliorum prauorum symptomatum. Est autem dolor passio corruptiua sensus, propter actionem improporcionati sensibilis. Improporcionatum sensibile siue doloris causa est solutio continui, vel intemperies non sensim, sed confertim, & violenter facta. Intemperies quæ magnum dolorem excitat, vel est calida, vel frigida. Continui solutio fit, vel à copioso humorum affluxu, vel à qualibet alia re distendente, comprimente, stringente & aggravante. Si dolor igitur fiat ab intemperie frigi-

*Dolor
quid sit
eius causa.*

*Dolor ab
intempe-
rie frigi-
da, quo-
modo tol-
lendus.*

frigida, fomentis calidis huiusmodi in-
temperies tollenda, vt vino dulci, in quo
incocta sint chamomelum, anethum, fœ-
niculum, anisorum femina, saluia & simi-
lia. Vel pars fouenda spongia imbibita &
expressa in oleo chamomelino calido, vel
anethino, vel lihorum alborum, vel semi-
nis lini siue althee vel amygd. dulc. vel vul-
pino & similibus. Si fiat in calida intēpe-
rie, decoctis, siue aquis refrigeratibus pars
fouēda, & sæpè madefacienda linteola, re-
nouandaque supra affectā partē, ne aref-
cant, vt decocto siue aquis stillaticijs Rosa-
rum, Violarum, Nenupharis, Solani, &
similium. Vel.

*Dolor à
calida in-
temperie
quomodo
tollendus.*

R. Ol. rosacei ℥ iij.
Album. ouorum No. ij.

Misce & optimè concute, in eoque lin-
teum madefactum superponatur, & sæpè
renouetur. Vel.

R. Vng. rosacei ℥ ij.
Ol. rosacei ℥ j.
Aqua Lactuæ ℥ i ℥.
Lithargyrii ℥ i ℥.
Terræ sigillatæ ℥ j.

& ex his s.a. diu in plumbeo mortario agi-
tando Vng. fiat.

Si

Si quid verò sit quod continui solutionem faciat, quamprimum tollendum, *ut* si sanguis copiosus ad affectam partem confluat & distendendo dolorem excitet, *ut* communiter in sectione herniarum, accidit, quando scrotum ferè semper sanguine affluxo impletur & distenditur, unde maximi dolores sequuntur donec suppuratio fiat, statim secanda vena, & si quid venæ sectionem prohibeat, purgans medicamentum dandum est, quod peccantem humorem euacuet *ut* inquit Gal. 4. & 5. de sanitate tuenda. Si dolor ob impeditam transpirationem fiat, & puris vel saniei retentionem, ei quamprimum exitus parandus.

*Dolor ob
continui
solutionem
quomodo
tollendus.*

CAPVT VIGESIMVM SECVNDVM.

De Inflammatione.

QVANDO Inflammatio vulnere superuenit, huic primum occurrendum est, cum vulnus nullo pacto sanari possit, nisi prius inflammatio tollatur, quæ *ut* plurimum vulnere huic contingit, quando pauca sanguinis copia è vulnere profluxerit, quod scriptum reliquit Hipp. lib.

lib. de vlceribus, dicens; si statim pro va-
 letudine sanguis plus minúsue à plaga flu-
 xerit, & ipsum vulnus, & quæ iuxta sunt,
 minus inflammatione premuntur. Sic
 & è contra, quando in pauca copia san-
 guis effluxerit, & vulnus & circumsitæ
 partes magis inflammatione tentantur,
 superuenit etiam inflammatio vulneri
 ratione partis læsæ vt inquit Celsus l. 5.
 cap. 26. vbi læsæ sunt partes neruosæ &
 membranosæ quæ plerumque maximè
 sensibiles sunt, doloris ratione facillimè
 inflammationibus tentantur. Quò verò
 ad curationem, si inflammatio ob pau-
 cam sanguinis copiam à vulnere effusam,
 superuenerit, quamprimum secanda ve-
 na, rectitudine seruata. Quantitas verò
 sanguinis esse debet, vt inquit Hipp. plus
 minúsue, id est, pro vt sc. magnitudo, &
 amplitudo vulneris suadet, & affe-
 ta pars, totius corporis habitus, ægri natura,
 vires, ætas, & cætera ad sanguinis missio-
 nem requisita hortantur. Quod verò
 quamprimum sit secanda vena, ex Hipp.
 elicitor, quando lib. de vlc. dixit; statim
 esse sanguinem à vulnere effundendum,
 & ratio est, quoniam quantò citiùs san-
 guis

*Inflam-
 mationis
 curatio
 per Gene
 sectionem.*

guis extrahitur, tantò minus inflammationis periculum subest. Et si inflammatio iam fuerit facta, sanguinis missione dempta aliqua ex parte causa, similiter inflammatio remittetur, & hoc expressè loco citato dixit etiam Celsus. Si verò inflammatio partis læsæ ratione superuenerit, venæ sectio & purgatio faciendæ, & tandem omnia præsidia dolorem mitigantia applicandæ.

Quo ad localia ac topica præsidia in inflammatione curanda, reprimentibus ac per halitum digerentibus medicamentis vti debemus, & inter cætera Auicennas maximè laudat Emplastrum factum ex malo punico dulci in vino stiptico cocto, in mortario contuso, & ad Emplastri formam redactò, & hoc inquit dictus Author in omnibus corporis partibus conuenire; vel fiat Empl. ex lacte, panis medulla, hordei farina, aqua & oleo rosaceo, quod repellit, dolorem lenit, resoluit, & omnia tandem præstat quæ in tali casu necessaria sunt; vel fiant Emplastica, vt inquit Hipp. lib. de vlceribus cum palustri lenticula in vino cocta, & rosaceo oleo admixto, vel cum muris auricula, paparina

*Inflam-
mationis
curatio
per topica.*

parina vulgo dicta, vel cum folijs Canini
dentis in aqua siue vino decoctis, bene
contritis, & rosaceo similiter admixtis &
his similibus. Nisi verò repercutientibus
aut resoluentibus, inflammatio tollatur,
ad pus mouentia recurrendum est, vt est
infra scriptum vel simile.

Rx. Folior. Maluarum
Artemisiæ
Absynthijana M j.

Misce, in vino coque, contunde, & adde
Farinæ triticiæ ℥ij. Mellis ℥j. Axungia
suillæ ℥i iij. M. & s. a. f. Emp. quod super
locum apponatur. Suppuratione facta,
si pus per vulnus non euacuetur, decli-
uiori ac commodiori loco aperiendum
huiusmodi Apostema, posteaque vt de-
cet, curandum.

CAPVT VIGESIMVM TERTIVM,

De Gangræna & Sphacelo in Hernijs.

AD inflammationem reducitur Gan-
græna & Sphacelus: eiusmodi enim
affectiones solent inflammatis partibus
superuenire; frequenter autem accidunt
in

in Humorali & Umbilicali hernia, quando inflammantur & exulcerantur. Gangræna itaque est mortificatio partis, quæ inflammatione tentata est; Sphacelus verò quando pars iam planè emortua est. Affectus ergo hi causantur aut à nimio frigore, ubi etiam inflammationi nimium refrigerantia admota fuerint, aut à calore extraneo, qua ratione talis inflammatio propter excedentem calorem solet conuerti in Gangrænam, è nimium calidis admotis; aut à prohibita transpiratione propter validam obstructionem in hac inflammatione. Quæ causæ in utroque affectu differunt tantum, secundum magis & minus. Cognoscunt autem primo ex associatione febris continuæ. Secundo ex dolore intolerabili. Tertio quod Gangræna oriatur cum, pustula quadam seu vesica, sub qua est macula nigra. Quarto Floridus color partis immutatur, & ferè extinguitur. In Sphacelo autè primo niger & mortificatus color. Secundo priuatio sensus. Tertio pars cadauerosa ob calorem extraneum foetorem exspirat. Quarto membrum redditur molle & putridum. Quinto, si

Gangræna & Sphacelus quid, & eius causa.

Gangræna & Sphaceli differentia & signa.

*Gangra-
na &
sphaceli
prognosis.*

to, si prematur, cedit in profundum ve-
lut œdema. Sexto, si cutis digitis attolla-
tur, facilè â subiecta carne separatur, quia
deest calor. Incurabilis & Mortiferus est
sphacelus, cum iam planè pars sit emor-
tua, nec â priuatione ad habitum detur
regressus. Gangræna curabilis quidem
est, sed adeo difficulter, vt nisi quis præ-
sentissimo remedio occurrat, pars conti-
nuato quodam motu sensim emoriatur,
ac breui temporis spatio hominem iu-
gulet.

*Gangra-
na calida
curatio.*

In curatione igitur notandum, quod
si adfuerit redundantia humorum cum
plethora, euacuationem ante omnia in-
stituendam esse, adhibitis purgantibus &
venæ sectione. Diæta talis sit qualis ob-
seruatur in febre maligna & pestilenti.
Quo ad topica ergo in Gangræna calida
dolor sedetur, quod fiet Primo euacuan-
do humores si ab humoribus causata fue-
rit: tunc enim eodem tempore sedatur
dolor, & Gangræna curatur. Secundo,
alterando humores manifestis qualitati-
bus. Tertio occulta qualitate. Primo mo-
do fiat vt.

R.

℞. Rad. rapi & raphani ana ℥j.
 Pul. sem. sinapi ℥ij.
 Pulu. caryophyllorum ℥iiij.
 Ol. sem. Lini & lugland. an. q. s.

Euacuant hæc causam doloris attrahendo. Possumus quoque cucurbitulas ficas, vel scarificatas quæ magis probantur applicare: item applicabimus hirudines, quæ exsugendo sanguinem vacuant. Quod si calor in parte sit, & non leniatur dolor à cucurbitulis, quæ vehementer attrahunt: utimur alterantibus per manifestas qualitates: si enim humores sint calidi, apponimus refrigerantia; si frigidi, calefacientia. Et tandem recurrimus ad ea, quæ tota substantia agunt: ut sunt folia fabæ inuersè imposita; mithridatium; Ol. Viperinum; scordium contusum, vel huius succus est præstantissimus. Et hæc est ratio sedandi dolorem ex Gangræna quæ fit tum ex influxu humorum, tum è morfu venenosorum. Si à frigore fiat, calefacientibus est opus, & mortificationi resistentibus: ideo sumimus oleum de lateribus, de terebinth. Semen Vriticæ. Nasturtij, Mithridatium, Theriacam, Salem Theriacalem. Trochiscos de

Gangræna Curatio à frigore.

Q₂

Vipe-

Vipera, Salem, Aquam Salitam, cum scordio, & scabiosa, lixiuium cui scordium sit incoctum, Aquam Calcis viuæ. Interdum accipimus Vng. Aegyptiacum; & tantundem scordij admiscemus, quantum recipere potest. Si Gangræna fiat ab externo calore, vt in maximis inflammationibus quæ terminantur in Gangrænam, ob prohibitam perspirationem, quæ fit à multa constipatione; tunc indicationes erunt poros aperiendi & refrigerandi. Pro quibus indicationibus probatur sanguinis euacuatio è parte affecta; scarificanda ergo pars multis sectionibus. Guido præcipit post scarificationem abluendam partem aqua falsa tepida, vt hac ratione materia crassa euacuetur. Euacuata sanguinis copia sufficienti, cum adhuc remaneant putredinis reliquiæ, hos tollemus medicamentis putredini contrarijs, id est, frigidis & siccis, præcipuè verò siccis. Fit cataplasma ex oxymelite, farina orobi, lolij, vel fabarum, admisto sale, si volumus fortius efficere. Si validiora velimus, in corporibus duris, conueniunt oxymel scilliticum, item mel rosatum, cui calx viua sit admixta. Ultimo.

mo Guido monet, ad residuum eradicandum, abluendum esse locum aceto calente, seu mulsa.

In omni autem Gangræna partis sanæ cura erit habenda: nisi enim hæc custodiatur, corruptio ipsi communicatur, & ita homo perimitur. Defensiuus ergo vtendum, quæ sunt putredini contraria, hoc est refrigerantia & siccantia. Optimum & certissimum experti sumus sequens.

R. Boli Armeni ℥ i i j.
 Terræ sigillatæ ℥ i j.
 Cornu cerui vsti &
 Rasuræ Eboris ana ℥ i j.
 Camphuræ ℥ i i j.
 Cera ℥ i i j.
 Ol. rosacei ℔ j.
 Aceti. ℥ i i i j.
 Aq. rosarum. ℥ i j.
 Albumina ouorum N^o ij.

*Defen-
 siuum
 contra
 Gangræ-
 nam.*

Misce fiat Vng. quo pars circumcirca circumlinienda. Quod si verò pars iam omnino fuerit emortua & in sphacelum mutata, tunc proxima indicatio curationis eius erit, separatio partis emortuæ à viua, quod aut scarificatione & sectione aut cauterio actuali fiet, vt autem cito fiat

Q₃

separa-

separatio putridi à sano, scissuris linteum
tinctum in sequenti medicamento lique-
facto superponitur, & imponitur.

Medica-
mentum
contra
putredi-
nem effi-
cissimum.

Rx. Aloes.
Myrrhæ.
Acaciæ.
Aliptæ moschata.
Galliæ moschata.
Corticeum Granatorum.
Nucum Cupressi.
Nucis Moschata.
Santalorum omnium.
Ligni Aloes.
Cumini.
Aluminis ana ʒj.

Misce & terantur omnia. Deinde.

Rx. Huius pulveris ʒj.
Picis Naualis seu Nigræ.
Resinæ pini.
Colophonix ana ʒij.
Thuris.
Massiches.
Stiracis liquidæ ana ʒj.
Gummi Arabici.
Tragacanthi ana ʒss.

Misce. Postmodum liquatis ad ignem in-
funditur linteum, & tamdiu detinetur,
quousque absorbeat medicamentum.
Et hoc medicamentum vim habet exsic-
candi

candi valentissimam, & profundè separandi viuam carnem à mortua. Separatio hæc vbi fuerit facta, & si à putredine tuti fuerimus (quod cognoscimus inde, quia putredo latius non serpit, dolor quiescit, febris mitigatur, & omnia signa remittuntur) tunc danda est opera vt crusta cadat: quod præstatur mollientibus, quia crusta dura: detergentibus, quia valdè adhæret parti viuæ: & maturantibus, quia sanies generatur inter partem viuam & mortuam. Huic vt satisfiat vti possumus digestiuis ex resina abietina, aut terebinthina, cum melle & oui vitello, vt superius in alijs capitibus descripta fuerunt. Ablata crusta vt carnis cauitates impleantur sarcotica applicabis. Si fuerit Hyems, vtimur Vng. Isidis, aut Apostolorum, aut de Gummi Elemi: Æstate vtimur Vnguento de Cerussa aut de Tuthia: medijs temporibus Vng. de Betonica. Ad mitigandum dolorem qui denudationem partis vt plurimum comitatur, sequens optimum compertum est: Sumitur Vng: de Betonica, è solo Betonicæ succo, sine pulueribus paratum, factum è succo Betonicæ, cui admiscetur

Q 4

aut

aut Ol. Amygd. dulcium, nisi adsit inflammatio, aut si adsit, quod plerumque fit, miscetur Ol. rosatum, vel interdum oui vitellum. Postremò cicatrix obducenda, aut cerato de minio, aut diapalma, item pulueribus de Tuthia. Cornu cerui, aut ære vsto loto, lineamentis ficcis. &c.

CAPVT VIGESIMVM QVARTVM.

De Febre cum Calore corporis immodico.

SI Febris huic vulneri, intra Inflammationis terminum, & dum inflammatio adest superueniat, non nimis timenda, cum & magnitudinis vulneris, & inflammationis ratione superuenerit, & Symptomatica sit. Febres igitur vulneribus superuenientes, victus ratione refrigerante, conuenientibus syrupis, Medicamentis peccantem humorem euacuantibus, Venæ sectione, & alijs conuenientibus præsidijs curandæ. Victus ergo sit tenuis, frigidus & humidus. Conuenit ergo Ptisana hordeacea, lactuca cocta. Endiuia, Borrago, panatella cocta in aqua, & si vires

febris &
caloris
sympto-
matici
in castra-
is cura.
io.

res sint
incocta
pocet,
sam pra
quem
sympu
monu
simpl
Malor
nisi sit
Aceti
frond
licum
mod
maff
quie
ciat,
pise
Syr-
Citr
Acet
pluri
comp

res sint debiles, ius parui pulli, in quo incocta sit acetosa, vel Agresta concedi potest. Pro potu, Celsus aquam copiosam præbet, cui admiscere possumus aliquem syrupum refrigerantem, sicut est syrupus de Acredine Citri, de succo limonum, de Omphacio, aut Violaceus simpl. Possumus etiam pro potu succum Malorum Punicorum concedere. Aer nisi sit natura frigidus, alteretur cum Aceti vel Rosaceæ aquæ aspersione, vel frondibus Arundinum viridium, vel salicum, vel Vitium & his similibus, & huiusmodi victus & Aer competit, ut sanguineæ massæ feruor extinguatur. Maneat in quiete, cum quies ad refrigerationem faciat, & motus calorem augeat. Ex syrupis refrigerantibus maximè conueniunt. Syr. De succo Limonum, de Acredine Citri, de Buglossa, Capillorum Veneris, Acetosæ &c. ex quibus componuntur ut plurimum Iulapia ad incendium febrile compescendum. ut.

R̄. Syr. de acredine citri.
 Limonibus ana ʒj.
 Aq. Acetosellæ ʒiij.
 Anguriæ ʒij.
 Spiritus Vitrioli ʒss.

Q 5

Misce.

*Iulapia
 ad Incen-
 dium fe-
 brile com-
 pescendū.*

Misce Vel.

R. Cornu cerui Vsti præparat. ana $\mathfrak{z} \text{ i } \mathfrak{j}$.
Sem. & cortic. citri ana $\mathfrak{z} \text{ ii } \mathfrak{ij}$.

Infunde per noctem in $\mathfrak{lb} \text{ V } \mathfrak{j}$ aquæ fontanæ in cal. B. M. manè bulliant ad consumpt. tertiæ partis. Calatura clarificetur & adde Syr. de limonibus $\mathfrak{z} \text{ ii } \mathfrak{j}$. Vel.

R. Aq. fontanæ puræ $\mathfrak{lb} \text{ ij}$,
Syr. de Limonibus.
Iulap. ros. acredine citri ana $\mathfrak{z} \text{ i } \mathfrak{j}$.
Spiritus Vitrioli $\mathfrak{z} \text{ j}$. vel q. s.
ad acorem gratum.
Vel.

Aq. fontanæ puræ $\mathfrak{lb} \text{ iii } \mathfrak{j}$.
Syrup. granator.
Iulapij ros. ana $\mathfrak{z} \text{ i } \mathfrak{j}$.
Spir. Vitriol. guttas tot, quot suff.
ad gratum acorem.
Transfusando hinc inde.
F. Iulapium.

*Incendio
febrili
quomodo
succur
rendum
purgatio-
nibus, &
qualibus.*

Purgatio siue Catharsis hic debet esse legitima & tuta, ne fiat $\dot{\iota}\pi\epsilon\rho\kappa\alpha\delta\alpha\rho\iota\varsigma$, ecco-protica & benigniora pharmaca propinando, & à validis medicamentis deleteriij vim habentibus, vt colocynthide, elaterio, diagrydio &c. abstinendo. Alui namque liquamenta familiaria hic sunt, æstus summus, humores rapidè concitati: quæ

quæ vehementioribus pharmacis exhaustis, venenatâ suâ qualitate, & socio calore acri exasperantur. Quare non nisi protinus exterminandi, virium robore adhuc constante, quò natura onere releuata, suo, postmodum animosior aggrediatur hostem fallacissimum, suafore Hipp. 2. aph. part. 29. Cum morbi inchoant, si quid mouendum videtur, moue &c. Innoxia medicamenta sunt: Syr. ros. solut. præstantissimus. Syrup. de Cichorio cum rheub. diacatholicum, diaphœnicon, diaprunum solut. rheubarbarum, per se & infusione in aqua endiuia. Agaricus hic præ cæteris viribus pollet, quocunque modo porrectus. Oxymel helleboratum minus. Syrup. diasenæ. Pul. senæ laxat. spec. diaphœniconos, cassia, manna, cum decocto aperit. Maior. & Minor. cum & sine rheubarb. Decoct. senæ cum Agarico. Decoct. florum & fructuum. Cum autem prima corporis regio non semper vniusmodi cacochymiâ scateat, eruditi Medici erit, pharmacum ad præcellentem quidem pituitam dirigere semper, ita tamen vt reliquorum humorum excrementitiorum illi com-
mix-

mixtorum, & eo loci subsistentium rationem habeat. Conuenientissimi erunt Clysteres, ex iusculo gallinæ, caponis & carnis vitulinæ in quo coquantur, mercurialis, malua, althæa, flores Violar. Lactucæ folia & Cassia pro Clystere, mel rosaceum, oleum Violar. Ol. chamomill. butyrum & alia pro re natâ, & indicationum iussu, secundum artem addita, cum fructu iniiciuntur. Exemplum Clysmatis hoc esse potest.

*Clyster
emolliens.*

Rx. Herb. Maluæ. Althææ.
Violar.

Rad. Althææ & Lil: alb. ana M^{ss}.

Scordij. Veronicæ. pauxillum.

Flor. Violar.

Chamomill.

Meliloti ana Pij.

Caricarum pinguium paria V.

Decoq. in f. q. iuris pulli non saliti. In colaturæ f. j. dissolue.

Cassiæ extract. ℥i ss.

Mellis Viol. ℥iij. vel

Sacchari ℥iiij. plus minusue.

Ol. Violar. vel

Communis. vel

Amygd. vel

Butyri recent. ℥iiij.

M. f. Clyster tutissimus.

Acrio-

Aciores minimè iniijciendi, nec è multis calefacientibus conflati. Qui verò à clysteribus abhorrent, purgantibus in sequentibus formulis vtantur.

R̄. Decoct. senæ cum Agarico.

Syr. diasereos ana. ʒi ʒ.

Troch. de Agarico. ʒj.

M. f. Potio. Vel.

*Potius-
cula pur-
gantes
lenes.*

R̄. Decoct. senæ cum Agarico.

Syr. diasenæ infus. tripl. ana ʒi ʒ.

Pul. senæ laxat. ʒiiij.

Misce. Vel.

R̄. Decoct. senæ ʒij ʒ.

Diaphœniconos ʒ ʒ.

El. de succo rosar. ʒij.

Misce. Vel.

R̄. Extract. aperit. M. cum rheub ʒij.

Syr rosar. solut. ʒi ʒ.

Specier diaphœniconos ʒj.

Misce. Vel.

R̄. Decoct. aperit. lenit minor. ʒij ʒ.

Diaphœnici

Benedict. Laxat. ana ʒiiij.

Misce. Vel.

R̄. Aq. Endiuix Petroseli. ana ʒj ʒ.

Mannæ elect. ʒij.

El. de succo rosar. ʒij ʒ.

Misce. Vel.

R̄. Decoct. senæ ʒi ʒ.

Syr. Diasenæ ʒii ʒ.

Misce. Vel.

R̄. Cissia

Rx. Cassiæ recenter extract. ʒss.

Conseruæ cichor. ʒj.

Pul. senæ laxat ʒiiss.

*Bolus
laxans.*

Cum syrup. granat. f. Bolus saccharo
consersus. Vel.

Rx. Mannæ elect. ʒj.

Elect. de succo rosar. ʒj.

Aq. scordij.

Endiuia ana ʒj. Misce.

In venæ sectione quæ sint obseruanda cum in superioribus sæpè enarrauerim, hic repetenda minimè necessarium iudicaui. Instituenda igitur post euacuationem venæ sectio, pro febris, caloris & virium ratione, quam prudens Medicus facile moderabitur, cuius iudicio & regimine relinquenda & comittenda est.

CAPVT VIGESIMVM QVINTVM.

De Lipothymia & syncope.

Lipothymia & syncope accidunt vt plurimum in hac operatione ob nimiam hæmorrhagiam sanguinis, vel ob vehementem dolorem: tunc enim spiritus destruantur, resoluuntur & euanescent. Causantur etiam à febre quando superuenit; per illam enim cor à putridis humoribus

moribus infestatur. Curandi igitur ratio
 et si pro causarum diuersitate varianda sit
 ac potissimum causæ externæ citissimè
 remouendæ & alterandæ : tamen cum
 syncope sæuissimum sit symptoma, & in-
 ducias ad causarum internarum demoli-
 tionem non patiatur, ac nisi citissimè ca-
 lor natiuus spiritusque vitales in corde re-
 uocentur ac restituantur, cito interima-
 hominem : causis internis in accessione
 neglectis, omnis cura & sollicitudo ad
 symptoma tollendum, est conuertenda.
 Statim itaque in initio paroxysmi, pati-
 entis nares apprehendendæ sunt, ac con-
 uellendæ, & facies, si nihil ad manum sic
 aliud, aqua frigida, aut aqua rosacea mos-
 cata, aut simplici rosacea, conspergenda
 est, & naribus admouendæ, illiniendæque
 odoratissimæ res quæque, veluti sunt,
 aqua rosacea, acetum rosaceum, aqua
 Lauendulæ : item oleum angelicæ, ole-
 um nucis moschatæ naribus illitum, Ben-
 zoi & storax calamita, calefacta & nari-
 bus admota. Exhibendæ postea conser-
 uæ, syrapi & aq. rosar. borrag. bugloss.
 Melissæ. syr. acetositi Citri, de cortic. citri,
 de Rubo Idæo, tunicis, vinum granato-
 rum,

*Lipothymia &
 Syncope
 Curatio.*

rum, confectio Alkermes. Spec. cordial.
temperata. Elect. de gemmis, diamarga-
ritt. Lignum aloes, corallia, margaritæ,
emulsio margaritt. cum aq. rosar. borrag.
& cinamomi parata, tinctura & solutio
coralliorum, solutio perlarum. Vt.

*Electua-
rium con-
fortans
Cor.*

R. Conseruæ rosar.

Flor. Papau. errat.

Borrag.

Buglossi.

Acetofell. ana ʒj.

Margarit. præp. ʒj.

Oss. de C. C. ʒij.

C. C. S. Vstion. præp. ʒss.

Fol. Auri No Vj.

Confect. Alkermes ʒss.

Cum syr. acetos. Citri. F. Electuar.

Extra applicentur pulsibus & cordi sac-
culi ex rosis, ligno aloës, fantalis, cortici-
bus citri, rad. Ireos, melissa, flor. borrag.
buglossi. vel linteamina aquis ex iisdem
madida apponantur. Vt.

*Sacculi
cor con-
fortantes.*

R. Cortic. citri flauor.

Rosar. rubr.

Santali citrin.

Galangæ.

Macis. ana ʒi ss.

Spec. Diamosch. dulc.

Zedoariæ.

Garyo.

Caryophyll.

Meliss. ana ʒj.

Camphoræ. ʒss.

Fiat sacculus, qui irroretur Aq. Melissæ & aceto ros. vnguenta itidem cordialia ex Vng. rosaceo, ol. destill. citri, caryophyll. Cinamomi, rutæ, croco, camphora parata. Odoramenta quoque omnes spiritus recreant. Respicienda tamen semper est causa: si enim fuerit frigida, calida roborantia, si calida, frigida conuenient. Assignabo formulas aliquas ad vtramque causam. In calida causa vtatur æger sequenti Electuario.

℞. Sacchari Violarum.

Rosarum.

Boraginis.

Buglossæ ana ʒss.

Pul. Coralliorum præp. ʒj.

Spec. Diamargariton frigidi.

Ossis cordis ceruini ana ʒij.

Misceantur, & cum q. s. syrupi acetositis Citrij. f. Electuar. de quo mane ac Vesperti deuoret æger semijuglandis quantitate. Foris inungatur cordis regio sequenti linimento.

Ol. Rosarum.

Violacei.

R

Nym.

*Lipothymia & Syncope
Curatio
in calida causa.
Electuarium confortans cor. in causa calida.*

Linimentum cor

corrobo-
rans in
causa ca-
lida.

Nymphaeæ ana ʒ ij.
Cerae albæ q. s. f. linimentum
cui immisceantur tenuissimo-
rum pul.

Coralliorum rubeorum.

Santalorum rubeorum.

Rosarum ana ʒ j.

Camphoræ gr. i ij.

Aceti rosacei gutt. V.

F. Vng.

Aut cordi imponatur sequens Epi-
thema.

Epithema
cor corro-
borans in
causa ca-
lida.

Rx. Aq. Stillat. rosarum.

Acetosæ,

Boraginis ana ʒ ij.

Aq. Melissæ ʒ j.

Sp. Cordialium vel pro Epithemate

Cordis ʒ ij.

Santali rubei.

Coralliorum ana ʒ j.

Camphoræ gr. V.

Commixtis omnibus f. Epithema,
quod duplicato pannorubeo tepidum
excipiatur, aut duplicato linteolo, & re-
gioni cordis applicetur, vel conficiatur se-
quens sacculus quadratus.

Sacculus
confor-
mans Cor
in causa
calida.

Rx. Flor. Violarum.

Buglossæ.

Rosarum ana Mj.

Sanda-

Santalorum omnium ana 3j.

Coralliorum rub, & alborum ana 3ss.

Contusa crassiusculè insuantur in
facculum ex sindone consutum, qui aq.
rosacea conspersus ac tepefactus cordis
regioni applicetur. Intermedijs tēporibus
prodest assumere rotulas duas aut dia-
margariton frigidi, aut diatrion sandalon.

Si frigida causa sit, Sequentia prode-
runt. Vt.

R̄. Conseru. Rosarum.

Boraginis.

Melissæ ana 3ss.

Cort. mali citrij.

Arantiorum conditorum & ten-
uiss. incisor. ana 3vj.

Spec. Diamoschi dulcis.

Diambra ana 3i ss.

Pul. coralliorum rubeorum 3i ss.

Syr. acetositis citri.

F. Electuarium.

Cui admisceantur Ol. Cinamomi
3j. de quo assumat æger mane ac Vesper
aut quodocunque cor infestatur semi-
juglandis quantitatem, Aut.

R̄. Spec. Diamoschi.

Diambra ana 3ij.

Corallij. rubei præparati 3j.

Margaritarum in succo limonum.

resolutarum 3ss.

R̄ 2

Sachari

*Lipothy-
mia &
syncope
curatio à
causa fri-
gida.
Electua-
rium Cor-
roborans
in causa
frigida.*

*Morsula
corrobo-
rantes
Cor in
causa fra-
gida.*

Sachari albissimi in aq. Cinamomi so-
luti ℥ i i j.

F. Morfili.

Inter commiscendum adijciatur Ol.
Cinamomi ℥ ss. Prodest quoque subinde
vti stillat. aq. ex Cinamomo vel. aq. Iuni-
peri cochlearis mensura. Mirificè cor-
roborat frustulum panis similacci in
Vino Cretico madefactum ac esitatum.
Foris verò mammæ sinistrae applicetur
sequens Epithema moderatè tepidum.

*Epithema
corrobo-
rans Cor
in causa
frigida.*

℞. Aq. Stillat. Melissæ.

Rosarum ana ℥ v.

Boraginis ℥ i j.

Vini Cretici ℥ i i j.

Quibus commixtis admisceantur.

Pul. Maceris.

Caryophyllorum.

Cinamomi ana ℥ j.

Cort. Citri.

Ligni Aloës ana ℥ ss.

Sem. ocymi ℥ j.

Moschi.

Ambrae.

Croci an. gr. v.

Ol. Angelicæ ℥ j.

Cinamomi ℥ ss.

Fiat Epithema, quod duplicatis lin-
teolis exceptum applicetur. Aut.

℞. Flor.

Rx. Flor. Rosarum.
 Rorismarini.
 Fol. Maioranæ.
 Basiliconis.
 Melissæ ana Pi.
 Pul. Caryophyllorum.
 Ligni Aloës.
 Cinamomi.
 Cort. citri an. ʒj.
 Troch. Galliæ Moschata ʒss.

*Sacculus
 confor-
 tans Cor
 in causa
 frigida.*

Contusa crassiusculè insuantur sac-
 culo quadrato ex sindone rubea confe-
 cto, qui sacculus conspergatur aquis rosa-
 rum, melissæ, & vini generosi an. p. æ. si-
 mul mixtis & tepefactis & cordis regioni
 adligetur. Aut inungatur Regio cordis se-
 quenti liquore.

Rx. Aq. Rosarum.
 Melissæ.
 Vini Cretici ana ʒj.
 Ol. ê nuce moscata destillati.
 Angelicæ ana ʒss.
 Cinamomi ʒss.
 Caryophyllorum ʒj.

*Liquor
 confor-
 tans Cor
 in causa
 frigida.*

Comisceantur & parum calefiant ante
 usum. Quantum verò ad causarum synco-
 pes ablationē attinet, semper est notandū,
 in ipso paroxysmo, præscriptis remedijs
 vires esse restaurandas primū, deinde cau-
 sæ ocysimè remouendæ.

De Constipatione Alui.

*Constipa-
tio Alui
quomodo
sollenda.*

CVM hæc communiter ab intermissio-
ne exercitij, quando se continuò in
lectò continere debent ægri, & calore sic-
cante ortum ducat, ideo hic & humectan-
dum & refrigerandum. Inter cætera au-
tem conueniens est Enema ex Lactuca.
Malu. Alth. Chamom. cum floribus cass.
alijsque emollientibus paratum. Vt.

*Clyster
emolliens
in Consti-
patione
Alui.*

Rx. Rad. Alth. & Lilior. ana. ʒij.
Herb. Mal. cum toto Atriplic.

Pariet. Mercur.

Branca Vrfina.

Violæ, Geranij ana Mj.

Sem. Lini. Altheæ &

Anisi ana ʒij.

Prun. dulc. par. iiij.

Flor. Viol. Borag. &

Maluæ ana Pj.

F. decoctio. cape Colaturæ ab ʒiiij.

vsque ad lbij, vel lbjss. In qua dissolue.

Butyri recentis, &

Ol. Violati aut

Olei seminis Lini ana ʒj.

Cassie recenter extractæ.

Diaprun. simpl. an. ʒvj.

F. Clyster molliens.

Item

Item syr. rosarum solutius, pruneol. syluest. cum aq. Endiu. Fumar. vel cichor. in forma Iulepi datus; prodest etiā Manna in iusculis sumpta, nec non decoctū prunorum damascenorū, vel passularum sine acinis, & quando fitis simul vrget. Syrup. Violarum cum simplici fontana dissolutus bibatur. Ex fortioribus infusū Rhabarb, additis folijs senæ & sumitaribus Absynthij valdè est vtile; in quē finem quoq; Suppositoria varijs modis concinnantur, quorū tres parantur ordines, leniorū scilicet, mediocriū & acrium: Lenes componunt ex melle cocto, addendo parū salis comunis. At verò vbi vehementiū & valentiū provocandum, addunt salis gemæ, Pulu. Hieræ picræ aut agarici puluerisati ℥j. pro ꝑj. mellis. Vbi verò acerrimè est agendū, vel etiā certus quidā humor ex prima regione educendus, loco prædictorū, puluerē Hieræ logadij, Colocynthidem, scammon, aut Ellebori puluerem permiscunt. Alij verò ex ꝑij. Pillul. cochiar., sine quibus, aut aliarum ad institutum magis facientium, glandes confingere solent (successu bono) in rem præsentem. Instituuntur huiusmodi glandulæ, aut quando clyste-

*Supposito-
ria aluū
lenientia.*

R 4

renon

*Topica.
Emollientia &
Lenientia
Ventrem.*

re non licet vti, aut quando stercora indurata non sinunt penetrare iniectiones, sæpè etiam ad eliciendos clysteres, sæpè etiam ad iuuandam vel accelerandam cathartici actionem. Extrinsecus ventri emollientia applicata nonnihil iuuant, præsertim si inunctiones fiant ex oleis id præstantibus, & cataplasmata ex Clysterum residentia apponantur: inprimis conueniunt cortices lutei interiores de frutice Berberis, si cum Lacte coquantur & Abdominis Regioni admoueantur. Balnea idem efficiunt ex decoctis similibus parata. Ex Alimentosis aluum subducentibus, caro iuniorum animalium elixa, vitulina inprimis, pinguis item & mucilaginosa. Butyrum affatim consumum podicem mouet, vti & Ol. Amygd. dulc. cum syrup. Viol. permixtum. Herbarum pleræque temperatæ ac esui aptæ coctæ & crudæ videlicet spinachia. Beta, Atriplex satiua, Buglossum, Brassica, inprimis Rapæ coctæ, benè tonitruant, hisque validiùs fulminant malua recens & violaria, aliarumque plantarum teneritates, vt Lupulorum, sambuci, quæ omnia si in fero Lactis Vaccini parum bulliant, illudque

que decoctum colatum abundanter bibatur, opus naturæ accelerat, Quorum verò aliud prorsus est astricta, hos sequens pulvis soluit. Si in diluculo duabus vel tribus horis ante prandium sumatur.

Rx. Pulu. senæ præp. ℥ij.
Spec. diaturbith cum Rhab. 3℥.
Diarrhod. Abbat.
Dianisi ana 3℥.
Pulu. Cinamom. acutiss. 3℥.
Sacchari albiss. 3℥.

*Pulvis
contra
astri-
ctionem Aliud
valde
præstans.*

Misce omnia exactè, fiatque pulvis, dosi pondere Aurei Vngarici. Aut formentur tales Morsuli.

Rx. Spec. Diarrhod. Abb.
Diatrion santal. ana 3℥.
Diamb. ʒj.
Diathurbith cum Rhab. 3ii℥.
Elect. de succo rosar. ʒij.
Sacchar. albiss. in Aq. fumarie dissol.
3Vij.

*Morsuli
alium
laxantes.*

Fiat Confectio in Morsulis pondere 3j vel ʒij, sumantur similiter duabus horis ante cibum. Vel de sequenti Electuario.

Rx. Prunorum demasc. ping. & dulc.
Passular mund. infus. in aq. Cichorij, in
qua bullierint prius Rhab. elect. &
pulueris. ʒij. & fortiter expressis per
cribrum setaceū ana ʒij. Quibus adde.

*Electua-
rium pro
conspira-
tione aliud
valde
le.*

R 5

Diaprun.

Diaprun. lenit.

Diacatholicon ana ʒj.

Florum diacassia ʒx.

Mannæ calabr. ʒiʒ.

Spec. diarrhod. abb. ʒj.

Pul. Rhab. ʒiʒ.

Diagryd. optimi ʒss.

Cum syr. infusionis Rosar. q. s. f. Ele-
ctuarium, de quo sumatur cum opus sit
ʒss. ante cibum & superbibat parum. Aq.
Anisi aut dissolutum in iusculo Galli de-
crepiti exhibeatur.

CAPVT VIGESIMVM SEPTIMVM.

De Alui Fluxu nimio.

Fluxus
Alui ni-
mius quo-
modo si-
cendus

FLUXUS iste plerumque hic accidit lien-
tericus, ob causam frigidam, vt propter
ventriculum refrigeratum, & tunc utiliter
sumitur mastiche cum rosata nouella. Per
aluum iniiciantur clysteres abstergentes
tantum, ex decocto hordei, addito sac-
charo & melle rosato. Postea adstringen-
tes vsurpari possunt ex rosis rubris, plan-
tagine, consolida, tormentilla, cum Ol.
menthæ, myrtino, rosaceo. V. G. sit Cly-
ster detergens in tali formula.

R. Hor.

Rx. Hordei integri.
 Furfuris macri ana Pj.
 Ros. rubr. siccarum P ss.
 Sem anisi & melon. ana ʒj.
F. decoctio, in cuius t̄bj dissolu.
 Mellis rosat. colat, &
 Sacch. rubri ʒj.

*Clyster
detergens*

F. Clyster.

Clyster adstringens in tali forma.

Rx. Rad. tapsi barb.
 Symphyti &
 Bistortæ.
 Tormentillæ.
 Consolidæ ana ʒj.
 Cort. mali gran. & balaust. ana ʒss.
 Fol. plantag. Verbasc.
 Polygoni. Myrth.
 Caudæ equinæ, bursæ pastoris
 & Herniariæ ana mj.
 Sem. Sumach. Portul.
 Gran. Kermes & acinor. vna ana ʒij.
 Rosar. Siccar. Flor. Saluiæ ana Pj.

*Clyster
adstringens.*

**Fiat omnium decoctio in aqua ferra-
 ta, vel in lacte vstulato aut aqua fabro-
 rum, vel media parte vini rubri austeri,
 in colaturæ t̄bj. dissolue syr. de rosis siccis
 aut myrthini vel succi plantaginis ʒiij. Ol.
 Menthæ, rosacei ana ʒij f. Clyster. Extra
 quoque applicentur quæ ventriculum
 atque intestina roborant. Vt sequens Ca-
 taplasma.**

Rx. Sum-

*Cataplas-
ma Ven-
triculorum
& intesti-
na robo-
rans.*

R. Summit. Absynthij Miß.
Mastich. ʒ i j.
Nuc. Mosch. No. iij.
Medullæ panis secalin. ʒ i i j.

Conquassatis in mortario crassiori modo affunde cereuisiæ q. s. ad conficiendum cataplasma, coquantur simul lento igne circa finem addendo parum Butyri non saliti, & imponatur ventri à regione Umbilici vsque ad pubem. Oritur quoque alui fluxus sæpè ob humores ad intestina fluentes, & vel copiâ vel qualitate expultricem stimulant; vel quod virtus ita debilitata sit, vt excrementa retinere nequeat. Nonnunquam & fluxus colliquatiui accidunt, cum ob causæ maliti- am, & magnum æstum quasi colliquati humores ad intestina fluunt. Ob post- riores duas causas si alui fluxus accidat, res cum summo periculo coniuncta est, raroque ægri conualescunt, & tum id vnicè agendum, vt causæ vehementiæ & malignitati resistatur. Ob alias verò cau- sas si fluxus accidat, modò qualia oportet euacuentur, si æger benè ferat, sisti non debet: si enim sistatur, & materia quæ euacuari debebat, retineatur, retenta ea longè

longè peior euadit, & postea rursus fluxum periculosiorem excitat, vel ad partes nobiles regurgitat, & symptomatum pessimorum autor est. Si vero spontè non sistatur fluxus, & ob diuturnitatem, vel virium deiectionem vel dysenteria metuenda sit: initio illi humores acres & intestina vellicantes abstergantur vt superius diximus, & per lenia soluentia moti humores educantur, & quidem per talia, quæ post se adstrictionem relinquunt: qualia sunt Rhabarb. præcipuè in substantia sumptum, syr. rosar. solut, myrobalani. Postea ea exhibeantur, quæ seu acrimoniam seu malignitatem humorum corrigunt & adstringunt. Vtilissimum est talia cibis admiscere. Ergo semen acetosæ, Berber. sumach, quod commodissimè cibis admiscetur; radic. tormentill. nodulo includantur, & in iusculis ebulliant. Cum cibis etiam sumantur vel misceantur syrupus vel miua Cydoniorum. Syr ribium, berberis. Spec. diamargar. frig. Corallium. C. C. Bolus Armenus, Terra sigill. Vtile etiam est lac ex amygdal. dulc. & sem. frig. maior. ac papauere cum aquis conuenientibus paratum. Eadem quòque

que extra cibum exhiberi possunt. Ec-
præter ista Conseru rosar. antiqua. Con-
seru. tormentill. quæ valdè efficacia sunt,
vt & ipsa Tormentilla quocunque modo
sumpta, rob. ribes, diatragacanthum fri-
gid. Camphora. Vinum granator. Cydo-
niorum decoctum. C.C. Trochisci de ter-
ra sigill. de Carabe, de spodio &c. quæ
omnia in fluxu bilioso locum habent.

CAPVT VIGESIMVM OCTAVVM.

De Doloze Capitis.

*Dolor Ca-
pitis quo-
modo tol-
lendus.*

DOlor capitis vtplurimum hic oritur
ex vapore calido & feruido ascenden-
te, quod frequenter accidit propter ad-
strictam aluum aut ventris exhalationes.
Est autem vniuersaliter tollendus Ene-
mate aliquo leniente aut potiuncula ali-
qua qua aluus blandè subducatur; qua-
rum formulas superius inuenies. Quod
si nec Clysteri aut pharmaco concedatur
locus, nec etiam hisce cedat dolor. Cu-
curbitula occipitio vel ceruici sine scarifi-
catione aut cum scarificatu præsertim si
materia in capita contineatur affigenda
est, hoc enim præsidium teste experientia
incanta-

incantamenti cuiusdam simile quid efficit. Vbi euacuantia & reuellentia præmissa sunt, topica ipsi capiti adhibenda, quæ humores & vapores moderatè repellant, simulque alterent, mitiores reddant & dolorem leniant. Vsitatissima sunt Oxyrhodina dicta, ex aq. rosar. oleo rosar. & aceto, quæ passim extant.

℞. Aq. rosar. ℥iiij.
Fol. salicis. ℥j.
Aceti rosar. 3Vj.
Albumen oui vnus.

*Epithema
Cephalicum.*

Conquassentur F. Epithema fronti applicandum. Vel.

℞. Aq. rosar. ℥iiij.
Flor sambuci.
Betonice.
Verbenæ ana ℥ij.
Sem. Papau. albi. ℥ss.
Nucleorum Persicorum N^o Vj.

*Emulsio
Cephalica.*

Fiat Emulsio, quæ futuræ Coronali aut fronti applicetur cum linteaminibus. Vel.

℞. Nuc. iugland. excort. N^o X.
Persicorum.
Amygd. amararum an. N^o Vj.
Sem. Cannabis ℥ss.
Papaueris albi.
Lactucæ ana ℥ij. Cum.

Aq. Vera

Aq. Verbenæ.

Rosarum.

Flor. sambuci ana ʒij.

Anethi.

Aceti rosar. ana ʒj.

F. Emulsio.

Si dolor sit vehemens, granum vnum
atque alterum Opij addi potest. Pluri-
mum commendatur etiam radix Rhodia
contusa, & cum aq. rosar. capiti imposi-
ta, quæ non solum dolorem lenit, sed &
caput roborat. Vt. R. rad. Rhodiæ ʒj. Aq.
Rosar. ℥i ss. Coque ad tertiæ partis con-
sumptionem, atque decocto panni linei
madefiant, capitiq; imponantur. Se-
quens etiam linimentum commendatur
Vt.

*Linimen-
tum pro
dolore
Capitis.*

R. Vng. Populeon ʒj.
Alabastrin. ʒss.
Rosacei ʒiij.

Ol. Nuc. Mosch. ad quantitatem pisi
maior.

Opij. gr. iiij.

M. F. Linimentum.

Cui si addantur telæ aranear. mun-
datur. efficacius erit. Hoc linimento tem-
pora atque nares nec non vola manuum
inungatur. Cauendum tamen ne nimi-
um refrigeremus, ideóque aceto solo &
alijs

alijs eiusmodi quæ summè infrigidant & nervoso generi inimica, non vtendum.

CAPVT VIGESIMVM NONVM.

De Vigilijs.

Vigiliæ plerumque doloris comites sunt: nonnunquam tamen etiam sine dolore in castratis adsunt. Oriuntur enim vel ex dolore, vel siccitate vel calore. Vnde pleraque medicamenta, quæ dolorem capitis curant, vigilijs tollendis simul idonea sunt. Generalibus ergo præmissis, refrigerantia, humectantia & anodyna adhibeantur. Lotionibus & frictionibus in isto casu, licet maximè ad Vigilijs conuenirent, vti non possumus, cum Patiens quietus & semper in lecto esse debeat. Igitur his omissis reliqua quæ assumi & extrinsecè alias adhiberi possunt assignabimus. Vt.

R. Amygd. dulcium ʒss.
Sem. Melon. excort. ʒvj.
Papaueris albi ʒiij.
Decocti Hordei lb iʒ.
Aq. Violar. Borag. ana ʒiij.
℞. s. a. Emulsio.

*Emulsio
refrige-
rans com-
pra Vigilijs.*

S Cui

Cui addatur Iulep vel syrup. Violar.
 ʒj. Topica sint. Vt R̄. Cortic. Hyoscyami,
 solani, sedi maioris ana Mj. Coque in Vi-
 ni, aceti rosacei ana ℥i℥. ad partis quartæ
 consumptionem. In decocto calido panni
 linei calefiant & capiti applicentur, aut
 sequenti linimento inungantur tempora
 & nares.

*Linimen-
 tum con-
 tra Vig-
 lias.*

R̄. Vng. Popul. ʒ℥.
 Ol. Violar. Nymph. ana ʒij.
 Ol. Nuc. Mosch. express. ʒ℥.
 Opij ʒ℥.

M. f. Linimentum.

Aut sequens Epithema quod fronti ap-
 plicetur.

*Epithema
 contra
 Vigiliās.*

R̄. Aq. rosar. opt. ʒj.
 Lactucæ.
 Papaueris ana ʒi℥.
 Flor. sambuci.
 Anethi ana ʒ℥.
 Nucleor. Persic. N^o X.
 Sem. Papau. albi. ʒ℥.

Contundantur & Misceantur pro Epi-
 themate. Item pro Cataplasmate.

*Cataplas-
 ma cōtra
 Vigiliās.*

R̄. Succī folior. Lactucæ ℥℥.
 Semperuiui. Solani.
 Flor. Nymphææ, ana ʒiij.
 Rosar. ʒi℥.
 Aceti Vini albi ʒj.
 Farinæ hordei ʒi℥.

Sem.

Sem. Papau. albi ʒj.

Hyoscyam. ʒ ʒ.

F. ad ignem Cataplasma.

Si ista non sufficiant efficaciora medicamēta adhibenda, vt Theriaca recens, Philonium, Requies Nicolai, & quod inprimis laudatur, Laudanum opiatum, cum quo tamen securè agendum.

CAPVT TRIGESIMVM.

De Siti.

SITIS & ipsa plerumque caloris indiuiduus comes est, & oritur ex nimia oris & vētriculi caliditate, & siccitate ac humidi defectu. Siccitas autem oritur ex intemperie calida totius, & inprimis Hepatis & Cordis, ac calidis fuliginibus inde ascendentibus; vel ex humore bilioso, falso, qui ventriculum occupat. Itaque sitibundis alijs circa ventriculum magnus æstus est, alijs pulmones igneum quid quasi exspirant. Quam distinctionem notare vtile est. Quæ enim ex pulmonis incendio caliditas fuligines cordis excipientis & exspirantis oritur sitis, per eam ventriculus non admodum afficitur; sed os ma-

Sitis causa, differentia & signa.

ximè aridum est, & veluti torridum à fu-
 liginibus continuò exhalantibus: eam-
 que qui patiuntur, ijs difficilis sermo est,
 propter tracheæ & laryngis asperitatem,
 & siccitatem. Neque hanc sitim potus fa-
 cilè sedat, cum minima eius portio, quæ
 bibitur, ad pulmones perueniat, sed
 quamdiu fauces irrigantur & potu collu-
 untur, tam diu solùm sitis lenitur; postea
 eadem statim irruit. Itaque in siti, quæ ex
 pulmone æstuante oritur, præstat potius
 frigidissimum aërem inspirare, quam bi-
 bere. Si verò sitis ex Ventriculo proueni-
 at, rectissimè tollitur sublatiis causis, à
 quibus dependet, humore videlicet bi-
 lioso, vel falso ventriculum occupante.
 Cætera utriusque causæ communia sunt.
 Nam cum siue ventriculo siue pulmone
 æstuante, eandem affectionem contra-
 hat, ob internæ tunicæ communionem,
 eandem quoque refrigerantia & hume-
 ctantia sitim ab utrâque causa tollent.
 Ergò vtile est, frigidam aquam ore conti-
 nere, atque illam sæpiùs mutare. Et si
 verò potus maximè humectat: tamen
 cum, si ægri quantum sitiunt, bibant, alia
 incommoda incurrere possint, sitis alijs mo-
 dis fallenda est.

*Sitis quo-
 modo tol-
 lenda.*

Cerasa

Cerasa itaque acida seu condita seu siccata, vel taleolæ ex cucurbita, cucumere, caules etiam lactuæ conditi, ore detineantur. Quæ tamen sitis causa exhibentur medicamenta saccharo condita, magis sitim leniunt, si ab ijs saccharum prius eluatur: Saccharum enim sitim non tollit, sed potius auget. Prodest etiam CrySTALLUM vel Tamarindos vel ribes fructus ore detinere, vel succum granatorum sumere: & quidem si Tussis sit molesta, fumatur granatum pomum dulce; si tussis non adfit, acidum. Commendantur & folia crassulæ vel portulacæ detractâ cuticulâ in aqua frigida macerata & linguæ impoſita, aut aquâ fontanâ in qua momentum salis Nitri dissolutum sit, os colluere. Valde etiam commendatur semen psyllij, quod in aqua frigida maceretur, ut mucilago extrahatur, & postea in ore detineatur. Vel.

℞. Conseru. rosar. vel Viol. ʒij.
Flor Cassiæ ʒss.
Mucilaginis sem. Psyllij ʒij.
Misce. Vel.

*Linæus
ad sitim
tollendâ.*

℞. Mucilag. sem. Psyllij ʒss.
Cydonior. ʒij.

§ 3

Spec.

Spec. diatrag. frigid. 3ß.

Sacchari candi q. s. F. Linctus.

Vel fiat talis potus qui simul aluum laxat, bilemque sitis causam commodè subtrahit.

Potus
pro siti.

℞

Cassia extract. ʒvj.

Mucilag. Sem. Psyllij. ʒiij.

Syr. Viol. solut. ʒj.

Aq. Hord. cum Tamarind. decocti ʒij.

Misce.

Vtile est etiam ad sedandam sitim, saccharum candum, violaceum spiritu Vitrioli admisto, atque aq. rosar. madefactum, iterumque exsiccatum. Si his omnibus sitis non sedatur, frigidus potus concedendus est, & quidem assuetis aquæ frigida potus. Aquæ simplicis loco varij potus conficiuntur, omnibus tamen præfertur aquarum acidularum vsus. Conueniens etiam est aqua cocta cui aliquot guttæ spiritus vitrioli ad gratam aciditatem admiste sint, vel decoctum berber. de quo supra: vel syr. limonum, granator. oxyfacchara. syr. & Iulep. Violar. Conuenit & aqua hordei. Nonnulli radices acetosæ in aqua coquunt, quæ inde colorem Vini rubri contrahit. Vel coquitur horde-

hordeum cum tamarindis & sub finem,
addito fantalo citrin. & cinam. aromati-
zatur, qui potus non solum sitim sedat,
sed & aluum laxat, hepar refrigerat, cor-
roborat.

Rx. Aq. fontanæ puræ ℥ij.
Sacchari candi ℥j.
Santali rubri pulu. ℥iij.
Cinam. ℥ij.
Fl. rosarum rubr. ℥j.

*Clare-
tum ad si-
tim se-
dandum.*

Infunde in vitro clauso in loco cali-
do horis 6. Deinde colentur. Adde spir.
Vitrioli ℥i. succi citri. Iulepi Violar. ro-
sar. ana ℥j. M. F. Claretum. Vel. **Rx.** Aq.
fontan. coctæ (nonnulli ei panem à fur-
no calentem inijciunt) mensur. vnam,
aceti quartam mensuræ partem, sacchari
albissimi vel candi, vel rotul. manus Chri-
sti ℥iij. vel iij. F. potus clarus. Vel.

Rx. Rad. acetosæ.
Cerasor. acidor. exsiccat. ana ℥i℥.
Pulpæ tamarindor. ℥vj.
Passularum ℥℥.
Fruct. berber. siccat. vel condit. ℥v.
Sem. Melon. ℥iij.

*Potus pre-
stiti.*

Coque in aq. hordei simplici. Cola-
turæ **Rx.** ℥ij succi citri ℥iij. Iulepi Violar,
vel rosar. q. s. M.

In malignis vtilissimum est deco-
ctum C. C. cum spiritu Vitrioli. Vino gra-
nat. Iuleporosato. Vel R̃. Decocti C. C.
℥iij. syr. de succo Viol. ℥iiij. Transfundan-
tur aliquoties de vase in vas, & vitrioli
guttæ aliquot quæ ipsi gratam acridita-
tem concilient, adijciantur.

CAPVT TRIGESIMVM PRIMVM

DE

Ariditate Linguae.

*Aridita-
tis lingua
causa.*

Linguae ariditas accidit ex vaporibus &
fuliginibus linguam faucesque adeo
exurentibus, vt saliuales humiditas abfu-
matur. Qui quidem vapores si minus ca-
lidi minusque copiosi sint, solum siccitas
excitatur; si valdè calidi, sicci & copiosi,
lingua præterea aspera & nigra redditur:
imò nonnunquam quasi finditur, si iidem
vapores ex crudo, crasso, lentèque hu-
more ortum habuerint, circa linguam,
dentes ac fauces hærent, & lentore quo-
dam linguam obducunt. Imo hæc mala
non solum linguam occupant, sed inter-
dum & œsophagum totum, vsque ad os
ventriculi. Huic ergo malo vt resistatur,
ea quæ refrigerant, humectant & abster-
gunt,

gunt, si opus sit, adhibenda. Si ergo malum mitius sit.

R. Mucilag. sem. Psyll.

Cydon.

Malu. aq. Violar. extract ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Syr. Violar. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Sacchari candi $\mathfrak{z}\mathfrak{ii}\mathfrak{j}$.

Misce. aut.

*Linens
pro aridi-
tate lin-
gua.*

R. Sem. Cydonior.

Psyllij ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

Tragacanthæ $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Cum aq. rofar. f. q. extrahatur mucilago, cui admisceatur syr. de granatis dulcibus parum. Verum si maior ariditas & nigredo adsit, fortiora requiruntur medicamenta. Vt.

R. Aq. Semperuiui $\mathfrak{z}\mathfrak{V}\mathfrak{j}$.

Lactuc. Prunell.

Cucum. ana $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$.

In his dissolue Nitri præp. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{ss}$. M.

Efficacissimum est & Nitrum præp. quod salem prunellæ vocant, quodque in aq. semperuiui dissoluitur, eoque non solum fauces colluuntur, sed eius particula aliqua absorbetur. Est & hoc præstans remedium. **R.** Cancrorum fluuiatilium viutorum N^o. Vj. vel Vij. Semperuiui Mij. Contundantur & succus exprimatur, cui

*Medica-
mentum
efficacissi-
mum con-
tra aridi-
tatem lin-
gua.*

S s

addi

addi aliquid nitri præparati vel salis Am-
moniaci potest, quo fauces colluantur.
Vbi lentore quodam lingua faucésque
obducuntur, inprimis necessarium est
medicamentis conuenientibus sæpius
linguam mundare, os verò vino diluto
vel aq. hordei cum pauco aceto & melle
rosato colluere vel hoc gargarismo vti.

℞. Hordei integri.
Saluiæ.
Hyssop. an. Mss.
Caricarum N^o. Vij.

Coq. in s. q. aq. puræ & in decocti-
b^{ij}. Dissolve syr. acet. simpl. ℥iij. vel Oxy-
mel. ℥ij. Misce. Licet & talibus oris collu-
tionibus aliquot guttas spiritus Vitrioli
addere, qui egregiè huiusmodi lentos hu-
mores incidit & abstergit.

CAPVT TRIGESIMVM SECVNDVM

De Tussi.

*Tussis re-
media.*

Tussis existit, eo quod Thoracem ma-
teria occupauerit, quæ educenda syr.
de Hyssopo, Glyzyrrh: Iuiub. Violar.
scabios. aut Trochiscis Bechicis. Conue-
niunt autem sequentia vt.

℞. Diacodij

Rx. Diacodij Montan. ʒss.

Syr. Viol. ʒx.

Aq. Papau. errat. ʒiʒ.

Spec. diatrag. frig. ʒj.

Misce. Vel.

*Potio con-
tra Tuf-
sm.*

Rx. Butyri pectoral ʒss.

Conseru. rosar. ʒj.

Aq. Anisi ʒiij.

Misce. fiatque potio, detur calide. Aut.

Rx. Flor. Sulphur. ritè præp. ʒiij.

sterc. canin. albiss. & exsiccat ʒj.

Spec. Diatragac. frigid.

Diamarg. frig. an. ʒss.

Spiritus Vitrioli gr. iij.

*Electua-
rium pro
Tussi.*

Cum conserua rosar. addito pauco
syrop. Glyzyrrhiz, inspissentur, fiatque
Elect. de quo sumatur magnitudine nucis
Castaneæ manè & Vesperi.

CAPVT TRIGESIMVM TERTIVM

De singultu.

SINGULTVS est motus Ventriculi Con-
uulsorius, qui à facultate expultrice
concitatur, quando ventriculum humo-
res acres & mordaces, nonnunquam &
maligni, vel quocunque modo naturæ
molesti vellicant. In cura huius confide-
randa est natura humoris. Nam si frigi-
dior

*Singultu
quid.*

*Singul-
cura*

dior est humor, tutius dantur calida, vt
 syr. de mentha, absynthio; vinum absyn-
 thides, decoctum flor. chamæmeli, ab-
 synth, anethi. In calido autem humore
 conueniunt. Lactuca, Portulaca, aceto-
 sa & similia: & Bolus Armenus cum Aq.
 Nymph. Buglossi. Rosar. Portulac. Vel
 emulsiones sem. 4. frigid. mar. cum aq.
 portulac. acetos. Conuenit & Vinū Gra-
 nat, & conserua rosar. vitriolata. Quod si
 his omnibus singultus sedari non poterit
 danda gr. iij vel iiij. Laudani opiat, in hu-
 more quidem calido cum conserua. rosar.
 acetosa. In humore autem frigido cum
 conserua menthæ vel absynthij, cui gutta
 vna atque altera olei destillati chamæmeli
 vel anethini addi potest. Huc & referun-
 tur tria remediorum genera ad singultū
 compescendum quæ olim Erysimachus
 Medicus in Conuiuio Platonis, Aristo-
 phani Conuiuæ singultienti præscripsit,
 quorum primum est continere spiritum,
 colluere fauces aqua frigida, & in vehe-
 menti nec alijs auxilijs cedente, irritare
 sternutationem, hoc inquit si feceris bis
 semel, etiamsi frequentissimus sit sin-
 gultus, tollitur, concusso enim capite &
 ventre

*Singultus
 remedia
 ab Erysi-
 macho
 tradita.*

ventre tum reliquo corpore, discutitur
etiam materia, quæ causa singultus.

CAPVT TRIGESIMVM QVARTVM

De Cardialgia, Nausea & Vomitu.

HÆc Symptomata ex eâdem ferè causa ^{Vomitus}
oriuntur, ex qua singultus. Nam quâ ^{quomodo}
docunque materia aliqua vitiosa, vel co- ^{sistendus}
piâ vel qualitate aliqua vitiosa ventricu-
lum irritat & molestat, nunc inde dolor
solum oritur, nunc singultus, nunc nau-
sea, & inanis vomendi conatus; nunc na-
tura id quod molestum est vomitu reijcit.
Ideoque hi affectus eadem ferè habent re-
media. Materia ergo illa quæ vomitum
causat per aluum educatur, & si ventricu-
lus omnia medicamenta vomitu reijciat,
clystere materia versus inferiora ducenda.
Et tunc vomitus sistendus, motus enim ille
facile conuulsionē causare posset. Vomi-
tus autem sistendus medicamētis ventri-
culum roborantibus. Vt. *R.* Corticum ^{Pulvis}
Citri, Ligni aloës, Mastiches. sem. corian- ^{Ventrici re-}
dri. Portulac. fantal. alb. ana ʒj. f. pulvis. Ex- ^{lumen roborans}
tra quoq; Vtilis est panis tostus vino madi-
dus, & puluere coralliorum, nucis mos-
chat, macis, spec. diarrhod, abb. aromatic.

rosas.

Empla-
stra Ven-
tricu-
li robo-
rantis.

rosat. conspersus: vel imponatur Empla-
strum de crusta panis, vel emplastrum ex
fermento, mentha & mastiche, quod ita
paratur.

℞. Fermenti ℥j.
Fol. menth. sicc. Mij.
Mastiches ʒj.

Terantur & cum Ol. Mastich. f. Empl.
vel Linimentum.

Cataplas-
ma Ven-
triculum
roborans.

℞. Crustarum panis parum tostatum.
& aceto rosaceo irrigatarum ℥ss.
Pulpæ cydoniorū vel diacydon. f. ʒij.
Misceantur affuso vino rubro, adde.

Pulu. Mastiches ʒss.
Absynthij.
Ros. rubr. ana ʒij.
Macis.
Flor. chamæmel. ana ʒj.
Ol. rosac. chamæmel. q. s.
F. Cataplasma.

Vel imponatur sacculus.

Sacculus
Ventricu-
li robo-
rans.

℞. Absynthij. ros. rubr. ana Mss.
Rad Cyperi ʒss.
Mastiches ʒij.
Caryophyll.
Macis ana ʒss.

Olea Vo-
mitum
sistentia.

Cum sindone rubra, f. sacculus. Vel
vngatur Ventriculus. Ol. Absynthij, men-
thæ, cydoniorum, mastichino, nardino,
nucis

nucis mosch. Naribus quoque quædam
non inutiliter contra vomitum adhiben-
tur odoramenta : vt mentha, ruta, ace-
tum, aqua rosarū, panis item tostus aceto
madidus. Si ijs omnibus vomitus non tol-
litur, ad Laudanum opiatum acceden-
dum, cuius gr. iij cum syr. vel conseru.
conueniente exhibenda. Et hæc de symp-
tomatibus.

Conclusio.

HÆc sunt Amice Lector quæ de Ra-
micibus in tui gratiam publicare vol-
ui, non territus à censoribus illis rigidis,
qui minutissima quæque verba, exami-
nant, notant, carpunt, vel aliàs dicta per
se optimè, obtreçant & cauillantur. Scio
enim vix ipsi Deorum Principi Ioui, ac
Musarum Præsidi Apollini datum esse,
ad omnium gustum & saluam, scriptum
aliquod formare & coquere. Insuper,
quod subinde alienis scriptis vsus fuerim
ad meum vsu, cum Virgilio respondeo,
cui cum ab imperitis obijceretur, quod
aliquos Ennij versus suo operi inseruisset,
respondit. Magnorum esse virorum Cla-
uam extorquere de Manu Herculis. Om-
nium

288 CONCLUSIO KELEGRAPH.

nium denique de me opinioni vel expectationi nisi satisfecerim, tunc sanè Voluntas sit pro Facultate, sufficiatque voluisse, quod Professionis meæ ratio, studiumque de alijs bene merendi honestum, exegit, quandò minùs per virium, mearum exiguitatem adsequi valui. quod aliàs ab aliorum felici Genio, & industria admirabili hætenus fuit præstolatum. Deum ego solummodo oro vt me diuino suo Zœphyro afflare dignetur quo mei conatus ad Medica imposterũ non irriti, sed fœcundi, aut in eius honorem aut in proximi vtilitatem existant.

F I N I S.

INDEX RERVM.

A.

- Author cur scripserit de Ramicibus. In Præf.
Argumenta quibus aliqui probare conantur circumforaneos non esse tollendos, quæ tamen iterum soluuntur. in Præf.
Aquosa sicut etiam Ventosa Hernia, subinde curabilis; subinde non. pag. 37.
Auicennæ Præfagia de Hernijs pag. 40.
Albucasis Præfagia de Hernijs pag. 41.
Absumentia carnem superfluam. pag. 104.
Actualis cauterij applicatio. pag. 121.
Apozema ad sanguinem Melancholicum præparandum & euacuandum. pag. 171.
Ariditatis linguæ causæ. pag. 280.

B.

- Bolus purgans serositates pag. 139.
Bolus purgans Pituitam. pag. 157.
Bolus Melanagogus. pag. 172.
Bolus Laxans. pag. 254.

C.

- Chirurgia cur nostro tempore iaceat. in Præfat.
Chirurgum quid deceat scire. In Præfat.
Conclusio Præfationis ad Lectorem.
Chirurgus debet scire Anatomiam. pag. 5.
Causæ Rupturæ & Relaxationis. pag. 12.
Causæ intestinalis & Inguinalis Herniæ. pag. 15.
Causæ Aquosæ Herniæ. pag. 15.
Causæ Herniæ Carnosæ. pag. 17.
Causæ Herniæ Flatusæ. pag. 19.

T

Causæ

INDEX.

- Causæ Herniæ Varicosæ. pag. 20.
 Carnosa Hernia absque sectione aut causticis medicamentis non potest curari. pag. 36.
 Cirsocele per Chirurgiam solummodo curari potest. pag. 37.
 Curationes Herniarum ab Indicationibus petendæ. pag. 42.
 Curatio Herniarum per causticum potentiale non est nouiter inuenta. pag. 43.
 Curatio Herniarum per Transplantationem. pag. 43.
 Curationes per signaturam magicam. pag. 45.
 Clyster ad repositionem intestinorum. pag. 50.
 Clysteres pro Intestinali Hernia. pag. 62.
 Cauendum ne in Castratione peritonæum & alia vasa violenter attrahantur. pag. 94.
 Castratio extra violentam peritonæi diuulsionem, non est valdè periculosa. pag. 98.
 Compositio ad coquendum & detergendum vulnus utilis. pag. 102.
 Cauteria. alia actualia alia potentialia. pag. 119.
 Cauterio tam actuali quam potenciali uti possumus in curatione herniarum. pag. 119.
 Caustica potentialia quomodo præparentur. pag. 124.
 Causticum potentiale Fallopij. pag. 128.
 Causticum Potentiale Fernelij. pag. 129.
 Causticum potentiale Chalmetei quod lapidem infernalem vocat. pag. 129.
 Causticum potent: Paræi. pag. 129.
 Causticum potent: Guidonis. pag. 130.
 Causticum potent: Crucij. pag. 130.
 Caustica potentialia quomodo applicentur in curatione herniarum. pag. 131.

Con-

R E R V M

- Conditum corroborans. pag. 142.
- Cataplasma exiccans & resoluens. pag. 146.
- Causæ Flatuum in curatione herniæ flatuosæ amouendæ. pag. 151.
- Cataplasma flatus discutiens. pag. 165.
- Claretum laxatiuum in obstructione Lienis. pag. 173.
- Cataplasma percutiens. pag. 178.
- Clyster leniens. pag. 184.
- Cataplasma resoluens. pag. 185.
- Cataplasma magis resoluens. pag. 185.
- Ceratum astringens & consolidans. pag. 199.
- Chirurgus debet esse literatus & doctus ad symptomata corrigenda. pag. 203.
- Conuulsionis causæ. pag. 218.
- Conuulsionis signa. pag. 219.
- Conuulsionis prognosticon. pag. 221.
- Conuulsionis curatio. pag. 222.
- Conuulsionis ex inanitione factæ curatio. pag. 223.
- Conuulsionis ex inanitione factæ, curatio per topica. pag. 224.
- Conuulsionis ex repletionem, curatio per Dietam. pag. 226.
- Conuulsionis ex repletionem curatio per euacuationem. pag. 228.
- Conuulsionis ex repletionem curatio per topica. pag. 231.
- Conuulsio ex Inflammatione quomodo curanda. pag. 234.
- Conuulsio per consensum & ob dolorem facta quomodo curetur. pag. 234.
- Clyster emolliens. pag. 252.

INDEX.

- Constipatio alui quomodo tollenda. pag. 262.
Clyster emolliens in constipatione alui. pag. 262.
Clyster detergens. pag. 267.
Clyster adstringens. pag. 267.
Cataplasma Ventriculum & Intestina roborans.
pag. 268.
Cataplasma contra Vigiliis. pag. 274.
Claretum ad sitim sedandam. pag. 279.
Cataplasma Ventriculum roborans. pag. 286.
Conclusio Libri. pag. 287.

D.

- Diæta qualis sit obseruanda in Enterocoele. pag. 52.
Diæta in Hydrocele. pag. 135.
Dolor quid & eius causa. pag. 235.
Dolor ab intemperie frigida quomodo tollendus.
pag. 236.
Dolor à calida intemperie quomodo tollendus.
pag. 236.
Dolor ob continui solutionem quomodo tollendus.
pag. 237.
Defensium contra Gangrænam. pag. 245.
Dolor Capitis quomodo tollendus. pag. 270.

E.

- Explosio curationum illicitarum. pag. 48.
Euacuatio in Intestinali Hernia. pag. 61.
Emplastra consolidantia. pag. 64.
Electuarium consolidans. pag. 69.
Emplastrum de Pelle Arietina. pag. 72.
Emplastrum contra Rupturam commune pag. 74.
Emplastra alia contra Herniam minus vsualia.
pag. 75.

Epo-

R E R V M.

- Epoulotica seu cicatricem inducentia. pag. 106.
Emplastrum Ventriculum corroborans. pag. 143.
Emplastrum flatus discutiens. pag. 163.
Emplastrum reperiens & Strypticans. pag. 177.
Emplastrum resoluens. pag. 179.
Emplastrum emolliens & resoluens. pag. 186.
Emplastrum resoluens. pag. 186.
Electuarium consolidans. pag. 198.
Emplastica medicamēta sanguinē sistētia. p. 214.
Escaram inducentia medicamenta pro sanguine
sistendo. pag. 216.
Electuarium confortans Cor. pag. 256.
Electuarium confortans Cor in causa calida.
pag. 257.
Epithema Cor corroborans in causa calida.
pag. 258.
Electuarium Cor corroborans in causa frigida.
pag. 259.
Epithema corroborans Cor in causa frigida.
pag. 260.
Electuarium pro constipatione alui valdè utile.
pag. 265.
Epithema Cœphalicum. pag. 271.
Emulsio Cœphalica. pag. 271.
Emulsio refrigerans contra Vigiliās. pag. 273.
Epithema contra Vigiliās. pag. 274.
Electuarium pro Tussi. pag. 283.
Emplastrum ventriculum roborantia. pag. 286.

F.

- Fraudes Impostorum. in Præf.
Fotus emolliens. pag. 63.

T 3

Fotus

I N D E X.

- Fetus consolidans & astringens. pag. 63.
 Fomentum astringens & consolidans. pag. 70.
 Fomentum exiccans ac resoluens. pag. 145.
 Fomentum corroborans. pag. 148.
 Flatus quomodo generentur. pag. 152.
 Fomentum flatus discutiens. pag. 162.
 Febris & caloris symptomati in castratis cura-
 tio. pag. 248.
 Fluxus alui nimius, quomodo sistendus. pag. 266.

G.

- Gordonij præfagia de Hernijs. pag. 38.
 Gangræna & sphacelus quid, & eius causæ. pag.
 241.
 Gangrænæ & sphaceli differentia & signa. pag.
 241.
 Gangrænæ & sphaceli prognosis. pag. 242.
 Gangrænæ calidæ curatio. pag. 242.
 Gangrænæ à frigore curatio. pag. 243.

H.

- Historia prima de signis Herniarum. pag. 22.
 Historia secunda de signis Herniarum. pag. 24.
 Historia de violenta tractione vasorum in sectione
 Herniæ. pag. 95.
 Hydroceles curatio quatuor intentionibus perfici-
 citur. pag. 134.
 Herniæ Ventosæ curatio tribus absolvitur scopis.
 pag. 155.
 Hernia Varicosa quibus curanda. pag. 168.
 Herniæ Varicosæ curatio per Chirurgiam. pag. 169.
 Hernia Varicosa etiam cauterio curari potest.
 pag. 170.

Hernia

R E R V M.

Hernia Carnosa quomodo curanda. pag. 176.

Herniæ Carnosæ curatio per causticum potentia-
le. pag. 180.

Herniæ Carnosæ curatio per incisionem. pag. 181.

Herniæ Humoralis curatio ex causa calida. pag.
183.

Herniæ Humoralis curatio ex causa frigida. pag.
186.

Hernia Umbilicalis unde fiat, eiusque differentia.
pag. 189.

Herniæ Umbilicalis signa. pag. 191.

Herniæ Umbilicalis prognosticon. pag. 193.

Herniæ Umbilicalis curatio per Diætam. pag. 194.

Herniæ Umbilicalis per Incisionem curatio. pag.
201.

Herniæ Umbilicalis per Vstionē curatio. pag. 202.

Historiæ duæ de neglectis symptomatibus. pag. 204

Hæmorrhagia unde causetur. pag. 205.

Hæmorrhagia magna est periculosa. pag. 205.

Hæmorrhagia quomodo sisti debeat. pag. 206.

Hæmorrhagiæ remedia per Diætam. pag. 207.

Hæmorrhagiæ quomodo succurendum per Phar-
maciam. pag. 209.

Hæmorrhagiæ quomodo occurrendum topicis.
pag. 209.

Hæmorrhagia quomodo sistēda causticis. pag. 211.

I.

Intestinalis Herniæ periculosior est ab Ileī quam à
Cæci prolapsu. pag. 33.

Intentio curatiua Intestinalis & Omentalis Her-
niæ tribus absoluitur scopis. pag. 61.

I N D E X.

Instrumenta siue Retinacula , quibus Herniæ ligantur. Primum. Secundum. Tertium. Quartum. Quintum. Sextum. Septimum. à pag. 81. vsque ad pag. 90.

Incommoditates ex Castratione pag. 98.

Instrumentorum ad Puncturâ delineatio. pag. 115.

Inunctio exiccans & resoluens. pag. 146.

Incisio Herniæ aquosæ. pag. 149.

Iulepus ad Melancholiam præparandâ. pag. 172.

Inflammationis curatio per Venæ sectionem. pag. 238.

Inflammationis curatio per Topica. pag. 239.

Iulapia ad incendium febrile compescendum. pag. 249.

Incendio febrili quomodo succurrendum purgationibus, & qualibus. pag. 250.

L.

Linimentum consolidans & astringens. pag. 70.

Linimentum concoquens. pag. 101.

Linimentum detergens. pag. 101.

Linimentum concoquens & detergens. pag. 101.

Lipothymix & syncopes curatio. pag. 255.

Lipothymix & syncopes curatio in calida causa. pag. 257.

Linimentum Cor corroborans in causa calida. pag. 257.

Lipothymix & syncopes curatio à causa frigida. pag. 259.

Liquor confortans Cor in causa frigida. pag. 261.

Linimentum pro dolore Capitis. pag. 272.

Linimentum contra Vigiliâs. pag. 274.

Linctus

R E R V M.

Linctus ad sitim tollendam. pag. 277.

Linctus pro ariditate linguæ. pag. 281.

M.

Magistratum Agyrtas è ditione sua pellere debere.
in Præf.

Medici & Chirurghi quales substituendi. in Præf.

Modi illiciti curandi Hernias. pag. 43.

Medicamenta simplicia quæ Hernias curant An-
tiquis observata. pag. 55.

Medicamenta simplicia ad Hernias sanandas à
Recentioribus inuenta. pag. 56.

Medicamenta caustica sunt in quadruplici diffe-
rentia. pag. 122.

Medicamenta quæ exterius adhibentur ad flatum
discutiendos. pag. 159.

Medicamentum aliquod summè discutiens, quod
exterius applicatur. pag. 188.

Medicamentum contra putredinem efficacissi-
mum. pag. 246.

Morsuli corroborantes Cor in causa frigida. pag.
259.

Morsuli alium laxantes. pag. 265.

Medicamentum efficacissimum contra aridita-
tem linguæ. pag. 281.

N.

Nomina, Definitiones & differentia Herniarum.
pag. 1.

Nodulus laxans. pag. 138.

Nodulus laxatius in obstructione Lienis. pag. 173.

Nodulus sanguinem mundificans. pag. 174.

T

O

INDEX.

O.

- Omenti Ramex ægrè curatur. pag. 37.
Olei Hyperici nouo modo compositi descriptio.
pag. 71.
Opiata confortans. pag. 142.
Olea Vomitus sistentia. pag. 286.

P.

- Partium in quibus fit Hernia, explicatio. pag. 6.
Partium per quas fit Hernia explanatio. pag. 10.
Potiones consolidantes. pag. 67.
Pulueres sarcotici. pag. 103.
Punctura in curatione Herniarum primo modo.
pag. 111.
Punctura Herniarum secundo modo. pag. 114.
Punctum aureum. pag. 116.
Puncti aurei alia ratio. pag. 118.
Potiones deobstruentes & præparantes. pag.
136.
Pulvis deobstruens. pag. 137.
Potio purgans serositates. pag. 139.
Pulvis concoctionem adiuuans. pag. 143.
Potio præparans Pituitam. pag. 156.
Potio deobstruens & simul purgans Pituitam. pag.
156.
Potio purgans Pituitam. pag. 157.
Pillulæ Phlegmagogæ. pag. 157.
Potio Melanagoga. pag. 172.
Pillulæ Melanagogæ. pag. 172.
Pulvis Phlegmagogus. pag. 187.
Potio digerens Pituitam. pag. 178.

Potio

R E R V M.

- Potio suavis consolidans. pag. 197.
Pillulæ consolidantes. pag. 197.
Pulueres constrictiui ad sanguinem sistendum.
pag. 213.
Potiunculæ purgantes lenes. pag. 255.
Puluis contra astrictionem Alui valdè præstans,
pag. 265.
Potus pro siti. pag. 278.
Potus pro siti. pag. 279.
Potio contra Tussim. pag. 283.
Puluis Ventriculorum roborans. pag. 285.

Q.

Quid ante incisionem Herniæ Intestinalis faciendum, quale tempus ad hanc operationem eligendum, & quibus Chirurgus debeat esse instructus antequam incipiat operari. pag. 92.

Quomodo via illa per quam prolapsa sunt intestina per sectionem & ligaturam intercludatur. pag. 94.

Quatuor scopi in curatione vulneris per sectionem facti. pag. 101.

R.

Ruptura recens facilis est curationis. Antiqua verò difficilis. pag. 37.

Repositio Intestinorum in Enterocoele. pag. 50.

Rotulæ ad flatus discutiendos. pag. 158.

S.

Signa deceptiva herniarum quæ etiam peritum
nisi

I N D E X.

- nisi attenderit decipere possunt. pag. 21.
 Signa vera & communia Herniarum. pag. 25.
 Signa propria Herniarum & quidem Herniæ Intestinalis. pag. 26.
 Signa Herniæ Inguinalis. pag. 27.
 Signa Herniæ Carnosæ. pag. 27.
 Signa Herniæ Varicosæ. pag. 28.
 Signa Herniæ Aquosæ. pag. 29.
 Signa Herniæ Humoralis. pag. 31.
 Signa Herniæ Ventosæ. pag. 32.
 Sacculi pro repositione intestinorum. pag. 51.
 Secreta ad Hernias sanandas. pag. 77.
 Sectio postremum est remedium curandi Hernias. pag. 93.
 Sectio Herniarum cum Testiculi extractione. pag. 99.
 Sarcotica. pag. 102.
 Sectio Herniarum sine extractione testiculi. pag. 106.
 Sectio Herniarum per cannulam argenteam quando intestina reponi non possunt. pag. 109.
 Sudorificum. pag. 140.
 Sacculi flatus discutientes. pag. 164.
 Sacculus reperiens. pag. 177.
 Symptomata corrigenda. pag. 203.
 Symptomatum enarratio, quæ in curationibus Herniarum ut plurimum contingunt. pag. 205.
 Sacculi confortantes Cor. pag. 256.
 Sacculus confortans Cor in causa calida. pag. 258.
 Sacculus confortans Cor in causa frigida. pag. 261.
 Suppositoria Aluum lenientia. pag. 263.
 Sitis causæ, differentiæ & signa. pag. 275.

Sitis

R E R V M.

- Sitis quomodo tollenda. pag. 276.
Singultus quid. pag. 283.
Singultus curatio. pag. 283.
Singultus remedia ab Erysimacho tradita. pag. 284.
Sacculus Ventriculorum roborans. pag. 286.

T.

- Testiculorum corruptio in hernia aquosa. pag. 35.
Tabellæ confortantes. pag. 142.
Tragea ad flatus discutiendos. pag. 158.
Topica emollientia & lenientia Ventri. pag. 264.
Tussis remedia. pag. 282.

V.

- Valesci Præfagia de Ramicibus. pag. 39.
Vnguentum consolidans. pag. 64.
Vinum medicatum consolidans. pag. 68.
Vnguentum sarcoticum. pag. 103.
Veterum modi sanandi Hernias. pag. 107.
Vinum medicatum. pag. 138.
Vnguentum Hepar roborans. pag. 144.
Vnguentum flatus discutiens. pag. 164.
Vnguentum flatus discutiens. pag. 165.
Vigiliæ quomodo tollendæ. pag. 273.
Vomitibus quomodo sistendus. pag. 285.

F I N I S.

Errata Typographica sic corri- gantur.

Pro Titulo columnarum lege KELEGRAPHIA. f. 1.
l. 11. leg. Herniam. f. 2. l. 9. leg. βρωνοκήλην. f. 8. l. 3. leg.
θηλυζόνον. f. 8. l. 20. leg. οχρον. f. 9. l. 4. leg. εγυδροειδή.
f. 10. l. pen. leg. αραία. l. vlt. leg. τυφλόν. fol. 11. l. 5. leg.
peritonæi. f. 16. l. 7. leg. pro & ab. f. 28. l. 1. leg. pederentim.
f. 41. l. 6. leg. Exomphalo. f. 52. l. 11. leg. habitu. f. 59. l. 1.
leg. exhibuisse. f. 63. l. 20. leg. foliorum. f. 67. l. 6. leg. Quin-
quefolij. f. 72. l. 20. leg. Lithargyrij. f. 75. l. 9. leg. crassescant.
f. 98. l. 12. leg. sequuntur. f. 99. l. 1. leg. necessarias. f. 101.
l. 24. leg. succi. f. 105. l. 16. leg. hermodactylorum. f. 119.
l. 18. leg. herniarum. f. 128. l. 9. leg. extinctæ. & l. 12. leg.
Fæcis. f. 137. l. 28. leg. spicænard. f. 146. l. 10. leg. Liliacei.
f. 147. l. 6. leg. terebinthina. f. 149. l. 4. leg. femora. f. 163.
l. 15. leg. anethino. f. 174. l. 21. leg. sanguinem. f. 184. l. 4.
leg. tamarindis. & l. 6. leg. altheæ. f. 196. l. 25. leg. pillula-
rum. f. 199. l. 23. leg. Tragacanthi. f. 215. l. 19. leg. habeat.
f. 227. l. 26. leg. otium. f. 263. l. 19. leg. etiam. f. 270. l. 24.
leg. capite. fol. 280. l. 19. leg. lentôq.

*Cetera errata, cum sint lenioris momenti quàm vi-
eruditum lectorem possint remorari, hic sunt omissa.*

MONACHII
Apud NICOLAVM HEN-
RICVM.

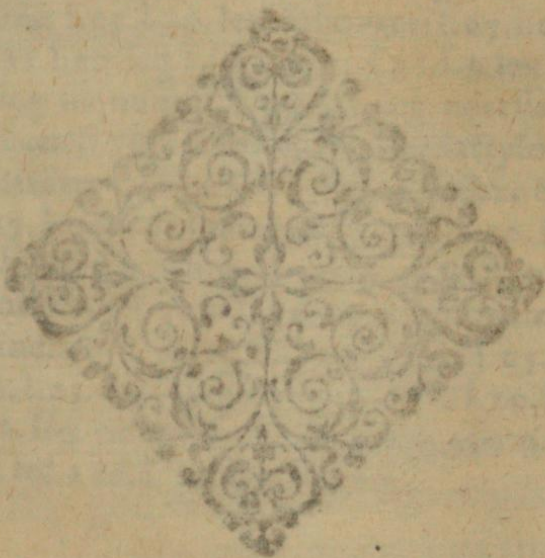
ANNO

M. DC. XXXI.

MONACHUS

Abbas Nicolai Hen-

RICUS

ANNO

MDCXXXI